Vilniaus universitetas Filologijos fakultetas
Lituanistinių studijų katedra

Rita Migauskienė

ŽINGSNIS

B1 / B2 lygių lietuvių kalbos
gramatikos mokymosi sąsiuvinis (I)

Vilnius, 2014

UDK 811.172‘36(075)
Mi-104

Apsvarstė ir rekomendavo išleisti
Vilniaus universiteto Filologijos fakulteto taryba
(2014-02-28, protokolas Nr. 3)

Recenzavo:

doc. dr. Nijolė Linkevičienė (VU)

Joana Pribušauskaitė (VU)

Iliustracijų autorė

Ona Juciūtė

Knygos rengimas ir leidyba finansuota ES projekto
Lietuva čia ir ten: kalba, mokslas, kultūra, visuomenė
(VP1-2.2-ŠMM-08-V-02-005).

ISBN 978-609-437-261-2

PRATARMĖ

Lietuvių kalbos gramatikos mokymosi sąsiuviniai ŽINGSNIS skirti suaugusiesiems, siekiantiems išmokti lietuvių kalbą B1 / B2 lygiu.

Pirmajame sąsiuvinyje daugiau įtvirtinama bazinė gramatika: veiksmažodžių laikai, vardažodžių giminės, linksnių formos, linksnių ir linksnių su prielinksniais vartojimas. Antrasis sąsiuvinis skirtas neasmenuojamųjų veiksmažodžio formų (dalyvių, pusdalyvių, padalyvių) darybai ir vartojimui, taip pat mokoma neapibrėžiamųjų įvardžių, įterpinių, jungtukų, dalelyčių. Kiekviename sąsiuvinyje yra po du kartojimo skyrius – viduryje ir gale.

Šie sąsiuviniai skirti darbui su mokytoju, kuris galėtų plačiau pakomentuoti ir paaiškinti naują teorinę medžiagą. Vengiama lingvistinių terminų, kad būtų suprantama ir ne filologui. Todėl medžiaga yra pristatoma labai glaustai. Kad mokiniams būtų lengviau suvokti lietuviškus gramatikos terminus, leidiniuose prie jų pateikiamos lotyniškos santrumpos.

Pavyzdžiai imti iš kasdienės aplinkos. Stengtasi, kad leksikos sudėtingumas netrukdytų suvokti gramatikos dalykų.

Medžiagos pateikimas yra patikrintas daugelio metų darbo su panašaus kalbos mokėjimo lygio studentais. Esant reikalui, mokytojas dėstomų dalykų eiliškumą gali keisti.

Kiekvienam mokomajam elementui skiriama po kelis pratimus. Kai kurie dalykai yra tik prisimenami ir kartojami, todėl jiems skiriama nedaug pratimų, o dažnesnėms, naujoms ir sunkiau suprantamoms formoms – daugiau. Pratimai pateikiami sunkėjančia tvarka – einama nuo paprasčiausių prie sudėtingesnių (atpažinimas / daryba, vartojimas, laisvosios užduotys). Siūloma atkreipti dėmesį į mokinių lygį. Jei jie geriau moka gramatiką, kai kuriuos iš pirmųjų pratimų galima skirti atlikti namuose savarankiškai, o vėliau patikrinti neskiriant tam daug laiko.

Atliekant pratimus, kur reikia įrašyti prielinksnius, veiksmažodžių priešdėlius, jungtukus, dalelytes, gali būti keli vieno žodžio ar sakinio variantai. Mokytojas turėtų paaiškinti skirtumus, kada kaip reikėtų sakyti. Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad, mokant veiksmažodžių priešdėlių, kartais pateikiamos sangrąžinės formos (*.........siprausti*), o kartais (ypač antrojo sąsiuvinio antroje pusėje) sangrąžos dalelytę (kur reikia) turi įrašyti patys mokiniai.

Norėčiau nuoširdžiausiai padėkoti VU Lietuvių kalbos katedros docentei dr. Nijolei Linkevičienei ir Lituanistinių studijų katedros lektorei Joanai Pribušauskaitei, recenzavusioms šiuos sąsiuvinius už vertingas pastabas. Taip pat nuoširdžiai ačiū visoms Lituanistinių studijų katedros kolegėms, kurių patarimai ir parama labai pravertė dirbant su šio kalbos mokėjimo lygio studentais. Atskirai norėčiau padėkoti dėstytojai Kristinai Jakaitei-Bulbukienei už visokeriopą pagalbą ir piešinių autorei Onai Juciūtei.

Tikiuosi, kad ši medžiaga pravers ir mokytojams, ir besimokantiems lietuvių kalbos.

Drąsiai ženkite antrą žingsnį. Sėkmės!

TURINYS

VARDININKAS *(NOM.)*

KAS? KOKS? KOKIA? KOKIE? KOKIOS?

VYRIŠKOJI GIMINĖ

daiktavardis	
vienaskaita	daugiskaita
-as, nam**as**	**-ai** nam**ai**
-is, -ys, -ias med**is**, traukin**ys**, kel**ias**	**-iai** med**žiai**, traukin**iai**, kel**iai**
-is debes**is**	**-ys** debes**ys**
-us turg**us**	**-ūs** turg**ūs**
-ius vais**ius**	**-iai** vais**iai**
-uo asm**uo**	**-(en)ys** asm**enys**

būdvardis	
vienaskaita	daugiskaita
-as, -ias, -is ger**as**, šlap**ias**, didel**is**	**-i** ger**i**, šlap**i**, didel**i**
-us puik**us**	**-ūs** puik**ūs**
-inis ryt**inis**	**-iniai** ryt**iniai**

vyriškoji giminė		
vienaskaita		daugiskaita
ger**as** nam**as**	–	ger**i** nam**ai**
šlap**ias** kel**ias**	–	šlap**i** kel**iai**
didel**is** med**is**	–	didel**i** med**žiai**
pilk**as** debes**is**	–	pilk**i** debes**ys**
ryt**inis** traukin**ys**	–	ryt**iniai** traukin**iai**
puik**us** turg**us**	–	puik**ūs** turg**ūs**
sald**us** vais**ius**	–	sald**ūs** vais**iai**
jaun**as** žmog**us**	–	jaun**i** žmon**ės**
asm**uo**	–	asm**enys**
š**uo**	–	š**unys**
mėn**uo**	–	mėn**esiai**

MOTERIŠKOJI GIMINĖ

daiktavardis	
vienaskaita	daugiskaita
-a knyg**a**	**-os** knyg**os**
-ia gir**ia**	**-ios** gir**ios**
-ė klas**ė**	**-ės** klas**ės**
-is šal**is**	**-ys** šal**ys**
-uo, -ė ses**uo**, dukt**ė**	**-(er)ys** ses**erys**, dukt**erys**

būdvardis	
vienaskaita	daugiskaita
-a ger**a**	**-os** ger**os**
-ia žal**ia**	**-ios** žal**ios**
-i puik**i**	**-ios** puik**ios**
-ė didel**ė**, ryt**inė**	**-ės** didel**ės**, ryt**inės**

moteriškoji giminė		
vienaskaita		daugiskaita
ger**a** knyg**a**	–	ger**os** knyg**os**
žal**ia** gir**ia**	–	žal**ios** gir**ios**
puik**i** šal**is**	–	puik**ios** šal**ys**
didel**ė** klas**ė**	–	didel**ės** klas**ės**
ses**uo**	–	ses**erys**
dukt**ė**	–	dukt**erys**

įvardis						
vyr. g.	vns.	šis	tas	šitas	anas	kitas
	dgs.	šie	tie	šitie	anie	kiti
mot. g.	vns.	ši	ta	šita	ana	kita
	dgs.	šios	tos	šitos	anos	kitos

1. Parašykite daugiskaitą.

0. Geras vaikas – ***geri vaikai***.
1. Mažas sūnus – ....
2. Šviežias vaisius – ....
3. Brangus viešbutis – ....
4. Medinis stalas – ....
5. Žalias obuolys – ....
6. Piktas šuo – ....
7. Geras žmogus – ....
8. Saldi vyšnia – ....
9. Puiki draugė – ....
10. Šalta naktis – ....
11. Jauna sesuo – ....

2. Parašykite daugiskaitą.

0. Jos (*graži akis*) ***gražios akys***.
1. Man patinka (*šis saldus obuolys*) ....
2. Broliui patinka (*senas filmas*) ....
3. Mamai tinka (*ilgas sijonas*) ....
4. Šiame name yra (*tas didelis butas*) ....
5. Parke auga (*šitas retas medis*) ....
6. Kieme stovi (*ta puiki mergina*) ....
7. Draugei patinka (*ana geltona rožė*) ....
8. Jam nepatinka (*šita brangi mašina*) ....
9. Vasarą būna (*šilta naktis*) ....

3. Parašykite vienaskaitą arba daugiskaitą. Pakomentuokite.

0. Ar tau patinka *(vaisius)* ***vaisiai****?*

1. Man patinka (*apelsinas*) ...., bet (*šitas apelsinas*) .... neskanus. 2. Jam patinka tik (*morka*) ...., bet apskritai (*daržovė*) .... nepatinka. 3. Jai patinka tik (*šitas pyragas*) .... 4. Vaikams labai patinka (*saldumynas*) .... 5. Draugui nepatinka (*alus*) .... 6. Mums patinka tik (*šitos sultys*) .... 7. Monikai tinka (*ilgas plaukas*) ....

4. Sudarykite taisyklingus žodžių junginius. Žodžių yra daugiau.

auksinis, didelė, dideli, gražūs, ~~geras~~, graži, įdomus, medinė, mėlynos, nauji, naujos, saldžios, senas, skani, stikliniai

akys, automobilis, bandelės, batai, ~~draugas~~, filmas, kėdė, knygos, langai, mergaitė, parduotuvė, troleibusai, vaikai, žiedas, žuvis

0. šitas ***geras draugas***
1. tas ....
2. ta ....
3. šis ....
4. ši ....
5. anas ....
6. ana ....
7. tie ....
8. tos ....
9. šitie ....
10. šitos ....
11. anie ....
12. anos ....

5. Užpildykite lentelę.

0.	***tie***	***dideli***	***medžiai***
1.		šilti	
2.			vanduo
3.	anas		
4.	ši		
5.			šunys
6.		sunki	
7.			dukterys
8.		ilga	
9.	tos		
10.			akys
11.		nepažįstami	
12.	šitie		

		įvardis
vyr. g.	vns.	jis (jisai)
	dgs.	jie
mot. g.	vns.	ji (jinai)
	dgs.	jos

6. Parašykite reikiamą formą.

0. Kieme žaidė brolis ir dvi seserys *(Jie – Jos)* ***Jie*** garsiai juokėsi.

1. Auditorijoje buvo studentė ir dėstytojas. (*Jie – Jos*) .... rašė straipsnį. 2. Troleibusu važiavo mama su dukra. (*Jie – Jos*) .... kalbėjosi. 3. Prie stalo sėdėjo vyras ir moteris. (*Jie – Jos*) .... gėrė kavą. 4. Tomas, Roma ir Asta eina į kiną. (*Jie – Jos*) .... yra .... (*draugai – draugės).* 5. Rūta su drauge šiandien labai .... (*linksmos – linksmi*). 6. Parduotuvėje mačiau vyrą su žmona. (*Jie – Jos*) .... pirko didelį tortą. 7. Mūsų grupėje yra du vaikinai ir devynios merginos. (*Jie – Jos*) .... mokosi lietuvių kalbos. 8. Kieme stovėjo žmonės. (*Jie – Jos*) .... laukė taksi.

7. Atsakykite į klausimus.

0. Kas tau patinka? *Man patinka* ***juoda kava*** *ir* ***šokoladinis tortas.*** O tau? ....

1. Kas tau nepatinka? ....
2. Kas tau tinka? ....
3. Kas tau netinka? ....
4. Kas stovi kieme? ....
5. Kas auga parke? ....
6. Kas yra auditorijoje? ....

Vardininko linksnis – sakinio subjektas

Mano **draugė** dirba universitete. Vakar **studentai** buvo Trakuose. **Mes** galime susitikti rytoj.

8. Sakinius, kuriuose nėra pasakyto subjekto, suskirstykite į 3 grupes ir surašykite į lentelę. Ką reiškia šie apibendrinamieji posakiai?

apibrėžiamieji (subjektą rodo veiksmažodžio forma)	*neapibrėžiamieji* (subjektas nesvarbus)	*apibendrinamieji* (veiksmažodžiu pasakomi daugeliui būdingi dalykai)
1. ***Kaip gyveni?***		

0. Kaip gyveni?
1. Visur gerai, bet namie geriausia.
2. Vilniaus senamiestyje remontuoja daug pastatų.
3. Vakar rašėme testą.
4. Neišmokęs Jonuko, neišmokysi nė Jono.
5. Vakar Gedimino prospekte atidarė naują parduotuvę.
6. Šį vakarą eisiu į svečius.
7. Nekišk nosies, kur nereikia.
8. Ar kitąmet atvažiuosite į vasaros kursus?
9. Prieš parduotuvę įrengė pėsčiųjų perėją.
10. Viskas brangu, jei tuščia kišenė.
11. Eikime pietauti!
12. Prie mokyklos pastatė baseiną.
13. Vasarą ilsėsies, žiemą badausi.

VEIKSMAŽODIS

Esamasis laikas

- Pasakome esamąjį laiką, bet jis nebūtinai sutampa su dabarties momentu (*Jis **pasakoja** apie keliones.*).
- Nuolat vykstantis ar pasikartojantis veiksmas (*Parduotuvė **nedirba** sekmadieniais. Lietuva **yra** prie Latvijos.*).
- Veiksmas, kuris tikrai įvyks artimiausiu metu (*Nuo rytojaus **atostogauju.** Vakare **einu** į kiną. Kitą mėnesį **vykstu** į Briuselį.*).
- Daugiskaitos pirmu asmeniu kviečiame, raginame ką nors veikti (***Einame** pietauti, gerai? **Pietaujame** čia, sutinki?*).

Būtasis kartinis laikas

Veiksmas, kuris vyko anksčiau už kalbamąjį momentą.

- Vienkartinis praeities veiksmas (*Aš **nusipirkau** ledų. **Buvome** kine.*).
- Pasikartojantis praeities veiksmas – kartojimąsi rodo kontekstas (*Kas vakarą **žiūrėjau** televizorių.*).

Būtasis dažninis laikas

Veiksmas, kuris kartojosi praeityje dažnai ir įprastai.

*Vaikystėje **mėgdavau** žaisti su lėlėmis. Anksčiau dažnai **važiuodavome** į kaimą.*
*Pernai beveik kasdien **aplankydavome** tėvus.*

Būsimasis laikas

Veiksmas, kuris vyks ateityje.

*Po metų aš **važiuosiu** į Prancūziją.*
*Rytoj ji **skaitys** knygą.*

Esamasis laikas

	vienaskaita (vns.)				daugiskaita (dgs.)		
	A tipas	*I tipas*	*O tipas*		*A tipas*	*I tipas*	*O tipas*
aš	*-(i)u* perk*u*, klaus*iu*	*-iu* tur*iu*	*-au* raš*au*	*mes*	*-(i)ame* perk*ame*, klaus*iame*	*-ime* tur*ime*	*-ome* raš*ome*
tu	*-i* perk*i*, klaus*i*	*-i* tur*i*	*-ai* raš*ai*	*jūs*	*-(i)ate* perk*ate*, klaus*iate*	*-ite* tur*ite*	*-ote* raš*ote*
jis, ji	*-(i)a* perk*a*, klaus*ia*	*-i* tur*i*	*-o* raš*o*	*jie, jos*	*-(i)a* perk*a*, klaus*ia*	*-i* tur*i*	*-o* raš*o*

Būtasis kartinis laikas

	vienaskaita (vns.)		daugiskaita (dgs.)
aš	-au, -iau pirk*au*, klaus*iau*, turėj*au*, raš*iau*	*mes*	*-ome, -ėme* pirk*ome*, klaus*ėme*, turėj*ome*, raš*ėme*
tu	*-ai, -ei* pirk*ai*, klaus*ei*, turėj*ai*, raš*ei*	*jūs*	*-ote, -ėte* pirk*ote*, klaus*ėte*, turėj*ote*, raš*ėte*
jis, ji	*-o, -ė* pirk*o*, klaus*ė*, turėj*o*, raš*ė*	*jie, jos*	*-o, -ė* pirk*o*, klaus*ė*, turėj*o*, raš*ė*

Būtasis dažninis laikas

Padaromas iš bendraties kamieno (pirk-~~ti~~) + **-dav-** + asmenų galūnės

vienaskaita (vns.)		daugiskaita (dgs.)	
aš	*-dav -au* pirk*davau*, turė*davau*, rašy*davau*	*mes*	*-dav -ome* pirk*davome*, turė*davome*, rašy*davome*
tu	*-dav -ai* pirk*davai*, turė*davai*, rašy*davai*	*jūs*	*-dav -ote* pirk*davote*, turė*davote*, rašy*davote*
jis, ji	*-dav -o* pirk*davo*, turė*davo*, rašy*davo*	*jie, jos*	*-dav -o* pirk*davo*, turė*davo*, rašy*davo*

Būsimasis laikas

Padaromas iš bendraties kamieno (pirk-~~ti~~) + **-s-** + asmenų galūnės
Kai bendraties kamienas baigiasi: **-s, -z, →-s**: *kas-s-ime – kasime, zyz-s-iu – zysiu;*
-š, -ž, →-š: *neš-s-iu – nešiu, lauž-s– lauš.*

vienaskaita (vns.)		daugiskaita (dgs.)	
aš	*-s -iu* pirk*siu*, turė*siu*, rašy*siu*	*mes*	*-s -ime* pirk*sime*, turė*sime*, rašy*sime*
tu	*-s -i* pirk*si*, turė*si*, rašy*si*	*jūs*	*-s -ite* pirk*site*, turė*site*, rašy*site*
jis, ji	*-s* pirk*s*, turė*s*, rašy*s*	*jie, jos*	*-s* pirk*s*, turė*s*, rašy*s*

1. Užpildykite lentelę.

	kas	*bendratis*	*dabar*	*vakar*	*anksčiau dažnai*	*rytoj*
0.	***aš***	***tylėti***	***tyliu***	***tylėjau***	***tylėdavau***	***tylėsiu***
1.	jis		galvoja			
2.				galėjai		
3.	tu	vežti				
4.						žinosime
5.	aš	mokėti				
6.			mokau			
7.	jie	nešti				
8.	aš	klausti				
9.	mes	klausyti				

2. Parašykite reikiamą veiksmažodžio laiką ir formą.

0. Aš *(norėti)* ***noriu*** juodos kavos.

1. Dabar aš *(gyventi)* .... ir *(dirbti)* .... Vilniuje, o prieš metus (gyventi) .... ir *(dirbti)* .... Vokietijoje. 2. – Ar tu *(mokėti)* .... groti pianinu? – Kai buvau mažas, aš *(mokėti)* ...., *bet dabar (nebemokėti)* .... 3. Vakar tu man *(sakyti)* ...., kad šiandien *(galėti)* .... padėti. 4. – Vakarais man

(patikti) .... būti namie. O tau? 5. Ką tu *(veikti)* .... aną savaitę? – Aš *(studijuoti)* ...., *(būti)* .... ekskursijoje ir *(susitikti)* .... su draugais. O tu? 6. Vakar aš tavęs *(klausti)* ...., kada tu *(atnešti)* .... mano knygą. 7. Kodėl tu vakar *(nebūti)* .... universitete? *(Sirgti)* ....? 8. Kasdien namo aš *(grįžti)* .... apie šeštą valandą. O tu? 9. Mes *(norėti)* .... kavos su pyragu, bet pyrago *(nebūti)* .... 10. Kelintą valandą *(prasidėti)* .... paskaitos? 11. Kur tu paprastai *(pirkti)* .... daržoves: turguje ar parduotuvėje? – Dažniausiai aš *(pirkti)* .... turguje, bet vakar turgus nedirbo, todėl *(pirkti)* .... parduotuvėje. 12. Ar tu jau *(kalbėti)* .... su profesoriumi dėl egzamino? – Dar ne, *(kalbėti)* .... rytoj.

BŪSIMASIS LAIKAS

3. Baikite sakinius (pavartokite būsimąjį laiką).

0. Jei bus bilietų, jūs ***galėsite eiti į koncertą***.
1. Kai atvažiuos draugai, mes ....
2. Jei man reikės knygos, aš ....
3. Jei autobuse bus vietos, tu ....
4. Jei lis lietus, ji ....
5. Kai išmoks lietuvių kalbą, jis ....
6. Jei ateis draugės, jos ....

4. Darbas poromis. **Pasitarkite ir parašykite savo nuomonę, kaip per 100 metų pasikeis (vartokite būsimąjį laiką):**

1. Technologijos: ***Aš manau / Mes manome****, kad visi* ***važinės*** *ekologiškais automobiliais, visi žmonės* ***turės*** *kompiuterius, namus* ***tvarkys*** *ir* ***valys*** *robotai,* ....
....
2. Kultūra: ....
....
3. Ekonomika: ....
....
4. Ekologija: ....
....
5. Europa: ....
....
6. Karas ir taika: ....
....

BŪTASIS DAŽNINIS LAIKAS

5. Parašykite, kaip būdavo anksčiau.

0. Dabar žmonės daug sėdi, mažai vaikšto. – *Anksčiau žmonės mažiau **sėdėdavo**, daugiau **vaikščiodavo**.*

1. Dabar lietuviai daug keliauja. – ....

2. Dabar lietuviai valgo mažiau bulvių. – ....

3. Retai susitinku su mokyklos draugais. – ....

4. Tu labai retai pas mane užeini. – ....

5. Dabar mes dažnai einame į teatrą. – ....

6. Jis man nebeskambina. O kol dar nebuvo direktorius, ...

7. Dabar aš po paskaitų einu namo. O kai studijavau ne Lietuvoje, ...

....

6. Parašykite 3 sakinius apie tai, ką mėgdavote daryti, kai buvote mažas.

0. ***Kai** buvau mažas / maža, **žaisdavau** kieme su draugais ir man niekas nerūpėjo.*

1. ....

....

2. ....

....

3. ....

....

7. *Per 100 metų pasaulis labai pasikeitė. Anksčiau žmonės vaikščiodavo pėsčiomis, o dabar važiuoja automobiliais; moterys dėvėdavo tik ilgus sijonus, nedėvėdavo kelnių; žmonės valgydavo sveikesnį maistą ir pan.* Darbas poromis: **pasirinkite vieną iš šių temų ir papasakokite, kaip būdavo anksčiau ir kaip yra dabar (pavartokite būtąjį dažninį laiką):**

1. Darbas 2. Maistas 3. Moterys, drabužiai 4. Transportas 5. Kelionės 6. Namai

Pvz.: Kaimas

*Anksčiau žmonės kaime **dirbdavo** daug ir sunkiai. Ūkiai **būdavo** dideli. Žmonės **augindavo** daug gyvulių, daržovių, javų. Viską **dirbdavo** rankomis, **neturėdavo** tokios technikos kaip dabar ir t. t.*

....

....

....

....

....

....

....

....

....

O kaip bus po 100 metų?

....

....

....

....

....

....

....

Veiksmo tąsa ***(tebe-)***	*Ar jis ten tebedirba? (dirbo anksčiau ir dabar dar dirba)*
Veiksmo pabaiga ***(nebe-)***	*Ne, nebedirba (anksčiau dirbo, bet dabar jau nedirba)*

8. Parašykite veiksmažodžius su *tebe-* **ir** *nebe-***.**

0. Jonas gimė Trakuose ir dabar ten ***tebegyvena***.

1. – Ar jau perskaitei mano knygą? – Ne, dar ...., bet jau greitai baigsiu. 2. Mano draugė gyveno Vilniuje, bet dabar jau .... 3. Ji studijavo universitete Kaune ir dabar dar .... 4. – Ar tu dar lankai chorą? – Kai pradėjau dirbti, palankiau dar metus, bet dabar jau .... 5. – Ar tu dar prisimeni, ką tau sakė gydytojas? – Ne, ... 6. – Žinau, kad gyvenai užmiestyje, o dirbai mieste. O dabar? – Dar .... užmiestyje, bet jau .... mieste. 7. Anksčiau žmonės dažniau susitikdavo, o dabar beveik .... 8. – Noriu ko nors saldaus. Ar dar liko torto? – Deja, bet jo jau ....

9. Perskaitykite tekstą. Atsakykite į klausimus.

Tomas yra mano geras pažįstamas.

Prieš metus jis studijavo Oslo universitete norvegų kalbą. Jis gyveno universiteto bendrabutyje su Džonu iš Amerikos. Jis draugavo su mergina, vardu Marija.

Dabar Tomas gyvena Vilniuje. Jis turi nedidelį butą miesto centre. Vaikinas dirba vienoje turizmo agentūroje. Tomas aprodo turistams iš Norvegijos Vilnių ir papasakoja jiems apie savo miestą. Jis norėtų užsidirbti pinigų ir dar metams išvažiuoti studijuoti į Norvegiją. Su Marija vaikinas bendrauja per „Skype" ir „Facebook".

- Ar Tomas tebestudijuoja Osle? ***Ne, Tomas nebestudijuoja Osle.***
- Ar Tomas tebegyvena bendrabutyje? ....
- Ar Tomas tebekalba norvegiškai? ....
- Ar Tomas tebegalvoja apie studijas? ....
- Ar vaikinas tebedraugauja su Marija? ....
- Ar Džonas taip pat gyvena Lietuvoje? ....

10. Parašykite, ką darydavote anksčiau ir dabar tebedarote ir ką darydavote anksčiau, bet dabar nebedarote.

0. *Aš* ***grodavau*** *akordeonu, bet dabar* ***nebegroju****.*

Aš ***kepdavau*** *pyragus ir dabar* ***tebekepu****.*

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....

11. Darbas poromis. **Pasikalbėkite su draugu apie pastaruosius 5 metus. Ką jūs tebedarote? Ko jūs nebedarote?**

Drabužiai, šukuosena, maistas, rūkymas, alkoholis, vakarėliai, problemos, viltys, baimės, draugai, šeima.

....

....

....

....

-(i)oti, -inėti

Darome iš veiksmažodžių:

a) ***-(i)oti, -(i)oja, -(i)ojo*** (su judėjimo veiksmažodžiais – besikartojantis veiksmas; nesako krypties): *bėgti – bėgioti; plaukti – plaukioti; skristi – skraidžioti*:

Bėgu į parduotuvę. // Rytais jis *bėgioja* po parką.
Ar moki *plaukti*? // Man patinka vasarą *plaukioti* ežere.
Ar *eisi* į parką? // Seniau aš dažnai *vaikščiodavau* po šį parką.

b) ***-inėti, -inėja, -inėjo*** (kartojamas veiksmas su stipresniu ar silpnesniu intensyvumu): *važiuoti – važinėti; bėgti – bėginėti; joti – jodinėti:*

Ar *važiuosite* į Kauną? // Pernai dažnai *važinėdavau* į Kauną.
Ar tu moki *joti*? // Vaikystėje dažnai *jodinėdavau*.

12. Baikite sakinius, pakeisdami pagal pavyzdį.

0. Mums smagu važiuoti į ekskursiją. – *Anksčiau kasmet* ***važinėdavome*** *į ekskursijas.*

1. Šis lėktuvas skrenda iš Vilniaus į Berlyną. – Lėktuvai į Kroatiją .... tik vasarą. 2. Man patinka važiuoti dviračiu. – Kai būna šilta, aš dažnai .... dviračiu. 3. – Ar tu moki joti? – Taip, man labai patinka .... 4. Laivas plaukia jūroje. – Vasarą visiems patinka .... 5. Tomas bėga į parką. – Jis kelis kartus per savaitę .... po parką. 6. Man patinka eiti į turgų. – Savaitgalį .... po turgų.

13. Parašykite, ***ką veikėte // veikdavote // veiksite*****?**

0. Kitą savaitę ***mes važiuosime prie jūros***.

1. Kitą savaitgalį ....
2. Aną mėnesį ....
3. Prieš savaitę ....
4. Per atostogas ....
5. Rytoj rytą ....
6. Vakar vakare ....
7. Kiekvieną vasarą ....

8. Praėjusią žiemą ....
9. Kai buvau mokinys, ...

BŪNA		
aš *būnu*	mes *būname*	Direktorius ***būna*** darbe kasdien nuo 9 val. iki 17 val.
tu *būni*	jūs *būnate*	Kai tu nepaskambini, aš ***būnu*** liūdna.
jis, ji *būna*	jie, jos *būna*	Lietuvoje rudenį paprastai ***būna*** bobų vasara.

14. Atsakykite į klausimus. Parašykite 1–2 savo klausimus su veiksmažodžiu *būna*.

0. Ką tu veiki vakarais? – ***Vakarais aš paprastai būnu namie.*** O tu?
1. Kur tu būni per atostogas? ....
2. Koks oras būna žiemą tavo šalyje? ....
3. Koks oras būna vasarą tavo šalyje? ....
4. Koks būna rugsėjo mėnuo tavo šalyje? ....
5. Kada tu būni piktas? ....
6. Kada tu būni laimingas? ....
7. ....
8. ....

15. Parašykite: a) pagrindines veiksmažodžio formas,
b) reikiamą veiksmažodžio laiką ir formą.

(pa)laukti ***- laukia - laukė***

Vakar aš ilgai ***laukiau*** draugų. Dabar studentai labai .... atostogų. Ar tu gali manęs ....? Rytoj mes .... jūsų. Kai buvau mažas, labai .... Kalėdų. Mes vėluojame, ar jūs mūsų ....?

galėti – .... – ....

Ar tu .... ateiti dabar? Šiandien mes .... eiti į kiną, o rytoj .... važiuoti pas Jūratę. Vakar .... tau padėti, o šiandien neturiu laiko. Kai buvo paauglys, brolis įdomią knygą .... skaityti per naktį.

(pa)sakyti – .... – ....

Rytoj mes tau ...., kada išvažiuojame. Užvakar jis ...., kad ateis šiandien, o šiandien jis ...., kad ateis rytoj. Rytoj turbūt ...., kad visai neateis. Mano senelis ...., kad niekada nenorėtų gyventi mieste.

žaisti – .... – ....

Mes su vaikais kasdien .... krepšinį. Ar tu vaikystėje .... krepšinį? Mano sūnus norėtų būti krepšininkas ir .... „Žalgirio“ komandoje. Ar rytoj jūs .... su mumis?

žiūrėti – .... – ....

Ar vakar jūs .... įdomų filmą? Vakar mes ne.. televizoriaus. Tėvas skaito laikraštį, o vaikai .... televizorių. Vaikystėje ir aš .... filmus vaikams. Ar tu rytoj .... sporto varžybas?

(pa)rašyti – .... – ....

Aš nelabai mėgstu .... laiškus, bet vakar .... tėvams. Kitą savaitę .... referatą, o tu jau ....? Mes kasdien .... elektroninius laiškus. Anksčiau žmonės dažnai .... laiškus ant popieriaus, o dabar retai. Vaikystėje aš kasdien .... dienoraštį.

GALININKAS *(ACC.)*

KĄ? KOKĮ? KOKIĄ? KOKIUS? KOKIAS?

VYRIŠKOJI GIMINĖ

vienaskaita

daiktavardis	
vardininkas	galininkas
-as, -ias namas, kelias	-ą, -ią namą, kelią
-is, -ys medis, traukinys	-į medį, traukinį
-is debesis	-į debesį
-us, -ius turgus, vaisius	-ų, -ių turgų, vaisių
-uo asmuo	-(en)į asmenį

būdvardis	
vardininkas	galininkas
-as, -ias geras, šlapias	-ą, -ią gerą, šlapią
-is didelis	-į didelį
-us puikus	-ų puikų
-inis rytinis	-inį rytinį

vyriškoji giminė		
vienaskaita		
geras namas	–	gerą namą
šlapias kelias	–	šlapią kelią
didelis medis	–	didelį medį
pilkas debesis	–	pilką debesį
rytinis traukinys	–	rytinį traukinį
puikus turgus	–	puikų turgų
saldus vaisius	–	saldų vaisių
jaunas žmogus	–	jauną žmogų
asmuo	–	asmenį
šuo	–	šunį
mėnuo	–	mėnesį

daugiskaita

daiktavardis	
vardininkas	galininkas
-ai, namai	-us namus
-iai keliai, traukiniai	-ius kelius, traukinius
-ys debesys	-is debesis
-ūs turgūs	-us turgus
-iai vaisiai	-ius vaisius
-(en)ys asmenys	-(en)is asmenis

būdvardis	
vardininkas	galininkas
-i geri	-us gerus
-i šlapi, dideli	-ius šlapius, didelius
-ūs puikūs	-ius puikius
-iniai rytiniai	-inius rytinius

vyriškoji giminė		
daugiskaita		
geri namai	–	gerus namus
šlapi keliai	–	šlapius kelius
dideli medžiai	–	didelius medžius
pilki debesys	–	pilkus debesis
rytiniai traukiniai	–	rytinius traukinius
puikūs turgūs	–	puikius turgus
saldūs vaisiai	–	saldžius vaisius
jauni žmonės	–	jaunus žmones
asmenys	–	asmenis
šunys	–	šunis
mėnesiai	–	mėnesius

MOTERIŠKOJI GIMINĖ

vienaskaita

daiktavardis	
vardininkas	galininkas
-a knyga	-ą knygą
-ia giria	-ią girią
-ė klasė	-ę klasę
-is šalis	-į šalį
-uo, -ė sesuo, duktė	-(er)į seserį, dukterį

būdvardis	
vardininkas	galininkas
-a gera	-ą gerą
-ia žalia	-ią žalią
-i puiki	-ią puikią
-ė didelė, rytinė	-ę didelę, rytinę

moteriškoji giminė		
vienaskaita		
gera knyga	–	gerą knygą
žalia giria	–	žalią girią
puiki šalis	–	puikią šalį
didelė klasė	–	didelę klasę
sesuo	–	seserį
duktė	–	dukterį

GALININKAS

daugiskaita

daiktavardis	
vardininkas	**galininkas**
-os knyg**os**	**-as** knyg**as**
-ios gir**ios**	**-ias** gir**ias**
-ės klas**ės**	**-es** klas**es**
-ys šal**ys**	**-is** šal**is**
-(er)ys ses**erys**, dukt**erys**	**-(er)is** ses**eris**, dukt**eris**

būdvardis	
vardininkas	**galininkas**
-os ger**os**	**-as** ger**as**
-ios žal**ios**	**-ias** žal**ias**
-ios puik**ios**	**-ias** puik**ias**
-ės didel**ės**, rytin**ės**	**-es** didel**es**, rytin**es**

moteriškoji giminė		
daugiskaita		
ger**os** knyg**os**	–	ger**as** knyg**as**
žal**ios** gir**ios**	–	žal**ias** gir**ias**
puik**ios** šal**ys**	–	puik**ias** šal**is**
didel**ės** klas**ės**	–	didel**es** klas**es**
ses**erys**	–	ses**eris**
dukt**erys**	–	dukt**eris**

		įvardis				
vns.	vard.	aš	tu	jis	ji	
	gal.	mane	tave	jį	ją	
dgs.	vard.	mes	jūs	jie	jos	
	gal.	mus	jus	juos	jas	save

vyriškoji giminė			moteriškoji giminė		
vns. vard.	*vns. gal.*	*dgs. gal.*	*vns. vard.*	*vns. gal.*	*dgs. gal.*
šis	šį	šiuos	ši	šią	šias
tas	tą	tuos	ta	tą	tas
anas	aną	anuos	ana	aną	anas
šitas	šitą	šitus	šita	šitą	šitas
kitas	kitą	kitus	kita	kitą	kitas

OBJEKTAS

Su veiksmažodžiais, po kurių reikia galininko.

A tipas
pirkti, gerti, duoti, imti, mėgti, kartoti, studijuoti, baigti, nešti, gauti, sutikti...

I tipas
turėti, mylėti, girdėti...

O tipas
matyti, rašyti, skaityti, daryti, valgyti, rodyti...

1. Parašykite šių žodžių vienaskaitos ir daugiskaitos galininko linksnį.

0. Mažas berniukas – ***mažą berniuką; mažus berniukus***.

1. Šlapias kelias – ....

2. Saldus vaisius – ....

3. Gražus sūnus – ....

4. Didelė kėdė – ....

5. Raudona vyšnia – ....

6. Skani žuvis – ....

7. Senas kaimynas – ....

8. Jauna mokytoja – ....

9. Ramus žmogus – ....

10. Maloni moteris – ....

11. Šaltas vanduo – ....

2. Įrašykite galininko linksnį.

0. Vaikai mėgsta *(saldūs ledai)* ***saldžius ledus***.

1. Tadukas labai myli savo *(mielas senelis)* .... Berniukas dažnai *(jis)* .... aplanko. 2. Ar sutikai kieme *(ta aukšta moteris)* ....? Vakar mes *(ji)* .... matėme universiteto bibliotekoje. 3. – Ar gali ateiti pas *(aš)* .... vakare? – Gaila, bet šiandien negaliu. Pas *(mes)* .... bus svečių. Noriu ir *(tu)* .... pakviesti. 4. Mano draugas turi *(vyresnis brolis)* .... Aš pažįstu *(jie)* .... abu. Jie dar turi *(piktas šuo)* .... 5. Ar tu turi *(sesuo)* ....? 6. Aš gėriau *(tas šaltas vanduo)* .... 7. Reikia nusipirkti *(šis medinis stalas)* .... 8. Kur galima pamatyti *(kiti seni paveikslai)* ....? 9. Vakar baigiau skaityti *(ši įdomi knyga)* .... 10. Linai, parodyk *(kitos nuotraukos)* .... iš kelionės. Labai norėčiau (jos) .... pažiūrėti.

3. Padarykite reikiamą veiksmažodžio formą ir įrašykite į sakinius.

atnešti, kartoti, tikti, turėti, ~~mėgti~~, patikti, parodyti, skaityti, gerti, nepatikti, pažinti, žiūrėti, valgyti

0. Aš ***mėgstu*** juodą kavą.

1. Broliui .... klausytis muzikos. 2. Kaimynas .... didelį šunį. 3. Vakar aš .... įdomų straipsnį. 4. Studentai .... tamsų alų. 5. Dabar mes .... lietuvių kalbos gramatiką ir mokomės naujų žodžių. 6. Ar jūs kasdien .... pusryčius? 7. Rytoj mes .... įdomų filmą. 8. Mums .... šalta žiema. 9. Ar tu .... mūsų naują dėstytoją? 10. Saulius .... man, kaip naudotis tuo fotoaparatu. 11. – Ar man .... šis tamsus švarkas? Ne? Pardavėja, prašom .... kitą švarką.

4. Baikite sakinius.

0. Vakar žiūrėjau ***tą seną filmą***.

1. Jurga skaito ....

2. Mes susitikome ....

3. Studentai rašo ....

4. Vaikai žaidžia ....

5. Jonas geria ....

6. Draugė valgo ....

7. Profesorius atnešė ....

8. ....

ŠALUTINIAI OBJEKTO SAKINIAI

I sakinys + jungiamasis žodis:	*ar* *kad* *kas* *ko* *kam* *ką* *kur* *kaip* *kada*	+ II sakinys	Pranešk, ***ar*** ateisi. Jis sakė, ***kad*** po darbo paskambins. Pasakyk, ***kas*** atsitiko. Jis žino, ***ko*** nori. Aš žinojau, ***kam*** paduoti šį dokumentą.	Perskaityk, ***ką*** parašei. Aš žinau, ***kur*** tu gyveni. Gal galite pasakyti, ***kaip*** nuvažiuoti į bendrabutį? Aš mačiau, ***kada*** atvažiavo taksi.

5. Sudarykite sakinius. Pavartokite jungtukus *(ar, kad, kada, kaip ir pan.).*

0. Jonas, klausti, aš, ateiti, į, universitetas. ***Jonas klausė, ar aš ateisiu į universitetą.***

1. Rūta, sakyti, vakaras, mes, galėti, eiti, į, kinas.

....

2. Jis, paklausti, profesorius, galėti, susitikti, rytoj.

....

3. Aš, žinoti, nuvažiuoti, pas, jie.

....

4. Ar, jūs, galėti, pasakyti, būti, centrinis, paštas?

....

5. Marija, norėti, sužinoti, kepti, obuoliai, pyragas.

....

6. Mes, nežinoti, prasidėti, paskaitos, universitetas.

....

7. Draugas, pasakyti, rytoj, reikėti, ateiti, pirma, valanda.

....

LAIKAS

- Kada? dieną, pirmadienį, kitą mėnesį, šią savaitę, šį vakarą... Bet: vakare
- Kelintą valandą? pirmą (valandą), šeštą, dešimtą, dvyliktą...
- Kiek laiko (kaip ilgai)? dvi valandas, visą savaitę, tris mėnesius, metus...
- Kaip dažnai? kiekvieną mėnesį, kiekvieną dieną, kas rytą, kas savaitę...

6. Parašykite KADA?

0. *(Vasara)* ***Vasarą*** aš nedirbu. 1. Rytoj *(visa diena)* .... aš būsiu universitete. 2. *(Tas vakaras)* .... ėjau namo vėlai. 3. *(Šis rytas)* .... Tomas važiuoja į Kauną. 4. Joninių *(naktis)* .... žmonės nemiega. 5. *(Vasara)* .... man patinka keliauti. 6. *(Žiema)* .... buvo labai šalta. 7. *(Ruduo)* .... dirbame kaime. 8. *(Pavasaris)* .... šilta ir gražu. 9. *(Pirmadienis)* .... eisiu į banką. 10. *(Šeštadienis ir*

sekmadienis) .... mes buvome kaime. 11. *(Trečiadienis)* .... eisiu į teatrą. 12. – Mes atostogavome *(rugpjūtis)* .... O jūs? – Mes – ....
....

7. Parašykite, kiek laiko, kaip ilgai tęsėsi veiksmas.

0. *(Visa žiema)* ***Visą žiemą*** buvo labai šalta.
1. Šiandien dirbau *(visa diena)* ....
2. Aš gyvenu Lietuvoje *(vienas mėnuo)* ....
3. Šeima atostogavo *(visa vasara)* ....
4. Vaikas miegojo *(keturios valandos)* ....
5. Mes pietaujame *(viena valanda)* ....
6. Prašom palaukti *(viena minutė)* ....
7. Mūsų čia nebuvo tik *(kelios minutės)* ....
8. Brolis laukė troleibuso *(dvidešimt penkios minutės)* ....
9. Tėvų nebuvo namie *(viena savaitė)* ....
10. – Ar jūs buvote prie jūros *(devynios dienos)* ....? – Ne, mes buvome prie jūros *(penkios dienos)* ...., o *(kitos dienos)* .... buvome kaime.
11. Konferencija vyko *(keturios dienos)* ....

8. Atsakykite į klausimus.

0. Kada tu pusryčiauji? *Aš* ***pusryčiauju rytą // aštuntą***.
1. Kada tu atostogauji? ....
2. Kada tu studijuoji? ....
3. Kada einate į universitetą? ....
4. Kada jūs pietaujate? ....
5. Kada grįžtate namo? ....
6. Kada einate miegoti? ....
7. Kada tu dirbi sode? ....
8. Kada atvažiuos tavo draugai? ....
9. Kada tu eisi į kiną? ....
10. Kada jūs susitinkate su draugu? ....

9. Atsakykite į klausimus vartodami galininką.

0. Kiek laiko tu nori pabūti prie jūros? ***Noriu pabūti prie jūros tris dienas // savaitgalį***.
1. Kiek laiko tu gyveni Lietuvoje? ....
2. Kiek laiko pietauji? ....
3. Kiek laiko tu atostogavai? ....

4. Kiek laiko tu dirbi? ....

5. Kiek laiko tu laukei ryte troleibuso? ....

6. Kiek laiko tu važiuoji / eini į universitetą? ....

7. Kiek laiko tu būsi Lietuvoje? ....

8. Kiek laiko tu darai namų darbus? ....

9. Kiek laiko tu studijuoji kiekvieną dieną? ....

10. Kada jūs susitinkate su draugu? ....

skaitvardžiai		
vardininkas vyriškoji ir moteriškoji giminė	galininkas vyriškoji giminė	galininkas moteriškoji giminė
vienas, viena	vieną	vieną
du, dvi, trys	**du** **tris**	**dvi** **tris**
keturi, keturios penki, penkios šeši, šešios septyni, septynios aštuoni, aštuonios devyni, devynios keli, kelios	ketur**is** penk**is** šeš**is** septyn**is** aštuon**is** devyn**is** kel**is**	ketur**ias** penk**ias** šeš**ias** septyn**ias** aštuon**ias** devyn**ias** kel**ias**

10. Parašykite reikiamą linksnį.

0. Ji turi *(2, sūnus)* ***du sūnus***.

1. Šiandien turiu tik *(8, litas)* ....

2. Nusipirkau *(6, raudonas obuolys)* ....

(4, didelis pomidoras) .... ir

(3, saldi kriaušė) ....

3. Duok man *(keli šokoladiniai saldainiai)* ....

4. Aš mokau *(21, studentas)* ....

5. Paskaita prasideda *(9, valanda)* ....

6. Jurgis studijuoja *(3, sunki kalba)* ....

7. Paskolink man *(5, litas)* ....

8. Vakar tavęs laukiau *(2, valanda)* ....

9. Vokietijoje buvau *(3, savaitė)* ....

Ten turiu *(keli, draugai)* ....

10. Straipsnį parašysiu per *(6, diena)* ....

11. Šįmet atostogavau *(1, mėnuo)* ....

12. Jonas keliavo po pasaulį *(8, mėnuo)* ....

13. Vaistus reikia gerti *(5, diena)* ....

14. Prieš šventes dirbome ne *(8, valanda)* ....,

o *(7, valanda)* ....

15. Dabar turiu tik *(kelios, minutės)* .... laiko.

16. Piniginėje yra *(4, litas, 55, centas)* ....

17. Aš turiu *(4, litas, 55, centas)* ....

18. Tomas gyvena Lietuvoje dar tik *(vieni metai)* ....,

o Marija – jau *(keli metai)* ....

PRIELINKSNIAI, VARTOJAMI SU *GALININKU*

Prielinksnis	*Reikšmės*	*Pavyzdžiai*
apie	a) vieta iš visų pusių b) kalbėjimo, galvojimo, pasakojimo objektas c) apytikrė vieta d) apytikris laikas e) apytikris kiekis	apie namus auga gėlės kalba apie orą apie Vilnių lyja apie pietus paskambinsiu apie šimtą žmonių atėjo
aplink	vieta iš visų pusių	susėdo aplink stalą
į	a) kryptis į vidų b) tikslas (su slinkties veiksmažodžiais) c) daiktas, kuriam skiriamas veiksmas d) sudėjimas į vieną vietą	įėjo į kambarį einu į darbą žiūri į mane suėjo į klasę
pagal / palei	daiktas ar vieta, prie kurio kas vyksta	sėdi pagal / palei sieną vaikšto pagal / palei upę
pagal	a) lyginimas b) kriterijus, kuriuo remiantis kas vyksta	pagal metus jis didelis kepa pyragą pagal receptą
pas	a) buvimo vieta b) kryptis pas asmenį (su tikslu)	gyvenu pas motiną einu pas draugą
per	a) vieta, kuria vyksta judėjimas b) laiko tarpas ar momentas	ėjau per gatvę per savaitę parašė
po	a) vieta, kur vyksta veiksmas b) kiekis	vaikšto po parką duoda po saldainį
prieš	a) vieta ar daiktas, ko priekyje kas vyksta b) laiko riba, iki kurios kas vyksta	stovėjo prieš namą mokosi prieš pietus
prieš / priešais	vieta ar daiktas, ko priekyje kas vyksta	gyvenu prieš / priešais banką
pro	aplenkiamas daiktas ar vieta	pravažiavo pro šalį
už	a) atlyginimas b) lyginamas objektas	atsilygino už darbą saldesnis už medų

Kada?		**Kiek laiko?**		**Per kiek laiko?**	
per atostogas	buvau /	valandą	važiavau /	per metus	**pa**dariau /
Naujuosius metus,	susitikau /	dvi valandas	laukėme /	per mėnesį	**iš**mokau /
vestuves, krikštynas...	kalbėjau /	keturias va-	kalbėjau /	per dieną	**per**skaičiau /
per pietus	mačiau /	landas	žiūrėjome /	per naktį	**pa**valgiau /
per pusryčius	dainavome /	tris mėnesius	studijavau /	per vasarą	**su**sitvarkiau ...
per vakarienę	diskutavome ...	visą dieną	gyvenau ...	per žiemą	
per pertrauką		metus		per valandą	
per paskaitą				per minutę	
per šventes					
per Kalėdas, Velykas,					

— **Kada** buvai kaime? Per atostogas.

— **Kiek laiko** buvai kaime? Visas atostogas.

— **Per kiek laiko nu**važiavai į kaimą? **Nu**važiavau per dvi valandas.

— **Kada** tu kalbėjai su Tomu? Per pusryčius.

— **Kiek laiko** rašei namų darbą? Valandą.

— **Per kiek laiko pa**darei namų darbą? Per valandą.

1. Įrašykite prielinksnius (visuose trijuose sakiniuose turi tikti tas pat prielinksnis):

apie, į, pagal, pas, per, po, prieš, pro, už

A) 1. Mes važiuojame ***į*** Klaipėdą. 2. Visi studentai suėjo ***į*** auditoriją. 3. Kaimynas įėjo ***į*** kambarį.

B) 1. Rašytojas parašė naują knygą .... metus. 2. Susitiksime .... pietus. 3. Vaikas bėgo .... gatvę ir nepamatė mašinos.

C) 1. Brolis aukštesnis .... seserį. 2. Ačiū .... pagalbą. 3. Reikia gerai atsilyginti .... gerą darbą.

D) 1. Kavinė yra .... universitetą. 2. Aš gyvenu .... Italijos ambasadą. 3. Ar jūs studijuojate .... pietus?

E) 1. Papasakok .... kelionę. 2. Ateisiu .... dvyliktą. 3. Į kursus suvažiavo .... šimtą studentų.

F) 1. Man patinka pasivaikščioti .... upę. 2. Vaikas protingas ne .... metus. 3. Rašau užduotį .... pavyzdį.

G) 1. Autobusas pravažiavo .... stotelę. 2. Man patinka žiūrėti .... langą. 3. Mes praėjome .... žmones ir nuėjome į banką.

H) 1. Vakare eisiu .... draugą gerti kavos. 2. Sesuo gyvena Kaune .... senelius. 3. Ateik .... mane šiandien.

I) 1. Mes ilgai vaikščiojome .... parduotuves. 2. Rytą aš bėgioju .... parką. 3. Prašom padaryti visų fotografijų .... dvi.

2. Atsakykite į klausimus, vartodami prielinksnius:

APIE

0. Kada tau paskambinti? *(pietūs) Paskambink man **apie pietus**.*
1. Kada susitinkame? *(šešta)* ....
2. Kada būni universitetete? *(devinta)* ....
3. Kiek laiko mokaisi lietuvių kalbos? *(mėnuo)* ....
4. Kiek laiko gyvensi Lietuvoje? *(metai)* ....
5. Kiek laiko būsi stažuotėje? *(trys savaitės)* ....
6. Kiek laiko truko filmas? *(dvi valandos)* ....
7. Apie ką galvoji per paskaitą? ....
8. Apie ką jūs kalbate su draugais? ....
9. Kiek žmonių gyvena jūsų šalyje? ....
10. Kiek metų tavo draugui? ....

PER

atostogos, dvi dienos, Kalėdos, metai, ~~paskaita~~, pertrauka, penkios minutės, pietūs, pusryčiai

0. Kada tu studijuoji? *Aš studijuoju **per paskaitas**.*
1. Kada važiuosi į Italiją? ....
2. Kada susitiksime? ....
3. Kada jį matei? ....

4. Kada jis atvažiuos į Lietuvą? ....

5. Kada kalbėjai su Jonu? ....

6. Per kiek laiko atvažiuoji į universitetą? ....

7. Per kiek laiko jūs baigėte visus darbus? ....

8. Per kiek laiko išmokai lietuviškai? ....

PRIEŠ

~~dvi dienos~~, metai, paskaita, trys mėnesiai, universitetas, vienuolikta

0. Kada buvai Kaune? *Kaune buvau* ***prieš dvi dienas.***

1. Kada buvote Lietuvoje paskutinį kartą? ....

2. – Ar jau gėrei kavos? – Taip, ...

3. Kada grįžai iš teatro? ....

4. Kada nusipirkai mašiną? ....

5. Kur yra Prezidentūra? ....

3. Įrašykite tinkamą prielinksnį.

PAS ar **Į**

1. Šiandien aš einu ***pas*** gydytoją. 2. Rytais aš einu .... darbą. 3. Ar tu buvai .... Tomą? 4. Brolis gyvena .... dėdę. 5. Rugsėjį studentai susirinko .... universitetą. 6. Mašinos suvažiavo .... kiemą. 7. Ko žiūri .... mane?

PO ar **PRO**

1. Kaimynė visada duoda vaikams .... saldainį. 2. Policija pravažiavo .... avariją. 3. Jis norėjo praeiti .... žmones. 4. Tėti, duok mums .... litą. 5. .... kiemą vaikšto keli studentai. 6. Joana visiems davė .... knygą. 7. Traukinys .... Kauną važiuoja į Klaipėdą. 8. Visų paveikslėlių padariau .... penkias kopijas. 9. Mes į universitetą einame .... Prezidentūrą. 10. Savaitgalį aš eisiu pasivaikščioti .... senamiestį. 11. Prašom padaryti gerų nuotraukų .... dvi.

4. Pasirinkite ir įrašykite tinkamą prielinksnį:

apie, aplink, į, pagal, palei, pas, per, prieš, pro, po, už

0. Rytoj eisime pietauti ***į*** restoraną. 1. Mes studijuojame .... pietus. 2. Mes susitikome Jurgį .... savaitę. 3. Vakarieniauti visi susėdo .... stalą. 4. Jis eina .... bendrabutį .... Dovilę. 5. Tėvas kalbėjo su vaiku .... Lietuvos istoriją. 6. Žurnalistas parašė straipsnį .... kelionę .... Baltijos šalis .... mėnesį. 7. Rašykite žodžius .... pavyzdį. 8. Mokytojas davė mokiniams .... žodyną. 9. Sesuo gyvena .... tėvus, o brolis Vilniuje, ... Dailės muziejų. 10. Aukštesnio pastato .... bažnyčią kaime nėra. 11. Važiavome keliu .... senamiestį. 12. Aš eisiu .... gydytoją .... pietų pertrauką. 13. Mano tėvai atvažiuos .... Lietuvą .... atostogas. 14. Ačiū .... gėles. 15. Teta atvežė vaikams .... šokoladą ir ledų. 16. Mačiau .... langą, kaip .... per .... kiemą ėjo grupė turistų. 17. Taksi pravažiavo .... stotelę ir nesustojo.

18. Gydytoja rekomendavo kasdien išgerti .... stiklinę šviežių vaisių sulčių. 19. Visą vakarą vaikščiojom .... upę ir kalbėjomės .... atostogas. 20. Rimai, papasakok .... savo šeimą. 21. Direktorius padėkojo darbuotojams .... pagalbą ir sumokėjo .... darbą. 22. Šiuos vaistus reikia gerti .... arbatinį šaukštelį tris kartus .... dieną. 23. Kiek šitam aktoriui metų? Aštuoniasdešimt? .... savo amžių jis gerai atrodo. 24. .... dieną reikia išgerti .... du litrus vandens.

5. Įrašykite reikiamą prielinksnį

apie, į, pagal, palei, pas, per, po, prieš / priešais, už, pro

Šiandien sekmadienis. Rytą, ***apie*** vienuoliktą, nuvažiavau .... draugę .... jos butą. Pasikalbėjome .... orą, gyvenimą.

Po to važiavau .... turgų. .... troleibuso langą pamačiau, kad lyja. Pagalvojau, kad galėčiau pavaikščioti .... parduotuvę, kol nustos lyti. Taip ir padariau. Išlipau iš troleibuso, perėjau .... gatvę ir jau stovėjau .... parduotuvę.

Viduje buvo daug žmonių. Visi suėjo .... parduotuvę, nes lijo. Vieni jų vaikščiojo .... parduotuvę, kiti stovėjo .... langą ir laukė lietaus pabaigos.

Aš vaikščiojau ir žiūrėjau .... vitrinas. Prisiminiau, kad man reikia rašiklio. Nuėjau .... kanceliarinių prekių skyrių. Nusipirkau tušinuką ir knygą .... keliones .... Lietuvą. Sumokėjau .... prekes ir nuėjau gerti kavos. Kavinėje pažiūrėjau .... langą – lauke jau nelijo.

Tada nuėjau .... turgų. Nusipirkau daržovių, vaisių ir norėjau važiuoti namo. Dabar turguje buvo daug žmonių. Kol praėjau .... žmones, autobusas išvažiavo. Reikėjo laukti kito. Stotelėje susitikau kaimynę. Pasikalbėjome .... senus autobusus ir kad jie niekada nevažiuoja .... tvarkaraštį.

Namie buvau .... pietus. Daviau vaikams .... apelsiną ir išviriau pietus. Po pietų visi išėjome pasivaikščioti .... parką. Oras buvo puikus, nuotaika irgi. Namo grįžome .... upę.

.... vakarienę paskambino pusseserė ir pakvietė kitą savaitgalį .... svečius.

.... vakarienę kalbėjome .... kitos savaitės darbus.

6. Sudarykite sakinius.

0. Aš, bandelės, mėgti, saldžios ir balta, kava. ***Aš mėgstu saldžias bandeles ir baltą kavą.***

1. Būti, aukšta, tvora, mano, namai, aplink.

....

2. Man, patikti, savaitgalis, eiti, kalbėti, draugai, viskas, pas, apie, ir.

....

3. Jis, pasakoti, vakar, po, apie, puiki, kelionė, Skandinavija.

....

4. Tomas, ilgas, per, viena, parašyti, straipsnis, savaitė.

....

5. Mama, knyga, ir, po, nupirkti, įdomi, šokoladas, vaikai, skanus.

....

6. Paskaita, ateiti, vakar, į, tik, žmogus, keli.

....

7. Rytoj, į, išvažiuoti, mes, ekskursija, ankstus, ilga, rytas, šešta, valanda, prieš.

....

8. Mėgti, labai, pasivaikščioti, didelis, parkas, po, draugai.

....

9. Susitikti, valanda, savo, geras, pažįstamas, vakar, apie, ketvirta.

....

7. Paklauskite *(parašykite klausimą pabrauktiems žodžiams).*

0. Mes važiuojame pas senelius. – ***Kur*** jūs važiuojate?

1. Aš gyvenu pas tetą. – ....
2. Prieš Kalėdas buvau Amerikoje. – ....
3. Vakar studijavau visą dieną. – ....
4. Per pertrauką gėriau kavos. – ....
5. Vakare su draugu eisiu į teatrą. – ....
6. Savaitgaliais mėgstu pasivaikščioti po senamiestį. – ....
7. Jurga visą vakarą pasakojo apie atostogas. – ....
8. Į ekskursiją važiavo apie 30 žmonių. – ....
9. Daugiausia grybų auga apie Varėną. – ....
10. Mes susitiksime apie pirmą valandą. – ....
11. Kaimynai padėkojo už darbą. – ....

8. Sukurkite trumpą istoriją. Pavartokite šiuos žodžius.

per pusryčius, apie pietus, kalbėjome apie ..., į kavinę, po parduotuvę, prieš universitetą, pas Jurgitą

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

KILMININKAS *(GEN.)*

KO? KOKIO? KOKIOS? KOKIŲ?

VYRIŠKOJI GIMINĖ

vienaskaita

daiktavardis	
vardininkas	kilmininkas
-as, -ias namas, kelias	-o, -io namo, kelio
-is, -ys medis, traukinys	-io medžio, traukinio
-is debesis	-ies debesies
-us, -ius turgus, vaisius	-aus, -iaus turgaus, vaisiaus
-uo asmuo	-(en)s asmens

būdvardis	
vardininkas	kilmininkas
-as, -ias geras, šlapias	-o, -io gero, šlapio
-is didelis	-io didelio
-us puikus	-aus puikaus
-inis rytinis	-inio rytinio

vyriškoji giminė		
vienaskaita		
geras namas	–	gero namo
šlapias kelias	–	šlapio kelio
didelis medis	–	didelio medžio
pilkas debesis	–	pilko debesies
rytinis traukinys	–	rytinio traukinio
puikus turgus	–	puikaus turgaus
saldus vaisius	–	saldaus vaisiaus
jaunas žmogus	–	jauno žmogaus
asmuo	–	asmens
šuo	–	šuns
mėnuo	–	mėnesio

daugiskaita

daiktavardis	
vardininkas	kilmininkas
-ai, namai	-ų namų
-iai keliai, traukiniai	-ių kelių, traukinių
-ys debesys	-ų debesų
-ūs turgūs	-ų turgų
-iai vaisiai	-ių vaisių
-(en)ys asmenys	-(en)ų asmenų

būdvardis	
vardininkas	kilmininkas
-i geri	-ų gerų
-i šlapi, dideli	-ių šlapių, didelių
-ūs puikūs	-ių puikių
-iniai rytiniai	-inių rytinių

vyriškoji giminė		
daugiskaita		
geri namai	–	gerų namų
šlapi keliai	–	šlapių kelių
dideli medžiai	–	didelių medžių
pilki debesys	–	pilkų debesų
rytiniai traukiniai	–	rytinių traukinių
puikūs turgūs	–	puikių turgų
saldūs vaisiai	–	saldžių vaisių
jauni žmonės	–	jaunų žmonių
asmenys	–	asmenų
šunys	–	šunų
mėnesiai	–	mėnesių

MOTERIŠKOJI GIMINĖ

vienaskaita

daiktavardis	
vardininkas	kilmininkas
-a knyga	-os knygos
-ia giria	-ios girios
-ė klasė	-ės klasės
-is šalis	-ies šalies
-uo, -ė sesuo, duktė	-(er)s sesers, dukters

būdvardis	
vardininkas	kilmininkas
-a gera	-os geros
-ia žalia	-ios žalios
-i puiki	-ios puikios
-ė didelė, rytinė	-ės didelės, rytinės

moteriškoji giminė		
vienaskaita		
gera knyga	–	geros knygos
žalia giria	–	žalios girios
puiki šalis	–	puikios šalies
didelė klasė	–	didelės klasės
sesuo	–	sesers
duktė	–	dukters

daugiskaita

daiktavardis	
vardininkas	**kilmininkas**
-os knygos	-ų knygų
-ios girios	-ių girių
-ės klasės	-ių klasių
-ys šalys	-ių šalių
-(er)ys seserys, dukterys	-(er)ų seserų, dukterų

būdvardis	
vardininkas	**kilmininkas**
-os geros	-ų gerų
-ios žalios	-ių žalių
-ios puikios	-ių puikių
-ės didelės, rytinės	-ių didelių, rytinių

moteriškoji giminė		
daugiskaita		
geros knygos	–	gerų knygų
žalios girios	–	žalių girių
puikios šalys	–	puikių šalių
didelės klasės	–	didelių klasių
seserys	–	seserų
dukterys	–	dukterų

		įvardis				
vns.	vard.	aš	tu	jis	ji	
	kilm.	manęs	tavęs	jo	jos	
dgs.	vard.	mes	jūs	jie	jos	
	kilm.	mūsų	jūsų	jų	jų	savęs

vyriškoji giminė			moteriškoji giminė		
vns. vard.	*vns. kilm.*	*dgs. kilm.*	*vns. vard.*	*vns. kilm.*	*dgs. kilm.*
šis	šio	šių	ši	šios	šių
tas	to	tų	ta	tos	tų
anas	ano	anų	ana	anos	anų
šitas	šito	šitų	šita	šitos	šitų
kitas	kito	kitų	kita	kitos	kitų

1. Parašykite vienaskaitos ir daugiskaitos kilmininką.

0. Geras draugas – ***gero draugo, gerų draugų***.

1. Šitas šokoladinis tortas – ....

2. Skani vyšnia – ....

3. Šis puikus vaidmuo – ....

4. Didelis sūnus – ....

5. Saldus vaisius – ....

6. Tas piktas šuo – ....

7. Ta medinė kėdė – ....

8. Pilka diena – ....

9. Ši tyli naktis – ....

10. Šiltas mėnuo – ....

KILMININKAS SU VEIKSMAŽODŽIAIS

OBJEKTAS

apibrėžtas objektas *(ieško rakto, nori kavos, bijo egzamino);*
neapibrėžtas objektas *(nusipirko pieno, davė pinigų, rado grybų);*
neigiamas objektas *(nori arbat**os** – nenori arbat**os**, valgo mės**ą** – nevalgo mės**os**, yra brol**is** – nėra brol**io**).*

bijoti, bijo, bijojo		***ne**bijoti*	
ieškoti, ieško, ieškojo		***ne**ieškoti*	
klausyti, klauso, klausė		***ne**klausyti*	
laukti, laukia, laukė		***ne**laukti*	
linkėti, linki, linkėjo		***ne**linkėti*	
norėti, nori, norėjo	**KO?**	***ne**norėti*	**KO?**
pasiilgti, pasiilgsta, pasiilgo		***ne**pasiilgti*	
prašyti, prašo, prašė		***ne**prašyti*	
*(**bet**: prašo brolį, tėvą, draugą)*			
reikėti, reikia, reikėjo		***ne**reikėti*	
trūkti, trūksta, trūko		***ne**trūkti*	

2. Paklauskite draugo ir atsakykite į klausimus.

1. Ko tu ieškai? *Aš ieškau **gero buto** centre.* O tu?

....

2. Ko tu lauki?

....

3. Ko tu linki savo draugui?

....

4. Ko tu nori?

....

5. Ko tau reikia?

....

6. Ko tau trūksta?

....

7. Ko tu pasiilgai?

....

3. Įrašykite tinkamą veiksmažodžio formą ir pabaikite sakinius.

0. Mes ***laukiame*** *(laukti)* ***gerų draugų***.
1. Vaikystėje aš .... *(bijoti)* ....
2. Ar tu .... *(pasiilgti)* ....?
3. Mes .... *(norėti)* ....
4. Ar jūs .... *(nenorėti)* ....
5. Man labai .... *(reikėti)* ....
6. Vakar man .... *(trūkti)* ...., dabar jau turiu.

7. Jie .... *(prašyti)* ....

8. Ar tu .... *(ieškoti)* ....?

9. Ar jūs ilgai .... *(laukti)* ....?

10. Šiandien mes .... *(nelaukti)* ....

mėgti, valgyti, turėti... – **ką? (gal.)** **ne**mėgti, **ne**valgyti, **ne**turėti... – **ko? (kilm.)**

4. Parašykite pagal pavyzdį.

0. Ar tu turi *(katė)* ***katę***? *(šuo)*. Ne, aš ***neturiu*** *katės*, aš ***turiu*** *šunį*.

1. Ar nusipirkai *(ta įdomi knyga)* ....? *(puikus žodynas)*
....

2. Ar sesuo geria *(juoda arbata)* ....? *(žalia arbata)*
....

3. Ar tėvai davė *(šimtas litų)* ....? *(kreditinė kortelė)*
....

4. Ar tu turi *(vyresnė sesuo)* ....? *(jaunesnis brolis)*
....

5. Ar Mindaugas valgė *(šis pyragas)* ....? *(šokoladiniai saldainiai)*
....

6. Ar matei savaitgalį *(tas naujas filmas)* ....? *(įdomi paroda)*
....

7. Ar sūnus nusipirko *(kitas stalas)* ....? *(mažas staliukas)*
....

8. Ar tu mėgsti *(juoda duona)* ....? *(šviesi duona)*
....

9. Ar jis tau paskolino *(dešimt litų)* ....? *(penki litai)*
....

10. Ar jau parašei *(tas sunkus pratimas)* ....? *(ilgas laiškas)*
....

5. Paklauskite draugo:

0. *Ką tu mėgsti? – Aš mėgstu* ***juodą kavą*** *ir* ***šokoladinį pyragą.*** *O tu?*

1. Ką tu mėgsti? ....

2. Ko tu nemėgsti? ....

3. Kas tau patinka? ....

4. Kas tau nepatinka? ....

KILMININKAS

kiek?				
		vard. (nom.)	*kilm. (gen.)*	*gal. (acc.)*
1	*vyr. g.* *mot. g.*	vien*as* vien*a*	vien*o* vien*os*	vien*ą*
2	*vyr. g.* *mot. g.*	du dvi	dviejų dviejų	du dvi
3	*vyr. ir mot. g.*	tr*ys*	tr*i*jų	tr*is*
4–9	*vyr. g.* *mot. g.*	ketur*i* ... devyn*i* ketur*ios* ... devyn*ios*	ketur*ių* ... devyn*ių* ketur*ių* ... devyn*ių*	ketur*is* ... devyn*is* ketur*ias* ... devyn*ias*
11–19	*tik mot. g.*	vienuolik*a* ... devyniolik*a*	vienuolik*os* ... devyniolik*os*	vienuolik*a* ... devyniolik*a*

ĮSIMINKITE !

daug *daugiau* *mažai* *mažiau*	*keletas* *truputis* *šiek tiek* *trečdalis* *ketvirtis*	*pusė* *pusantro* *pustrečio*	**+ Kilm.**	*10 ... 90* *11 ... 19* *100 ... 900* *1000 ... 9000* *10 000 ... 90 000...*	**+ Kilm.**

įvardžiai

keli, kelios – kaitome kaip skaičius **4–9**:

kilm. (gen.): kel*ių* (***vyr. ir mot. g.***):
keturių, penkių, ..., devynių.

gal. (acc.): kelis (***vyr. g.***), kel*ias* (***mot. g.***):
keturis, keturias; ..., devynis, devynias.

keletas (*+ dgs. kilm.*) – yra tik *vns. vyr. g.*

Trūksta kelet*o* vaikinų.
Trūksta kelet*o* merginų.

Matau kelet*ą* vaikinų.
Matau kelet*ą* merginų.

6. Parašykite reikiamą formą.

0. Vaikas laukia *(2, draugas)* ***dviejų draugų***.

1. Piniginėje yra *(20, litas, 75, centas)* ....

2. Man reikia *(20, litas, 75, centas)* ....

3. Aš turiu *(20, litas, 75, centas)* ....

4. Bute gyvena *(4, studentas)* ....

5. Aš pažįstu *(4, studentas)* ....

6. Ar nematei *(4, studentas)* ....?

7. Vakar mes susitikome *(1, profesorė)* ....
ir *(12, studentas)* ....

8. Jis nepažįsta nė *(1, profesorė)* ....

9. Kišenėje yra *(100, litas)* ....

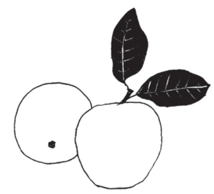
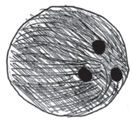
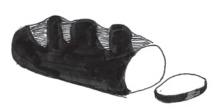
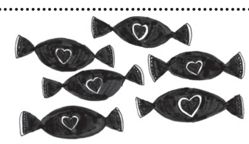
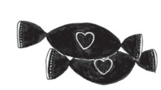
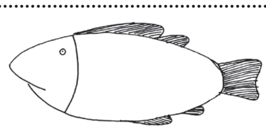
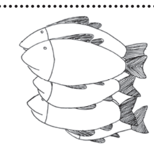
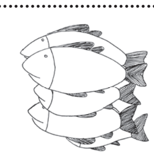
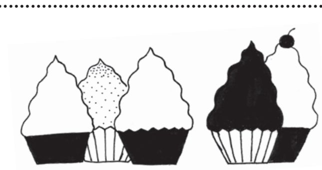
10. Jonas neturi *(100, litas)* ....

11. Tėvas davė *(100, litas)* ....

7. Įrašykite galūnes.

0. Man reikia **kel*ių*** lit*ų* kavai su bandele. Ar tu turi **kelet*ą*** lit*ų*? 1. Aš turiu kel.............. lit.............., bet man reikia dar kel.............. lit.............. . 2. Mes jau parašėme kelet.............. pratim.............., o dėstytoja sakė, kad reikia dar kelet.............. pratim.............. . 3. – Ar dabar turi šiek tiek laik..............? – Taip, kel.............. minut.............. turiu, galim pasikalbėti. 4. Į paskaitą atėjo kel.............. student............... 5. Vilniuje mačiau kelet.............. jauk.............. kavin............... Tik kel.............. kavin.............. Vilniuje man patinka. 6. Jis nesuprato kelet.............. užduo............... 7. Per šventes aplankysiu kelet.............. draug............... 8. Vakar apėjau kel.............. parduotuv.............., bet nieko nenusipirkau. 9. Mano draugė nusipirko kel.............. nauj.............. knyg............... 10. Po darbo susitikau kel.............. sen.............. bendradarb.............. ir nuėjome išgerti kavos. 11. Man trūksta kelet.............. cent.............., gal gali paskolinti?

KĄ? ar KO?

Prašom duoti *obuol**į***.	Prašom duoti *obuol**io***.	Prašom duoti *obuol**ių***. Prašom duoti ***du*** *obuol**ius***.
		
....	....	....
....	....	....
		
....	....	....
....	....	....
		
....	....	....
....	....	....
		
....	....	....
....	....	....
		
....	....	....
....	....	....
		

8. Parinkite tinkamą formą.

0. Aš turiu ***brolį / ~~brolio~~***. 1. Brolis turi *butą / buto.* 2. Ar tu turi *pinigus / pinigų*? Aš pasiėmiau visus *pinigus / pinigų*. 3. Šiandien mes jau valgėme *ledus / ledų* ir gėrėme *juodą kavą / juodos kavos.* 4. Mes turime *draugus / draugų.* 5. Prancūzijoje aš turiu kelis *draugus / draugų.* 6. Parduotuvėje nusipirkau *duoną / duonos, sviestą / sviesto, mėsą / mėsos.* 7. Kaimynas nusipirko *stalą / stalo, lovą / lovos ir kėdes / kėdžių.* 8. Ryte gėriau *pieną / pieno,* valgiau *bandelę su uogiene / bandelės su uogiene.* 9. Aš mėgstu gerti *vandenį / vandens* ir *arbatą / arbatos.*

9. Parašykite reikiamas formas.

0. Mes nusipirkome *(5, apelsinas)* ***penkis apelsinus***.

1. Vakar buvau turguje. Nusipirkau *(3, kg, kriaušė)* .... *(2, kg, pomidoras),* .... *(0,5 kg, mėsa),* .... Už viską sumokėjau *(31 Lt 50 ct)* ....

2. Vakare ateis *(keletas, draugas)* ....

3. Auditorijoje yra *(16, kėdė)* ...., *(8, stalas)* .... ir *(4, radiatorius)* ....

4. Mūsų katedroje dirba *(17, žmogus)* ....: *(15, moteris)* .... ir *(2, vaikinas)* ....

5. Piniginėje yra *(347 Lt 81 ct)* ....

6. Banke buvo *(6000 Lt)* ....

7. Aš jam skolinga *(17 Lt)* ....

8. Ar gali man paskolinti *(5 Lt)* ....?

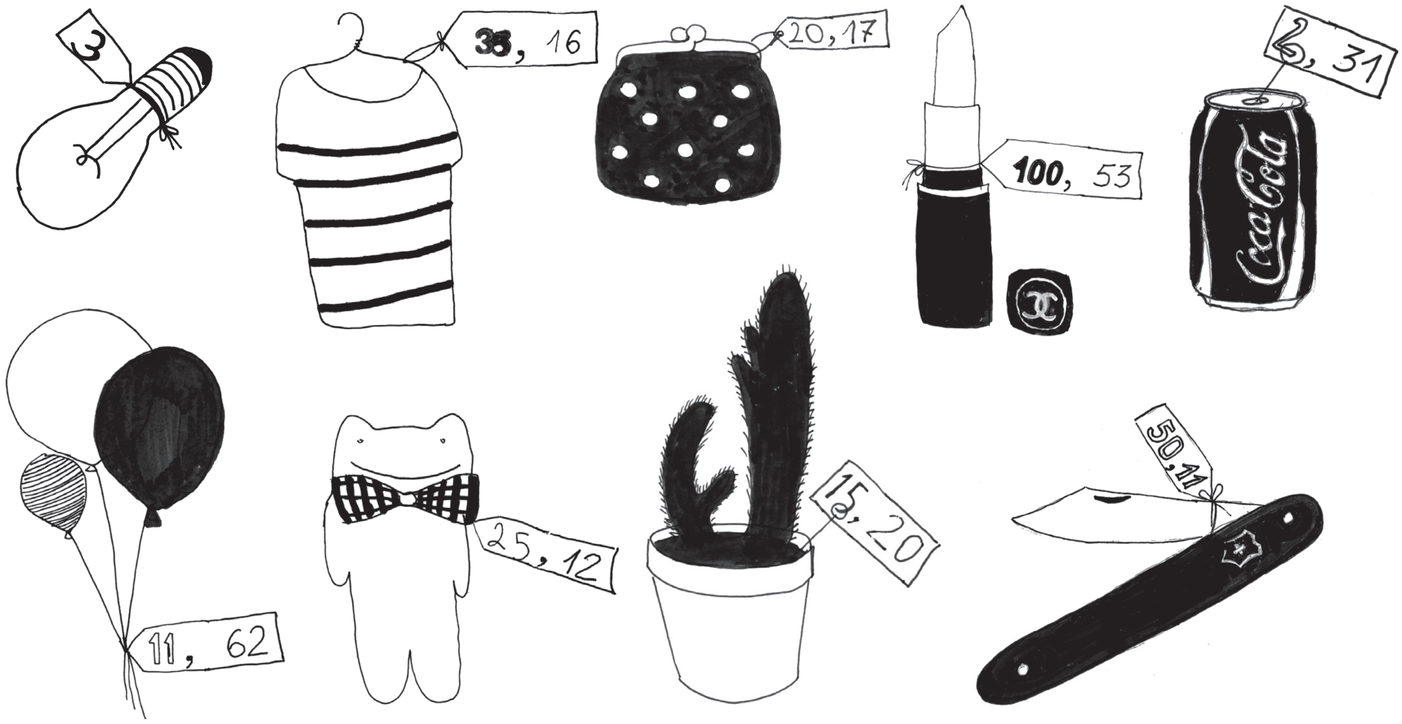
10. Parašykite reikiamą linksnį. Skaičius rašykite žodžiais.

0. Į paskaitą atėjo daug *(studentai)* ***studentų***.

1. Prašom paduoti *(duona)* .... 2. Aš noriu *(truputis, arbata)* ...., bet *(medus)* .... nenoriu. 3. Aš *(tu)* .... laukiau *(15, minutė)* ....
4. Prašom duoti *(3, obuolys)* ...., *(4, kriaušė)* .... ir *(10, kiaušinis)* .... 5. Lietuvoje gyvena daug mano *(pažįstami)* .... Aš pasiilgau *(jie)* .... 6. Aš turiu mažai *(pinigai)* ...., bet daug *(draugas)* ....
7. Vienam sūnui *(9 metai)* ...., o kitam *(20, metai)* ....
8. Dalį *(pinigai)* .... aš turiu banke. 9. Atpjauk man *(gabalėlis, pyragas)* .... 10. Įpilk man *(truputis, vanduo)* .... 11. Mano *(dalis, tortas)* .... padėk į šaldytuvą. Aš *(jis)* .... dabar nenoriu. 12. Ar galite palaukti *(mes)* .... kieme prie fontano?

11. Pasakykite, kas kiek kainuoja.

0. Lemputė kainuoja ***tris litus***.

12. Parašykite reikiamas formas.

Vakare pas mus ateis *(svečiai)* ...., todėl buvau turguje. Nusipirkau *(vaisiai)* ...., *(bulvės)* ...., *(višta)* ...., *(10, kiaušiniai)* ...., *(2, pakelis, sultys)* ...., *(butelis, vynas)* .... *(Pyragas)* .... nepirkau, pati iškepiau.

Kai grįžau namo, *(vaisiai)* ...., *(vynas)* ...., *(kiaušiniai)* .... sudėjau į šaldytuvą, o *(višta)* .... iškepiau. Kai susirinko visi *(svečiai)* ...., viskas jau buvo paruošta.

YRA – kas? NĖRA – kas? NĖRA – ko?

aš	esu	ne+esu = **n**esu	vokietis (aš nesu vokietis = aš *ne vokietis*)
tu	esi	ne+esi = **n**esi	vairuotojas (tu nesi vairuotojas = tu *ne vairuotojas*)
jis, ji	yra	ne+yra = **nėra**	didelis (jis nėra didelis = jis *nedidelis*)
mes	esame	ne+esame = **n**esame	vokiečiai (mes nesame vokiečiai = mes *ne vokiečiai*)
jūs	esate	ne+esate = **n**esate	vairuotojai (jūs nesate vairuotojai = jūs *ne vairuotojai*)
jie, jos	yra	ne+yra = **nėra**	dideli (jie nėra dideli = jie *nedideli*)

Kai paneigiame patį buvimą, egzistavimą, *vard. (nom.)* ⇒ *kilm. (gen.)*
nėra – ko? – sakome tik tada, kai asmens ar daikto nėra:
Klasėje *nėra Tomo*. Lietuvoje *nėra aukštų kalnų*.

Ar yra dėstytoja?	Ar ji yra dėstytoja?
Taip, *ji yra*.	Taip, *ji yra dėstytoja*.
Ne, *jos nėra*.	Ne, *ji ne dėstytoja*. / Ne, *ji nėra dėstytoja*.
Jis *yra* direktorius.	Dabar mes *esame* klasėje.
Jis *nėra* direktorius.	Dabar mes *nesame* klasėje.
Jo *nėra*.	Dabar ***mūsų*** *nėra* klasėje.

13. Atsakykite į klausimus.

0. Ar ji yra mokytoja? ***Taip,*** ji yra mokytoja. // ***Ne,*** ji ne mokytoja.
   Ar yra mokytoja? ***Taip,*** *(ji)* yra. // ***Ne,*** *jos* nėra. / ***Ne,*** *mokytojos* nėra.
1. Ar tu esi studentas? ....
2. Ar yra gydytojas? ....
3. Ar jis yra gydytojas? ....
4. Ar yra sekretorė? ....
5. Ar ji sekretorė? ....
6. Ar yra ponia Jūratė? ....
7. Ar yra ponas Juozas? ....

14. Pasakykite sakinius neigiamai.

0. Šiandien *jis yra. – Šiandien* ***jo nėra.***
1. Jis yra universitete. – ....
2. Ji yra bendrabutyje. – ....
3. Linas yra namie. – ....
4. Dabar žmona darbe. – ....
5. Naktį visi dirba. – ....
6. Studentas yra bibliotekoje. – ....
7. Ryte dėstytojas yra paskaitose. – ....
8. Vakare žurnalistė yra redakcijoje. – ....
9. Šiuo metu jie yra čia, auditorijoje. – ....
10. Aš buvau namie. – ....
11. Kodėl tu buvai pas draugę? – ....

15. Užpildykite lentelę.

0. Senelė	***turi***	***tris***	***baltas***	***vištas.***
1.	reikia			laikraščių.
2.		šešis		pieštukus.
3. Studentė		vieno		obuolio.
4.		kelis		
5.			gražias	gėles.
6.			gražių	gėlių.
7. Studentai		keletą		
8.	perki			žurnalų.
9.	turi			laiškus.
10. Vaikai	suvalgė			
11.		truputį		

16. Parašykite klausiamąjį žodį ir atsakykite į klausimus.

0. ***Kas*** jūs esate? – ***Mes esame studentai***.

1. .... tu ieškai namuose? ....
2. .... reikia bijoti? ....
3. .... matei vitrinoje? ....
4. .... patinka universiteto studentams? ....
5. .... nematai pro langą? ....
6. .... mėgsta tavo draugas? ....
7. .... jūs nebijote? ....
8. .... tu veiki šį vakarą? ....
9. .... nemėgsta tavo draugė? ....
10. .... laukei stotelėje? ....
11. .... skaitei vakar? ....
12. .... niekada neskaitai? ....

KILMININKAS SU DAIKTAVARDŽIAIS

- pavadinimas: *Vilniaus* miestas (Vilnius), *Neries* upė (Neris), *Gedimino* prospektas, *spalio* mėnuo, *Trakų* pilis
- medžiaga: *aukso* žiedas, *ąžuolo* stalas, *bulvių* košė, *obuolių* vynas
- paskirtis: *posėdžių* salė, *parodų* rūmai
- priklausymas: *universiteto* studentas, *operos* solistas, *žmogaus* gyvenimas, *grupės* vadovas, *tėvų* namas
- matas: *dviejų mėnesių* vaikas, *trijų kilogramų* žuvis
- laikas: *Kalėdų* diena, *vasaros* naktis, *rudens* drėgmė
- požymis (vidinis): *mėlynų akių* mergaitė, *geros širdies* žmogus; *aukšto ūgio* vyras (kas yra „viduje", nesikeičia)
  Bet: ***kas yra išorėje, gali keistis, pasakoma tik įnagininku (instr.).***
  Jis yra (su) mėlynais džinsais, (su) juoda kepure.
- kiekybės kilmininkas (su daiktavardžiais, reiškiančiais kiekį): *daugybė* žmonių, *būrys* studentų, *grupė* draugų, *litras* pieno, *kilogramas* saldainių, *dėžė* obuolių, *maišas* bulvių

Sinonimika

- *aukso* žiedas – *auksinis* žiedas, *ąžuolo* stalas – *ąžuolinis* stalas
- ***kokybės kilmininkas // įnagininkas // sudurtinis būdvardis***
  ilgų plaukų mergaitė // mergaitė ilgais plaukais // ilgaplaukė mergaitė
  rudų akių vaikas // vaikas rudomis akimis // rudaakis vaikas
  aukšto ūgio // aukštaūgis

Plg.: *pieno* butelis – butelis ***pienui, saldainių*** dėžutė – dėžutė ***saldainiams,***
darbo kambarys – kambarys *darbui*

1. Parašykite reikiamą linksnį.

0. Aš studijuoju *(Vilnius)* ***Vilniaus*** universitete, kuris yra *(Universitetas)* .... gatvėje. 1. *(Žmogus)* .... gyvenimas sunkus, bet įdomus. 2. Mano knygos yra *(darbas, kambarys)* .... 3. Brolis gyvena *(draugas, butas)* .... 4. Labai mėgstu pasivaikščioti po *(Pilis, gatvė)* .... 5. Vakar buvau *(Gediminas)* .... pilyje. Mačiau *(Sportas, rūmai)* ...., *(Katedra, aikštė)* ...., daug *(bažnyčia)* ...., *(visi, miestas, rajonas)* ...., *(Vingis, parkas)* ...., *(Neris, upė)* .... 6. Pasakyk man *(jis, telefonas, numeris)* .... 7. *(Ruduo, dienos)* .... greitai trumpėja. 8. Draugė atvežė lauktuvių labai *(skanus sausainis, dėžutė)* .... 9. Romas man paskolino *(naujas, brolis, dviratis)* .... 10. Aš mėgstu *(mama, pyragas)* .... 11. Rūtai draugė padovanojo *(gintaras, karoliai)* .... 12. Brolis padarė *(gražus, ąžuolas; stalas)* .... 13. Prašom duoti *(2 kg, obuolys)* ...., *(0,5 kg, kriaušė)* .... ir apie *(1 kg, tortas)* .... 14. Turguje nusipirkome didelį *(5 kg, arbūzas)* .... 15. Suvalgiau *(keletas, saldainis)* ...., dabar labai noriu gerti. 16. Vakar buvau kine. Jau anksčiau mačiau *(keli, tas režisierius, filmas)* .... ir man labai patiko. 17. Prie Seimo susirinko daugybė *(jauni ir seni, žmonės)* .... 18. Į ekskursiją važiuoja grupė *(mes, studentas)* .... 19. Vilniuje turiu *(keletas, geras, draugas)* .... 20. Ant stalo stovėjo pilnas puodas *(vanduo)* .... 21. Išgėriau pilną stiklinę *(sultys)* .... 22. Vakar buvo svečių. Susitikome centre, pavakarieniavome *(„Rotušė“)* .... kavinėje, nuėjome į *(klubas „Gintaras“)* ....

2. Parašykite reikiamą linksnį.

Tai *(mes)* ***mūsų*** šeima.

Mano žmona Lina yra *(vidutinis ūgis)* ...., *(mėlynos akys)* ...., *(ilgi plaukai)* .... Ji yra gydytoja, dirba *(vaikai)* .... poliklinikoje. Lina yra *(švelnus būdas)* ....

Mano sūnus Romas dar mažas. Jis nepanašus į mamą. Berniukas yra *(tamsios, rudos akys)* ...., *(garbanoti plaukai)* .... Jis labai linksmas, *(gera širdis)* ....

O čia mano duktė Justė. Ji jau studentė. Mergina studijuoja *(Kaunas, technologija)* .... universitete. Ji nori būti architektė. Justė yra *(šviesūs plaukai)* ...., *(žalios akys)* ...., *(liesas veidas)* ...., *(aukštas ūgis)* ....

Aš inžinierius. Dirbu *(Vilnius, miestas)* .... savivaldybėje. Aš esu *(neaukštas ūgis)* ...., *(šviesūs plaukai)* ...., *(apvalus veidas)* ...., *(griežtas būdas)* ....

Kokia *(jūs)* .... šeima?

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

PRIKLAUSYMAS

KIENO?

mano / tavo / jo / jos / mūsų / jūsų / jų
***mano / tavo / jo / jos / mūsų / jūsų / jų* → *savo*,** *kai priklauso sakinio subjektui.*

Aš rašau laišką.
Čia *mano* laiškas.
Aš skaitau ***savo*** laišką.
Draugas skaito *mano* laišką.

Tu valgai bandelę.
Tai yra *tavo* bandelė.
Tu imi ***savo*** bandelę.
Aš noriu *tavo* bandelės. / *Aš* noriu ***savo*** bandelės.

Jis yra sodininkas.
Čia *jo* sodas.
Jis dirba ***savo*** sode.
Mes vaikštome po *jo* sodą. / *Mes* vaikštome po ***savo*** sodą.

Mes turime namą.
Štai čia *mūsų* namas.
Mes gyvename ***savo*** name.
Močiutė gyvena *mūsų* name. / *Močiutė* gyvena ***savo*** name.

Jūs mėgstate keliauti.
Čia yra *jūsų* automobilis.
Jūs važiuojate ***savo*** automobiliu.
Mes irgi važiuosime *jūsų* automobiliu. / *Mes* važiuojame ***savo*** automobiliu.

Jie myli gyvūnus.
Tai *jų* šuo.
Jie rūpinasi ***savo*** šunimi.
Ar *tu* rūpiniesi *jų* šunimi? / Ar *tu* rūpiniesi ***savo*** šunimi?

Bet: *Man* reikia ***mano*** knygos.
Jiems reikia ***jų*** automobilio.
Jai patinka ***jos*** namai.
Ar *jums* patinka ***jūsų*** namai?

3. Parinkite ir įrašykite tinkamą žodį.

0. Aš gyvenu Vilniuje, o *(mano, savo)* ***mano*** tėvai – Amerikoje.

1. Aš dažnai skambinu *(mano, savo)* .... tėvams. 2. Tu nori kavos, o *(tavo, savo)* .... draugas kavos nemėgsta. Duok *(tavo, savo)* .... draugui sulčių. 3. Jam patinka *(jo, savo)* .... butas. *(Jo, savo)* .... butas nedidelis, bet jaukus. Jis gali pailsėti *(jo, savo)* .... bute. 4. Marius mėgsta plaukti. *(Jo, savo)* .... atostogas jis praleidžia prie ežero. *(Jo, savo)* .... draugas plaukti nemoka, bet jis visada atostogauja su *(jo, savo)* .... draugu. 5. – Man reikia *(mano, savo)* .... namų rakto. Ar tu turi *(mano, savo)* .... namų raktą? – Ne, aš turiu *(mano, savo)* .... namų raktą.

4. Įrašykite tinkamą žodį.

mano – savo

1. Aš paskambinau ***savo*** draugui. Aš einu susitikti su .... draugu. .... draugas yra žurnalistas. Man labai patinka .... draugas.

tavo – savo

2. Ar tu paskambinai .... seseriai? Ji laukia .... skambučio. Ar .... sesuo gyvena Vilniuje? – Taip, aš gyvenu su .... seserimi.

jos – savo

3. .... tėvai gyvena kaime. Ji dažnai aplanko .... tėvus. Ar tu pažįsti .... tėvus?

jų – savo

4. Jie gyvena studentų bendrabutyje. .... kambarys nedidelis, bet jaukus. Jie dažnai tvarko .... kambarį. Jiems patinka .... kambarys. Ar tu norėtum pamatyti .... kambarį?

jūsų – savo

5. Ar šitas automobilis .... ? Kur jūs pirkote .... automobilį? .... automobilis visai naujas.

mūsų – savo

6. Čia .... studentai. Greitai važiuosime į ekskursiją su .... studentais. .... studentai daug studijuoja. Man labai patinka .... studentai. Ar jūs pažįstate .... studentus?

5. Įrašykite:

mano, tavo, savo, jo, jos, mūsų, jūsų, jų

0. Kur yra ***mano*** paltas? Prašom paduoti .... paltą.
1. Aš jums jau papasakojau apie .... šeimą. O kokia yra .... šeima? Ar jūs galite papasakoti apie .... šeimą?
2. Daiva ieško .... knygos. .... knyga guli ant stalo. Ji skaitys .... knygą.
3. Kokia .... mašina? .... mašina žalia. Aš tvarkau .... mašiną.
4. Algis ima .... kepurę. .... kepurė madinga. Man netinka .... kepurė.
5. Aš kalbu su .... drauge. .... draugė yra gydytoja.
6. Mes gyvename Vilniuje, o .... draugai – Klaipėdoje. Kur gyvena .... draugai?
7. Aš ieškau .... džinsų. Mama išskalbė .... džinsus.
8. Aš ir Rima nusipirkome po sijoną. .... sijonas ilgesnis negu ....
9. Draugė atnešė žodyną. .... žodynas geresnis negu .... Ar tu atsinešei .... žodyną?
10. Kieme stovi kaimynų automobilis. .... automobilis labai senas. Prieš savaitę mes važiavome į kaimą .... automobiliu.
11. Aš myliu .... žmoną. Ar tu myli .... žmoną?

mano, tavo, savo	manęs, tavęs, savęs

6. Pasirinkite tinkamą žodį, netinkamą išbraukite.

0. ***Mano*** / ~~*manęs*~~ šeima nėra didelė.

1. Be *mano / manęs* yra tik tėvas, mama ir sesuo. Aš retai būnu namie, todėl sesuo *mano / manęs* labai pasiilgsta. *Mano / savo* seserį aš labai myliu. 2. – Ar *mano / manęs* niekas neieškojo? – Ne, *tavo / tavęs* neieškojo, ieškojo *tavo / tavęs* draugo. 3. Kiek galiu *tavo / tavęs* laukti? Visi *tavo / tavęs* draugai jau išėjo, o *tavo / tavęs* nėra. *Tavo / savo* draugai gali labai supykti. 4. Kartais *savo / savęs* nesuprantu. Gal reikia keisti *savo / savęs* charakterį? Jei tu *savo / savęs* nemyli, tai ir kiti *tavo / tavęs* nemylės. Nepyk ant *savo / savęs*, geriau rūpinkis *savo / savęs* sveikata. 5. Vakar jis pakvietė *mano / mane* į restoraną. Bet *mano / manęs* neleido mama. *Mano / manęs* mama labai griežta.

7. Įrašykite reikiamas linksnių formas.

0. Man patinka gyventi *(Gediminas, prospektas)* ***Gedimino prospekte***.

1. Aš turiu *(nauja, draugė, knyga)* ....

2. Rima mėgsta *(cukrinis, mama, sausainis)* ....

3. Vakar žiūrėjome *(įdomus, italai, filmas)* ....

4. Ar tu turi *(studentas, pažymėjimas)* ....?

5. Čia yra *(3, Jonas, knyga)* ....

6. Vilniuje turiu *(keletas, geras, draugas)* ....

7. Nusipirkau *(2, kilogramas, kopūstas)* ....

8. Jonas sužvejojo *(4, kilogramas, žuvis)* ....

9. Mūsų darže užaugo *(8, kilogramas, moliūgas)* ....

10. Naujoje kepykloje nusipirkau *(šviežias, 3, kilogramas, pyragas)* ....
.... ir *(1, kilogramas, šokoladinis, tortas)* ....
....

11. Po *(gatvė)* .... bėgiojo būrys *(benamis, šuo)* ....

12. Pažiūrėti naujo filmo nuėjo visa grupė *(studentas)* ....

13. Vakar turguje nusipirkome *(maišas, bulvė)* ....
ir *(maišelis, morka)* .... žiemai.

14. – Petrai, paskolink man *(pinigai)* .... – Negaliu, pats turiu tik *(keletas, litas)* ....

PRIELINKSNIAI, VARTOJAMI SU *KILMININKU*

Prielinksnis	*Reikšmės*	*Pavyzdžiai*
ant	a) vieta daikto viršuje, paviršiuje b) galinis judėjimo taškas c) asmuo ar daiktas, kam skiriamas veiksmas	*guli ant palangės* *užlipo ant stalo* *bartis ant kaimyno*
be	a) nebuvimas, trūkumas b) laikas c) veiksmo atlikimo būdas	*vaikšto be kepurės* *be penkių minučių keturios* *dirba be poilsio*
dėl	a) priežastis b) tikslas c) su kalbėjimo veiksmažodžiais – objektas	*neatvyko dėl ligos* *dirbti dėl pinigų* *tartis dėl pamokų*
iki	a) vietos riba b) laiko riba c) kiekio riba	*nuėjo iki namų* *dirbo iki vakaro* *suskaičiavo iki šimto*
iš	a) veiksmo kryptis b) medžiaga, iš kurios padarytas daiktas c) informacijos šaltinis d) kilmė e) veiksmo pradžios laikas f) išskyrimas g) priežastis	*išėjau iš namų* *žiedas iš aukso* *sužinojo iš laikraščių* *jis kilęs iš Žemaitijos* *atėjo iš ryto* *kuris nors iš vaikų* *verkia iš skausmo*
netoli	buvimo vieta nedideliu atstumu	*gyvena netoli centro*
nuo	a) atstumas b) laiko pradžios momentas d) priežastis e) paskirtis	*toli nuo miesto* *dirba nuo ryto* *nuo saulės skauda galvą* *vaistai nuo slogos*
po	a) laiko atkarpa	*po mėnesio bus vasara*
prie	a) daiktas arba vieta, arti kurios kas vyksta b) daiktas ar vieta, į kurią krypsta veiksmas	*prie namų yra parduotuvė* *mašina privažiavo prie namo*
šalia	buvimo vieta arti	*stovi šalia kelio*
tarp	a) daiktai, ribojantys vietą b) buvimas drauge c) laiko ribojimas	*mašina stovėjo tarp dviejų medžių* *tarp mūsų yra gerų darbininkų* *ateisiu tarp pirmos ir antros*
už	a) vieta kitoje daikto pusėje b) atstumas c) veikiamas daiktas	*medis auga už namo* *gyveno už penkių kilometrų* *paimti už rankos*
vidury	a) buvimo vieta daikto viduryje b) apibrėžto laiko tarpo vidurys	*stovi vidury kambario* *lijo vidury žiemos*
virš	vieta erdvėje aukščiau už kokį paviršių	*skrido virš medžių*

VIETA, KRYPTIS
ant iki iš netoli šalia nuo prie tarp už vidury virš

1. Parašykite reikiamą prielinksnį.

0. Universitetas yra ***prie / šalia*** Prezidentūros. 1. .... miesto yra daug gražių vietų. 2. .... mano namų dar toli. 3. Lėktuvas praskrido .... jūros. 4. Seneliai gyvena .... didelio ežero, ... miško. 5. .... kelio auga medžiai. 6. Važiuoju pas draugę, kuri gyvena .... Klaipėdos. 7. Paštas yra .... dviejų parduotuvių. 8. Vaikai žaidžia .... kiemo. 9. Mašina privažiavo .... banko. 10. Gal gali mane pavežti .... seno tilto per Nerį? 11. Kambaryje .... stalo ir kėdžių buvo daug daiktų. 12. Susitikime apie pietus .... Katedros bokšto. 13. .... namų išvažiavome anksti, apie šeštą. 14. .... mano namų .... universiteto yra apie 15 kilometrų. 15. Ekskursiją pradėjome .... Nepriklausomybės aikštės. 16. .... kambario miegojo katinas.

LAIKAS

po nuo iki (nuo... iki) be iš

2. Įrašykite tinkamą prielinksnį.

0. Jis pietauja ***nuo*** pirmos ***iki*** antros valandos. 1. Rytoj .... ryto eisiu pas gydytoją, o .... pietų tau paskambinsiu. 2. .... sekmadienio jis atostogaus Nidoje. 3. .... penkių savaičių atvažiuos draugai. 4. Autobusas išvažiuoja .... dešimt pirmą. 5. Kaime žmonės dirba .... ryto .... vakaro. 6. Mes dirbame .... devynių. 7. Svečiuose buvome .... nakties. 8. .... metų aš baigsiu universitetą. 9. Visus dokumentus susidėjau .... vakaro, kad rytoj nieko nepamirščiau.

3. Paklauskite vienas kito, pavartokite prielinksnius:

po, per, prieš, nuo... iki

0. Ką tu darei prieš paskaitą? ***Prieš paskaitą buvau kirpykloje. O tu?***
1. Ką tu darysi po paskaitos? ....
2. Kada tu būni universitete / darbe? ....
3. Kada tu atostogausi? ....
4. Ką darysi per atostogas? ....
5. Ką galvoji daryti po kursų? ....

....

....

Kiek valandų?	*Kelintą valandą?*
12 val. – Dabar dvylik*a* (valand*ų*) / dvylik*ta* (valand*a*). 13 val. – Dabar lygiai pirma (valand*a*). 14 val. – Dabar dvi (valandos) / antra (valand*a*).	Susitinkame dvylikt*ą* (valand*ą*). Susitinkame pirm*ą* (valand*ą*). Susitinkame antr*ą* (valand*ą*).
14.30 val. – Dabar pus*ė* trij*ų* / tre*či*os. 16.30 val. – Dabar pus*ė* penk*ių* / penk*to*s.	Susitinkame pus*ę* trij*ų* / tre*čios*. Susitinkame pus*ę* penk*ių* / penk*tos*.

– Tomai, kada tavo lėktuvas?
– Devintą.
– Ryt*o*? / Ryt*e*?
– Ne, vakar*o* / Ne, vakar*e*.

Be ko? Kas?

be penkių (minuč*ių*) pirm*a* (valand*a*)

be dvidešimt (minuč*ių*) pirm*a* (valand*a*)

be penkiolik*os* (minuč*ių*) pirm*a* (valand*a*)

Po ko? Kas?

penk*ios* (minut*ės*) ***po*** šeš*ių* / ***po*** šešt*os* (valand*os*)

dvidešimt (minuč*ių*) ***po*** šeš*ių* / ***po*** šešt*os* (valand*os*)

penkiolik*a* (minuč*ių*) ***po*** šeš*ių* / ***po*** šešt*os* (valand*os*)

4. Parašykite, kiek valandų.

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....
6. ....
7. ....
8. ....
9. ....
10. ....
11. ....

5. Paklauskite draugo ir atsakykite į klausimus.

0. Kada tu keliesi? ***Aš keliuosi po šešių penkiolika. O tu?***
1. Kada tu eini / važiuoji į universitetą / į darbą? ....
2. Kiek laiko tu būni universitete / darbe? ....
3. Kada tu grįžti namo? ....
4. Kada tu vakarieniauji? ....
5. Kada tu eini į kiną / į teatrą? ....
6. Kada tu eini miegoti? ....

6. Parašykite laiką žodžiais.

0. Filmas prasideda *(16.30 val.)* ***pusę penkių***.
1. – Mes susitinkame *(14.00 val.)* .... Ar tu gali? – Taip, tik galiu vėluoti *(kelios minutės)* .... – Nieko tokio, mes palauksime.

2. Aš ateinu į universitetą po *(8.00 val.)* .... Paskaitos prasideda *(9.00 val.)* ...., o baigiasi dažniausiai apie *(14.30 val.)* ....
Per *(pertrauka)* .... mes einame gerti kavos ir užkąsti, o pietaujame dažniausiai po *(paskaitos)* ....
3. Kavinėje dienos pietūs būna nuo *(13 val.)* .... iki *(15 val.)* ....
4. Vakar tavęs laukiau *(20 min.)* .... Kodėl neatėjai?
5. Traukinys į Klaipėdą išvažiuoja *(16.25 val.)* ....
Kelionė trunka apie *(4 val.)* ....
6. Birute, Jonas skambino prieš *(5 min.)* .... Kadangi tavęs nebuvo, paprašiau paskambinti po *(30 min.)* ....
7. – Einam į kiną? Pradžia *(17.45 val.)* .... – Į šį seansą aš nespėsiu, o kada kitas? – Kitas *(19.10 val.)* ....
Filmo trukmė *(2 val. 5 min.)* ....
8. Tadai, aš baigiu darbą *(18 val.)* .... Ateik pas mane apie *(20 val.)* .... Tokiu laiku aš jau būnu namie.
9. – Aš keliuosi *(6.15 val.)* .... O tu? – Aš keliuosi ....
10. Iki *(kuri diena)* .... reikia atnešti visus dokumentus?
11. Dabar .... Paskaita baigsis po ....

PRIEŽASTIS

dėl + kilmininkas	**nuo + kilmininkas**	**iš + kilmininkas**
Objektyvi priežastis, pretekstas: *liūdi dėl išsiskyrimo;* *jaudinasi dėl egzamino;* *pavėlavo dėl blogo oro;* *neatvyko dėl ligos;* *negaliu važiuoti dėl darbo*	Išorinė priežastis: *susirgau nuo senos mėsos;* *veidas paraudo nuo saulės;* *akys paraudo nuo ašarų;* *batai šlapi nuo lietaus;* *vaistai nuo slogos, nuo galvos skausmo*	Vidinė priežastis (dažniausiai su abstrakčiais daiktavardžiais): *šokinėja iš džiaugsmo, iš laimės;* *verkia iš nevilties;* *paraudo iš pykčio;* *užmigo iš nuovargio*

5. Įrašykite tinkamą prielinksnį.

0. Skauda pilvą ***nuo*** neplautų obuolių. 1. Mokykloje nebuvo daug vaikų .... gripo. 2. Akys paraudo .... ilgo sėdėjimo prie kompiuterio. 3. .... sniego pablogėjo kelio matomumas. 4. .... netikėtumo Tomas negalėjo pasakyti nė žodžio. 5. .... saldumynų gali skaudėti dantį. 6. Ji ir verkė, ir juokėsi .... džiaugsmo. 7. .... tavęs taip padariau. 8. .... blogo kvapo skauda galvą. 9. Jis nevažiavo į pajūrį .... darbo. 10. Jo batai šlapi .... sniego.

6. Parašykite kilmininką *(gen.)* arba galininką *(acc.)*.

PO

0. Po *(savaitė)* ***savaitės*** važiuosime į Klaipėdą. 1. Po *(paskaita)* .... eisime į kiną. 2. Draugai atėjo po *(valanda)* .... 3. Vakar po *(konferencija)* .... pasivaikščiojome po *(parkas)* .... 4. Grįšiu namo po *(metai)* .... 5. Nemėgstu vaikščioti po *(parduotuvės)* .... 6. Susitikime vėliau, po *(pusė, valanda)* .... 7. Vasarą mes keliavome po *(Vokietija)* .... 8. Jis paskambino po *(keturios dienos)* .... 9. Senelė davė anūkams po *(saldainis)* .... ir *(sultys)* ....

UŽ

0. Gėlės auga už *(namas)* ***namo***. 1. Aš gyvenu už *(Vilnius)* .... 2. Vilnius didesnis už *(Kaunas)* .... 3. Vaiko nesimato. Jis stovi už *(jis, mama)* .... 4. Kaimynai padėkojo už *(pagalba)* .... 5. Mano mašina stovi už *(brolis, mašina)* ....

7. *Darbas poromis.* **Pasitarkite su draugu, ką ir kaip, jūsų nuomone, reikia pakeisti šioje auditorijoje *(vartokite įvairius prielinksnius)*.**

Ant palangės reikia padėti gėlių. ....

....

....

....

....

....

....

....

....

8. Įrašykite tinkamą prielinksnį.

0. Draugai nuomojasi butą ***prie / už / šalia*** autobusų stoties. 1. Daiva gyvena .... tėvų. 2. Tėvas parėjo .... valandos. 3. Gydytojas dirba .... devynių .... keturių .... pietų pertraukos. 4. Brolis pyko .... sesers .... nesutvarkytos virtuvės. 5. Mes gyvename .... banko .... naują parduotuvę. 6. Aš baigiau skaityti knygą .... dvi dienas, o .... dienos baigsiu rašyti straipsnį. 7. Rytoj važiuosime .... departamentą .... ponią Gražiną. 8. Greitai grįšiu .... užsienio. 9. .... tavęs galiu padaryti viską. 10. Studentai, parašykite pratimą .... pavyzdį. 11. Simas neatėjo .... ligos. 12. Ar visi gavote .... kopiją? 13. Mes susitiksime .... universiteto .... valandos. 14. .... paskaitos pradžios dar daug laiko. 15. Kai grįžau .... universiteto, buvo jau vėlu. 16. .... Vilniaus .... Kauno yra šimtas kilometrų. 17. Vaikas verkė .... skausmo. 18. Jis visą dieną vaikšto .... darbo. 19. Kodėl tu .... skėčio? Juk lyja.

9. Sukurkite pasakojimą su šiais žodžių junginiais.

per vasarą; prie jūros; prieš atostogas; be poilsio; iki pabaigos; tarp pirmos ir antros; visą kelią; dėl draugų

....

....

....

....

....

....

....

10. Įrašykite prielinksnį *(prielinksniai gali kartotis).*

ant, apie, be, dėl, iki, į, iš, netoli, nuo, pagal, pas, po, prie, prieš, šalia, tarp, už, vidury, virš

0. Paskambink man ***apie*** pirmą. 1. Mes dirbame .... devynių .... keturių .... pietų pertraukos. 2. Jūratės nėra paskaitose .... ligos. Ji serga .... vakar. 3. Vakar dirbau .... nakties, todėl šiandien noriu miego ir .... tave neateisiu. 4. Mes gyvename senamiestyje, ... Filharmonijos, ... Jaunimo teatro. 5. Šiandien išėjau .... namų labai anksti ir darbe buvau .... aštuonias. 6. Vaikas pasidėjo maišelį .... kambario. Todėl mama .... jo labai supyko. Ji barėsi .... netvarkos. 7. Paskaitos baigėsi .... pietus ir mes visi nuėjome .... kiną. 8. Išvažiavau atostogų .... kaimą .... pažįstamus .... vaikų. 9. .... tvarkaraštį autobusas jau turėjo išvažiuoti. 10. Nevažiavau .... ekskursiją .... blogo oro. 11. Vakar sumokėjau .... elektrą ir vandenį ir esu .... pinigų. 12. .... dviejų mėnesių važiuosime .... Estiją. 13. Paveikslas kabo .... sofos .... sienos. 14. .... Vilniaus ir Kauno yra šimtas kilometrų. 15. .... Vilniaus .... Klaipėdos yra trys šimtai kilometrų. 16. Mes susitiksime .... paskaitas, ... penkių aštuonios. 17. Vaikas verkia .... skausmo. 18. Namo važiuosiu tik vakare, ... paskaitų. 19. Jurga gyvena .... manęs. Ji gyvena viena, ... tėvų. .... tėvus nuvažiuoja tik savaitgalį. 20. Brolis gyvena .... miesto, ... miško ir ežero. 21. .... metus mes gyvenome Klaipėdoje, o .... metų turbūt gyvensime Vilniuje. 22. Vakar studentai pasakojo .... savo laisvalaikį, ... pomėgius ir .... draugus. 23. Ar visi turite .... kopiją? 24. Vitaminas C padeda apsisaugoti .... gripo.

VIETININKAS *(LOC.)*

KUR? KOKIAME? KOKIOJE? KOKIUOSE? KOKIOSE?

VYRIŠKOJI GIMINĖ

vienaskaita

daiktavardis	
vardininkas	vietininkas
-as, namas	-e name
-ias, -is, -ys kelias, medis, traukinys	-yje kelyje, medyje, traukinyje
-is debesis	-yje debesyje
-us, -ius turgus, vaisius	-uje, -iuje turguje, vaisiuje
-uo asmuo	-(en)yje asmenyje

būdvardis	
vardininkas	vietininkas
-as, geras,	-ame gerame
-ias, -is šlapias, didelis	-iame šlapiame, dideliame
-us puikus	-iame puikiame
-inis rytinis	-iniame rytiniame

vyriškoji giminė		
vienaskaita		
geras namas	–	gerame name
šlapias kelias	–	šlapiame kelyje
didelis medis	–	dideliame medyje
pilkas debesis	–	pilkame debesyje
rytinis traukinys	–	rytiniame traukinyje
puikus turgus	–	puikiame turguje
saldus vaisius	–	saldžiame vaisiuje

daugiskaita

daiktavardis	
vardininkas	vietininkas
-ai, namai	-uose namuose
-iai keliai, traukiniai	-iuose keliuose, traukiniuose
-ys debesys	-yse debesyse
-ūs turgūs	-uose turguose
-iai vaisiai	-iuose vaisiuose
-(en)ys asmenys	-(en)yse asmenyse

būdvardis	
vardininkas	vietininkas
-i geri	-uose geruose
-i šlapi, dideli	-iuose šlapiuose, dideliuose
-ūs puikūs	-iuose puikiuose
-iniai rytiniai	-iniuose rytiniuose

vyriškoji giminė		
daugiskaita		
geri namai	–	geruose namuose
šlapi keliai	–	šlapiuose keliuose
dideli medžiai	–	dideliuose medžiuose
pilki debesys	–	pilkuose debesyse
rytiniai traukiniai	–	rytiniuose traukiniuose
puikūs turgūs	–	puikiuose turguose
saldūs vaisiai	–	saldžiuose vaisiuose

MOTERIŠKOJI GIMINĖ

vienaskaita

daiktavardis	
vardininkas	vietininkas
-a knyga	-oje knygoje
-ia giria	-ioje girioje
-ė klasė	-ėje klasėje
-is šalis	-yje šalyje
-uo, -ė sesuo, duktė	-(er)yje seseryje, dukteryje

būdvardis	
vardininkas	vietininkas
-a gera	-oje geroje
-ia žalia	-ioje žalioje
-i puiki	-ioje puikioje
-ė didelė, rytinė	-ėje didelėje, rytinėje

moteriškoji giminė		
vienaskaita		
gera knyga	–	geroje knygoje
žalia giria	–	žalioje girioje
puiki šalis	–	puikioje šalyje
didelė klasė	–	didelėje klasėje
sesuo	–	seseryje
duktė	–	dukteryje

daugiskaita

daiktavardis	
vardininkas	vietininkas
-os knyg**os**	**-ose** knyg**ose**
-ios gir**ios**	**-iose** gir**iose**
-ės klas**ės**	**-ėse** klas**ėse**
-ys šal**ys**	**-yse** šal**yse**
-(er)ys ses**erys**, dukt**erys**	**-(er)yse** ses**eryse**, dukt**eryse**

būdvardis	
vardininkas	vietininkas
-os ger**os**	**-ose** ger**ose**
-ios žal**ios**	**-iose** žal**iose**
-ios puik**ios**	**-iose** puik**iose**
-ės didel**ės**, rytin**ės**	**-ėse** didel**ėse**, rytin**ėse**

moteriškoji giminė		
daugiskaita		
ger**os** knyg**os**	–	ger**ose** knyg**ose**
žal**ios** gir**ios**	–	žal**iose** gir**iose**
puik**ios** šal**ys**	–	puik**iose** šal**yse**
didel**ės** klas**ės**	–	didel**ėse** klas**ėse**
ses**erys**	–	ses**eryse**
dukt**erys**	–	dukt**eryse**

		įvardis	
vns.	vard.	jis	ji
	viet.	jame	joje
dgs.	vard.	jie	jos
	viet.	juose	jose

vyriškoji giminė			moteriškoji giminė		
vns. vard.	*vns. viet.*	*dgs. viet.*	*vns. viet.*	*vns. viet.*	*dgs. viet.*
šis	šiame	šiuose	ši	šioje	šiose
tas	tame	tuose	ta	toje	tose
anas	aname	anuose	ana	anoje	anose
šitas	šitame	šituose	šita	šitoje	šitose
kitas	kitame	kituose	kita	kitoje	kitose

VIETININKO REIKŠMĖS

VIETA

Toje *kavinėje* sėdėjo tik jauni žmonės.
Rankoje ji laikė knygą.
Daugelis studentų gyvena *bendrabutyje*.
Vaikai žaidžia *lauke*.
Draugas gyvena *Belgijoje*.
Paštas – *kairėje*, o bankas – *dešinėje*.
Datą užrašyk *viršuje*, pasirašyk *apačioje*.
Knygynas yra *kitoje* gatvės *pusėje*.
Rytuose saulė teka, *vakaruose* leidžiasi.
Dalyvavo *varžybose / konferencijoje*.
Buvo *vestuvėse*.

LAIKAS

Jis grįžo namo *vakare*.
Mėnesio pabaigoje rašysime testą.
Mes susitikome su studentais mokslo metų *pradžioje*.
Aš tau paskambinsiu *antroje* dienos *pusėje*.
Vaikystėje labai mėgau eiti į cirką.
Jaunystėje negalvojame apie senatvę.
Trečiajame dešimtmetyje jie išvažiavo iš Lietuvos.
Mes gyvename *dvidešimt pirmame amžiuje*.
Šie gyvūnai išnyko *neolito epochoje*.

1. Parašykite vienaskaitos ir daugiskaitos vietininką.

0. Nauja mašina – ***naujoje mašinoje, naujose mašinose.***

1. Didelė parduotuvė – ....

2. Senovinis automobilis – ....

3. Geras filmas – ....

4. Centrinis paštas – ....

5. Jauki kavinė – ....

6. Įdomus muziejus – ....

7. Plati gatvė – ....

8. Aukšta pilis – ....

9. Švarus vanduo – ....

10. Gotikinė bažnyčia – ....

2. Parašykite vietininką.

0. Vakar sūnus buvo *(klubas)* ***klube***. *(Jis)* .... buvo daug jaunimo.

1. Ar tu dalyvausi lituanistų *(konferencija)* ....? 2. Kavinė yra *(kairė)* ...., o restoranas *(dešinė pusė)* .... 3. Datą užrašyk *(viršus)* ...., o pasirašyk *(apačia)* .... 4. *(Pietūs)* .... šilta, o *(šiaurė)* .... šalta. 5. Per paskaitą kalbėjome apie rašytojus, kurie gyveno ir kūrė *(devynioliktas amžius)* .... 6. Namo pareisiu *(vakaras)* .... 7. Svečiai atvažiavo *(pavakarys)* .... 8. Kur gyvensi *(senatvė)* ....? *(Jaunystė)* .... negalvoji apie tai. 9. *(Mėnesio pabaiga)* .... rašysime testą. 10. Vasarą dalyvavau draugės *(vestuvės)* .... *(Jos)* .... buvo labai smagu. 11. Čia paštas, o mokykla yra *(kita, gatvė, pusė)* .... *(Ji)* .... dirba mano draugė. 12. Atvažiuosiu pas tave *(antra, diena, pusė)* ....

3. Įrašykite reikiamą linksnį.

0. Mes gyvename *(šiaurinė Vilniaus dalis)* ***šiaurinėje Vilniaus dalyje***.

1. Aš gyvenu *(studentai, bendrabutis)* ....

2. Mano tėvas dirba *(universitetas)* ...., o mama *(pensininkė)* ....

3. Vakar *(prekyba, centras)* .... buvo daug *(žmonės)* ....

4. Šeima gyvena *(mažas jaukus butas)* ....

5. *(Jaunystė)* .... aš norėjau būti gydytojas. 6. *(Ateitis)* .... noriu dirbti *(Vilnius)* .... 7. *(Rytas)* .... *(troleibusai)* .... būna daug žmonių. 8. *(Žiema)* .... *(Lietuva)* .... labai šalta. 9. Vakar buvau *(bankas)* .... dėl *(kreditinė kortelė)* .... 10. Vasarą mėgstu maudytis *(jūra)* ...., gulėti *(saulė)* .... 11. *(Šis savaitgalis)* .... su draugais buvome *(puikus koncertas)* ....

12. Po *(pietūs)* .... buvome *(restauruota pilis)* ....

13. Vakar prieš *(vakarienė)* .... skambinau tau į darbą, bet *(darbas)* .... *(tu)* .... nebuvo. 14. *(Vietinė kavinė)* .... maistas buvo labai neskanus, todėl nuėjome į *(kita)* .... *(Ji)* .... skaniai papietavome.

4. Raskite tinkamą atsakymą į klausimą.

0. ***I, L***	*0. Kur tu važiuosi per atostogas?*	A. Pusvalandį.
1.	*1. Kada tu buvai ekskursijoje?*	B. Per atostogas.
2.	*2. Pas ką tu atostogausi Nidoje?*	C. Į parduotuvę.
3.	*3. Kiek laiko būsi parduotuvėje?*	D. Dėl darbo.
4.	*4. Kada tu važiuosi namo?*	E. Greičiausiai Nidoje.
5.	*5. Per kiek laiko atvažiuoji į universitetą?*	F. Po dviejų savaičių.
6.	*6. Kur tu atostogausi šįmet?*	G. Per pusvalandį.
7.	*7. Kada atvažiuos tavo draugai?*	H. Po senamiestį.
		I. Turbūt į Paryžių.
		J. Prieš dvi savaites.
		K. Prieš banką.
		L. Pas senelius.

ĮNAGININKAS *(INSTR.)*

KUO? KOKIU? KOKIA? KOKIAIS? KOKIOMIS?

VYRIŠKOJI GIMINĖ

vienaskaita

daiktavardis	
vardininkas	įnagininkas
-as, -ias namas, kelias	-u, -iu namu, keliu
-is, -ys medis, traukinys	-iu medžiu, traukiniu
-is debesis	-iu /-imi debesiu / debesimi
-us, -ius turgus, vaisius	-umi, -iumi turgumi, vaisiumi
-uo asmuo	-(en)iu asmeniu

būdvardis	
vardininkas	įnagininkas
-as, -ias geras, šlapias	-u, -iu geru, šlapiu
-is didelis	-iu dideliu
-us puikus	-iu puikiu
-inis rytinis	-iniu rytiniu

vyriškoji giminė		
daugiskaita		
geras namas	–	geru namu
šlapias kelias	–	šlapiu keliu
didelis medis	–	dideliu medžiu
pilkas debesis	–	pilku debesiu / debesimi
rytinis traukinys	–	rytiniu traukiniu
puikus turgus	–	puikiu turgumi
saldus vaisius	–	saldžiu vaisiumi
jaunas žmogus	–	jaunu žmogumi
asmuo	–	asmeniu
šuo	–	šuniu / šunimi
mėnuo	–	mėnesiu

daugiskaita

daiktavardis	
vardininkas	įnagininkas
-ai, namai	-ais namais
-iai keliai, traukiniai	-iais keliais, traukiniais
-ys debesys	-imis debesimis
-ūs turgūs	-umis turgumis
-iai vaisiai	-iais vaisiais
-(en)ys asmenys	-(en)imis asmenimis

būdvardis	
vardininkas	įnagininkas
-i geri	-ais gerais
-i šlapi, dideli	-iais šlapiais, dideliais
-ūs puikūs	-iais puikiais
-iniai rytiniai	-iniais rytiniais

vyriškoji giminė		
daugiskaita		
geri namai	–	gerais namais
šlapi keliai	–	šlapiais keliais
dideli medžiai	–	dideliais medžiais
pilki debesys	–	pilkais debesimis
rytiniai traukiniai	–	rytiniais traukiniais
puikūs turgūs	–	puikiais turgumis
saldūs vaisiai	–	saldžiais vaisiais
jauni žmonės	–	jaunais žmonėmis
asmenys	–	asmenimis
šunys	–	šunimis
mėnesiai	–	mėnesiais

MOTERIŠKOJI GIMINĖ

vienaskaita

daiktavardis	
vardininkas	įnagininkas
-a knyga	-a knyga
-ia giria	-ia giria
-ė klasė	-e klase
-is šalis	-imi šalimi
-uo, -ė sesuo, duktė	-(er)imi/ -ia seserimi / seseria, dukterimi / dukteria

būdvardis	
vardininkas	įnagininkas
-a gera	-a gera
-ia žalia	-ia žalia
-i puiki	-ia puikia
-ė didelė, rytinė	-e didele, rytine

moteriškoji giminė		
vienaskaita		
gera knyga	–	gera knyga
žalia giria	–	žalia giria
puiki šalis	–	puikia šalimi
didelė klasė	–	didele klase
sesuo	–	seserimi / seseria
duktė	–	dukterimi / dukteria

daugiskaita

daiktavardis	
vardininkas	įnagininkas
-os knyg**os**	**-omis** knyg**omis**
-ios gir**ios**	**-iomis** gir**iomis**
-ės klas**ės**	**-ėmis** klas**ėmis**
-ys šal**ys**	**-imis** šal**imis**
-(er)ys ses**erys**, dukt**erys**	**-(er)imis** ses**erimis**, dukt**erimis**

būdvardis	
vardininkas	įnagininkas
-os ger**os**	**-omis** ger**omis**
-ios žal**ios**	**-iomis** žal**iomis**
-ios puik**ios**	**-iomis** puik**iomis**
-ės didel**ės**, rytin**ės**	**-ėmis** didel**ėmis**, rytin**ėmis**

moteriškoji giminė		
daugiskaita		
ger**os** knyg**os**	–	ger**omis** knyg**omis**
žal**ios** gir**ios**	–	žal**iomis** gir**iomis**
puik**ios** šal**ys**	–	puik**iomis** šal**imis**
didel**ės** klas**ės**	–	didel**ėmis** klas**ėmis**
ses**erys**	–	ses**erimis**
dukt**erys**	–	dukt**erimis**

įvardis						
vns.	vard.	aš	tu	jis	ji	
	įnag.	manimi	tavimi	juo	ja	
dgs.	vard.	mes	jūs	jie	jos	
	įnag.	mumis	jumis	jais	jomis	savimi

vyriškoji giminė			moteriškoji giminė		
vns. vard.	*vns. įnag.*	*dgs. įnag.*	*vns. vard.*	*vns. įnag.*	*dgs. įnag.*
šis	šiuo	šiais	ši	šia	šiomis
tas	tuo	tais	ta	ta	tomis
anas	anuo	anais	ana	ana	anomis
šitas	šitu	šitais	šita	šita	šitomis
kitas	kitu	kitais	kita	kita	kitomis

1. Parašykite vienaskaitos ir daugiskaitos įnagininką.

0. Aukštas vyras – ***aukštu vyru, aukštais vyrais***.

1. Tuščias kelias – ....

2. Šitas gražus vaikas – ....

3. Šita skani žuvis – ....

4. Tas brangus automobilis – ....

5. Šis mielas žmogus – ....

6. Greitas traukinys – ....

7. Turtingas bankas – ....

8. Karštas vanduo – ....

9. Ši puiki sesuo – ....

10. Tie keli draugai – ....

ĮNAGININKO REIKŠMĖS

PRIEMONĖ, INSTRUMENTAS

groti *pianinu* ir *gitara*
valgyti *šaukšteliu*
dirbti *kompiuteriu*
rašyti *pieštuku*

OBJEKTAS

(su veiksmažodžiais, kuriems reikia įnagininko):

domėtis *knygomis*
džiaugtis *draugais*
grožėtis rudens *gamta*
rūpintis *vaikais*
žavėtis *moterimi*

rengtis *paltu / paltą*
vilktis *megztiniu / megztinį*
autis *batais / batus*

dirbti *mokytoju*
kvepėti *šokoladu*
pasitikėti *draugu*
sekti (tėvo) *pėdomis*

2. Atsakykite į klausimus.

0. Kaip valgyti šį pyragą? *(rankos)* ***Rankomis***.

1. Kuo tau patinka rašyti? *(šitas juodas parkeris)* .... – O tau?

2. Kuo vaikui patinka piešti? *(tie spalvoti pieštukai)* ....

3. Kuo tu pjaustai duoną? *(šis aštrus peilis)* ....

4. Kuo tu valgai sriubą? *(šaukštas)* .... 5. – Kuo tu moki groti? *(pianinas)* .... – O tu? 6. – Kuo groja tavo draugė? *(smuikas)* .... – O tavo? 7. – Kuo tu domiesi? – Aš domiuosi *(kalbos)* .... – O tu? 8. – Kuo tu džiaugiesi? – Aš džiaugiuosi *(ši puiki žinia)* .... – O tu? 9. – Kuo tu rūpiniesi? – Aš rūpinuosi *(šie dokumentai)* .... – O tu?

10. Kuo tu esi patenkintas, -a? ....

11. Kuo tu esi nepatenkintas, -a? ....

12. Kuo tu pasitiki? ....

TRANSPORTO PRIEMONĖ

(su judėjimą nusakančiais veiksmažodžiais: važiuoti, skristi, plaukti...)
važiuoti *autobusu*
skristi *lėktuvu*
plaukti *laivu*
keliauti *autostopu*

JUDĖJIMO KELIAS

(su judėjimą nusakančiais veiksmažodžiais: eiti, važiuoti, skristi, plaukti...)
eiti *šaligatviu*
važiuoti *greitkeliu*
plg.: ***einu*** Pilies ***gatve*** – ***gyvenu*** Pilies ***gatvėje***
važiuoju Gedimino ***prospektu*** – ***dirbu*** Gedimino ***prospekte***

3. Parašykite reikiamą linksnį.

0. Prie seno namo priėjome *(siauras takelis)* ***siauru takeliu***.

1. Kasdien *(plati autostrada)* .... iš Vilniaus į Kauną važiuoja daug mašinų. 2. Iš Kauno į Klaipėdą galima važiuoti *(naujas greitkelis)* .... arba *(senas kelias)* .... *(Kuris kelias)* .... tu norėtum važiuoti? 3. Mieste žmonės turi eiti tik *(šaligatvis)* ...., o dviratininkai turi važiuoti *(dviračiai; takas)* .... 4. Į Suomiją mes plaukėme *(didelis laivas)* ...., o į Čekiją važiavome *(modernus autobusas)* .... *(Laivai)* .... į Čekiją neplaukia. 5. Iš Klaipėdos į Nidą reikia persikelti *(keltas)* .... 6. Prieš darbo pradžią *(visos, Vilnius, gatvės)* ....

važiuoja daug mašinų, o savaitgaliais *(gatvės)* .... būna tuščios. 7. *(Kelias)* .... ėjo nepažįstamas žmogus. 8. – Kuo tu važiuoji į universitetą? *(penktas autobusas arba antras troleibusas)* – .... O tu?
9. – Kuo tau patinka keliauti? – *(modernus automobilis)* .... O tau?
10. Senelis Jonas dirba *(ši mokykla)* .... *(budėtojas)* ....
Kur ir kuo tu dirbi? ....

LAIKAS

- **metai:**
Aš atvažiavau į Lietuvą du tūkstančiai ***tryliktaisiais metais***.

- **laikas, metas:**
šiuo metu, tuo metu, anuo metu, šiais metais, anais metais, tais metais, tuo laiku, tais laikais, laisvalaikiu...
Anais metais mes atostogavome Nidoje, o ***šiais metais*** planuojame važiuoti į Palangą.
Tuo laiku mes gyvenome Kaune.
Laisvalaikiu jai patinka mokytis šokti.

- **laiko dažnis:**
kiekvieną rytą – ***rytais*** mes studijuojame universitete.
kiekvieną pirmadienį – ***pirmadieniais*** aš einu į baseiną.
kiekvieną dieną – odontologas dirba *darbo* ***dienomis*** nuo 9 val. iki 18 val.
kiekvieną vasarą – ***vasaromis*** paprastai važiuojame prie jūros.

4. Atsakykite į klausimus.

1. Ką paprastai veiki savaitgaliais? ....
2. Ką paprastai veiki vakarais? ....
3. Ką veiki rytais? ....
4. Ką veiki laisvalaikiu? ....
5. Kur buvai / Ką veikei anais metais? ....
6. Ką veiksi kitais metais? ....

5. Parašykite, kada.

0. Atvažiavau į Vilnių *(2009 m.)* ***du tūkstančiai devintaisiais metais***.
1. Jonas gimė *(1987 m.)* ....
2. Lietuva paskelbė Nepriklausomybę *(1918 m.)* .... , o atkūrė – *(1990 m.)* ....
3. Mes susipažinome *(2000 m.)* ....
4. Kur tu atostogausi *(kiti metai)* ....? 5. *(Laisvalaikis)* .... man patinka susitikti su draugais, o tau? 6. Ką tau patinka veikti *(savaitgaliai)* ....? O ką tu veikei *(šis savaitgalis)* ....? 7. *(Rytai)* .... Tomas bėgioja po parką, bet *(šis rytas)* .... jis pramiegojo. 8. Jis eina į sporto klubą tris kartus per savaitę: *(pirmadieniai)* ...., *(trečiadieniai)* .... ir *(penktadieniai)* ....
9. Ta parduotuvė *(darbo dienos)* .... dirba 9–19 val., *(šeštadieniai)* .... – 9–13 val., o *(sekmadieniai)* .... nedirba. 10. *(Ilgi žiemos vakarai)* .... man patinka būti namie, gerti karštą arbatą ir skaityti gerą knygą. *(Toks metas)* .... niekur nesinori eiti.

6. Parašykite 5–6 svarbias savo gyvenimo datas. Parodykite jas draugui, pasikalbėkite ir išsiaiškinkite, kodėl tos datos svarbios.

Pavyzdžiui, 1977 m. – aš gimiau.
1984 m. – pradėjau lankyti mokyklą.
1995 m. – baigiau mokyklą ir įstojau į VU.
2000 m. – baigiau VU ir pradėjau dirbti.
2005 m. – vedžiau / ištekėjau.

....

....

....

....

....

....

....

PRIELINKSNIAI, VARTOJAMI SU *ĮNAGININKU*

Prielinksnis	*Konkrečiosios reikšmės*	*Pavyzdžiai*
su	a) priemonė, įnagis b) draugės santykiai c) požymis	*valgo (su) šaukštu* *žaidžia su vaiku* *su apgamu ant skruosto*
po	a) vieta apačioje b) kryptis	*guli po lova* *palindo po stalu*
ties	daiktas, netoli kurio ar virš kurio kas vyksta ar atsitinka	*sustojo ties didžiausiu medžiu* *lempa pakabinta ties stalu*

7. Pasirinkite ir įrašykite prielinksnį. Prielinksniai gali kartotis.

ant, be, iki, nuo, su, pagal, po, prieš, ties, už

0. Į Kauną važiuosiu ***su*** draugais.

1. Kol lijo, stovėjome .... medžiu. 2. Mano mašina stovi .... kampo .... bažnyčia. 3. Katė miegojo .... sofa. 4. Dirbu .... studentais visą dieną .... ryto .... vakaro. 5. Paveikslas pakabintas .... lova. 6. Rytais bėgioju .... šunimi .... parką arba .... upę. 7. Susitinkame .... teatro 15 minučių .... spektaklį. 8. Tu mėgsti kavą .... grietinėle ar .... ? 9. Perduok šitą dokumentą tam aukštam vyrui .... juoda barzda ir .... akiniais. 10. Kad būtų šilčiau, ... megztiniu pasivilkau marškinius, o .... viršaus užsivilkau liemenę. 11. Mes palikome automobilį .... parko vartais ir nuėjome pasivaikščioti .... parką. 12. Kas tas vyras .... ūsais ir languota kepure?

8. Parašykite reikiamą linksnį.

0. Rytais valgau duoną su *(sviestas ir sūris)* ***sviestu ir sūriu***.

1. Taksi įsuko į *(kiemas)* .... ir sustojo ties *(durys)* .... 2. Prašom paimti po *(lapas, popierius)* .... ir užsirašyti informaciją. 3. Po *(pietūs)* .... nuėjome pasivaikščioti po *(parkas)* .... 4. Neseniai prieš *(centrinė stotis)* .... pastatė modernią parduotuvę, o po *(ji)* .... įrengė automobilių stovėjimo aikštelę. 5. Brolis po *(švarkas)* .... apsivilko baltus marškinius. 6. Mes gyvename už *(tas nedidelis parkas)* ...., prie *(mokykla)* .... Prieš *(ši mokykla)* .... yra didelis stadionas. 7. Aš moku už *(elektra)* .... ir *(dujos)* .... mėnesio pradžioje. 8. Pagal *(tvarkaraštis)* .... autobusas turi atvažiuoti po *(penkios minutės)* .... 9. Ačiū už *(puikus vakaras)* ....

POŽYMIS (išorinis)

vaikinas ***mėlynais džinsais***
vyras ***languotu kostiumu***

plg.: vaikas ***mėlynomis akimis*** – *mėlynų akių* vaikas
mergaitė ***ilgais plaukais*** – *ilgų plaukų* mergaitė

9. Apibūdinkite savo draugą pagal pavyzdį.

Čia yra mano draugė. Ji aukšto ūgio, geros širdies. (kilm.)
Ji yra trumpais tamsiais tiesiais plaukais, mėlynomis akimis. (įnag.)
Šiandien ji dėvi mėlynus džinsus, šviesų megztinį, apsiavusi rudus batus (gal.) / Šiandien ji yra su mėlynais džinsais, šviesiu megztiniu, rudais batais. (įnag.)
Ji yra su akiniais / Ji nešioja akinius.

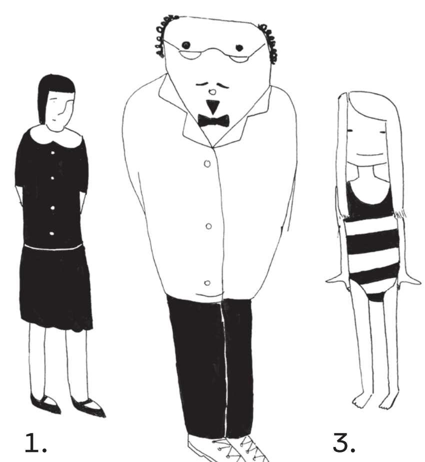
1. ....
....
....
....

2. ....
....
....
....

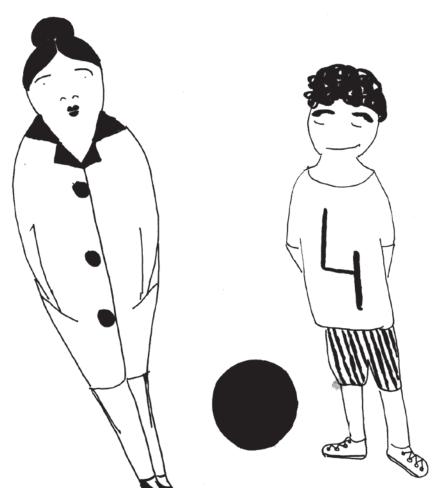
3. ....
....
....
....

4. ....
....
....
....

5. ....
....
....
....

1. 2. 3.

4. 5.

10. Įrašykite reikiamą formą.

0. Klaipėdoje būsime *(dvi dienos)* ***dvi dienas***.

1. Aš mėgstu *(žalia arbata)* .... su *(medus)* ....
2. Sūnus nori *(vaniliniai ledai)* .... su *(saldūs riešutai)* ...., be *(uogienė)* .... ir *(apelsinai, sultys)* ....
3. Vakar su *(keletas, draugai)* .... žiūrėjome *(įdomus filmas)* ....
4. Grįšiu į *(universitetas)* .... po *(valanda)* ....
5. Vaikas padėjo obuolių *(maišelis)* .... po *(virtuvė, stalas)* ....
6. Tėvas davė *(visi vaikai)* .... po *(10, litai)* ....
7. Vasarą norėčiau keliauti po *(Lietuva ir kitos Baltijos šalys)* .... ir ....
8. Aš po *(darbas)* .... grįžau namo ir radau po *(durys)* .... laišką nuo *(senas draugas)* ....
9. Pakabink lempą virš *(nauja lova)* ...., o paveikslą prieš *(patogi sofa)* ....
10. Ant *(žemas stalas)* .... stovi vaza su *(įvairūs saldainiai)* ....
11. Gedimino *(prospektas)* .... važiuoja nedaug *(mašinos)* ....
12. Vilniuje mažai *(žmonės)* .... važinėja *(dviračiai)* ....
13. *(Dviratis)* .... negalima važiuoti *(šaligatvis)* ....
14. Reikia važiuoti *(gatvė)* ...., *(dešinė pusė)* ....
15. Atostogų *(pradžia)* .... važiuosime į kaimą.
16. *(Ši knyga)* .... perskaičiau per *(trys savaitės)* ....
17. Ką tu geri *(rytai)* ....: *(kava ar arbata)* .... ar ....?
18. Ką tu veiki *(savaitgaliai)* ....?

SANGRĄŽINIAI VEIKSMAŽODŽIAI

1) veiksmas nukreiptas į save

prausti, prausia, prausė	praustis, prausiasi, prausėsi
šukuoti, šukuoja, šukavo	šukuotis, šukuojasi, šukavosi
valyti, valo, valė	valytis, valosi, valėsi
rengti, rengia, rengė	rengtis, rengiasi, rengėsi *ką? kuo?*
auti, auna, avė	autis, aunasi, avėsi *ką? kuo?*

2) veiksmas sau, savo naudai

pirkti, perka, pirko	pirktis, perkasi, pirkosi
nešti, neša, nešė	neštis, nešasi, nešėsi
tvarkyti, tvarko, tvarkė	tvarkytis, tvarkosi, tvarkėsi
vežti, veža, vežė	vežtis, vežasi, vežėsi
virti, verda, virė	virtis, verdasi, virėsi

3) kūno padėties keitimas

gulti, gula, gulė	gultis, gulasi, gulėsi
sėsti, sėda, sėdo	sėstis, sėdasi, sėdosi
stoti, stoja, stojo	stotis, stojasi, stojosi

4) veiksmas tarp kelių žmonių

kalbėti, kalba, kalbėjo	kalbėtis, kalbasi, kalbėjosi *su kuo?*
lankyti, lanko, lankė	lankytis, lankosi, lankėsi
matyti, mato, matė	matytis, matosi, matėsi *su kuo?*
barti, bara, barė	bartis, barasi, barėsi *su kuo?*
pykti, pyksta, pyko	pyktis, pykstasi, pykosi *su kuo?*
tarti, taria, tarė	tartis, tariasi, tarėsi *su kuo? dėl ko?*

5) savaiminis veiksmas

baigti, baigia, baigė	baigtis, baigiasi, baigėsi
sukti, suka, suko	suktis, sukasi, sukosi

6) tik sangrąžiniai

domėtis, domisi, domėjosi *kuo?*
džiaugtis, džiaugiasi, džiaugėsi *kuo?*
ilgėtis, ilgisi, ilgėjosi *ko?*
ilsėtis, ilsisi, ilsėjosi
juoktis, juokiasi, juokėsi iš *ko?*
rūpintis, rūpinasi, rūpinosi *kuo?*
sektis, sekasi, sekėsi
stengtis, stengiasi, stengėsi *dėl ko?*
šypsotis, šypsosi, šypsojosi

ESAMASIS LAIKAS

vns. (sg.)

aš -u → uo + si → -uosi rengiu – rengiuosi
tu -i → ie + si → -iesi rengi – rengiesi

dgs. (pl.)

-e → ė + s → ės rengiame – rengiamės
rengiate – rengiatės

	a tipas	*i tipas*	*o tipas*
aš	rengiuosi	tikiuosi	mokausi
tu	rengiesi	tikiesi	mokaisi
jis, ji	rengiasi	tikisi	mokosi
mes	rengiamės	tikimės	mokomės
jūs	rengiatės	tikitės	mokotės
jie, jos	rengiasi	tikisi	mokosi

aš	rengiuosi	-	nesirengiu
tu	rengiesi	-	nesirengi
jis, ji	rengiasi	-	nesirengia
mes	rengiamės	-	nesirengiame
jūs	rengiatės	-	nesirengiate
jie, jos	rengiasi	-	nesirengia

1. Pabraukite tinkamą formą.

0. Aš *keltis / keliuosi / keliasi* labai anksti. 1. Mes *kalbuosi / kalbatės / kalbamės* apie gyvenimą Lietuvoje. 2. Ar tu gerai *jautiesi / jaučiasi / jaučiatės* ? 3. Rytais aš visada *verdiesi / verdasi / verduosi* kavos. 4. Kada jūs *ilsitės / ilsiuosi / ilsiesi* ? 5. Jie *mokytis / mokomės / mokosi* vienoje grupėje. 6. Kokios muzikos tau patinka *klausytis / klausaisi / klausotės* ? 7. Kasdien Rokas *rengtis / rengiasi / rengiesi* patogius drabužius. 8. Ar tu kasdien *matotės / matausi / mataisi* su draugais? 9. Paprastai aš *guluosi / guliesi / gulamės* apie dvyliktą valandą. 10. Jos mėgsta *rūpinasi / rūpinuosi / rūpintis* savo išvaizda.

2. Užpildykite lentelę.

0. Džiaugtis	*džiaugiasi*	*džiaugėsi*
1.		gailėjosi
2.	ilgisi	
3.	verdasi	
4. Ilsėtis		
5.		pykosi
6. Juoktis		
7.	sekasi	
8.		mokėsi
9. Rūpintis		
10. Keltis		
11.	stengiasi	
12.		domėjosi

3. Parašykite šių žodžių tris formas ir užpildykite lentelę.

Esamasis laikas			
	praustis –	***domėtis –***	***valytis –*** ....
	prausiuosi		
aš			
tu			
jis, ji			
mes			
jūs			
jie, jos			

4. Įrašykite reikiamą veiksmažodžio formą.

0. Močiutė *(šukuoti – šukuotis)* ***šukuoja*** anūkę. Justė stovi prieš veidrodį ir *(šukuoti – šukuotis)* ***šukuojasi*** savo ilgus plaukus.

1. Mama visada vakare *(prausti – praustis)* .... savo mažą vaiką. Vaikai *(prausti – praustis)* .... 2. Rytą aš *(virti – virtis)* .... kavos sau, o vyrui *(virti – virtis)* .... arbatos. 3. Šiandien Asta buvo parduotuvėje. Ji *(nupirkti – nusipirkti)* .... sau šiltą

megztinį, o draugui *(nupirkti – nusipirkti)* .... dovaną. 4. Loreta visada *(jaudinti – jaudintis)* .... prieš egzaminą, o aš niekada *(nejaudinti – nesijaudinti)* .... 5. Filmas *(pradėti – prasidėti)* .... šeštą valandą, o kada *(baigti – baigtis)* .... – nežinau. 6. Visą dieną Tomas *(pykti – pyktis)* .... ant savo brolio. Jie jau nebe pirmą kartą *(pykti – pyktis)* .... 7. Vakar labai daug dirbau, todėl šiandien *(sukti – suktis)* .... galva. Negaliu *(pasukti – pasisukti)* .... galvos, labai skauda. Vaikas visą dieną man *(sukti – suktis)* .... galvą dėl dviračio. 8. Vyras *(nešti – neštis)* .... savo sunkų lagaminą. Ką tu čia *(nešti – neštis)* .... rankose? 9. Ji *(tikėti – tikėtis)* ...., kad šventė bus puiki. Aš *(tikėti – tikėtis)* .... tavimi. 10. Jonai, ar gali *(priminti – prisiminti)* .... man savo adresą, niekaip negaliu *(priminti – prisiminti)* ....

5. Aprašykite ir palyginkite savo darbo dieną ir savaitgalį.

Darbo diena	*Savaitgalis*
1. Aš keliuosi šeštą valandą.	***1. Aš keliuosi vėlai, apie devintą.***
2.	2. ....
3.	3. ....
4.	4. ....
5.	5. ....
6.	6. ....
7.	7. ....
8.	8. ....

6. Parašykite tinkamą formą.

0. Kaip tau *(sektis)* ***sekasi?***

matytis; nesimatyti

1. Mes paprastai .... kiekvieną savaitę, ... tik pirmadieniais. Ar jūs .... savaitgaliais?

jaustis

2. – Kaip tu ....? – Ačiū, šiandien aš .... jau geriau.

mokytis

3. Aš .... Vilniaus universitete. Kur tu ....? O kur .... tavo brolis?

ilsėtis

4. – Kur jūs paprastai ....? – Mes .... prie jūros. Mūsų draugai kasmet .... kaime. Man taip pat patinka .... kaime.

keltis

5. – Kelintą valandą jūs ....? – Mes .... labai anksti, apie šeštą valandą.

tvarkytis

6. – Savaitgaliais jie paprastai .... namuose. Kada tu .... namuose? – Aš irgi dažniausiai .... savaitgaliais.

džiaugtis

7. Studentai visada .... gerais testo rezultatais. Kuo tu ....? Ar jūs ...., kad greitai bus atostogos?

tikėtis

8. – Kada tu .... atvažiuoti į Lietuvą? – Aš .... atvažiuoti po metų. Mes .... susitikti kitais metais.

rengtis

9. Mano draugė .... madingai. Ar tau patinka madingai ....? Kasdien aš .... patogiai.

juoktis

10. – Iš ko jūs ....? – Aš .... iš tavo pasakojimo. Kai tu pasakoji, dažniausiai visi ....

vežtis

11. Vasarą prie jūros paprastai aš .... keletą knygų. Ką tu būtinai .... kai važiuoji atostogauti?

7. Įrašykite neigiamą sangrąžinį veiksmažodį.

0. Paskaitos *(baigtis)* ***nesibaigia*** iki pietų.

1. Aš pykstu ant Tomo, todėl mes *(šnekėtis)* .... 2. Tu *(šypsotis)* ...., kas atsitiko? 3. – Ar jūs dažnai susitinkate? – Ne, mes visai *(susitikti)* .... 4. Ar tu *(džiaugtis)* ...., kad gali studijuoti Lietuvoje? 5. Šiandien jis *(ruoštis)* .... eiti į universitetą. 6. Jie *(praustis)* ...., nes nėra karšto vandens. 7. Aušra *(mokytis)* .... su mumis. 8. Šį savaitgalį ji *(tvarkytis)* .... namuose, nes reikia eiti į darbą. 9. Jam labai gera Lietuvoje ir namų jis *(ilgėtis)* ....

8. Parašykite sakinius.

0. Aš, nesikelti, niekada, savaitgalis, anksti.

Savaitgaliais aš niekada nesikeliu anksti.

1. Pirktis, draugės, drabužiai, nauja, parduotuvė.

....

2. Jos, rengtis, gražiai, eiti, koncertas, ruoštis, nes, į.

....

3. Aš, šiandien, virtis, skanūs, pietūs.

....

4. Mes, jaudintis, dėl, mūsų problemos, visada.

....

5. Tu, nesirūpinti, tavo mažas sūnus.

....

6. Aš, labai, džiaugtis, jūs, puikiai, sektis, kad.

....

7. Mes, parsinešti, ši, įdomi, knyga, į, namai.

....

8. Kaip, tu, šiandien, jaustis ?

....

9. Ar, jūs, matytis, jūsų geriausi draugai, su, dažnai ?

....

10. Aš, mano jaunesnė sesuo, su, mokytis, Vilnius, universitetas.

....

11. Aš, maudytis, žiema, niekada, Baltija, jūra.

....

BŪTASIS KARTINIS LAIKAS

aš	tikėjau*si*	mokiau*si*
tu	tikėjai*si*	mokei*si*
jis, ji	tikėjo*si*	mokė*si*
mes	tikėjom*ės*	mokėm*ės*
jūs	tikėjot*ės*	mokėt*ės*
jie, jos	tikėjo*si*	mokė*si*

1. Parašykite šių žodžių tris formas ir užpildykite lentelę.

Būtasis kartinis laikas

	praustis –	*domėtis* – ....
aš	***prausiausi***	
tu		
jis, ji		
mes		
jūs		
jie, jos		

2. Užpildykite lentelę.

kas?	*dabar*	*vakar*
0. aš	***maudausi***	***maudžiausi***
1.	ilsiesi	
2. mes	kalbamės	
3.	klausotės	
4. aš	domiuosi	
5.	matausi	
6.	linksminasi	
7.	sekasi	
8.	nesiseka	
9.	džiaugiesi	
10. jie	pykstasi	
11.	nesipyksta	
12.	rengiatės	

3. Parašykite sangrąžinių veiksmažodžių esamąjį arba būtąjį kartinį laiką.

tvarkytis	Sekmadieniais mes niekada ***nesitvarkome*** namuose, bet praėjusį sekmadienį mes .... Kada tu ....?
maudytis	Žiemą aš niekada .... jūroje, bet praeitą žiemą ir aš ...., ir mano draugai .... Ar jūs pernai .... jūroje?
keltis	Jis niekada .... anksti, bet šiandien .... šeštą valandą. Kada tu ....?
jaustis	Po darbo ji .... gerai, bet vakar .... labai pavargusi. Kaip tu ....?
kalbėtis	Dabar aš .... su labai įdomiu žmogumi, o vakar aš .... su profesoriumi. Ar tu vakar .... su juo?
rinktis	Pirmadieniais mes .... universiteto kieme, o ketvirtadienį .... auditorijoje. Kur jūs ....?
matytis	Mantas ir Aistė .... kasdien. Mantas ir Ignas ne .... jau savaitę. Ar tu dažnai .... su draugais?

4. Pasakykite frazę teigiamai (esamąjį ir būtąjį laiką).

0. Ji nesidomi literatūra. – *Ji **domisi / domėjosi** literatūra.*
1. Aš nesidžiaugiu artėjančia žiema. ....
2. Savaitgalį mes nesitvarkome namų. ....
3. Kodėl nesivelki šilto palto? ....
4. Aš nesiprausiu šaltu vandeniu. ....
5. Ar dabar nesikalbi telefonu? ....
6. Mes nesimokome kasdien. ....
7. Paskaitos nesibaigia anksti. ....
8. Vakarais aš nesiklausau muzikos. ....
9. Man nesiseka. ....
10. Aš nesitikiu, kad jis atvažiuos. ....
11. Ar tu nesiruoši eiti į kiną vakare? ....
12. Ar jūs nesipykstate? ....

5. Parašykite reikiamą formą. Baikite sakinius.

0. Anksčiau jis *(ilgėtis)* ***ilgėjosi*** savo namų, nes ***Lietuvoje neturėjo draugų.***
1. Aš *(džiaugtis)* ...., kad ....
2. Kaimynai kasdien *(pyktis)* ...., nes ....
3. Tėvai *(rūpintis)* .... vaikais, nes ....
4. Prieš metus mes *(tikėtis)* ...., kad ....
5. Mes *(nesidžiaugti)* .... atostogomis, kadangi ....
6. Kodėl jūs niekada *(nesiklausyti)* ...., ką ....

7. Nors aš šį rytą *(šukuotis)* ...., bet ....

8. Prieš savaitę Jonas *(ruoštis)* ....

9. Vakar jie ilgai *(kalbėtis)* .... su .... apie ....

10. Aš *(domėtis)* ....

6. Parašykite, ką veikėte vakar. Skaičius parašykite žodžiais.

6.00 keltis	***Aš kėliausi (atsikėliau) šeštą valandą.***
6.10 mankštintis	....
6.25 praustis	....
6.45 rengtis	....
7.00 pusryčiauti	....
7.15 valytis dantis	....
7.20 važiuoti į universitetą	....
8.00 ruoštis paskaitoms	....
12.00 pietauti	....

Dienotvarkę baikite patys.

....	....
....	....
....	....
....	....
....	....
....	....
....	....
....	....

VEIKSMAŽODŽIŲ PRIEŠDĖLIAI

procesas	*rezultatas*
keltis	*atsikelti*
rengtis	*apsirengti // nusirengti // persirengti*
vilktis	*apsivilkti // nusivilkti // persivilkti*
praustis	*nusiprausti*
maudytis	*išsimaudyti*
skustis	*nusiskusti*
autis	*apsiauti // nusiauti // persiauti*
rištis	*užsirišti*
šukuotis	*susišukuoti*
virtis	*išsivirti*
valytis	*išsivalyti // nusivalyti*
dėtis	*susidėti // užsidėti*
tvarkytis	*susitvarkyti // apsitvarkyti*
tartis	*susitarti // apsitarti // persitarti*

7. Įrašykite reikiamą formą.

1. ***kelti(s) – at(si)kelti***

– Kada tu ***keliesi***? – Paprastai 6 valandą. Aš .... pirma, tada .... vaikus. Bet šiandien .... 7 valandą, nes vaikams nereikėjo į mokyklą.

2. ***rengti(s) – ap(si)rengti***

– Ar jau ....? – Ne, bet jau .... – O tu Rimą ....? – Dar ne. Jis dabar .... pats.

3. ***prausti(s) – nu(si)prausti***

– Ar tu jau ………………………? – Ne, bet dabar ……………………… .

4. ***valyti(s) – nu(si)valyti***

– Ar tu jau ……………………… batus? – Taip jau ……………………… . – O mano ………………………? – Ne, dabar ……………………… .

5. ***virti(s) – iš(si)virti***

– Ar jau ……………………… kavos? – Ne, bet dabar ……………………… . Ar ir tau ………………………?

6. ***dėti(s) – su(si)dėti***

– Ar tu jau ……………………… daiktus į kelionę? – Taip, aš ……………………… vakar, o tu? – Ne, dabar ……………………… .

7. ***tvarkyti(s) – ap(si)tvarkyti – su(si)tvarkyti***

– Ar tu ……………………… savo kambarį? – Tik truputį ………………………, dabar neturiu laiko. Kai grįšiu iš universiteto, viską ……………………… ir tavo galėsiu ……………………… .

8. Čia yra atsakymai. Kokie buvo klausimai?

0. Apsirengei?	***Einu rengtis.***
1. ………………………………	Tuoj prausiuosi.
2. ………………………………	Ne, dar tik einu maudytis.
3. ………………………………	Jau valosi.
4. ………………………………	Jau aunasi.
5. ………………………………	Dabar dedasi.
6. ………………………………	Jau keliasi.
7. ………………………………	Dabar einu virtis.
8. ………………………………	Ne, dar tvarkosi.
9. ………………………………	Aš jau velkuosi, palauk.
10. ………………………………	Jis tariasi su dėstytoju dabar.

BŪTASIS DAŽNINIS LAIKAS

aš	tikėd*avau***si**	moky*davau***si**
tu	tikėd*avai***si**	moky*davai***si**
jis, ji	tikėd*avo***si**	moky*davo***si**
mes	tikėd*avomė***s**	moky*davomė***s**
jūs	tikėd*avotė***s**	moky*davotė***s**
jie, jos	tikėd*avo***si**	moky*davo***si**

9. Įrašykite reikiamą laiką ir formą.

0. Vaikystėje aš *(maudytis)* ***maudydavausi*** ežere netoli tėvų namų. 1. Kai būdavau Panevėžyje, visada *(lankytis)* ……………………… pas gimines. 2. Pernai paskaitos *(baigtis)* ……………………… daug vėliau. 3. Kai gyvenau bendrabutyje, aš dažnai *(susitikti ir kalbėtis)* ……………………… ir ……………………… su draugais. 4. Kai pavargdavome, *(klausytis)* ……………………… ramios muzikos. 5. Kai jis *(džiaugtis)* ………………………, visada *(šypsotis)* ……………………… 6. Kai studentai blogai *(jaustis)* ………………………, *(neiti)* ……………………… į paskaitas. 7. Kai ji eidavo į vakarėlius, visada *(neštis)* ……………………… savo pyragą. 8. Anksčiau seneliai kasmet *(ilsėtis)* ……………………… prie Juodosios jūros. Kur jūs *(ilsėtis)* ……………………… anksčiau? 9. Kai turėjau butą, *(virtis)* ……………………… pietus namie. 10. Anksčiau mokiniai *(mokytis)* ……………………… ir šeštadieniais. 11. Kada tu *(keltis)* ………………………, kai eidavai į mokyklą? 12. Ko tu *(nesakyti)* ……………………… tėvams, kai *(mokytis)* ……………………… mokykloje?

BŪSIMASIS LAIKAS

aš	rengs*iuosi*	tikės*iuosi*	mokys*iuosi*
tu	rengs*iesi*	tikės*iesi*	mokys*iesi*
jis, ji	rengs*is*	tikės*is*	mokys*is*
mes	rengs*imės*	tikės*imės*	mokys*imės*
jūs	rengs*itės*	tikės*itės*	mokys*itės*
jie, jos	rengs*is*	tikės*is*	mokys*is*

1. Išasmenuokite.

Būsimasis laikas

	praustis	*domėtis*
aš	***prausiuosi***	
tu		
jis, ji		
mes		
jūs		
jie, jos		

2. Užpildykite lentelę.

	ką daryti?	*dabar*	*vakar*	*anksčiau dažnai*	*rytoj*
0.	praustis	aš prausiuosi	*prausiausi*	*prausdavausi*	*praũsiuosi*
1.		*tu*			ilsėsiesi
2.		*tu*	ilgėjaisi		
3.		*ji*		keldavosi	
4.		*mes*			kalbėsimės
5.		*jūs* domitės			
6.		*jis*	skolinosi		
7.		*mes*		dairydavomės	
8.		*aš*			vilksiuosi
9.		*tu* mokaisi			
10.		*mes*	rūpinomės		
11.		*aš*		tvarkydavausi	
12.		*jūs rengiatės*			

3. Pasakykite veiksmažodžių pagrindines formas. Parašykite reikiamą formą (esamąjį arba būsimąjį laiką).

mokytis

Dabar mes ***mokomės*** lietuvių kalbos. Kokios kalbos jūs .... kitais metais? Aš turbūt .... italų kalbos.

tvarkytis

– Šiandien aš .... garažą, o rytoj .... namuose. Ar jūs rytoj .... namuose? – Ne, rytoj mes ne..., nes išvažiuojame į kaimą.

kalbėtis

Šiandien per paskaitą mes .... apie lietuvių literatūrą. Rytoj mes .... apie lietuvių mitologiją. Apie ką jūs .... rytoj?

jaustis

– Žinau, kad sirgai. Kaip tu .... dabar? – Šiandien aš .... geriau. Tikiuosi, kad rytoj aš .... visai gerai ir mes galėsime eiti į teatrą. Prašom užeiti ir .... kaip namie.

ilsėtis

Šįmet mes .... prie Baltijos jūros, o kitais metais turbūt .... prie Juodosios jūros. Kur jūs .... kitais metais? Kur tu .... ateinančią vasarą?

4. Parašykite klausimus su šiais žodžiais:

0. Klausytis: ***Kokios muzikos tu klausaisi?***
1. Rengtis: ....
2. Keltis: ....
3. Domėtis: ....
4. Kalbėtis: ....
5. Ilsėtis: ....
6. Džiaugtis: ....
7. Lankytis: ....

5. Parašykite: pagrindines formas, reikiamą laiką ir formą.

Jaudintis, jaudinasi, jaudinosi.

Rytoj laikysiu egzaminą, todėl labai ***jaudinuosi.*** Ar tu visada taip stipriai .... ? Anksčiau niekada ne.. dėl egzaminų. Ar tu manai, kad visi studentai .... prieš egzaminą?

Domėtis .... **,** ....

– Kuo tu ....? – Aš .... maisto ruošimu. – Ką nupirkti tavo draugui, kuo jis ....? – Anksčiau jis .... mašinų modeliais, bet dabar nežinau. Jonas .... niekuo.

Maudytis .... **,** ....

Vyrai nebijo .... šaltame vandenyje. Aš niekada ne.. šaltame vandenyje. Kai aš .... šaltame vandenyje, visada susergu. Vaikystėje mes dažnai .... ežere prie namų. Jei savaitgalį važiuosiu į Klaipėdą, būtinai .... jūroje.

Stengtis .... **,** ....

Dabar Tomas .... mokytis gerai, nes nori stoti į universitetą. Kai buvo mažesnis, jis taip .... Jei ir toliau jis ...., tai tikrai įstos į universitetą. – Ar tu visada .... viską daryti gerai? – Taip, aš .... daryti gerai.

NAUDININKAS *(DAT.)*

KAM? KOKIAM? KOKIAI? KOKIEMS? KOKIOMS?

VYRIŠKOJI GIMINĖ

vienaskaita

daiktavardis	
vardininkas	**naudininkas**
-as, -ias namas, kelias	-ui, -iui namui, keliui
-is, -ys medis, traukinys	-iui medžiui, traukiniui
-is debesis	-iui debesiui
-us, -ius turgus, vaisius	-ui, -iui turgui, vaisiui
-uo asmuo	-(en)iui asmeniui

būdvardis	
vardininkas	**naudininkas**
-as, -ias geras, šlapias	-am, -iam geram, šlapiam
-is didelis	-iam dideliam
-us puikus	-iam puikiam
-inis rytinis	-iniam rytiniam

vyriškoji giminė		
vienaskaita		
geras namas	–	geram namui
šlapias kelias	–	šlapiam keliui
didelis medis	–	dideliam medžiui
pilkas debesis	–	pilkam debesiui
rytinis traukinys	–	rytiniam traukiniui
puikus turgus	–	puikiam turgui
saldus vaisius	–	saldžiam vaisiui
jaunas žmogus	–	jaunam žmogui
asmuo	–	asmeniui
šuo	–	šuniui
mėnuo	–	mėnesiui

daugiskaita

daiktavardis	
vardininkas	**naudininkas**
-ai, namai	-ams namams
-iai keliai, traukiniai	-iams keliams, traukiniams
-ys debesys	-ims debesims
-ūs turgūs	-ums turgums
-iai vaisiai	-iams vaisiams
-(en)ys asmenys	-(en)ims asmenims

būdvardis	
vardininkas	**naudininkas**
-i geri	-iems geriems
-i šlapi, dideli	-iems šlapiems, dideliems
-ūs puikūs	-iems puikiems
-iniai rytiniai	-iniams rytiniams

vyriškoji giminė		
daugiskaita		
geri namai	–	geriems namams
šlapi keliai	–	šlapiems keliams
dideli medžiai	–	dideliems medžiams
pilki debesys	–	pilkiems debesims
rytiniai traukiniai	–	rytiniams traukiniams
puikūs turgūs	–	puikiems turgums
saldūs vaisiai	–	saldiems vaisiams
jauni žmonės	–	jauniems žmonėms
asmenys	–	asmenims
šunys	–	šunims
mėnesiai	–	mėnesiams

MOTERIŠKOJI GIMINĖ

vienaskaita

daiktavardis	
vardininkas	**naudininkas**
-a knyga	-ai knygai
-ia giria	-iai giriai
-ė klasė	-ei klasei
-is šalis	-iai šaliai
-uo, -ė sesuo, duktė	-(er)iai seseriai, dukteriai

būdvardis	
vardininkas	**naudininkas**
-a gera	-ai gerai
-ia žalia	-iai žaliai
-i puiki	-iai puikiai
-ė didelė, rytinė	-ei didelei, rytinei

moteriškoji giminė		
vienaskaita		
gera knyga	–	gerai knygai
žalia giria	–	žaliai giriai
puiki šalis	–	puikiai šaliai
didelė klasė	–	didelei klasei
sesuo	–	seseriai
duktė	–	dukteriai

daugiskaita

daiktavardis		búdvardis		moteriškoji giminė		
vardininkas	naudininkas	vardininkas	naudininkas	daugiskaita		
-os knyg**os**	**-oms** knyg**oms**	-os ger**os**	**-oms** ger**oms**	ger**os** knyg**os**	–	ger**oms** knyg**oms**
-ios gir**ios**	**-ioms** gir**ioms**	-ios žal**ios**	**-ioms** žal**ioms**	žal**ios** gir**ios**	–	žal**ioms** gir**ioms**
-ės klas**ės**	**-ėms** klas**ėms**	-ios puik**ios**	**-ioms** puik**ioms**	puik**ios** šal**ys**	–	puik**ioms** šal**ims**
-ys šal**ys**	**-ims** šal**ims**	-ės didel**ės**, rytin**ės**	**-ėms** didel**ėms**, rytin**ėms**	didel**ės** klas**ės**	–	didel**ėms** klas**ėms**
-(er)ys ses**erys**, dukt**erys**	**-(er)ims** ses**erims**, dukt**erims**			ses**erys**	–	ses**erims**
				dukt**erys**	–	dukt**erims**

įvardis						
vns.	vard.	aš	tu	jis	ji	
	naud.	man	tau	jam	jai	
dgs.	vard.	mes	jūs	jie	jos	
	naud.	mums	jums	jiems	joms	sau

vyriškoji giminė			moteriškoji giminė		
vns. vard.	*vns. naud.*	*dgs. naud.*	*vns. vard.*	*vns. naud.*	*dgs. naud.*
šis	šiam	šiems	ši	šiai	šioms
tas	tam	tiems	ta	tai	toms
anas	anam	aniems	ana	anai	anoms
šitas	šitam	šitiems	šita	šitai	šitoms
kitas	kitam	kitiems	kita	kitai	kitoms

NAUDININKO REIKŠMĖS

1. OBJEKTAS

(su veiksmažodžiais, kuriems reikia naudininko):

- **tik su naudininku:**
  atstovauti *Lietuvai,*
  dėkoti *tėvams,*
  padėti *mamai,*
  patarti *draugui,*
  pavydėti *draugei,*
  priklausyti *organizacijai,*
  ruoštis *kelionei...*
- **naudininkas su bendratimi:**
  patarė *man* ***eiti,***
  pasiūlė *žmonėms* ***išvykti,***
  padėjo *močiutei* ***dirbti...***

2. ADRESATAS

(naudininkas kartu su kitais linksniais):

duoti *seseriai* saldainį,
dovanoti *mamai* gėlių,
paskolinti *draugui* knygas / knygų,
parodyti *žmogui* kelią,
dėstyti *studentams* gramatiką,
nuomoti kambarį *vienai merginai,*
pranešti *studentams* informaciją,
paaiškinti *mokiniui* užduotį,
pasakyti *draugui* anekdotą,
pralaimėti varžybas *kitai komandai,*
paskolinti žodyną *geriausiam draugui,*
paskambinti *tėvams, Pauliui...*

3. SUBJEKTAS

(beasmeniuose sakiniuose):

Vytautui skauda dantį.
Man linksma.
Kaip sekasi tavo *draugei?*
Tomui pasidarė bloga.
Jam patinka keliauti.

4. PASKIRTIS:

pyragas *svečiams* bandelės *pusryčiams*
televizijos laida *vaikams*

plg.: butelis *vandeniui* – vandens butelis
dėžutė *pieštukams* susidėti – pieštukų dėžutė

1. Parašykite vienaskaitos ir daugiskaitos naudininką.

0. Turtingas bankininkas – ***turtingam bankininkui, turtingiems bankininkams.***
1. Naujas butas – ....
2. Modernus viešbutis – ....
3. Vyresnis sūnus – ....
4. Sena stotis – ....
5. Gera dukra – ....
6. Ta graži duktė – ....
7. Vyresnė sesuo – ....
8. Ši miela močiutė – ....
9. Šitas jaunas žmogus – ....
10. Tas plėšrus žvėris – ....

2. Parašykite naudininką.

(Aš) .... patinka gaminti valgį. Aš truputį pavydžiu savo *(sesuo Rūta)* ...., kad ji turi daug knygų apie maisto ruošimą. Ji visada pataria *(draugės)* ...., ką ir kaip gaminti, *(niekas)* .... neatsisako padėti gaminti. Rūta mielai paskolina *(visi)* .... receptų knygas, tik kartais žmonės pamiršta *(ji)* .... jas atiduoti.

Šį savaitgalį bus mūsų geriausio draugo gimtadienis, todėl ji galvoja iškepti *(jis)* .... skanų pyragą, o aš norėčiau *(šitas geras draugas)* .... nupirkti knygą apie automobilius.

3. Atsakykite į klausimus.

0. Kam tu padėjai vakar? ***Vakar aš padėjau senai močiutei.***
1. Kam tu dažniausiai rašai laiškus? ....
2. Kam patinka atostogauti mieste? ....
3. Kam dabar reikia skaityti pratimą? ....
4. Kam draudžiama vairuoti mašiną? ....
5. Kam skambini dažniausiai? ....
6. Kam trūksta pinigų? ....

4. Sudarykite sakinius.

0.	***Dabar***	***jis***	paskolinsi	ta	draugams	dėl	***draugei***
1.	Vakar	aš	patinka	***ilgą***	studentams	šviesiais	Italijoje
2.	Šįryt	tu	padėjo	savo	vyrui	už	knygą
3.	Šiandien	mes	padėkojome	naujai	***laišką***	savo	butą
4.	Ar	vaikai	nuomoja	tam	kaimynui	***gerai***	daržoves
5.	Vakare	Jonas	***rašo***	keliems	pažįstamam	atostogauti	kompiuteriu
6.	Gal	jie	pasiūlė	senam	mergina	nedidelį	susitikimo
7.	Kasmet	tau	skambinsiu	rūpestingam	studentei	dirbti	plaukais

0. ***Dabar jis rašo ilgą laišką gerai draugei.***

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....
6. ....
7. ....

5. Sugalvokite sakinių pagal pavyzdį.

0. Pasakoti *kam? apie ką?* ***Anksčiau senelis dažnai mums pasakodavo apie savo jaunystę.***

1. Rašyti kam? ką? ....
2. Duoti kam? ką? ....
3. Skambinti kam? dėl ko? ....
4. Dovanoti kam? ką? ....
5. Virti kam? ką? ....
6. Skolinti kam? ką? ....
7. Ruoštis kam? ....

6. Parašykite reikiamą linksnį.

0. Draugė patarė *(aš)* ***man*** nueiti į *(nauja paroda)* ***naują parodą.***

1. Mes padėkojome *(geri draugai)* .... už *(pietūs)* .... 2. Vaikai padėjo *(tie žmonės)* .... dirbti sode. 3. Mama patarė *(jaunesnė dukra)* .... apsivilkti *(šviesus kostiumėlis)* .... 4. *(Ji)* ....patinka vaisiai, o *(vyresnė sesuo)* .... – daržovės. 5. Visi pritarė *(direktorius, nuomonė)* .... 6. Dėstytoja liepė *(visi studentai)* .... rašyti pratimą. 7. Vakar parašiau laišką *(Ramunė)* ...., o šiandien *(aš)* .... reikia parašyti *(Marius)* .... 8. *(Mieli seneliai)* .... padovanojau kvietimą į koncertą. 9. Nupirkau *(sūnus)* .... knygą, o *(vyras)* .... laikraštį. 10. Ko *(tu)* .... reikia parduotuvėje? *(Aš)* .... reikia *(varškė, aliejus, juoda duona ir sultys)* .... ir .... 11. Patark *(jis)* ...., ką dovanoti *(jaunesnis brolis)* .... 12. Mes būsime Lietuvoje *(devyni mėnesiai)* ....

7. Atsakykite į klausimus. Atsakydami pasirinkite tinkamą formą.

0. Kam reikia *(pagalba)* ***pagalbos***? *(nelaimingi žmonės)*

Pagalbos reikia nelaimingiems žmonėms.

1. Kam reikia *(ši knyga)* ....? *(aš ir ji)*

....

2. Kam patinka *(žurnalai)* .... apie madą? *(visos merginos)*

....

3. Kam patinka *(straipsniai)* .... apie gamtą? *(įvairūs mokslininkai)*

....

4. Kam skambini, kai turi *(problemos)* ....? *(mano tėvai)*

....

5. Kam trūksta *(laikas)* ....? *(visi studentai)*

....

6. Kam padėkoti už *(skani vakarienė)* ....? *(miela mama)*

....

7. Kam paskolinai *(naujas žodynas)* ....? *(vienas draugas)*

....

8. Kam nupirkai *(ši puiki dovana)* ....? *(mano močiutė)*

....

9. Kam padėti mokytis? ....? *(mes visi)*

....

8. Sudarykite sakinius.

0. Ramunė, studentai, pasiūlyti, nuvažiuoti, šis, į, Rumšiškės, savaitgalis.

Šį savaitgalį Ramunė pasiūlė studentams nuvažiuoti į Rumšiškes.

1. Jie, jų draugas, Saulius, padėkoti, puikus, vakaras, už.

....

2. Vakar, padėti, mes, senas, kaimynas, tvarkyti, jo sodas.

....

3. Nepatikti, mėgti, Eglė, ji, joks, riebus, saldumynas, žalios, daržovės, bet.

....

4. Bilas, parašyti, jo draugas, ilgas, laiškas, Londonas, Lietuva, į, iš.

....

5. Visi, studentai, visada, laikas, pinigai, trūkti, ir.

....

6. Mes, susitikti, jauki, geri, kavinukė, senamiestis, pažįstami, užvakar.

....

7. Aš, mano jaunesnis sūnus, mano vyresnis sūnus, padovanoti, įdomi, puikus, knyga, parkeris, apie, įvairios, šalys, o. ....

....

8. Jūratė, jos sodyba, pasiūlyti, pailsėti, didelis, miškas, ežeras, švarus, mūsų šeima, ir, prie.

....

....

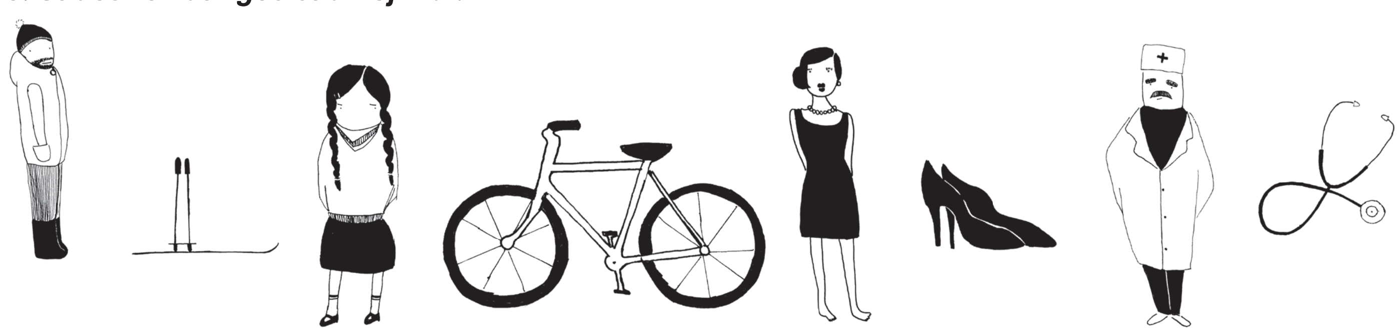
9. Parašykite, koks daiktas kam reikalingas?

0. Kam tau reikalingas virdulys? *Virdulys reikalingas* ***vandeniui užvirti.***

1. Kam reikalingas pieštukas? ....
2. Kam reikalingas peilis? ....
3. Kam reikalinga piniginė? ....
4. Kam reikalinga rankinė? ....
5. Kam reikalingas tuščias butelis? ....
6. Kam reikalingos žirklės? ....
8. Kam reikalinga liniuotė? ....
9. Kam reikalinga spyna? ....
10. Kam reikalingas šepetys? ....
11. Kam reikalingas kompasas? ....
12. Kam reikalingas kamščiatraukis? ....

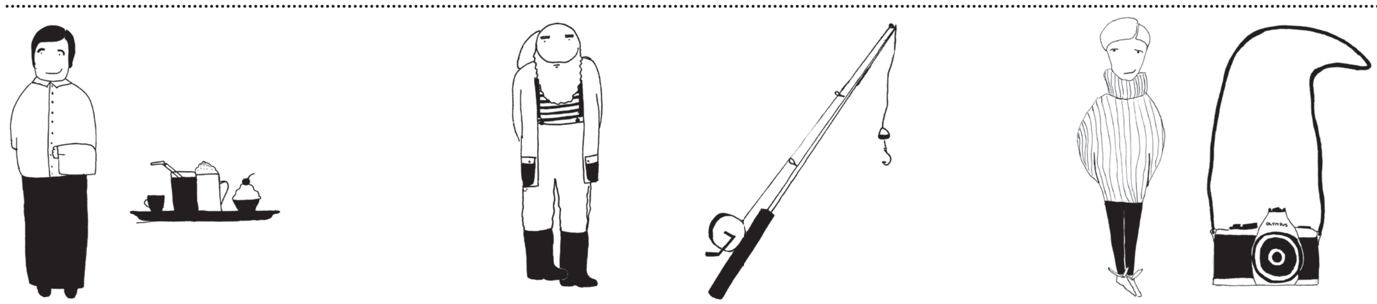
10. Pažiūrėkite į paveikslėlius. Pasakykite, koks daiktas kam reikalingas.

0. ***Slidės reikalingos slidinėjimui.***

....

....

....

....

LAIKO NAUDININKAS

Kiek laiko (kaip ilgai)? (acc.)	Kuriam laikui? (dat.)
Buvau parke ***dvi valandas***.	*Einu* į parką ***dviem valandoms***.
Lietuvoje *gyvenu* ***keturis mėnesius***.	*Atvažiavau* į Lietuvą ***keturiems mėnesiams***.
Prie jūros *ilsėsimės* ***tris dienas***.	*Atvažiavome* prie jūros ***trims dienoms***.
Savaitgalį važiuojame į Nidą.	***Savaitgaliui*** važiuojame į Nidą.

vyriškoji giminė		moteriškoji giminė	
vard.	*naud.*	*vard.*	*naud.*
vienas	vienam	viena	vienai
du	dviem	dvi	dviem
trys	trims	trys	trims
keturi	keturiems	keturios	keturioms
...	...	...	...
devyni	devyniems	devynios	devynioms

11. Parašykite reikiamą linksnį.

0. Rytoj *(rytas)* ***ryte*** išvažiuoju *(diena)* ***dienai*** į kaimą pas senelius.

1. Poryt išvažiuojame *(visa savaitė)* .... prie jūros. Po pietų reikia rezervuoti bilietus *(devinta diena septinta valanda)* .... Tiesa, *(vakaras)* ...., *(šešta valanda)* .... dar reikia susitikti su Sauliumi ir pakalbėti apie šunį.

2. – Mes būsime Lietuvoje *(devyni mėnesiai)* .... O jūs?
– O mes atvažiavome tik *(penkiolika)* .... dienų.

3. – Aš nusipirkau bilietus į kiną *(ketvirta valanda)* ...., o tu?
– Aš negaliu eiti *(ketvirta valanda)* ...., todėl nusipirkau *(kitas seansas)* ...., *(18.00 val.)* ....

4. Nusipirkau bilietą į namus liepos *(28 diena)* ....

5. *(Rugpjūtis)* .... išvažiuoju į Prancūziją *(dvi savaitės)* ....

6. Rytoj *(trečia valanda)* .... eisiu pas akių gydytoją.

7. Šiandien užsirašiau pas kirpėją *(penkta valanda)* ....

8. Jonai, važiuojame *(savaitgalis)* .... į Klaipėdą?

12. Sugalvokite ir parašykite sakinių su šiais žodžiais:

0. savaitgalį ***Savaitgalį su draugais buvome klube.***	savaitgaliui ***Savaitgaliui važiuosiu pas senelius į kaimą.***
1. mėnesį	mėnesiui ....
2. metus	metams ....
3. porą dienų	porai dienų... ....

4. kelias minutes .... kelioms minutėms ....

5. per dvi dienas .... dviem dienoms ....

13. Parašykite reikiamą linksnį.

0. Senelė padovanojo savo *(mylimas anūkas)* ***mylimam anūkui*** mašinėlę.

1. Vakar parašiau laišką *(ta gera pažįstama)* .... iš *(Vasaros kursai)* .... 2. Studentai padėkojo *(senas profesorius)* .... už *(įdomios paskaitos)* .... 3. Marius nupirko *(maža sesuo)* .... saldainį, o *(vyresnis brolis)* ...., – žurnalą apie automobilius. 4. Paskambink *(tavo močiutė)* ...., ji prašė. 5. Senelis pasakojo *(visi maži vaikai)* .... apie savo jaunystę. 6. Mes išsiuntėme sveikinimus *(visi draugai)* .... ir *(geri pažįstami)* .... 7. Norėčiau pasiūlyti *(tas vyras)* .... kavos, o jo *(jauna žmona)* .... sulčių. 8. *(Vienas žmogus)* .... reikia visko, o *(kitas)* .... – nieko. 9. *(Didelis namas)* .... reikia daug pinigų. 10. *(Artimas kaimynas)* .... nupirkome dovanų. 11. Vakar viriau pietus *(visa šeima)* .... 12. *(Punktualūs žmonės)* .... nepatinka vėluoti. 13. Nusipirkau bilietą į namus gruodžio *(21 diena)* .... 14. Po *(mėnuo)* .... išvažiuoju *(dvi savaitės)* .... prie jūros. 15. Šiandien *(aš)* .... labai šalta . – O *(tu)* ....? 16. *(Tomas)* .... skauda *(akys)* .... nuo *(ilgas sėdėjimas)* .... prie kompiuterio. 17. *(Kuri valanda)* .... pirkti bilietus: *(14 val.)* .... ar *(15.30 val.)* ....? 18. *(Sūnus, gimtadienis)* .... iškepiau šokoladinį pyragą.

14. Įrašykite reikiamą linksnį.

0. Užsibuvome svečiuose iki *(naktis)* **nakties**.

1. Dirbu nuo *(ankstyvas rytas)* .... iki *(vėlyvas vakaras)* .... 2. Nusipirkau bilietus į *(naujas filmas)* .... *(penkta valanda)* .... 3. Šiandien (penkta valanda) .... susitinku su *(jaunesnis brolis)* .... Jo nematysiu *(mėnuo).* ...., nes brolis *(visas mėnuo)* .... išvažiuoja į Vokietiją. 4. *(Ateitis)* .... Tomas norėtų studijuoti mediciną, nes jo tėvas prieš *(keletas, metai)* .... buvo žinomas chirurgas. 5. Gera mokėti daug *(skirtingos kalbos)* .... Mūsų *(grupė, studentai)* .... kalba *(kelios kalbos)* ....
6. *(Vakarienė)* .... iškepiau blynelių su *(varškė)* .... ir *(razinos)* ....
7. Draugė parvežė lauktuvių labai *(skanūs sausainiai, dėžutė)* ....

Kai suvalgysime *(sausainiai)* ...., ta dėžutė bus *(smulkūs daiktai)* .... susidėti. 8. Mums patinka pietauti *(įvairios kavinės)* .... ir *(restoranai)* .... 9. Vakar buvome *(graži šventė)* ...., susipažinome su *(nuostabūs žmonės)* ...., ragavome *(skanūs valgiai)* .... Specialiai *(ta šventė)* .... Rūta užsakė didelį šakotį. 10. Niekaip negaliu prisiminti, kur mačiau *(tas keistas vyras)* .... su *(languotas švarkas)* .... ir *(apgamas)* .... virš *(akis)* .... 11. Nenuobodu keliauti su *(įdomus žmogus)* .... 12. Kišenėje yra *(12, litas, 62, centas)* .... 13. Man reikia *(16, litas)*.................................. .... 14. Pyragas kainuoja *(6, litas, 85, centas)* ....

15. Parašykite reikiamą linksnį.

0. Vakar pas *(mes)* ***mus*** atvažiavo svečių. Mes pasitikome *(jie)* .... stotyje. Kartu su *(jie)* .... pietavome, kalbėjomės. Paskui palydėjome *(jie)* .... į viešbutį. Svečiai gyvens (jis) .... savaitę.

1. – Aš noriu eiti į muziejų. Einame su *(aš)* ....? – Ačiū, bet su *(tu)* .... aš eiti negaliu. (Aš) .... reikia baigti rašyti referatą. Turiu (jis) .... atiduoti po dviejų dienų.

2. – Vakar *(aš)* .... nebuvo universitete, nes sirgau. O kodėl *(tu)* .... nebuvo? – Aš buvau Klaipėdoje pas *(aš)* .... tetą.

3. Ar tu matysi Mantą? Perduok *(jis)* .... linkėjimų, seniai *(jis)* .... nemačiau. Vasarą kartu su *(jis)* .... atostogavome.

4. Kodėl nėra Virginijos ir Linos? Reikia *(jos)* .... paskambinti ir paklausti, kada ateis. Vakar kalbėjausi su *(jos)* .... Gal tu *(jos)* .... susitikai?

5. Iki pasimatymo! Parašykite *(mes)* ...., mes *(jūs)* .... labai pasiilgsime. Neužmirškite *(mes)* .... Buvo malonu su *(jūs)* .... dirbti.

6. Valgykite vaisius. (Jie) .... valgyti yra sveika, nes *(jie)* .... yra daug vitaminų. Aš dažnai darau salotas iš *(jie)* ....

7. Mes buvome parodoje. *(Ji)* .... susitikome savo pažįstamą. Su *(ji)* .... nuėjome išgerti kavos ir pasikalbėjome apie *(ji)* .... šeimą. Ji labai myli *(ji)* .... šeimą.

8. Ar *(jūs)* .... buvote naujame restorane? Einame su *(mes)* .... Vakarais *(jis)* .... groja gyva muzika. Ar *(jūs)* .... patinka klausytis muzikos?

9. Petrai, paskambink *(aš)* .... vakare, galėsime pasikalbėti apie *(tu)* .... darbą.

10. Vakare mačiau *(tu)* .... universitete, ką ten veikei taip ilgai?

11. *(Jis)* .... nepatinka atostogauti dideliuose miestuose, nes *(jie)* .... daug mašinų, triukšmo, turistų.

12. Važiuodamas į kaimą su *(aš)* .... pasiėmiau šunį.

13. Jonas pats *(jis)* .... prižadėjo baigti universitetą.

SKAITVARDŽIAI

skaitvardžiai					
		vard. (nom.)	*naud. (dat.)*	*įnag. (instr.)*	*viet. (loc.)*
Kiek?	**1**	vien*as* vien*a*	vien*am* vien*ai*	vien*u* vien*a*	vien*ame* vien*oje*
	2	du dvi	dv*iem*	dv*iem*	dviej*uose* dviej*ose*
	3	trys trys	tr*ims*	tr*imis*	trij*uose* trij*ose*
	4–9	ketur*i* ketur*ios*	ketur*iems* ketur*ioms*	ketur*iais* ketur*iomis*	ketur*iuose* ketur*iose*
	11–19	vienuolik*a*	vienuolik*ai*	vienuolik*a*	vienuolik*oje*

1. Parašykite reikiamą linksnį.

1. Aš domiuosi *(ta, 3, nauja, knyga)* ***tomis trimis naujomis knygomis***.

   (2, užsienis, kalba) ....

2. Jis paskambino *(2, geras, draugas)* ....

   (2, jaunesnė, sesuo) ....

   (3, senas, pažįstamas) ....

   (3, puiki, teta) ....

   (tas, 5, linksmas, studentas) ....

   (6, plepi, kaimynė) ....

3. Mes buvome *(2, naujas, filmas)* ....

   (2, moderni, kavinė) ....

   (3, įdomus, spektaklis) ....

   (3, didelė, salė) ....

   (tas, 7, didelis, kiemas) ....

   (4, skirtinga, parduotuvė) ....

4. Susitikite su *(3, senas, kolega)* ....

   (tas, 2, įkyrus, žurnalistas) ....

2. Parašykite reikiamą linksnį.

0. Vakar susitikau su *(2, sena bendradarbė)* ***dviem senomis bendradarbėmis***.

1. Prie jūros buvome *(2, savaitė)* ....

2. Išvažiavome *(2, savaitė)* .... į Klaipėdą.

3. *(1, mano draugas)* .... šią savaitę reikia perskaityti *(3, stora knyga)* ....

4. Keliavau po Lietuvą su *(5, linksmas draugas)* ....

5. Skambinau *(2, pažįstama)* .... dėl savo problemų, bet nė viena negalėjo padėti.

6. Lenkijoje buvau tik *(2, miestas)* ...., nes daugiau neturėjau laiko.

7. *(2, auditorija)* .... buvo labai šalta, o *(visos kitos)*.. – šilta.

8. Suvalgiau lėkštę sriubos su *(2, riekė, duona)* .... ir išgėriau puodelį arbatos su *(3, sumuštinis)* ....

9. Mes buvome kartu *(1, susitikimas)* ....

10. Reikia parašyti sveikinimus *(7, senas draugas)* ....

11. Jam trūksta *(25 Lt)* .... *(tas pilkas švarkas)* .... nusipirkti.

12. Susitikau su *(2, puiki draugė)* .... ir buvome *(kelios, naujos parodos)* ....

13. Rūta studijuoja *(2, žinomas universitetas)* ....

14. *(3, mėnuo)* .... išvažiuojame į Portugaliją.

15. Norėčiau *(keletas, šokoladinis saldainis)* ...., *(2, saldi kriaušė)* .... ir *(3, gabalėlis, pyragas)* ....

16. Nusipirkau *(5, šviežia bandelė)* ...., *(10, kiaušinis)* ...., *(4, butelis, alus)* ...., ir *(3, dėžutė, sausainis)* ....

17. Čia yra *(3, mano draugas)* ....

18. Jų šeima gyvena *(4, nedidelis kambarys)* ....

19. Knygos kainuoja *(45,90 Lt)* .... Aš turiu *(41 Lt)* .... Man trūksta beveik *(5 Lt)* ....

DAUGINIAI SKAITVARDŽIAI

Padaryti su priesagomis **-eri, -erios** arba **-eji, -ejos**.
Sakome su daiktavardžiais, kurie turi **tik daugiskaitos (pl.) formą** ir kuriuos galima skaičiuoti,
pvz.: *vienerios durys, vieneri marškiniai, dveji akiniai, dvejos kelnės, penkeri džinsai, penkerios kelnės...*

Plg.: ***dvejos*** pirštinės
dvi pirštinės
dvi poros pirštinių

Dažniau vartojami daiktavardžiai, kurie turi tik daugiskaitos formą:
akiniai, atostogos, baltiniai, durys, grindys, įkurtuvės, kailiniai, kelnės, krikštynos, lubos, marškinėliai, marškiniai, metai, pietūs, rogės, rungtynės, vartai, varžybos, vestuvės, žirklės...

vyriškoji giminė						
vard. (nom.)	vieni / vieneri	dveji	treji	ketveri	...	devyneri
kilm. (gen.)	vienų / vienerių	dvejų	trejų	ketverių	...	devynerių
naud. (dat.)	vieniems / vieneriems	dvejiems	trejiems	ketveriems	...	devyneriems
gal. (acc.)	vienus / vienerius	dvejus	trejus	ketverius	...	devynerius
įnag. (instr.)	vienais / vieneriais	dvejais	trejais	ketveriais	...	devyneriais
viet. (loc.)	vienuose / vieneriuose	dvejuose	trejuose	ketveriuose	...	devyneriuose

moteriškoji giminė						
vard. (nom.)	vienos / vienerios	dvejos	trejos	ketverios	...	devynerios
kilm. (gen.)	vienų / vienerių	dvejų	trejų	ketverių	...	devynerių
naud. (dat.)	vienoms / vienerioms	dvejoms	trejoms	ketverioms	...	devynerioms
gal. (acc.)	vienas / vienerias	dvejas	trejas	ketverias	...	devynerias
įnag. (instr.)	vienomis / vieneriomis	dvejomis	trejomis	ketveriomis	...	devyneriomis
viet. (loc.)	vienose / vieneriose	dvejose	trejose	ketveriose	...	devyneriose

Lyginimas

*Brolis jaunesnis už mane penk**eriais** met**ais**.*
*Jonas aukštesnis už Liną aštuon**iais** centimetr**ais**.*

3. Parašykite reikiamą linksnį.

0. Tomas yra studentas. Jam *(23 m.)* ***dvidešimt treji metai***.

1. Vakar nusipirkau *(3 marškiniai)* .... ir *(2 kelnės)* ....
2. Mūsų name yra *(9 durys)* .... ir *(16 langas)* ....
3. Mama išskalbė *(2 džinsai)* ...., *(4 marškinėliai)* ...., *(3 megztiniai)* .... 4. Nusipirkau *(1 akiniai)* .... skaitymui ir *(2 tamsūs akiniai)* ....
5. Močiutė numezgė *(2 vilnonė pirštinė)* .... ir *(1 šilta kepurė)* .... 6. Man reikia *(2 žirklės)* ....: didelių ir mažų.
7. Jonas atvažiavo į Vilnių *(5 metai)* ...., o jo žmona kol kas tik *(5, mėnuo)* .... 8. Draugas nusipirko *(4 metai)* .... senumo mašiną. 9. Brolis vyresnis už mane *(6 metai)* .... 10. Tėtis vyresnis už mamą *(2 metai)* .... 11. Aš išvažiuoju *(2 savaitė)* ...., o mano draugas net *(3 mėnuo)* ....
12. Jis išsinuomojo butą *(2 metai)* ....
13. Aš – Eglė. Man *(48 m.)* ....

Anksčiau mūsų šeima gyveno Klaipėdoje, o dabar jau *(3 metai)* .... gyvename Vilniuje. Mūsų šeimoje yra *(5, žmogus)* ....: aš, mano vyras, *(2, duktė)* .... ir sūnus. Vyresnei dukrai – *(21 m.)* ...., jaunesnei – *(16 m.)* ...., o sūnus – pats jauniausias. Jam – *(8 m.)* ....

4. Įrašykite tinkamą duotų žodžių formą.

0. Norėčiau *(1, puodelis, kava)* ***vieno puodelio kavos***.

1. Man labai patinka *(švieži vaisiai)* .... Prašom duoti *(1 kg, obuolys)* .... ir *(0,5 kg, kriaušė)* ....
Taip pat norėčiau *(2, citrina)*.................................... ir *(3, bananas)*.................................... .
2. Aš mėgstu *(įvairūs, saldumynai)*.................................... . Norėčiau *(300 g, saldainiai)* .... , *(1,5 kg, sausainis)* .... ir *(2, pyragaitis)* ....
3. Mano draugas Jonas yra *(1,92 m)* .... ūgio ir *(87 kg)* .... svorio. Jonas avi *(45 dydis, batai)* ....
4. – Norėčiau pirkti *(telefonas)* .... Kiek kainuoja šis? – Šis juodas telefonas kainuoja *(280,50 Lt)* ...., o anas pilkas – *(375,99 Lt)* ....
Juodas telefonas pigesnis beveik *(100 Lt)*.................................... .

5. Vilniuje gyvename nuo *(1995 m.)* .... Prieš tai *(keleri metai)* .... gyvenome Šiauliuose. 6. Spektaklis prasideda *(18.00 val.)* .... Susitikime *(16.30 val.)* ...., tada spėsime nueiti į kavinę, truputį užkąsti. Dabar *(16.15 val.)* ...., užvažiuosiu tavęs po *(15 min.)* .... 7. Man *(22 m.)* ...., o mano broliui *(19 m.)* .... Aš vyresnis už brolį *(3 m.)* ....

5. Skaičius parašykite žodžiais. Parašykite reikiamas žodžių formas.

0. Susitinkame *(10 val.)* ***dešimtą valandą***.

1. Į universitetą važiuoju *(2 troleibusas)* .... arba *(5, autobusas)* .... 2. – Koks tavo adresas? – Aš gyvenu Vilniaus gatvėje, *(1)* .... name, *(12)* .... bute. Butas yra *(4 aukštas)* .... 3. Dabar yra *(13 val.)* .... Mes susitiksime *(15 val.)* .... ir eisime į kiną. 4. Traukinys iš Vilniaus išvažiuoja *(14.05 val.)* ...., o Kaune būna *(15.45 val.)* .... 5. Per varžybas Tomas atbėgo *(2)* ...., o Jonas *(5)* .... 6. Iš centro į stotį važiuoja *(6)* .... ir *(7)* .... autobusai. 7. Aš gimiau *(1983 m.)* .... 8. – Ar tu išvažiuoji gegužės *(12 d.)* ....? – Ne, išvažiuoju gegužės *(13 d.)* .... 9. Stomatologo kabinetas yra *(311)* ...., *(3, aukštas)* .... 10. Ateikite pas mus į svečius. Laukiame jūsų *(18.30 val.)* .... 11. Apie kitus įvykius pasakojama *(2)* .... romano dalyje. 12. Neringa, nupirkau bilietus į teatrą *(10)* .... eilėje, *(15)* .... ir *(16)* .... vietos. Eisime *(21 d.)* .... *(20 val.)* ....

6. Skaičius parašykite žodžiais. Parašykite reikiamą linksnį.

Miela Marija,

Štai aš ir vėl, kaip prieš *(5 metai)* ...., esu Vilniuje. Aš studijuosiu Vilniaus universitete – viename iš seniausių universitetų Europoje Jį *(1579 metai)* .... įkūrė jėzuitų vienuoliai. Paskaitos bus kasdien. *(I, semestras)* .... bus *(8 paskaitos)* .... per savaitę, o *(II, semestras)* .... – *(7 paskaitos)* .... Mūsų grupėje bus *(13, žmogus)* .... Galvoju, kad greitai susidraugausime.

Aš gyvenu studentų bendrabutyje Saulėtekio gatvėje, *(39 namas)* ...., *(18 kambarys)* .... Jau *(4 dienos)* .... gyvenu čia. Esu laimingas, nes sutikau *(2 seni draugai)* ...., su kuriais seniau praleidau daug laiko. Net *(3 metai)* .... jų nemačiau! Kaip greitai bėga laikas! Tiesa, tu nežinai, kad aš čia turiu jau *(keli geri pažįstami)* .... Mes ne tik kartu praleidžiame *(laisvalaikis)* ...., bet ir pakeliaujame po *(Lietuva)* .... Jau buvome Trakuose, Kernavėje. Dabar labai norėčiau nuvažiuoti prie aukščiausio Lietuvos kalno – Aukštojo. Tau gal bus juokinga – aukščiausias kalnas, o nėra nė *(300, metrai)* .... Bet kaip ten gražu! Kaip ir prie ežerų, kurių Lietuvoje yra daugiau nei *(3000)* ....

Lietuvoje galvoju gyventi apie *(9 mėnesiai)* .... Per Kalėdas *(3 savaitės)* .... norėčiau parvažiuoti namo.

Gal susitiksim? Rašyk.

Tomas

7. Parašykite reikiamą formą.

1. Kiek *(studentas)* .... yra auditorijoje? 2. Kiek *(draugas)* .... ateis pas tave į svečius? 3. Kiek *(sesuo)* .... tu turi? 4. Kiek *(šuo)* .... turi tavo kaimynas? 5. Lietuvoje mačiau *(keli spektakliai)* ...., visi labai patiko. Taip pat mačiau *(keletas, filmas)* .... jie irgi buvo įdomūs. 6. Šiandien turiu tik *(keli, litas)* .... Paskolink man *(keletas, litas)* ....

7. Marius turi daug *(geras pažįstamas)* ...., bet tik *(keletas, draugas ir draugė)* .... 8. Vakar po pietų išgėriau *(keli puodeliai)* .... kavos, todėl miegojau tik *(keletas, valanda)* .... 9. Įpilk man truputį *(vanduo)* ...., *(kava)* .... nenoriu. 10. Vakar pavėlavau į traukinį. Kito reikėjo laukti pusantros *(valanda)* ....

KARTOJIMAS

1. Parašykite reikiamą linksnį.

Juoda kava

0. Ar norite ***juodos kavos***? 1. Ačiū, aš labai mėgstu .... 2. Šitie ledai labai skanu su .... 3. .... trūksta cukraus. 4. .... yra kofeino, kuris suteikia energijos, todėl negerkite .... prieš miegą.

Nauja palaidinė

1. Kotryna turi ...., o Lina neturi .... 2. Norėčiau pirkti .... 3. Moterims patinka .... 4. Sesuo šiandien apsivilkusi .... 5. ....buvo skylė. 6. Algimantė neturi pinigų ....

Puiki knyga

1. Ar nori nusipirkti tą ....? 2. Taip, nes neturiu šios .... 3. Aš labai džiaugiuosi šia .... 4. ...., yra daug iliustracijų. 5. Jonas turi daug .... 6. Vakar knygyne nusipirkau tris .... 7. Šios .... yra apie Lietuvą.

Naujas automobilis

1. Jonas turi ...., o Linas neturi .... 2. Norėčiau pirkti .... 3. Vyrams patinka .... 4. Ne visos moterys domisi .... 5. .... yra patogu važiuoti. 6. Algimantas neturi pinigų ....

Geras žodynas

1. Ar nori nusipirkti ....? 2. Taip, nes aš neturiu .... 3. Jei norite išmokti kalbą, naudokitės tik .... 4. .... yra daug žodžių.

Darbo diena

1. Savaitė turi 5 .... 2. .... veikia visos parduotuvės. 3. Po .... aš noriu pailsėti, nes labai pavargstu per ....

Telefonas

1. Kalbėjau su direktoriumi .... 2. Kur tu pirkai savo ....? 3. Lietuvoje dar neturiu .... 4. Nesižaviu .... 5. Negaliu gyventi be ....

2. Parašykite tinkamą formą.

Šviežias skanus šokoladinis tortas

1. Vakar aš nusipirkau ***šviežią skanų šokoladinį tortą***.

2. .... buvo labai didelis.

3. Ar jūs norite paragauti ....?

4. Gėrėme kavą su ....

5. Man reikėjo didelės lėkštės ....

6. .... nebuvo riešutų.

Švieži skanūs šokoladiniai saldainiai

1. Man labai patinka ....

2. Ar norite ....?

3. Taip, aš labai mėgstu ....

4. .... yra daug kalorijų.

5. Rūta nupirko ....

6. Tomai, paduok indą ....

7. Jie gėrė arbatą su ....

Minkšta patogi medinė lova

1. Miegamajame yra ....

2. Mums reikia ....

3. Nusipirkau patalynę ....

4. Mes turime ....

5. Katinas palindo po ....

6. Patogu miegoti ....

Minkštos patogios medinės lovos

1. Parduotuvėje stovi ....

2. Parduotuvėje yra daug ....

3. .... demonstruoti reikia daug vietos.

4. Parduotuvėje matėme dvi ....

5. Ilgiausiai stovėjome ties .... ir negalėjome išsirinkti, kurią pirkti.

6. Visiems patogu gulėti ....

3. Sudarykite sakinius. Padarykite reikiamas žodžių formas.

0. Su, susitikti, po, Saulius, aš, valanda.

Po valandos aš susitiksiu / susitinku su Sauliumi.

1. Prašyti, juoda, duoti, su, arbata, citrina.

....

2. Aš, šilti, reikėti, batai, dabar.

....

3. Jis, labai, turėti, mažai, laisvalaikis.

....

4. Aš, didelis, sumuštinis, su, norėti, skani, dešra, ir, pomidoras.

....

5. Prašyti, duoti, su, žuvis, ir, švieži, agurkai, salotos.

....

6. Savaitgaliai, nėra, paskaitos, joks, studentai.

....

7. Mėgti, Jūratė, rytai, kava, gerti.

....

8. Vakar, vaikščioti, po, senamiestis, svečiai, Vilnius, ilgai, nuostabus, su.

....

9. Pirmadieniai, mes, ir, trečiadieniai, eiti, baseinas, į.

....

10. Į, nevažiuoti, įdomi, dėl, ekskursija, blogas, oras, ji.

....

11. Eglė, laukti, ties, naujas, vaikai, kioskas, spauda, maži.

....

4. Įrašykite prielinksnius.

0. Jis eina ***į*** universitetą ***pas*** profesorių. 1. Papasakokite .... kelionę .... Prancūziją. 2. .... kelionės reikia padaryti daug darbų, nes .... kelionės jau reikės dirbti kitus darbus. 3. .... kelionę turiu susitikti .... direktoriumi ir susitarti .... atostogų. 4. Gal turi vaistų .... galvos skausmo? Negaliu dirbti .... galvos skausmo. 5. Vaikas verkė .... skausmo, bet nieko nesakė. 6. .... tavęs grįžau .... kelionės. 7. Šiemet dirbau .... atostogų. 8. Šiandien negaliu eiti .... jumis .... Marių .... namų darbų. 9. Vakare eisiu .... vaikais .... svečius. 10. Mes gyvename .... upės .... kelio. 11. Paruošiau makaronus .... draugės receptą. 12. Kelis kartus pravažiavau .... Panevėžį, bet niekada ten nebuvau. 13. Pastatė naują tiltą .... Nerį .... nauja degaline. 14. Vaiko žaislas nukrito .... lova. 15. Labai ačiū jums .... viską. 16. Dovanų gavome .... knygą.

5. Parašykite pagal pavyzdį.

0. *Mašina* stovi *(kiemas)* ***kieme. Ji*** yra nauja.

1. Susitikime prie *(centrinis paštas)* .... po *(valanda)* ....

2. Rūtai reikia *(nauji batai)* .... nusipirko .... nedidelėje parduotuvėje.

3. Tėvai buvo pas *(seni draugai)* .... grįžo iš .... vėlai.

4. Marius dirba su *(2, draugas)* .... dirba su ....

5. Vaikai žaidžia *(didelis kiemas)* .... labai linksmi.

6. Kaimynas turi *(gražus šuo)* .... turi ....

7. Vakar studentai ilgai laukė *(žinomas profesorius)* .... Vakar .... ilgai laukė .... 8. *(Odinė kuprinė)* .... mes pirkome *(universalinė parduotuvė)*

.... mes pirkome vakar. 9. Žmonės vaikščiojo po *(žalias parkas)* .... auga daug *(senas medis)* .... ir *(puiki gėlė)* .... 10. Turguje nusipirkau (*5 kg, uoga)* .... Iš .... išviriau *(skani uogienė)* .... 11. Susitikau *(3, gera, draugė)* .... Su .... ilgai kalbėjausi. 12. Mes užėjome į *(jauki kavinė)* .... buvo daug *(žmogus)* .... 13. Turistams patiko vaikščioti senamiesčio *(gatvės)* .... patiko vaikščioti .... 14. Tomas užėjo į kioską nusipirkti *(laikraštis)* .... Jis perka .... kasdien. 15. Vakare skambinsiu *(geras pažįstamas)* .... Aš dažnai skambinu .... 16. – Ar *(tu)* .... reikia *(šis žodynas)* ....? – Ne, man nereikia .... 17. – *(Kas)* .... ji čia ieškojo? – Ji ieškojo *(naujas žurnalas)* .... 18. – *(Kas)* .... tu žiūrėjai vakar per *(televizorius)* .... ? – Aš žiūrėjau *(įdomios žinios)* .... Ar tu matei ....? 19. – *(Kas)* .... tu mėgsti? – Aš mėgstu *(saldūs obuoliai)* .... Ar tu mėgsti ....? 20. – *(Kas)* .... tu dabar bijai? – Aš bijau *(tas šuo)* ....

6. Parašykite reikiamą linksnį.

1. Vakar buvau *(nauja parduotuvė)* ***naujoje parduotuvėje***. *(Ji)* .... buvo labai daug *(žmonės)* .... Man nepatinka vaikščioti po *(parduotuvės)* ...., kai *(jos)* .... tiek žmonių. *(Ta parduotuvė)* .... atidarė prieš *(mėnuo)* .... Nusipirkau *(keletas, knyga)* ...., *(maisto produktai)* ...., susitikau *(keli draugai)* .... *(Jie)* .... nemačiau jau daug *(laikas)* .... Labai džiaugiuosi, kad *(jie)* .... susitikau. Kai jie pamatė *(aš)* ...., taip pat labai apsidžiaugė.

2. Linas suorganizavo *(puiki šventė)* .... *(Ji)* .... buvo labai smagu. Pas *(jis)* .... atėjo *(draugai)* .... Linas pakvietė *(5 draugai)* .... ir *(6 draugės)* .... Jis nupirko *(alus)* ...., išvirė *(kava ir arbata)* .... ir .... Merginos iškepė *(skanus tortas)* .... Vakarėlis baigėsi vėlai – apie *(1 val.)* ....

3. Aš studijuoju *(senas Vilniaus universitetas)* .... *(Jis)* .... studijuoja daug studentų iš *(įvairios šalys)* .... Paskaitos paprastai prasideda anksti, *(9.00 val.)* ...., o baigiasi dažniausiai *(14.30 val.)* .... Per *(paskaitos)* .... mes daug dirbame. *(Jos)* .... kalbame tik lietuviškai: pasakojame apie *(aš)* .... ir *(mano gyvenimas)* .... Lietuvoje, studijuojame *(įdomi gramatika)* ...., skaitome *(lietuviški tekstai)* ...., mokomės *(nauji žodžiai)* ....

7. Raskite ir ištaisykite klaidas.

1. Aš reikia paskambinti tėvams. ....
2. Knygą perskaitysiu per savaitę ir atiduosiu gerui draugui. ....
3. Per savaitę buvau teatre. ....
4. Po penkių minutės baigsis paskaita ir eisiu susitikti su seniems draugams. ....
5. Prieš paskaitą išgėriau kavą. ....
6. Iš ryto mes einame universitete. ....
7. Mūsų draugai gyvena Vilniaus senamiesty. ....
8. Rytoj važiuojame pas Kauną, pas draugus. ....
9. Susitinkame pusė penkių. ....
10. Autobusas išvažiavo prieš penkiolikos minučių. ....
11. Tėvai atskrenda apie pietūs. ....
12. Vakar valgiau labai skanį žuvį. ....

8. Užpildykite lentelę.

	sakiniai	*laiko tarpas*	*laiko dažnis*	*laiko riba (pradžia ar pabaiga)*
1.	Mokiausi lietuvių kalbos	***visus metus***		
2.	Studijuoju		***tris valandas kasdien***	
3.	Žiūrėjau televizorių			***nuo devynių***
4.	Jis žaidė futbolą			
5.	Buvo šilta			
6.	Dirbu prie kompiuterio			
7.	Gyvenau bendrabutyje			
8.	Atostogavome Nidoje			
9.	Ji sirgo			
10.	Lijo			
11.	Išvažiuoju prie jūros			
12.	Pasirašiau sutartį			
13.	Einu į biblioteką			
14.	Kalbėjau su drauge			
15.	Vaikščiojome po senamiestį			

9. Skaičius parašykite žodžiais. Parašykite reikiamą formą.

0. Aš gėriau *(sultys)* ***sulčių***. 1.Man reikia *(2, paprastas pieštukas)* ....,

(4, sąsiuvinis) .... ir *(juodas parkeris)* ....

2. *(Visi mokinys)* .... reikia duoti po *(naujas žodynas)* ....

3. Nusipirkau *(2, saldi bandelė)* ...., *(0,5 kg, dešra)* ....

.... *(3, butelis, tamsus alus)* ....

(1 didelis šokoladas) .... 4. Rytoj išvažiuoju į Kauną *(2, diena)* ...., o po to važiuosiu į Klaipėdą *(1 savaitė)* .... 5. Paryžiuje buvome *(2, muziejus)* .... ir *(kelios parodos)* .... Labai patiko. 6. Buvau kavinėje su *(4, senas draugas)* .... ir *(2, draugė)* .... 7. Filmas prasidės *(17.15 val.)* .... Marius ir Asta susitiko *(16.55 val.)* .... ir nusipirko bilietus *(15 eilė)* .... per *(vidurys)* .... 8. Į Saulėtekį važiuoja *(4 troleibusas)* .... iš *(stotis)* .... ir *(46 autobusas)* .... iš *(nauji mikrorajonai)* .... 9. Mes studijuojame *(šie metai)* .... Ar jūs studijuosite *(kiti metai)* ....? 10. Aš gyvenu *(6 aukštas)* ...., *(11 butas)* .... 11. Jis avi *(44 dydis)* .... batus. 12. Klasėje yra *(13, studentas)* .... ir *(dėstytoja)* .... 13. Tomas nusipirko bilietą namo *(gruodis, 22 diena)* .... 14. *(XX amžius)* .... buvo daug *(svarbus, istorija, įvykis)* .... 15. *(XX amžius, pabaiga)* .... Lietuva atgavo nepriklausomybę. 16. *(Ilgi žiemos vakarai)* .... mes būname namie ir geriame *(karšta arbata)* .... su *(medus)* .... 17. Benui *(18 m.)* ...., Tadui *(23 m.)* ...., o Kęstui *(26 m.)* .... Tadas vyresnis už Beną *(5 m.)* ...., bet jaunesnis už Kęstą *(3 m.)* ....

10. Parašykite reikiamą linksnį.

0. Mes nusipirkome *(nauja mašina)* ***naują mašiną***.

1. Aš turiu *(didelis šuo)* .... Su *(jis)* .... mes bėgiojame *(rytai)* .... po *(nedidelis parkas)* ...., kuris yra už *(mano namai)* ....

2. Aš turėjau baigti *(mano darbas)* .... iki *(šis vakaras)* .... Su *(aš)* .... dirbo ir Tomas. Kai baigėme *(šis darbas)* ...., buvome labai alkani. Tomas pakvietė vakarienės į *(nedidelis restoranas)* .... *(Tas jaukus restoranas)* .... jau nedirbo, todėl nuėjome į *(kitas, modernus restoranas)* .... *(Vakaras)* .... buvo puikus. Ar jūs jau buvote *(tas naujas restoranas)* ....?

3. Vakar rašiau *(ilgas laiškas)* .... mamai. *(Tas laiškas)* .... dar neišsiunčiau, o šiandien jau reikia parašyti kitą laišką *(geriausias draugas)* .... Su *(tas draugas)* .... mes kartu mokėmės mokykloje.

4. Tėvas skaito *(įdomi knyga)* .... Kai perskaitys *(ta knyga)* ...., skaitys *(kita)* .... *(Jis)* .... labai patinka knygos apie *(istorija ir architektūra)* .... ir .... su *(spalvotos fotografijos)* .... *(Tos knygos)* .... jis parsineša iš bibliotekos.

5. Mokiniai kartoja *(nauji žodžiai)* .... *(Tie nauji žodžiai)* .... jiems labai reikia.

6. Aš geriu *(juoda kava)* .... su *(pienas)* .... ir valgau *(šviežia bandelė)* .... su *(varškė ir obuoliai)* .... ir .... *(Tos šviežios bandelės)* .... aš perku *(nauja kepyklėlė)* ...., kuri yra Gedimino *(prospektas)* .... prie *(didelis bankas)* .... prieš *(modernus viešbutis)* ....

11. Iš šių žodžių sudarykite sakinius. Kur reikia, pavartokite prielinksnius ir jungtukus.

0. susitikti / mes / vakar / mūsų draugai.

   Vakar mes susitikome su savo draugais.

1. literatūra / paskaitos / studentai / kalbėti / profesorius / penktadieniai.

....

2. Tomas / gyventi / Lietuva / 2006 metai.

....

3. Agnė / nevažiuoti / liga / ekskursija.

....

4. ateiti / pasakyti / auditorija / Lina / informacija / studentai.

....

5. savaitgaliai / miestas / transportas / važiuoti / kitoks grafikas.

....

6. važiuoti / aš / stotis / draugas / pasitikti.

....

7. turėti / daug / laikas / Benas / skaityti / daugiau.

....

8. visi / padėkoti / mes / draugai / įdomus vakaras.

....

9. nepradėti / profesorius / paskaita / nauja / laukti / keli / studentai.

....

10. pradžia / atostogos / jie / keliauti / Lietuva.

....

11. jis / nupirkti / šviežia duona / pusryčiai.

....

12. ji / išgerti / vaistai / neskaudėti / galva.

....

12. Parašykite reikiamą linksnį. Skaičius rašykite žodžiais.

Penkiolikametis Paulius jau *(3 m.)* .... eina į astronomijos būrelį. „Mama kalta dėl *(viskas)* .... Ji sakė, kad būtinai reikia užsirašyti į *(koks nors būrelis)* .... Ir iki *(tas laikas)* .... lankiau *(keli būreliai)* ...., bet greit pabosdavo", – šyptelėjo Paulius. „Dar įdomu *(kompiuteris)* .... Pats žinau, kad per daug *(laikas)* .... praleidžiu prie *(jis)*" ...., – nusijuokė vaikinukas.

Nelabai mėgstantis skaityti penkiolikmetis jau perskaitė beveik *(visos knygos)* .... apie *(astronomija)* ...., kurias rado būrelio *(biblioteka)* ....

(Senas teleskopas) .... Paulius nusipirko už savo *(150 Lt)* .... „Taip, specialiai taupiau *(teleskopas)* .... Gavau *(pinigai)* .... per *(gimtadienis)* .... , susitaupiau *(kišenpinigiai)* .... ir nusipirkau", – pasakojo vaikinas. Ant peties kabantis teleskopas tapo jo *(talismanas)* .... ir visur „keliavo" su *(Paulius)* ....: ne tik į Molėtus, bet ir *(2 savaitės)* .... į *(kalnai)* .... Slovakijoje. „Tas teleskopas nelengvas, jis pagamintas iš *(metalas)* .... ir sveria apie *(25 kg)* .... *(Viena kelionė)* .... išėjome pasidairyti po *(apylinkės)* ...., o teleskopą palikau palapinėje. Pasirodė, kad jis reikalingas. Nusiunčiau draugą *(teleskopas)* .... atnešti, tai draugas dar ilgai stebėjosi, kad šis toks sunkus ir kaip aš galiu *(jis)* .... visur nešiotis."

Kai paklausia, kokios pamokos jam labiausiai patinka, Paulius iš *(nustebimas)* .... išplečia akis: kaip gali patikti pamokos? Po *(pamokos)* .... Pauliui patinka klausytis „metalo" *(muzika)* ...., tik gaila, kad tarp *(draugai)* .... neturi *(bendraminčiai)* ...., su kuriais galėtų nueiti į *(mėgstama muzika; koncertai)* ....

(Šie metai) .... Paulius tapo *(jauniausias, mokslininkai, konkursas, laureatas)* .... Moksleivis turi gimnazijos uniformą, tačiau į pamokas mieliau eina be *(ji)* .... Pauliui patinka *(jaunatviškas, stilius, drabužiai)* .... Netradicinė ir moksleivio šukuosena – plaukai supinti į storas kasytes. Vaikinas sakosi jau pripratęs prie aplinkinių *(žvilgsniai)* ...., ir jam jau skauda *(galva)* .... nuo *(klausimai)* .... apie plaukų priežiūrą.

Pagal spaudą

13. Iš duotų formų parašykite tekstą.

Ant / Šeškinės kalnas / Ozo gatvė / prasidėti / naujos pramogos / era.

Ant Šeškinės kalno, Ozo gatvėje prasidėjo nauja pramogų era.

Čia / verslininkai / atidaryti / naujasis prekybos centras „Akropolis“.

Savininkai / jis / vadinti / prekybos ir pramogų sostinė / nes manoma, kad / čia apsipirkti ir pramogauti / atvykti / dauguma / gyventojai.

„Akropolis“ / pastatyti / per / devyni mėnesiai.

Toks dydis / prekybos ir pramogų kompleksas / nebūti / visa Rytų Europa.

Po /„Akropolio“ stogas / būti / 85 parduotuvės / keletas / restoranai / 8 kino salės / ledo arena.

Pirma darbo diena / prekybos centras / sulaukti / daug / lankytojai / suaugusieji ir vaikai.

Ypač populiari buvo ledo arena. Pačiūžų nuoma / vienas žmogus / kainuoti / 15 / litai.

Pigiau kainuos, jei čiuožti vilniečiai / ateiti / su / draugai / būrys.

Didžiausias „Akropolio“ restoranas / vienas metas / gali pietauti / 1000 / lankytojai.

Čia galima paragauti / įvairūs patiekalai.

Pagal spaudą

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

14. Iš pateiktų žodžių sudarykite pasakojimą. Kur reikia, įrašykite prielinksnius ir pagalbinius veiksmažodžius.

Vilniaus vietovardžiai

Šnipiškės, Žvėrynas, Karoliniškės, Jeruzalė / atsirasti / reikšti / šie pavadinimai?

Šnipiškės, Žvėrynas, Karoliniškės, Jeruzalė – iš kur atsirado ir ką reiškia šie pavadinimai?

Vilniaus rajonai, gatvės, parkai ir kalvos / pavadinimai / dažnai / priklausyti / istoriniai įvykiai.

XIV amžius / jau kalbama / Pamėnkalnis. / Pamėnas / tai / vieta / yra ryšys su / nežemiškas pasaulis. / Čia / būti / kelerios kapinės.

Daug / miesto vietos / pavadinimai / atsirasti / didikų pomėgiai, šeimos. / Pavyzdžiui / Žvėrynas / seniau / būti / miškai. / Jie / gyventi / daug / žvėrys. / Šios vietos / medžioti / valdovas.

O kaip / Vilnius / atsirasti / Jeruzalė? / Idėja / taip pavadinti / rajonas / kilti / Kryžiaus kelio stotys. / Dar / caro laikai / dabartinė Jeruzalė / būti / Jeruzalės ir Betliejaus gatvelės.

Šie laikai / daugiausia / nesusipratimai / būti / prieš / kelios dešimtys / metai. / Tada / kiekviena karta / norėti / palikti / nauji vietovardžiai / Vilniaus žemėlapis.

1990 metai / nuo / pastatų sienos / speciali komisija / nuimti / daug / atminimo lentos / žymūs sovietiniai veikėjai / vardai. / Vėliau / atsirasti / naujos memorialinės lentos.

Dabar / būti / tokia taisyklė / gatvės / vadinti / žmonių vardai / tik / praeiti / 10 metų / jų mirtis.

Pagal spaudą

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

ŠAUKSMININKAS *(VOC.)*

	vardininkas (nom.)	*šauksmininkas (voc.)*
mot. g.	**-a:** mama, dėstytoja, Rūta, ponia	**-a:** mam*a*, dėstytoj*a*, Rūt*a*, pon*ia*!
	-ė: aktorė, Eglė, direktorė	**-e:** aktor*e*, Egl*e*, direktor*e*!
	-is: Viltis	**-ie:** Vilt*ie*!
	sesuo, duktė	ses*erie*, dukt*erie*!
vyr. g.	**-is:** brolis, Gytis, Algis	**-i:** brol*i*, Gyt*i*, Alg*i*!
	-ys: Stasys, Kazys	**-y:** Stas*y*, Kaz*y*!
	-us: žmogus, Baltrus	**-au:** žmog*au*, Baltr*au*!
	-ius: Paulius, direktorius, aktorius	**-iau:** Paul*iau*, direktor*iau*, aktor*iau*!
	-as: *tikriniai žodžiai: Petras, Rimas*	**-ai:** Petr*ai*, Rim*ai*, Gintar*ai*!
	*bendriniai žodžiai: po minkštojo **j** (-tojas, -ėjas): padavėjas, vairuotojas*	**-(i)au:** padavėj*au*, vairuotoj*au*!
	kiti: ponas, prezidentas, tėvas	**-e:** pon*e*, prezident*e*, tėv*e*, vaikin*e*, dainininke*e*!
	deminutyvai: -ukas berniukas, Sauliukas	**-k:** berniu*k*, Sauliu*k*, mažiu*k*!

Daugiskaitos šauksmininkas yra toks pat kaip daugiskaitos vardininkas: studentai – *studentai*, vaikai – *vaikai*, merginos – *merginos*...

LIEPIAMOJI NUOSAKA

Padaroma: *dirb-~~ti~~, mylė-~~ti~~, moky-~~tis~~* + **-k-** + asmenų galūnės

vienaskaita		*daugiskaita*	
tu	*-k* dirb*k,* mylė*k* *-kis* moky*kis,* džiau*kis*	*mes*	*-k-im(e)* dirb*kim(e),* mylė*kim(e)* *-k-imės* moky*kimės,* džiau*kimės*
		jūs	*-k-it(e)* dirb*kit(e),* mylė*kit(e)* *-k-itės* moky*kitės,* džiau*kitės*
jis, ji, jie, jos tegu = tegul	*tegu + esam. laiko 3 asmuo* *te- + esam. laiko 3 asmuo*	***tegu** dirba, **tegu** myli, **tegu** mokosi, **tegu** džiaugiasi* ***te**dirba, **te**tyli, **te**simoko, **te**sidžiaugia*	

1. Parašykite šauksmininką ir liepiamąją nuosaką.

0. *(Mokytojas)* ***Mokytojau***, *(perskaityti)* ***perskaitykite*** sakinį dar kartą.

1. *(Padavėjas)* ...., *(atnešti)* .... sąskaitą.
2. *(Vairuotojas)* ...., *(sustoti)* .... prie universiteto.
3. *(Dėstytojas)* ...., *(pakartoti)* .... užduotį.
4. *(Profesorius)* ...., *(pakomentuoti)* .... šią situaciją.
5. *(Tadas)* ...., *(paskolinti)* .... pinigų.
6. *(Senelis)* ...., *(papasakoti)* .... linksmą istoriją.
7. *(Stasys)* ...., *(užsakyti)* .... bilietus.
8. *(Tėvas)* ...., *(atvažiuoti)* .... pas mus.

9. *(Sekretorė)* ...., *(pakviesti)* .... pavaduotoją.
10. *(Rasa)* ...., *(paduoti)* .... pieštuką.
11. *(Vytukas)* ...., *(ateiti)* .... čia.
12. *(Jonas)* ...., *(paskambinti)* .... direktoriui.
13. *(Berniukas)* ...., *(būti)* .... atsargus.
14. *(Studentai)* ...., *(skaityti)* .... namų darbus.
15. *(Solistas)* ...., *(eiti)* .... į sceną.

2. Parašykite liepiamąją nuosaką ir šauksmininką (voc.).

0. *(Mama)* ***Mama***, *(šypsotis)* ***šypsokis***, fotografuoju!
1. *(Romas)* ...., *(ruoštis)* .... greičiau, mes tavęs laukiam!
2. *(Tadukas)* ...., *(tvarkytis)* .... kambarį!
3. *(Mantas)* ...., greičiau *(keltis)* .... ir *(rengtis)* ...., nes jau vėluojam!
4. *(Saulius)* ...., *(kalbėtis)* .... su mama!
5. *(Vaikai)* ...., *(valytis)* .... batus, *(autis)* .... ir *(eiti)* ....!
6. *(Ponas)* ...., *(sėstis)* .... ir *(palaukti)* ....
7. *(Eglė)* ...., *(mautis)* .... pirštines, *(dėtis)* .... kepurę, lauke šalta.
8. *(Dėstytojas)* ...., *(pasirašyti)* ....
9. *(Ponia)* ...., *(nu+šypsotis)* ....
10. *(Mokiniai)* ...., *(at+stotis)* ....!
11. *(Direktorius)* ...., *(su+tartis)* .... dėl susitikimo.
12. *(Pareigūnas)* ...., *(ne+bartis)* ....
13. (Vairuotojas) ...., *(ne+dairytis)* ....!

3. Pakeiskite sakinius, liepdami ar prašydami ką nors padaryti.

0. Tomas skaito pirmą sakinį. – ***Tomai, skaityk*** *pirmą sakinį.*
1. Sauliukas nuėjo pas senelius. – ....
2. Sekretorė paskambino į oro uostą. – ....
3. Direktorius pakėlė telefono ragelį. – ....
4. Tėvelis skaito naują knygą. – ....
5. Pardavėjas parodė kitą švarką. – ....
6. Dėstytoja pakartojo namų darbų užduotis. – ....
7. Ponas pakvietė savo šunį. – ....
8. Kazys gėrė kavos. – ....
9. Eglė atneša knygą. – ....
10. Aktorius pasirašo ant žurnalo. – ....
11. Gintaras nuvežė mane į darbą. – ....

4. Patarkite draugui, ką daryti.

0. Aš viską užmirštu. – ***Susirašyk*** *ant lapelio, ką tau reikia padaryti, ir neužmirši.*
1. Aš naktį neužmiegu. – ....
2. Aš noriu mesti rūkyti. – ....
3. Mano kambario draugas labai netvarkingas. – ....
4. Aš nespėju atlikti visų darbų laiku. – ....
5. Mūsų butas yra šaltas ir drėgnas. – ....
6. Aš ją myliu, bet ji į mane nekreipia dėmesio. – ....

....

5. Pasakykite, kas turi padaryti šiuos darbus.

0. Reikia nueiti į parduotuvę. *(Rasa)* – ***Tegul Rasa nueina į parduotuvę****.*
1. Vakare ateis svečių. *(Virginija // iškepti pyragą)* – ....
2. Nešyla radiatoriai. *(Tadas // kviesti santechniką)* – ....
3. Dėstytoja serga. *(studentai // eiti namo)* – ....
4. Negaliu ateiti į universitetą. *(Ana // paimti namų darbus)* – ....
5. Reikia sutvarkyti kambarius. *(vaikai)* – ....
6. Man reikia išvažiuoti. *(močiutė // palaistyti gėles)* – ....
7. Aš noriu pailsėti. *(sesuo // išjungti telefoną)* – ....
8. Aš vėluoju. *(mama // iškviesti taksi)* – ....
9. Dabar neturiu laiko *(draugas // paskambinti po 15 min.)* – ....
10. Nėra cukraus. *(sūnus)* – ....

6. Organizuojame vakarėlį. *Darbas grupėmis.* **Pasakykite grupės draugams, kas ką turės daryti vakarėliui ar per jį.**

dainuoti, gerti, groti, kepti, kviesti, pirkti, puošti, skambinti, šokti, tvarkyti, valgyti...

Tegul Tomas kviečia svečius. Tegul ....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

TARIAMOJI NUOSAKA

Padaroma: *dirb-~~ti~~, turė-~~ti~~, moky-~~tis~~* + **-č-** / -t- + asmenų galūnės

vienaskaita		*daugiskaita*	
aš	*-č –iau* dirb***čiau***, turė***čiau*** *-č –iausi* tikė***čiausi***, moky***čiausi***	*mes*	*-t –u(mė)me* dirb***tu(mė)me***, turė***tu(mė)me*** *-t –u(mė)mės* tikė***tu(mė)mės***, moky***tu(mė)mės***
tu	*-t –um* dirbt***um***, turėt***um*** *-t –umeisi* tikėt***umeisi***, mokyt***umeisi***	*jūs*	*-t –u(mė)te* dirb***tu(mė)te***, turė***tu(mė)te*** *-t –u(mė)tės* tikė***tu(mė)tės***, moky***tu(mė)tės***
jis, ji	*-t –ų* dirb***tų***, turė***tų*** *-t –ųsi* tikė***tųsi***, moky***tųsi***	*jie, jos*	*-t –ų* dirb***tų***, turė***tų*** *-t –ųsi* tikė***tųsi***, moky***tųsi***

VARTOSENA

- mandagumo frazėse: *prašyčiau, norėčiau, gal galėtumėt(e)...*
- sąlyga:

a) kas būtų dabar: **jei..., (tai) + tariamoji nuosaka:**

Jei *šiandien* ***būtų*** *geras oras,* ***(tai)*** ***eitume*** *pasivaikščioti.*
Eičiau *į parką,* ***jei būtų*** *geras oras.*

b) kas būtų ateityje: **jei..., (tai) + tariamoji nuosaka:**

Jei rytoj ***būtų*** geras oras, ***(tai) važiuotume*** prie jūros.
Eičiau rytoj į teatrą, ***jei gaučiau*** bilietus.

jei..., (tai) + būsimasis laikas:

Jei rytoj *bus* geras oras, ***(tai)*** *važiuosime* prie jūros.
Eisiu į teatrą, ***jei*** *gausiu* bilietus.

Tiek tariamoji nuosaka, tiek būsimasis laikas nėra realūs, bet pasakome galimus dalykus.

1. Pakeiskite sakinius pagal pavyzdį.

0. Tadas eina į parką, kai nori pailsėti. – ***Tadas eitų į parką, jei norėtų pailsėti***.
1. Jis važiuoja prie jūros, kai atostogauja. – ....
2. Mes ilsimės, kai galime. – ....
3. Aš džiaugiuosi, kai tu paskambini. – ....
4. Kai šilta, mes maudomės jūroje. – ....
5. Studentai dirba daugiau, kai reikia rašyti testą. – ....
6. Jie kalbasi ilgai, kai turi laiko. – ....
7. Kai stengiasi, jis gali viską padaryti gerai. – ....
8. Kai bus geras oras, važiuosime į Rumšiškes. – ....
9. Vaikas mokosi, kai gauna blogą pažymį. – ....
10. Kai šalta, jūs rengiatės šilčiau. – ....
11. Kai jaučiuosi blogai, einu pas gydytoją. – ....
12. Tu juokiesi, kai tau būna linksma. – ....

2. Parašykite sąlygą pagal pavyzdį.

0. Nelyti // aš / eiti pasivaikščioti. – ***Jei nelytų, eičiau pasivaikščioti***.
1. Norėti skaniai pavalgyti // mes / eiti į / geras restoranas.

....

2. Gerai mokėti lietuviškai // ji / dirbti ir gyventi Lietuvoje.

....

3. Turėti daug pinigų // aš / važiuoti į / Italija.

....

4. Žinoti telefono numerį // draugas / būtinai / jis / paskambinti.

....

5. Reikėti pagalbos // aš / prašyti / tu.

....

6. Į darbą važiuoti / troleibusas // aš / pirkti / mėnesinis bilietas.

....

7. Dirbti Lietuvoje // aš / gyventi senamiestyje.

....

8. Dabar / būti / atostogos // studentai / kasdien / ilgai miegoti.

....

9. Turėti laiko // mes / eiti į kiną.

....

10. Anksčiau / pasibaigti / paskaita // jūs / spėti į traukinį.

....

3. Įrašykite tinkamą sangrąžinio veiksmažodžio formą. Baikite sakinius.

0. Jei tu *(keltis)* ***keltumeisi*** anksčiau, ***nevėluotum į paskaitas***.
1. Jei tu *(rūpintis)* .... sveikata, ...
2. Jei tu *(domėtis)* .... literatūra, aš ....
3. Jei jūs žiemą *(maudytis)* .... jūroje, ...
4. Jei studentai *(ruoštis)* .... testui, ...
5. Jei jūs *(susitarti)* ...., mes galėtumėme ....
6. Jei ji *(jaustis)* .... geriau, ...
7. Jei tu *(rengtis)* .... greičiau, mes ....
8. Jei jūs *(pasistengti)* ....

4. Baikite sakinius.

0. Jei Marija nesirgtų, ***ateitų į vakarėlį***.
1. Jei aš žinočiau atsakymą, ...
2. Jei būtų galima keliauti laiku, ...
3. Jei gyvūnai galėtų kalbėti, ...
4. Jei pinigai augtų ant medžių, ...
5. Jei pasaulyje nebūtų pinigų, ...
6. Jei niekas nemokėtų skaityti, ...

5. Kaip manote, kur yra:

• prognozė	1. Jei tu nori, aš pagaminsiu vakarienę.
• pasiūlymas	2. Jei mes neišeisime iš namų dabar, tikrai pavėluosime į traukinį.
• įspėjimas	3. Jei tu lįsi prie elektros lizdo, tave gali nutrenkti.
• patarimas	4. Jei tu nenustosi kalbėti niekų, aš supyksiu.
	5. Jei tu paaiškinsi, kodėl taip padarei, jis supras.
	6. Jei tu truputį paspausi, viskas tilps.

Darbas poromis. **Parašykite trumpą situaciją (2–3 sakinius), po kurių tiktų tie sakiniai.**

....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....

6. Parašykite, kas pasikeistų jūsų gyvenime, jei būtų galimybė.

Pvz.: Jei aš mokėčiau kalbėti prancūziškai, galėčiau studijuoti / dirbti Paryžiuje.
Jei būčiau labai aukštas, galėčiau žaisti krepšinį.

....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....

norėti *linkėti* + , *kad* ... *prašyti*	Aš ***noriu*** / ***norėčiau***, ***kad*** tu ***ateitum*** į mano gimtadienio vakarėlį. Mes ***linkime***, ***kad*** jums viskas ***sektųsi*** puikiai. ***Paprašysiu*** draugą, ***kad padėtų*** persikraustyti į naują butą.

7. Parašykie 5 sakinius *(Aš norėčiau, kad ...)* **apie tai, ko jūs norėtumėte, kad būtų Vilniuje, ir paaiškinkite, kodėl.**

0. ***Aš norėčiau, kad*** troleibusai ir autobusai ***važinėtų*** visą parą ir kad man ***nereikėtų*** vėlai namo grįžti taksi.

1. *Aš norėčiau, kad* ....

2. ....

3. ....

4. ....

5. ....

Palyginkite savo sakinius su draugo sakiniais ir išrinkite 4 geriausias idėjas.

TIKSLAS

- **tyčia, netyčia**

*Tomas **tyčia** garsiai kalbėjo.*
*Jis **tyčia** ėjo lėtai, kad nesusitiktų profesoriaus.*
*Atsiprašau, kad **netyčia** sudaužiau puodelį.*
*Aš **netyčia** paėmiau tavo knygą, o ne savo.*

- **kilmininkas** (judėjimo tikslas)

veiksmažodžiai: *eiti, važiuoti, vykti, grįžti* (...), *kviesti, atsistoti, atsisėsti*, ... + kilmininkas (gen.)
***Einu** į parduotuvę **maisto**.*
***Kviečiu** jus **vakarienės**.*
***Grįžau dokumentų**.*
*Rasa **pasilenkė bato užsirišti**.*
*Studentas **atsistojo knygos paimti**.*

- **naudininkas**

*Svečiai atsivežė mėsos **kepsniams**.*
*Taupau pinigus **atostogoms**.*
*Nupirkau bandelių **pusryčiams**.*
*Jis augina daržoves **pardavimui**.*

- **bendratis**

*Einu į parduotuvę **apsipirkti**.*
*Susirinkome **pasikalbėti**.*

- **kad + tariamoji nuosaka:**

*Nuėjau į parduotuvę, **kad apsipirkčiau** // **kad nusipirkčiau** maisto.*
*Paskambinau, **kad pasakyčiau** apie egzaminą.*

8. Sudarykite sakinius. Parašykite 3 panašius savo sakinius.

1. Šitą knygą skaitau, ...	A. kad pasveikintų su gimtadieniu.
2. Atvažiavome į Lietuvą, ...	B. kad galėtų nusipirkti automobilį.
3. Studentai atėjo į universitetą, ...	***C. kad daugiau sužinočiau apie Lietuvos istoriją.***
4. Atidariau langą, ...	D. kad pasakyčiau apie elektros gedimus.
5. Monika iškepė pyragą, ...	E. kad išsivėdintų kambarys.
6. Jonas atėjo pas Dalią, ...	F. kad išmoktumėme lietuviškai.
7. Paskambinau buto šeimininkei, ...	G. kad sužinotų paskaitų tvarkaraštį.
8. Jonas dirbo metus, ...	H. kad pavaišintų svečius.

....

....

....

....

9. Parašykite sakinį pagal pavyzdį.

0. Aš / nubėgti į parką // pailsėti. – ***Nubėgau į parką, kad pailsėčiau.***

1. Aš / nueiti į kiną // pažiūrėti naują filmą.

....

2. Mes / atvažiuoti į Lietuvą // studijuoti lietuvių kalbą.

....

3. Petras / nupirkti knygą // padovanoti draugui.

....

4. Jos / nueiti į parduotuvę // nusipirkti / sultys ir tortas.

....

5. Jonas sustojo prie kiosko // nusipirkti / laikraštį.

....

6. Aš / užeiti į paštą // išsiųsti laišką.

....

7. Mes / užeiti į banką // išsikeisti pinigų.

....

8. Aš / įsijungti televizorių // pasiklausyti žinių.

....

9. Aš / išgerti stiprios kavos // nenorėti miego.

....

10. Ji / paprašyti draugo // patarti.

....

10. Baikite sakinius.

0. Žmogus valgo, kad ***gyventų***.
1. Mes studijuojame, kad ....
2. Marija geria daug žalios arbatos, kad ....
3. Rūta eina miegoti anksti, kad ....
4. Žmonės prausiasi duše, kad ....
5. Draugas lanko sporto klubą, kad ....
6. Aš nuėjau pas odontologą, kad ....

11. Pasirinkite 2–3 veiklas *(valgyti, gerti, studijuoti, sportuoti, kvėpuoti, gerti kavą, miegoti, dirbti, lošti loterijoje, auginti vaikus, gaminti maistą, skambinti, galvoti ir pan.)* **ir parašykite jas aiškinantį sakinį (veiklos neįvardykite). Grupės draugai turės atspėti, apie ką jūs parašėte.**

0. ***Aš tai darau, kad atsipalaiduočiau po sunkios darbo dienos*** (maudausi šiltoje vonioje).
1. Aš tai darau, ...
2. Aš tai darau, ...
3. Aš tai darau, ...

12. Baikite sakinius.

0. Atėjau, ***kad susitikčiau su profesoriumi.***
1. Paskambinau močiutei, kad ....
2. Paskambinau močiutei, nes ....
3. Nuėjau į parduotuvę, kad ....
4. Nuėjau į parduotuvę, nes ....
5. Užėjome į kavinę, kad ....
6. Užėjome į kavinę todėl, kad ....
7. Išsikviečiau taksi, kad ....
8. Išsikviečiau taksi todėl, kad ....

13. Pasakykite pagal pavyzdį (kur ir ko einate / važiuojate). Galite vartoti šiuos veiksmažodžius

gauti, kalbėti, nusipirkti, pasiimti, pasikeisti, pasveikinti, pavaišinti, pažiūrėti, susitarti, susitikti

0. paštas – siuntinys (aš): ***a) Aš važiuoju į paštą, kad pasiimčiau / išsiųsčiau siuntinį.***

b) Aš važiuoju į paštą pasiimti siuntinio.

1. bankas – kortelė (jis): ....
....
2. draugas – gimtadienis (aš): ....
....
3. parduotuvė – maisto produktai (mes): ....
....
4. kioskas – bilietas (ji): ....
....
5. direktorius – atostogos (aš): ....
....
6. sekretorė – dokumentas (jie): ....
....
7. kavinė – draugai (tu): Ar ....?
....
8. muziejus – nauja paroda (mes): ....
....
9. universitetas – profesorius (jūs): Ar ....?
....

14. Parašykite tikslą.

0. Tėvas parėjo *(priešpiečiai)* ***priešpiečių***.

1. Einu pas draugę *(knyga)* .... 2. Kviečiu tave *(vakarienė)* ....

3. Važiuojame *(atostogos)* .... prie jūros. 4. Kviečiame jus į restoraną *(pietūs)* .... 5. Prie miškelio turistai sustojo *(poilsis)* ....

6. Jis pasilenkė paimti *(obuolys)* .... 7. Marija augina gėles *(paroda)* ....

8. Draugas atėjo .... 9. Aš grįžau į darbą ....

10. Nupirkau vyno .... 11. Važiuojame į stotį ....

12. Einu į parduotuvę .... 13. Kviečiu jus ....

14. Mama iškepė pyragą ....

15. Parašykite sakinių pradžias.

0. ***Nuėjau į turgų,*** kad nusipirkčiau vaisių ir daržovių.

1. ...., kad pakviesčiau į kiną.

2. ...., kad gerai parašytų testą.

3. ...., kad pasveikintume su gimtadieniu.

4. ...., kad pasiskolintų žodyną.

5. ...., kad pasikalbėtume apie atostogas.

16. Pasakykite situaciją, kurioje būtų galima pavartoti šią frazę
(kas kam sako šią frazę ir kokiu tikslu).

0. Čia šalta. – ***Vaikas sako mamai, kad ji uždarytų langą.***

1. Lyja. – ....

2. Filmas nuobodus. – ....

3. Aš alkanas kaip vilkas! – ....

4. Jau vėlu. – ....

5. Tik ne šiandien, Jurgita! – ....

6. Man nepatinka būti vienai. – ....

17. Tomui labai sunku mokytis lietuvių kalbos. Apie tai jis parašė laiške savo draugui Tadui. Štai Tado atsakymas. Baikite jį, įrašydami veiksmažodžių tariamąją nuosaką.

Sveikas, Tomai,

Kaip tau sekėsi Lietuvoje? Rašei, kad tau sunku mokytis lietuvių kalbos. Aš *(norėti)* ***norėčiau*** paprieštarauti. Jei tu vasarą *(atvažiuoti)* .... dar kartą į Lietuvą, *(galėti)* .... gyventi mano šeimoje ir mes *(kalbėti)* .... tik lietuviškai. Nesvarbu, kad iš pradžių *(būti)* .... sunku, aš *(galėti)* .... kalbėti lėtai, o vėliau tu *(išmokti)* .... Tu *(lankyti)* .... Vasaros lietuvių kalbos kursus Vilniaus universitete. Ten tau *(padėti)* .... dar geriau išmokti lietuvių kalbą.

O laisvalaikiu mes *(pakeliauti)* .... po Lietuvą, *(apžiūrėti)* .... kaimus, *(nuvažiuoti)* .... prie jūros, *(atostogauti)* .... ir *(pailsėti)* .... Tu tikrai *(nesiilgėti)* .... namų.

Taigi pagalvok. Linkiu sėkmės!

Tadas

18. *Darbas poromis.* **Paklauskite draugo ir atsakykite į klausimus.**

1. Ką darytum, jei rytoj nebūtų paskaitų?

....

2. Kur keliautum, jei turėtum pakankamai pinigų?

....

3. Ką darytum, jei turėtum daug laiko?

....

4. Ką darytum, jei dabar būtų atostogos?

....

5. Ką darytum, jei dabar būtum savo šalyje?

....

6. Su kuo norėtum susipažinti, jei gyventum XIX amžiuje?

....

NEIGIMAS

NE // NĖ VIENAS, -A // NEI..., NEI // IR..., IR // ABU, ABI

Aš **ne**žinau tavo adreso.
Aš noriu **ne** kavos, o arbatos.
Į kiną ėjau **ne** vienas, (o) su draugu.

Į ekskursiją **ne**važiavo **nė** *vienas* studentas.
Nė *karto* **ne**buvau Kėdainiuose.

Kai susitikome, **abu** norėjome pasikalbėti.
Jos **abi** važiuos į konferenciją.

Į ekskursiją **ne**važiavo **nei** Marija, **nei** Laura, **nei** aš.
Į klubą ėjo **ir** Marija, **ir** Laura, **ir** aš.

vard. (nom.)	abu, abi
kilm. (gen.)	abiejų
naud. (dat.)	abiem
gal. (acc.)	abu, abi
įnag. (instr.)	abiem
viet. (loc.)	abiejuose, abiejose

1. Įrašykite reikiamą *abu, abi* **linksnį.**

0. Po paskaitų jie ***abu*** eis į kiną.

1. Jos norėtų pažiūrėti du filmus, nes .... vaidina jų mėgstamas aktorius. 2. Ramune, laikyk šitą vazą .... rankomis, ji labai sunki ir brangi. 3. Naują filmą rodo .... kino teatruose. 4. – Šį savaitgalį atsidarė dvi naujos parodos. Ar jūs buvote ....? – Ne, tik vienoje. 5. Joms .... reikia pailsėti. Šiandien jos .... nėjo į paskaitas. 6. Po vakarykščio vakarėlio nebuvo jų .... 7. Su .... sūnumis buvau parke pasivaikščioti. 8. Joms .... patinka folkloras, bet nė viena vakar nebuvo koncerte. 9. Pakviečiau į svečius Tomą ir Jurgą. .... ateis. Mano tėvai nepažįsta jų .... 10. Daviau po šokoladą .... vaikams. 11. – Kurią knygą pirksi? – .... 12. Jis neša lagaminus .... rankose.

2. Įrašykite: *niekas, abu, ne, nė, nei... nei, ir... ir.* **Kur reikia, pakeiskite** *niekas, abu* **linksnį.**

0. Niekada nebuvau ***nei*** Ispanijoje, ***nei*** Portugalijoje. O tu?

1. Aš buvau .... Ispanijoje, ... Portugalijoje, ... Italijoje. 2. Šiandien neturiu .... cento. 3. Man reikia šitų .... žodynų. 4. Jis išėjo nepasakęs .... žodžio. 5. Lietuvoje .... buvau .... koncerte, ... teatre, ... parodoje. 6. Lietuvoje .... buvau .... viename koncerte. 7. Jo .... draugai išvažiavo atostogauti prie jūros. 8. Bibliotekoje aš ....mačiau .... vieno studento. 9. Buvo vienuolika valandų, ir .... važiavo .... vienas .... troleibusas, ... autobusas. 10. Parduotuvėje .... nusipirkau ...., ko man reikėjo. 11. Vakar .... atėjo ...., todėl visą laiką žiūrėjau televizorių. 12. Jie .... nori eiti į kiną, o aš nenoriu. 13. Vakar norėjau kepti pyragą, bet .... turėjau .... vanilino, ... kakavos. 14. Prašiau .... Manto, ... Roko, bet vakar .... vienas negalėjo padėti. Sakė, kad rytoj galės padėti .... 15. Vakar .... draugams parašiau elektroninius laiškus. 16. Pakviečiau dešimt svečių, bet .... vienas neatėjo. 17. Kai atvažiavau į Lietuvą, ... mokėjau .... skaityti, ... rašyti lietuviškai, o dabar jau moku .... skaityti, ... rašyti, ... kalbėti. 18. Prašom pakartoti, ... girdžiu. 19. .... Aušros mergaitės eina į tą pačią muzikos mokyklą. 20. Jonai, galvojau, kad tavęs reikės laukti ilgai, bet .... akimirka .... praėjo, o tu jau grįžai. 21. Šiandien .... turiu .... minutės laisvo laiko. 22. – Ar tu juos pažįsti? – Ne, ... pažįstu .... vieno, ... kito.

3. Parašykite po sakinį.

1. galiu nusipirkti // negaliu nusipirkti // galiu nenusipirkti // negaliu nenusipirkti

....

....

....

....

2. noriu važiuoti // nenoriu važiuoti // noriu nevažiuoti // nenoriu nevažiuoti

....

....

....

....

3. reikia padėti // nereikia padėti // reikia nepadėti

....

....

....

....

4. turiu susitikti // neturiu susitikti // turiu nesusitikti

....

....

....

....

NIEKUR // NIEKADA // NIEKAIP
VISUR // VISADA // VISAIP

Niekur nerandu savo knygos.	**Niekada ne**mačiau tavo draugės.	**Niekaip ne**suprantu šito teksto.
Visur buvo daug žmonių.	**Visada** norėjau pasikalbėti su tavimi.	**Visaip** bandžiau jį įkalbėti, bet nepavyko.

4. Įrašykite:

niekada, niekur, niekaip, visada, visur, visaip

0. Aš ***niekada*** nebuvau Afrikoje. 1. – Kur jūs buvote vakar? – ...., sėdėjome namie, o jūs? – Mes buvome ....: kine, parduotuvėje, pas tėvus. 2. Linas gali .... kalbėti, bet ne .... galima juo pasitikėti. 3. Visą vakarą skaičiau tą straipsnį, bet .... nesupratau, kas norėta pasakyti. 4. – Ar tu .... vėluoji? – Ne, tik kai kada. 5. Aš .... bandžiau pasakyti Sigitai, kad geriau nevažiuoti į tą susitikimą, bet ji nepaklausė. .... nesuprantu jos užsispyrimo. 6. Ar jūs .... būnate tokie linksmi? 7. Mes .... nepamiršime šitos šventės. 8. Gal matėte mano raktus? .... ieškojau, bet .... negaliu rasti. 9. Aš .... galvojau, bet .... negaliu patikėti, kad jis taip pasielgė.

5. Įrašykite į sakinius žodžius, pavartokite tinkamą formą.

vienas, ne vienas; nė vienas; nei viena, nei kita; nei vienas, nei kitas; abi

0. Šiemet gyvenu ***ne vienas***, nes man .... nuomotis butą per brangu.

1. .... iš grupės neparašė namų darbų.

2. Į gimtadienį jis atėjo ...., o su seserimi, bet ...., ... mes nekvietėme.

3. – Ar tu .... buvai kine? – Ne, ..., buvau su draugais, bet .... draugui tas filmas nepatiko. Aš mačiau .... šio režisieriaus filmą, tačiau .... nepatiko. .... iš mano draugų matė du jo filmus. Bet ir jam nepatiko ...., ...

4. – Kodėl tu atėjai ....? – Aš atėjau ...., Rasa virtuvėje kalbasi telefonu su drauge. Jos kalbasi ilgai, nes ...., ... neturi laikrodžio, o paplepėti mėgsta .... Manau, kad .... žmogus nemėgsta taip plepėti telefonu, kaip Rasa.

NE TIK ..., BET IR ...

Aš mėgstu **ne tik** kavą, **bet ir** arbatą.
Tomas domisi **ne tik** lietuviška muzika, **bet ir** užsienio grupėmis.
Jam patinka **ne tik** dainuoti, **bet ir** šokti, **ir** pačiam groti.

Palyginkite:
Aš buvau **ne tik** *Kaune (bet ir Klaipėdoje).*
Aš **ne tik** *buvau Kaune (bet ir susitikau su draugais).*
Ne tik *aš buvau Kaune (bet ir mano brolis).*

6. Paprieštaraukite, paneikite.

0. Per televizorių tu žiūri tik žinias. – ***Ne, aš žiūriu ne tik žinias, bet ir koncertus, ir filmus.***

1. Tu valgai tik bulves. – ....

2. Tu klausai tik lietuvių liaudies dainų. – ....

3. Tau patinka tik aukštos ir plonos merginos. – ....

4. Tu studijuoji tik gramatiką. – ....

5. Tu buvai tik Kaune? – ....

6. Jūs ilsėjotės tik prie jūros? – ....

7. Prie jūros tu mėgsti tik gulėti saulėje. – ....

8. Laisvalaikiu tau patinka eiti tik į kiną. – ....

9. Šeštadienį tu tik tvarkei namus? – ....

10. Tik šeštadienį tu tvarkei namus? – ....

11. Šeštadienį tu tvarkei tik namus? – ....

7. Įrašykite:

nei, nė, ne, ne tik ..., bet ir ...

1. Vakar Rimo nemačiau visą dieną. Jo nebuvo .... universitete, ... skaitykloje, ... kavinėje. Jis visą dieną studijavo namie. Vakare Rimas pasigyrė, kad .... perskaitė knygą, ... parašė rašinį.

2. Vakar buvome turguje. Norėjome nusipirkti porų, agurkų, obuolių ir kriaušių. Apėjau visą turgų, bet ....radau .... obuolių, ... kriaušių. Bet daržovių buvo įvairiausių. Nusipirkau .... porų ir agurkų, ... salotų, pomidorų, ridikėlių.

3. Namuose mes dirbome visą dieną. .... turėjome .... minutės laisvo laiko. Visą dieną .... valgėme, ... gėrėme, tik tvarkėmės. Susitvarkėme .... kambarius, ... vonią, sandėliuką, koridorių.

4. Vasarą buvau Lituanistikos kursuose. Buvo daug studentų iš viso pasaulio, bet .... buvo .... vieno studento iš Skandinavijos. Mes išmokome .... kalbėti lietuviškai, ... lietuviškų dainų, žaidimų, daug sužinojome apie lietuvių papročius.

8. Parašykite, ką bendra turi šie žmonės. Pavartokite: *nei..., nei...; ir..., ir...; nė vienas; abu.*

Cezaris, Napoleonas, Raudonkepuraitė, Michailas Gorbačiovas,
Šekspyras, Pelenė, Dalia Grybauskaitė, Valdas Adamkus.

Nei Šekspyras, nei Napoleonas neturėjo televizoriaus.

....

....

....

....

....

....

9. Pasikalbėkite poromis ir raskite su draugu kuo daugiau panašumų.

Mes abu turime po du brolius. Mes abu mėgstame skaityti detektyvus. Nei jis, nei aš nemėgstame cepelinų.

....

....

....

....

....

....

BŪDVARDIS

KOKS? KOKIA? JOKS; JOKIA

	vienaskaita		daugiskaita	
	vyr. g.	*mot. g.*	*vyr. g.*	*mot. g.*
vard. (nom.)	koks	kokia	kokie	kokios
kilm. (gen.)	kokio	kokios	kokių	kokių
naud. (dat.)	kokiam	kokiai	kokiems	kokioms
gal. (acc.)	kokį	kokią	kokius	kokias
įnag. (instr.)	kokiu	kokia	kokiais	kokiomis
viet. (loc.)	kokiame	kokioje	kokiuose	kokiose

1. Parašykite klausimą pagal pavyzdį.

0. Aš gyvenu dideliame mieste. ***Kokiame** mieste tu gyveni?*

1. Aš gyvenu naujoje gatvėje.

....

2. Vakar buvo labai šalta diena.

....

3. Man reikia naujo automobilio.

....

4. Parašėme gražius kvietimus seniems draugams.

....

5. Aš padaviau dokumentus senam vyrui.

....

6. Vakar mes žiūrėjome įdomų spektaklį.

....

7. Jiems patinka pietauti mažose kavinėse.

....

8. Gatvėje susitikome geras pažįstamas.

....

2. Įrašykite reikiamą linksnį. Atsakykite į klausimus.

0. ***Kokio*** pyrago norėtum? ***Šokoladinio / To, su braškėmis***.

1. .... šiandien oras?...

2. .... vakar buvo diena? ....

3. .... draugų tau reikia? ....

4. .... knygas tu mėgsti skaityti? ....

5. .... spektaklį jūs žiūrėjote? ....

6. .... mieste tu gyveni? ....

7. .... kavos tu norėtum? ....

8. .... gėlės tau patinka? ....

9. .... žmonės tau patinka? ....

10. .... maistą tu mėgsti? ....

11. .... gėrimų tu nemėgsti? ....

3. Įrašykite reikiamą *joks, koks* **formą.**

0. Lietuvoje neturiu ***jokių*** draugų. 1. Aš nepadėjau .... studentui. 2. Vakar neskaičiau .... žurnalo. 3. Per dvi dienas nesusitikau .... pažįstamos. 4. Man nepatinka .... filmai apie karą. 5. Mes nesidomime .... knygomis. 6. Man nereikia .... pagalbos. 7. Jau mėnesį gyvenu Lietuvoje, o dar neparašiau .... draugui laiško. 8. – Kuriuose Lietuvos miestuose, be Vilniaus, tu jau buvai? – Aš dar nebuvau .... kituose Lietuvos miestuose. 9. – .... knygą skaitei vakar? – Neskaičiau ...., neturėjau laiko. 10. – .... ledų norėtum? – Ačiū, nenoriu .... ledų. 11. – .... filmą vakar žiūrėjai? – Nežiūrėjau ...., buvau pas draugą. 12. – .... tavo akys? – Mėlynos.

4. Pasakykite pagal pavyzdį.

0. Kokie saldumynai tau patinka?	***1. Man patinka šokoladinis tortas ir ledai.*** ***2. Man nepatinka jokie saldumynai.***
1. Kokie gyvūnai tau patinka?	1. .... 2. ....
2. Kokio kostiumo tu nori?	1. .... 2. ....
3. Kokiam žmogui tu vakar padėjai?	1. .... 2. ....
4. Kokį filmą tu norėtum dabar pamatyti?	1. .... 2. ....
5. Kokiu automobiliu tu norėtum važinėti?	1. .... 2. ....
6. Kokioje ekskursijoje tu buvai?	1. .... 2. ....
7. Kokiose loterijose tu dalyvauji?	1. .... 2. ....

5. Raskite ir pataisykite klaidas.

1. Vakar vakare nieko norėjau valgyti. ....
2. Koncerte nesutikau jokio pažįstamo. ....
3. Aš gyvenu Saulėtekyje gatvėje. ....
4. Šiandien rašiau jokio laiško. ....
5. Jam tinka joks drabužis. ....
6. Niekada niekam nieko nepavydžiu. ....
7. Nerašysiu jokį pratimą. ....
8. Mes niekada buvome Lietuvoje operoje. ....
9. Per savaitę mačiau gerą draugą. ....

NEGIMININĖ BŪDVARDŽIŲ FORMA

vyriškoji g. (m)	ger-*as*	brang-*us*	didel-*is*, med**in**-*is*
moteriškoji g. (f)	ger-*à*	brang-*i*	didel-*ė*, med**in**-*ė*
negiminine f. (n)	gẽr-*a*	brang-*u*	----

1. Paryškintus žodžius pakeiskite taip, kad jie reikštų būseną.

0. Labai *įdomus* filmas. – Tikrai ***įdomu*** jį žiūrėti.

1. Šiandien labai *šaltas* oras. Ar vakar irgi buvo tokia *šalta* diena? – Vakar tikrai buvo ...., bet šiandien man ne .... 2. Atėjo *liūdnas* ruduo. Man rudenį visada būna .... 3. Surengėme *puikią* šventę. Kaip ...., kad ir jūs atvažiavote. 4. Tavo pyragas buvo labai *skanus*. Ačiū, buvo .... 5. Šitas butas *švarus*. Man patinka, kai visur .... 6. Koks *malonus* tavo draugas. – Labai .... su juo susipažinti. 7. Vakar suvalgėme *blogo* maisto. Šiandien man labai .... 8. Testas buvo *sunkus*. Visada .... rašyti testą. 9. Ar šis sakinys jau *aiškus*? Ar viskas ....? 10. Pokalbis buvo ilgas ir *nuobodus*. Visiems dalyviams buvo ....

2. Ką jaučiate, kai:

0. Susipykstate su draugu. – ***Man būna pikta, liūdna.***
1. Jums sako komplimentą. – ....
2. Neturite pinigų. – ....
3. Reikia atsikelti labai anksti. – ....
4. Naktį einate tamsiu mišku. – ....
5. Jūsų pasveikinti ateina daug draugų. – ....
6. Jums reikia eiti į Migracijos departamentą. – ....

3. Įrašykite reikiamą būdvardžio formą.

0. Žiemą man *(šaltas)* ***šalta***, o vasarą *(karštas)* ....
1. Žiemą Lietuvos gatvėse labai *(slidus)* ....
2. Mums čia labai *(geras)* ....
3. Tame vakarėlyje bus labai *(linksmas)* ....
4. Miške nėra triukšmo – *(tylus, ramus)* ...., ...
5. Man *(liūdnas)* ...., kai niekas neskambina.
6. – Ar tau patinka Lietuvos pajūris? – Taip, čia labai *(gražus)* ....
7. – Nesupranti pratimo? – Taip, man labai *(sunkus)* ....
8. – Ar tau patinka cepelinai? – Taip, labai *(skanus)* ....
9. Mums *(įdomus)* .... studijuoti Vilniuje.
10. Kaip *(puikus)* ...., kad jūs atvažiavote.

4. Įrašykite reikiamą būdvardžio formą.

1. šaltas	Žiemą Lietuvoje ***šalta.*** .... oras man nepatinka. Sakoma, jei paukščiai anksti išskrenda į šiltuosius kraštus, žiema bus ....
2. gražus	– Ar tau patinka Vilniaus senamiestis? – Taip, čia labai .... Man labai .... šv. Onos bažnyčia, o Tadui .... Užupyje. – Tikrai, Užupis ir man labai ....
3. linksmas	Studentai organizuoja vakarėlį. Gal todėl Lina šiandien tokia .... Jai labai patinka .... vakarėliai. Manau, kad vakarėlyje bus labai ....
4. sunkus	– Ar testas buvo ....? – Ne, man nebuvo labai .... Tik viena užduotis buvo .... Manau, kad kitiems studentams irgi nebuvo ....

PRIEVEIKSMIS

kur?	*arti, toli*
kiek?	*daug, mažai*
kaip?	*šiltai, gerai, blogai*

šilt-~~as~~ + -ai	– *šiltai*
žal-~~ias~~ + -iai	– *žaliai*
brang-~~us~~ + -iai	– *brangiai*

5. Iš būdvardžių padarykite prieveiksmius ir įrašykite į sakinius.

aukštas, brangus, dažnas, geras, gražus, įdomus, pigus, retas, šiltas, švarus, tiesus, tylus, tvarkingas

0. Jonas ***gerai*** moka rusų kalbą. 1. Šiandien reikia apsirengti ...., nes labai šalta. 2. Aš .... skambinu savo tėvams, o aplankau .... 3. Toje kavinėje už pietus mokėjome ...., o šitoje – .... 4. Senelis moka .... pasakoti. 5. Kaip .... jūs dainuojate! 6. Profesorius kalbėjo .... ir aš ne viską supratau. 7. Mes gyvename .... ir būna sunku užlipti, kai neveikia liftas. 8. – Kur yra parduotuvė? – Reikia eiti ...., niekur nesukti, pamatysite kairėje. 9. Rūta .... išplovė stiklines ir puodelius ir .... sudėjo į spintelę.

6. Atsakykite į klausimus pagal pavyzdį.

0. Kaip gyveni? – ***Gerai.***
1. Kaip rengtis, kai eisime į kalnus? – ....
2. Kaip aš atrodau su naujais džinsais? – ....
3. Kaip išdažei savo kambarį? – ....
4. Kaip baigėsi vakarėlis? – ....
5. Ar muzika grojo tyliai? – Ne, ...
6. Ar dar toli stotelė? – Ne, ...
7. Ar dabar turi daug laiko? – Ne, ...
8. Ar tu dažnai eini į kiną? – Ne, ...
9. Ar ilgai laukei troleibuso? – Ne, ...

7. Padarykite ir įrašykite reikiamą būdvardžio arba prieveiksmio formą.

0. Auditorijoje buvo *(tylus)* ***tylu***. 1. Studentai sėdėjo *(tylus)* .... 2. Klasėje kažkas *(garsus)* .... nusičiaudėjo. 3. *(Nuoširdus)* .... sveikiname! Galiu pasakyti, kad mano draugas yra *(nuoširdus)* ...., bet man atrodo, kad paskutiniu metu jis ne visada kalba *(nuoširdus)* .... 4. Rudenį lauke *(tamsus)* .... ir *(drėgnas)* .... 5. Džinsai dar *(drėgnas)* ...., dar negaliu mautis. 6. Kaip *(geras)* .... būti šiltuose namuose, kai už lango *(šlapias)* .... ir *(šaltas)* .... 7. Meistrai sutaisė mašiną *(greitas)* .... ir *(geras)* .... 8. Lietuvoje *(neįprastas)* .... sėdėti ant žemės. Šiandien Petras *(neįprastas)* .... ramus ir nekalbus. 9. Kieme buvo *(triukšmingas)* ...., nes visi *(garsus)* .... kalbėjo. 10. Atostogos buvo *(puikus)* .... Kaip *(puikus)* ...., kad jūs atėjote pas mus!

LYGINIMO RAIŠKA

1. *Kaip pasakyti, kad vienas daiktas ar veiksmas skiriasi nuo kito:*

-esnis, -esnė negu kas? / už ką?	Šiandien rytas ***šiltesnis*** negu vakar ir diena bus ***šiltesnė***.
-iau negu kas? / už ką?	Šiandien ***šilčiau*** negu vakar.
	Jonas mokosi ***geriau*** negu aš / už mane.

2. *Kaip pasakyti, kad vienas daiktas ar veiksmas išsiskiria iš kitų:*

-iausias, -iausia (iš visų)	Jis ***greičiausias*** iš visų. Ji ***gražiausia*** iš visų.
-iausia (iš visų)	***Gražiausia*** Lietuvoje vasaros pradžioje.
-iausiai	Tadas dainuoja ***gražiausiai*** iš visų.

BŪDVARDŽIŲ IR PRIEVEIKSMIŲ LAIPSNIAVIMAS

	vyriškoji giminė	*moteriškoji giminė*	*negiminінė forma*	*prieveiksmiai*
Nelyginamasis laipsnis	*-(i)as, -us*	*-(i)a, -i*	*-(i)a, -u*	*-(i)ai*
	ger*as* žal*ias* graž*us*	ger*à* žal*ià* graž*i*	gẽr*a* žãl*ia* graž*u*	ger*ai* žal*iai* graž*iai* art*i* daug
Aukštesnysis laipsnis	*-esnis*	*-esnė*	*-iau*	*-iau*
už ką? gal. (acc.) *negu kas? vard. (nom.)* *nei kas? vard. (nom.)* *dar geresnis*	ger*esnis* žal*esnis* graž*esnis* *vyresnis* *didesnis*	ger*esnė* žal*esnė* graž*esnė* *vyresnė* *didesnė*	ger*iau* žal*iau* graž*iau*	ger*iau* žal*iau* graž*iau* arč*iau* daug*iau*
Aukščiausiasis laipsnis	*-iausias*	*-iausia*	*-iausia*	*-iausiai*
iš ko? kilm. (gen.) *pats geriausias* *pati geriausia* *patys geriausi* *pačios geriausios*	ger*iausias* žal*iausias* graž*iausias* *vyriausias* *didžiausias*	ger*iausia* žal*iausia* graž*iausia* *vyriausia* *didžiausia*	ger*iausia* žal*iausia* graž*iausia*	ger*iausiai* žal*iausiai* graž*iausiai* arč*iausiai* daug*iausiai*

Su priesaga ***-esnis*** linksniuojame kaip su galūne ***-is*** (pvz., *geresnis* kaip *didelis*).
Su priesaga ***-iausias*** linksniuojame kaip su galūne ***-ias*** (pvz., *geriausias* kaip *žalias*).

Įvardis				
	vienaskaita		daugiskaita	
	vyr. g.	*mot. g.*	*vyr. g.*	*mot. g.*
vard. (nom.)	pats	pati	patys	pačios
kilm. (gen.)	paties	pačios	pačių	pačių
naud. (dat.)	pačiam	pačiai	patiems	pačioms
gal. (acc.)	patį	pačią	pačius	pačias
įnag. (instr.)	pačiu	pačia	pačiais	pačiomis
viet. (loc.)	pačiame	pačioje	pačiuose	pačiose

1. Palyginkite.

0. Tėvas ir senelis: *Tėvas* ***jaunesnis*** *(kantresnis, protingesnis...) už senelį / negu senelis.*

1. Bendrabutis ir viešbutis:

....

2. Kava ir arbata:

....

3. Apelsinas ir citrina:

....

4. Miestas ir kaimas:

....

5. Pilies gatvė ir Gedimino prospektas:

....

6. Troleibusas ir autobusas:

....

2. Palyginkite.

0. Draugė, teta, pusseserė *(jauna – vyresnė)*: *Mano draugė* ***vyresnė*** *už pusseserę, bet* ***jaunesnė*** *už mano tetą.*

1. Žiema, pavasaris, vasara (šaltas – šiltas)

....

2. Suknelė, sijonas, palaidinė (pigus – brangus)

....

3. Namas, butas, kambarys (didelis – mažas)

....

4. Kailiniai, kelnės, marškiniai (brangus – pigus)

....

5. Mašina, dviratis, lėktuvas (greitas – lėtas)

....

6. Bankininkas, darbininkas, profesorius (turtingas – neturtingas)

....

7. Sofa, kėdė, suolas (minkštas – kietas)

....

8. Takas, gatvė, autostrada (platus – siauras)

....

3. *Darbas poromis.* **Palyginkite pagal pavyzdį.**

Gyvūnai

Šunys protingesni už kates.

....

....

Šalys

Lietuva didesnė negu Estija.

....

....

Transportas

Lėktuvas greitesnis už traukinį.

....

....

Sportas

Krepšinį žiūrėti įdomiau negu futbolą.

....

....

4. Pasikalbėkite su draugu apie savo darbo dieną.

Kas keliasi anksčiau – tu ar draugas? Kas rytą tvarkosi ilgiau?
Kas išeina iš namų anksčiau? Kas pusryčiauja ilgiau / trumpiau?
Kas atvažiuoja į universitetą anksčiau?
Kada tu keliesi? – Šeštą, o tu? – Septintą. Aš keliuosi anksčiau negu draugas.

....

....

....

5. Palyginkite.

0. Duktė, mama, močiutė *Močiutė – pati* ***vyriausia*** *iš visų.*
1. Ruduo, žiema ir pavasaris

....

2. Bandelė, duona ir tortas

....

3. Vilnius, Paryžius ir Madridas

....

4. Enciklopedija, romanas ir žodynas

....

5. Megztinis, paltas ir kailiniai

....

6. Sofa, kėdė ir fotelis

....

6. Parašykite pagal pavyzdį.

0. Vilniuje gyvena apie 600 000, Kaune – apie 430 000, o Klaipėdoje – apie 210 000 gyventojų.
*Vilnius yra **didžiausias** Lietuvos miestas.*

1. Sidabrinis papuošalas kainuoja 32 Lt, auskarai – 29 Lt, o žiedas – 38 Lt. *(brangus)*
....

2. Mano tėtei 70 metų, jo broliui – 69, o jų tėvui – 93. *(vyriausias)*
....

3. Nemuno ilgis yra 937 km, Neries – 510 km, o Dubysos – 139 km. *(ilgas)*
....

4. Mano butas yra 2 kambarių, mano sesers – 1 kambario, o mūsų tėvų – 5 kambarių. *(didelis)*
....

5. Dviratis važiuoja 20 km/h *(kilometrų per valandą)* greičiu, automobilis – 140 km/h, o lėktuvas skrenda 800 km/h. *(greitas)*
....

7. *Darbas grupelėmis.* **Sužinokite informaciją apie draugus.**

1. Kieno šeima yra didžiausia? ....
2. Kas yra iš tolimiausios šalies? ....
3. Kas aukščiausias jūsų grupėje? ....
4. Kas jauniausias ir kas vyriausias jūsų grupėje? ....
5. Kieno trumpiausia pavardė? ....
6. Kieno gimtadienis artimiausias? ....
7. Kieno kambarys / butas Vilniuje didžiausias? ....

8. Padarykite ir įrašykite tinkamą būdvardžio formą (giminės ir laipsnio).

aukštas
Mano brolis ***aukštas***. Petras aukštesnis ***negu*** Jonas (už Joną). Tadas ***iš*** visų brolių *aukščiausias.*

brangus
Ši knyga .... Žodynas .... negu knyga. Enciklopedija .... iš visų. Lietuvoje gyventi yra .... Mieste gyventi yra .... negu kaime. Kokiame mieste gyventi ....? Girdėjau, kad viena iš pačių .... šalių yra Norvegija.

liūdnas
Šiandien man labai ...., bet dar .... man buvo vakar, kai išsiskyriau su geru draugu. Man būna ...., kai nieko negaliu pakeisti. Aš manau, kad .... metų laikas – vėlus ruduo. Vakar žiūrėjau .... filmą. Man nepatinka filmai su .... pabaiga. Seniai mačiau .... filmą negu šis.

šaltas
Kol nebuvo įjungtas šildymas, visur buvo labai .... Šis laikotarpis rudenį visada būna labai .... Šiandien labai .... diena, o vakar man buvo dar .... negu šiandien. .... dienos dar bus žiemą. Žiema – pati ....

tamsus
Draugei patinka .... drabužiai. Jos paltas .... už mano, o mano kelnės .... negu jos. Spalio mėnesį vakarais jau būna .... Lapkričio mėnesį bus dar ...., o .... bus žiemą.

8. *Darbas poromis.* **Palyginkite, kas pigiau / brangiau Lietuvoje ir jūsų šalyje.**

	pigu	*nebrangu*	*brangu*	*brangiau*	*brangiausia*
Knygos					
Maistas					
Alkoholis					
Drabužiai					
Cigaretės					
Pramogos					
Butas					
Transportas					

9. Parašykite 5 sakinius su duotais žodžiais pagal pavyzdį.

truputį; daug; dvigubai / du kartus; trigubai / tris kartus

0. Lietuvoje cigaretės dvigubai ***pigesnės*** / ***brangesnės*** negu mano šalyje.

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....

10. Padarykite prieveiksmį ir palyginkite.

0. *geras*. Tomas jau ***gerai*** kalba lietuviškai, bet Marija kalba dar ***geriau***.

1. *skanus*. Aš gaminu ...., bet mama gamina dar ....
.... gamina mūsų močiutė.

2. *sūrus*. Mano tėvas valgo ...., bet brolis valgo dar ....

3. *ilgas*. Mantas keliavo į Ameriką ...., o Rima keliavo dar ...., nes skrido kitu maršrutu. .... laukti kito lėktuvo teko Vokietijos oro uoste.

4. *greitas*. Man patinka eiti ...., bet draugė eina dar ...., aš nespėju eiti su ja.
.... vaikšto mano brolis.

5. *trumpas*. Eglė prie jūros buvo ...., savaitę, bet jos draugas Gintas buvo dar .... – tik porą dienų.

11. Baikite sakinius.

0. Kuo daugiau jūs mokysitės, tuo ***greičiau*** *galėsite laisvai kalbėti lietuviškai.*

1. Kuo mažiau jūs žinosite, tuo ....
2. Kuo ilgiau mes lauksime jūsų, tuo ....
3. Kuo mažiau ji valgys, tuo ....
4. Kuo greičiau tu baigsi darbą, tuo ....
5. Kuo daugiau jam duosi, tuo ....
6. Kuo mažiau turi, tuo ....

12. *Darbas poromis.* **Parašykite po kelis sakinius, vartokite būdvardžius ar prieveiksmius. Pavyzdžiui:** *Vilnius yra didelis miestas. Lietuviai gerai žaidžia krepšinį ir t. t.*
Vienas perskaitykite savo sakinį, o kitas paprieštaraukite: *„Taip, bet...“*

0. Vilnius yra didelis miestas. – Taip, bet Paryžius didesnis.

Lietuviai gerai žaidžia krepšinį. – Taip, bet amerikiečiai žaidžia krepšinį geriau.

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....
6. ....
7. ....
8. ....

13. *Darbas poromis.* **Paklauskite draugo ir atsakykite į klausimus.**

1. Kas tau patinka labiau: šunys ar katės? Kodėl?

Man labiau patinka šunys, nes jie yra draugiškesni už kates. O tau?

2. Kas tau patinka labiau: pavasaris ar ruduo? Kodėl?

....

3. Kas tau gražesnis: saulėtekis ar saulėlydis? Kodėl?

....

4. Kas tau yra maloniau: skaityti knygą ar žiūrėti televizorių? Kodėl?

....

5. Kas yra sveikiau: bėgioti ar važinėti dviračiu? Kodėl?

....

14. Parašykite reikiamą būdvardžio arba prieveiksmio formą.

slidus

Man nepatinka važiuoti ***slidžiomis*** gatvėmis. Žiemą gatvėse labai .... Už miesto keliai irgi ...., todėl visur reikia vairuoti atsargiai. Užmiestyje .... negu mieste.

malonus

Vakar buvau .... susitikime. Kaip .... tave vėl matyti! Turiu .... naujienų. Seniai girdėjau .... naujienas negu šios. Jie kalbėjosi labai .... Tai buvo pats .... susitikimas.

ilgas

Žiemą labai .... naktys. Jis .... nebenori laukti draugės, nes labai sušalo. Kai atsigulė, jie .... kalbėjosi. Astai nepatinka šis sijonas, ji norėtų .... Iš visų .... kalbėjo profesorius P. Jonaitis.

karštas

Lietuvoje .... vasarą. Pernai buvo .... vasara negu šįmet. Paprastai .... būna liepos mėnesį, bet kartais .... būna rugpjūtis. Mėgstu .... dieną būti prie jūros. Mano draugui .... oras nepatinka. Įdomu, kur Europoje vasarą būna .... ?

15. Sugalvokite su šiais žodžiais sakinių.

0. *Gerai – geriau – geriausiai*
Aš gerai kalbu lietuviškai. Jis geriau kalba angliškai negu aš / už mane.
Bilas geriausiai kalba angliškai.

1. Jaukus – jaukesnis – jaukiausias ....

2. Šilta – šiltesnė – šilčiausia ....

3. Sveika – sveikiau – sveikiausia ....

4. Dažnai – dažniau – dažniausiai ....

16. Padarykite reikiamas formas ir įrašykite į sakinius.

anksti, brangus, daug, gražus, greitas, ilgas, ramus, skanus, trumpas, vėlus

0. Iš visų saldumynų Mantui ***skaniausi*** šokoladiniai ledai.

1. Tomas sakė, kad šioje kavinėje nėra ...., bet mes mokėjome .... 2. Ta mašina .... už aną, bet ana atrodo .... 3. Aš geriu .... kavos negu arbatos. 4. Šiandien laukiau troleibuso ...., o vakar – dar .... 5. Šitas rajonas yra .... 6. Po koncerto jie .... grįžo namo. 7. Jonas eina ...., todėl spės į paskaitą. Ar tu gali eiti ...., nes mes pavėluosime. Aš nesu toks ...., kaip tau atrodo. 8. Jau ...., reikia eiti namo. Kai einu į darbą, aš keliuosi ...., 6 val. Rytoj reikės keltis dar ...., nes važiuosime į Klaipėdą. Savaitgalį aš keliuosi daug .... 9. Dėstytojo kalba buvo ...., negalvojau, kad jis kalbės taip ....

17. *Darbas poromis.* **Palyginkite kelias šalis. Galite vartoti šiuos būdvardžius ir iš jų padarytas formas:**

didelis, mažas, karštas, šaltas, žalias, kalnuotas, saugus, turtingas ir t. t.

Lietuva mažesnė negu Vokietija.

....

18. Įrašykite reikiamą *pats, pati* **formą.**

0. Prašom duoti ***pačių*** šviežiausių bandelių. 1. Duok man .... didžiausią obuolį. 2. Norėčiau .... populiariausios lietuviškos muzikos kasetės. 3. Vakar parašiau laišką .... geriausiam draugui. 4. Buvome susitikime su .... žymiausiais Lietuvos aktoriais. 5. Savaitgalį apžiūrėjome .... gražiausias Vilniaus bažnyčias. 6. .... įdomiausioje filmo vietoje buvo rodoma reklama. 7. .... geriausiems studentams buvo paskirtos stipendijos. 8. Dabar .... gabiausi mokslininkai važiuoja dirbti į užsienį. 9. Justai, jei tau nepatinka, kaip aš sutvarkiau kambarį, reikėjo .... susitvarkyti. 10. – Ar jus palydėti? – Ne, ačiū, mes .... galime nueiti. 11. – Asta, ar tu .... iškepei šį pyragą? – Taip, ..., ar skanus?

19. Čia yra kelios lietuviškos mįslės. Atsakykite į klausimus.

1. Kada pats geriausias laikas valgyti?
2. Kokie metai yra patys trumpiausi?
3. Kada vaikai patys geriausi?
4. Kada pati gražiausia mergina panaši į vandenį?
5. Kieno pati didžiausia kepurė?

- *Gal jūs patys žinote panašių mįslių su konstrukcija „pats“?*

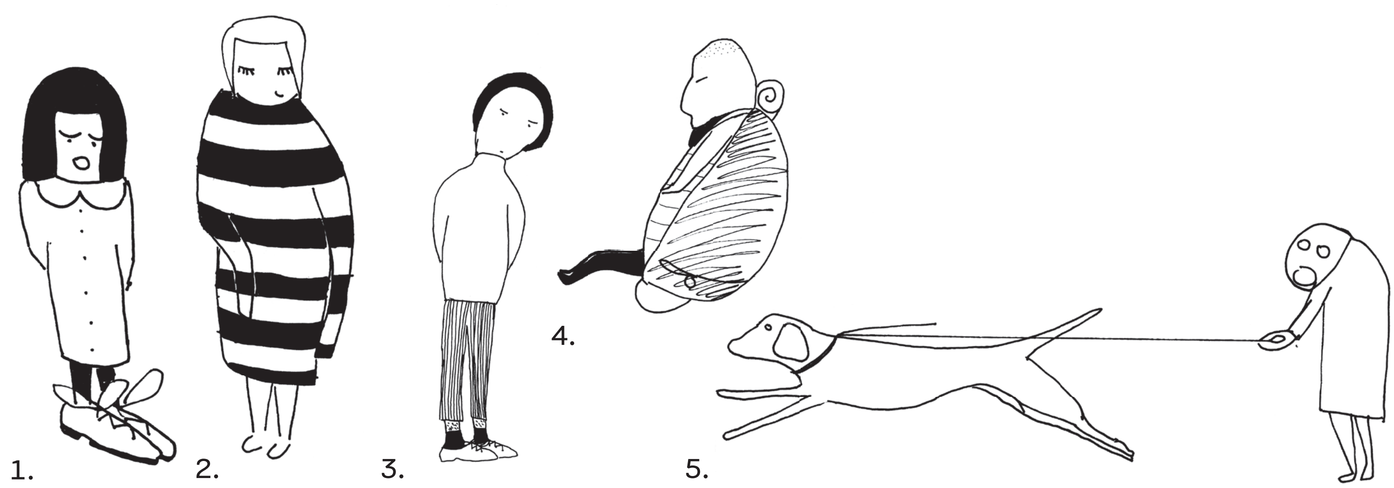
....

....

PER + prieveiksmis (adv.): *per greitai, per lėtai, per mažai, per daug...*

PER + būdvardis (adj.): *per brangi, per didelis; per brangu, per sūru...*

20. Pažiūrėkite į paveikslėlį ir pasakykite sakinių, vartodami konstrukcijas *per + būdvardis ir per + prieveiksmis.*

1. *Batai merginai **per dideli.*** ....

....

....

....

....

21. Įrašykite į sakinius tinkamas formas (kur reikia, pakeiskite linksnį).

per brangiai, per brangu, per brangus, per brangi

Kasdien pietauti kavinėse ***per brangu***. Šitas televizorius ...., pirkime kitą. Už tokios prastos kokybės baldus mes mokėjome .... Ši striukė man netinka, be to, ...

per šiltai, per šilta, per šiltas, per šiltos

Kai lauke nelabai šalta, mūsų namuose... . Nesirenk ...., lauke nešalta. Šitos pirštinės ...., o megztinis – ne ....

per karštai, per karšta, per karštame, per karštos

Nemėgstu .... nei arbatos, nei kavos. Man patinka miegoti šiltame kambaryje, bet ne .... Auditorijoje man .... pašildžiau sriubą, reikia palaukti, kol atvės.

per trumpai, per trumpa, per trumpų

Nemėgstu .... sijonų. Man diena .... – nespėju padaryti visų darbų. .... pas mus pabuvote, kitą kartą atvažiuokite ilgesniam laikui.

per sunkiai, per sunku, per sunkus, per sunki

Šita užduotis mums .... Kartais pagalvoju, kad man .... studijuoti ir dirbti. Vakar .... dirbau, todėl šiandien skauda nugarą. Šį kartą testas nebuvo ....

22. Sugalvokite sakinių su šiais žodžiais.

per ilgai

Tu per ilgai neatėjai.

per daug

....

per mažai

....

per sūriai

....

per greitai

....

per ilgas

Aš manau, tas sijonas tau per ilgas.

per didelis

....

per maža

....

per sūrus

....

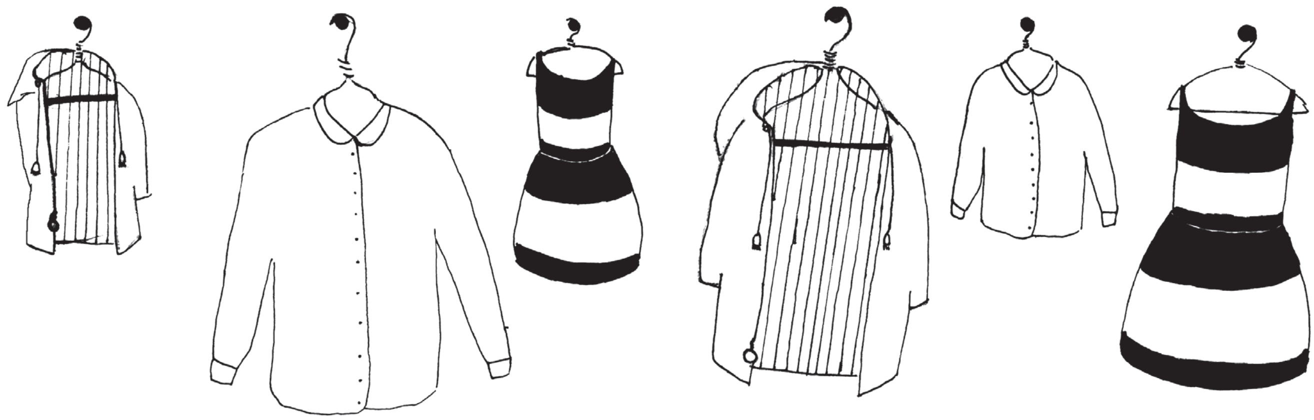
per greitas

....

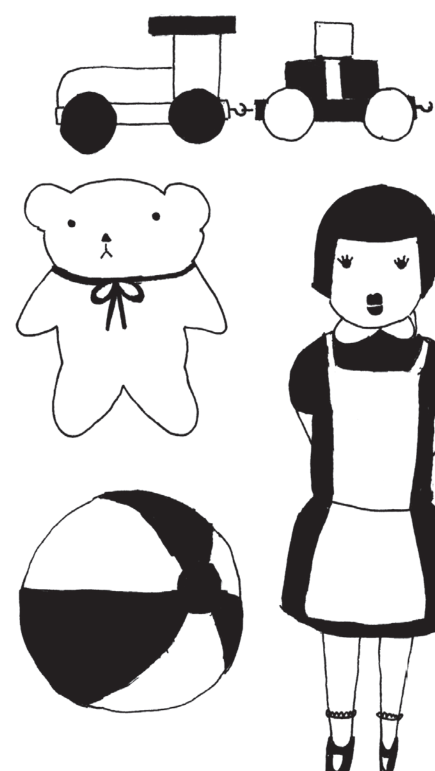
23. *Darbas poromis.* **Jūs norite pirkti rankinę, žaislą, ...**
Paklauskite draugo nuomonės, kurį iš šių daiktų geriau pirkti. Kodėl?

Pvz.* *– Man reikia skrybėlės. Norėčiau pirkti šią didelę.
– Manau, ši labai didelė. Geriau pirk mažesnę.

3. *Kaip pasakyti panašumą:*
panašus, panaši į ką? Aš ***panašus į*** mamą, o sesuo ***panaši į*** tėtį.

4. *Kaip pasakyti, kad daiktai vienodi:*
...toks (pats) kaip... Tavo pieštukas ***toks (pats)*** kaip mano.
...tokia (pati) kaip... Tavo knyga ***tokia (pati)*** kaip mano.
...taip (pat) kaip... Tu rašai ***taip (pat)*** kaip tavo mama.

TOKS PATS, TOKIA PATI

	vns. (sg.)		dgs. (pl.)	
	vyr. g. (m)	*mot. g. (f)*	*vyr. g. (m)*	*mot. g. (f)*
vard. (nom.)	toks pats	tokia pati	tokie patys	tokios pačios
kilm. (gen.)	tokio paties	tokios pačios	tokių pačių	tokių pačių
naud. (dat.)	tokiam pačiam	tokiai pačiai	tokiems patiems	tokioms pačioms
gal. (acc.)	tokį patį	tokią pačią	tokius pačius	tokias pačias
įnag. (instr.)	tokiu pačiu	tokia pačia	tokiais pačiais	tokiomis pačiomis
viet. (loc.)	tokiame pačiame	tokioje pačioje	tokiuose pačiuose	tokiose pačiose

Sakome, kai daiktai yra vienodi. Tavo žodynas ***toks pats*** kaip Tomo. Ir aš noriu ***tokio paties***.
Jie nusipirko ***tokią pačią*** mašiną, kaip turėjo prieš avariją.

Toks pats = toks pat Aš galiu padainuoti ***taip pat*** kaip tu. Ji šypsosi ***taip pat*** kaip tėtis.

24. Įrašykite reikiamą *toks pats, tokia pati* **formą.**

0. – Ar Romas nusipirko ***tokią pačią*** mašiną kaip tėvo? – Ne, tik spalva ...., o modelis kitas. 1. Šitos užduotys ...., jos visiškai nesiskiria. Studentai nenori rašyti .... užduočių. 2. Nupirk .... ledų kaip vakar, labai skanūs. 3. Pasimatuok .... švarką kaip mano. Tikrai gražus. 4. Mes gyvename .... name kaip ir jūs, tik Žirmūnuose. 5. Rūta nusipirko .... kelnes kaip draugės. 6. Tavo norai .... kaip mano. 7. Sesers akys .... kaip tėčio. 8. Tadas nusipirko .... marškinius kaip Andriaus. 9. Tavo balsas .... kaip mamos, aš visada supainioju, kuri kalba.

TAS PATS, TA PATI

	vns. (sg.)		dgs. (pl.)	
	vyr. g. (m)	*mot. g. (f)*	*vyr. g. (m)*	*mot. g. (f)*
vard. (nom.)	tas pats	ta pati	tie patys	tos pačios
kilm. (gen.)	to paties	tos pačios	tų pačių	tų pačių
naud. (dat.)	tam pačiam	tai pačiai	tiems patiems	toms pačioms
gal. (acc.)	tą patį	tą pačią	tuos pačius	tas pačias
įnag. (instr.)	tuo pačiu	ta pačia	tais pačiais	tomis pačiomis
viet. (loc.)	tame pačiame	toje pačioje	tuose pačiuose	tose pačiose

Jis *pats* nežino, ko nori. Mes abu gyvenome ***tame pačiame*** name (viename name).
Aš *pati* galiu viską padaryti. Su Tomu lankiau ***tą pačią*** mokyklą (mes abu lankėme vieną mokyklą).

25. Įrašykite tinkamą formą.

pats, tas pats, toks pats, taip pat

0. Šiandien oras ***toks pats*** kaip visą savaitę. 1. Nupirk .... gražiausių gėlių. 2. Elvyros ir Virginijos vaikai eina į .... mokyklą. Jie gimė .... metais ir mokosi .... klasėje. 3. – Gal ateiti tavęs pasitikti prie stotelės? – Ačiū, nereikia, aš .... rasiu kelią. 4. Justė ir šįmet parašė sveikinimus .... draugams kaip pernai. 5. Man padovanojo .... knygą kaip tau. 6. Norėčiau .... arbatos, kokios gėriau vakar. 7. Ar tu gali .... parašyti namų darbus? 8. Tavo kuprinė .... kaip Tomo. 9. Reikia dar kartą paskambinti .... žmogui, nes vakar jo neradau. 10. Aš labai norėčiau mokėti šokti .... kaip tu. 11. Noriu .... buto kaip tėvų. 12. Kodėl tu dar kartą žiūri .... filmą? 13. O kodėl tu kalbi už Vilių? Ar jis .... negali pasakyti, ko nori? 14. Mano adresas .... kaip buvo. 15. Teste vėl padariau .... klaidas. 16. Kalėdų eglutė stovi .... miesto centre. 17. Per šventes visada susitinku su .... geriausiais draugais. 18. Nusipirkau .... piniginę, kokią pamečiau. 19. Mes abu studijavome .... vasaros kursuose. 20. Tavo pyragai labai skanūs. Labai norėčiau mokėti kepti .... kaip tu. 21. Gali sakyti ir daryti, kaip nori, man ....

26. Baikite sakinius.

0. Tavo tušinukas toks kaip ***mano***.

1. Linos kelnės tokios pačios kaip .... 2. Kaimyno automobilis .... 3. Vaikai panašūs į .... 4. Aš vyresnis .... 5. Mano močiutė iš visų .... 6. Šitas debesis panašus .... 7. Oras Lietuvoje .... 8. Transportas Lietuvoje .... 9. Studentai Lietuvoje ....

27. Palyginkite.

0. Tavo žodynas	toks pats kaip	***Tomo // mano***
1.	geresnis už	....
2.	tokie patys kaip	....
3.	tokia pati kaip	....
4.	šviesesnė negu	....
5.	panaši į	....
6.	didžiausias iš	....
7.	toliausia nuo	....
8.	tokios pačios kaip	....
9.	panašus į	....
10.	pats pikčiausias	....
11.	brangiau negu	....
12.	panašūs į	....
13.	lygiai taip pat	....

28. Palyginkite orą (gamtą) savo šalyje ir Lietuvoje.
Galite pavartoti šiuos žodžius ir iš jų padarytas formas:

sausas, drėgnas, šlapias, šaltas, šiltas, karštas, vėsus, tamsus, šviesus;
ilga / trumpa diena / naktis; pavasaris, vasara, ruduo, žiema ir kt.

Pvz.: Latvijos klimatas yra ***panašus*** į Lietuvos, todėl negaliu pasakyti, kur žiema ***šaltesnė***. Latvijoje gyvenu prie jūros, todėl atrodo, kad žiema nedaug ***šiltesnė*** už Lietuvos žiemą. Manau, kad žiema Lietuvoje yra ***ilgesnė*** negu Latvijoje.

Mano mėgstamiausias metų laikas – ruduo. Man atrodo, kad ruduo Lietuvoje yra ***spalvotesnis*** negu Latvijoje. Vilniuje yra daug kalnų ir medžiai ant kalnų ***geriau*** matomi negu Rygoje. Dienos rudenį yra daug ***trumpesnės*** už naktis. Lauke yra tamsu ir vėsu ir Lietuvoje, ir Latvijoje. Tik viena galiu pasakyti drąsiai – Lietuvoje daug ***šlapesnis*** ruduo negu Latvijoje, nes man atrodo, kad čia, Lietuvoje, visą laiką lyja.

Pavasaris gali būti ir šiltas, ir šaltas. Manau, kad Lietuvoje yra ***taip pat***.

Vasaros Latvijoje galėtų būti ***šaltesnės*** negu Lietuvoje, nes Latvija yra prie pat jūros, bet Lietuvoje lyja ***daugiau***. Sunku palyginti klimatą Lietuvoje ir Latvijoje, nes man atrodo, kad yra labai ***panašu***.

Zanda, Latvija

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

29. Jūs – reklamos agentas, kuris dirba vienoje firmoje. Pareklamuokite savo prekes.
Pavartokite įvairių lyginimo formų:
(pvz.: elektros prekių, kanceliarinių prekių, indų, higienos prekių, poilsio prekių ir pan.)

pats geriausias, toks pats, panašus į, geresnis...

Pvz.: Siūlau jums įsigyti ***puikiausių*** vaisių. Jų skonis ***toks pats kaip*** ką tik nuskintų. Tai ***patys pigiaus***i ir ***patys skaniausi*** vaisiai. Jei pirksite daugiau, padarysiu nuolaidą. Jei laukiate svečių ir norėtumėte juos skaniai pavaišinti, tai ***patį gardžiausią*** desertą galite paruošti iš šių vaisių. Obuoliai – ***patys saldžiausi***, o braškės ***tokios pačios kaip*** ką tik iš daržo. Vyšnios dydžiu ***panašios į slyvas***, o skonio su niekuo negalima palyginti...

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

ĮVARDŽIAI

ŠIS / ŠI, ŠITAS / ŠITA, TAS / TA, ANAS / ANA, KITAS / KITA

vienaskaita					
	vyriškoji giminė			*moteriškoji giminė*	
	tas, šitas, anas	*kitas*	*šis*	*ta, šita, kita, ana*	*ši*
vard. (nom.)	tas	kitas	šis	ta	ši
kilm. (gen.)	to	kito	šio	tos	šios
naud. (dat.)	tam	kitam	šiam	tai	šiai
gal. (acc.)	tą	kitą	šį	tą	šią
įnag. (instr.)	tuo	kitu	šiuo	ta	šia
viet. (loc.)	tame	kitame	šiame	toje	šioje

daugiskaita					
	vyriškoji giminė			*moteriškoji giminė*	
vard. (nom.)	tie	kiti	šie	tos	šios
kilm. (gen.)	tų	kitų	šių	tų	šių
naud. (dat.)	tiems	kitiems	šiems	toms	šioms
gal. (acc.)	tuos	kitus	šiuos	tas	šias
įnag. (instr.)	tais	kitais	šiais	tomis	šiomis
viet. (loc.)	tuose	kituose	šiuose	tose	šiose

1. Pavartokite tinkamą formą.

tas, ta, kitas, kita

0. Čia ne ***tas*** studentas, aš laukiu ***kito***.

1. Čia ne .... knyga, aš noriu .... 2. Čia ne .... šokoladas, aš noriu .... 3. Tai ne .... saldainiai, aš valgiau .... 4. Tai ne .... žirklės, man reikia .... 5. Tai ne ...., aš mačiau .... 6. Čia ne ...., mes laukiame .... 7. Čia ne ...., ar jūs norite ....? 8. Tai ne ...., mes pirkome ....

2. Įrašykite tinkamą linksnį.

0. Aš noriu *(tas šokoladinis pyragas). Aš noriu* ***to šokoladinio pyrago***.

1. Vakar padėjome *(tie geri draugai)* ....
2. Einu pirkti *(ta nauja knyga)* ....
3. Noriu pažiūrėti *(šis įdomus filmas)* ....
4. Prašom parodyti *(šios šiltos kojinės)* ....
5. Gal gali perduoti kopijas *(ta aukšta studentė)* ....?
6. Direktorius nepasitiki *(tie nauji darbininkai)* ....
7. Jie apsistojo *(tas modernus viešbutis)* ....
8. Dažnai pietaujame *(ana jauki kavinė)* ....

9. Ta mergina pasipuošė *(ši graži suknelė)* ....
10. Ar nematei *(tos mano juodos pirštinės)* ....?
11. Niekada nekalbėjau su *(ši garsi profesorė)* ....
12. *(Šie patogūs butai)* .... gyvens jaunos šeimos.
13. Norėčiau dar kartą paklausyti *(ši puiki daina)* ....
14. Katinas tupi po *(tas senas suolas)* ....
15. Prašom pakartoti *(ši sunki užduotis)* ....
16. Ar galite užrašyti *(šie nauji žodžiai)* .... lentoje?
17. Į ekskursiją važiuosime *(šis patogus autobusas)* ....
18. Kaip sekasi *(tas naujas studentas)* ....?

3. Įrašykite reikiamą linksnį.

0. – Ar tu skaitei *(šis žurnalas)* ***šį žurnalą***? – Ne, dar nespėjau, jis tik vakar pasirodė.
1. – Duok man *(tas pieštukas)* ....
– Ar *(šitas)* ....?
– Ne, ne *(šitas ilgas)* ...., o *(anas, trumpesnis)* ....
2. – Aš noriu *(tas raudonas obuolys)* ....
– *(Šitas)* ....?
– Ne, ne *(šitas)* ...., *(tas, mažesnis)* ....
3. – Aš jau suvalgiau *(vienas skanus saldainis)* ....,
paduok man *(kitas)* ....
4. – Prašom duoti *(bananai)* ....
– *(Šitie)* ....? – Ne, *(kiti, geltonesni)* ....
– Viskas?
– Ne. Dar norėčiau *(kriaušės)* ....
– *(Šitos)* ....?
– Taip, *(šitos)* ....
5. – Prašom parodyti *(ši knyga)* ....
– Ar *(šita)* ....?
– Ne, ne *(šita, ta kita)* ....
6. – Tavęs ieškojo du draugai: vienas – aukštas, tamsus, o kitas – žemesnis, su akiniais. Prašė paskambinti.
– Ar *(tas, aukštesnis)* ....?
– Ne, (kitas, žemesnis) ....
7. Šita mašina sena, aš norėčiau (kita, naujesnė) ....
8. Šitie batai spaudžia, prašom parodyti (kiti, didesni) ....
9. Gimtadienio proga (tas draugas) .... nupirkau užrašų knygutę, o (kitas) .... –
žodynėlį.
10. Šita knyga neįdomi, gal turite (kita, įdomesnė) ....?

4. Įrašykite reikiamą įvardžio *tas, šis, anas, kitas* **linksnį.**

Klientas: – Norėčiau pyrago.
Pardavėja: – ***Šio*** ar ....?
Klientas: – 0,5 kg .... ir 0,5 kg ...., su obuoliais.
Pardavėja: – Viskas?
Klientas: – Ne, dar norėčiau bandelių.
Pardavėja: – Kurių? .... su varške?
Klientas: – Ar .... šviežios?
Pardavėja: – Taip, ... šviežios, bet ...., su kremu – šviežesnės.
Klientas: – Tada prašom duoti tris ...., su varške nenoriu.
Pardavėja: – Prašom.

Stotelė. Atvažiuoja troleibusas. Močiutė klausia vaikino:

Močiutė: – Ar .... troleibusas važiuoja į centrą?
Vaikinas: – Ne, ... nevažiuoja. Laukite ...., penkto.
Močiutė: – Ar .... troleibusu nuvažiuosiu į turgų?
Vaikinas: – Taip, ... nuvažiuosite.
Močiutė: – O kur važiuoja ....?
Vaikinas: – .... važiuoja į Naujininkus.

Klientas: – Norėčiau pasimatuoti .... švarką.
Pardavėja: – .... rudą?
Klientas: – Ne, ..., mėlyną.
Pardavėja: – Prašom.
Klientas: – .... per didelis. Gal turite mažesnį?
Pardavėja: – Turime. Norėtumėte šviesesnio ar tamsesnio?
Klientas: – Tamsesnio.
Pardavėja: – Ar .... tinka?
Klientas: – Taip, ... pirksiu. Ačiū.

ĮVARDŽIUOTINIAI BŪDVARDŽIAI

	vienaskaita	
	vyriškoji giminė	*moteriškoji giminė*
vard. (nom.)	ger**asis**, žal**iasis**, did**ysis**, brang**usis**	ger**oji**, žal**ioji**, didž**ioji**, brang**ioji**
kilm. (gen.)	ger**ojo**, žal**iojo**, didž**iojo**, brang**iojo**	ger**osios**, žal**iosios**, didž**iosios**, brang**iosios**
naud. (dat.)	ger**ajam**, žal**iajam**, didž**iajam**, brang**iajam**	ger**ajai**, žal**iajai**, didž**iajai**, brang**iajai**
gal. (acc.)	ger**ąjį**, žal**iąjį**, did**įjį**, brang**ųjį**	ger**ąją**, žal**iąją**, didž**iąją**, brang**iąją**
įnag. (instr.)	ger**uoju**, žal**iuoju**, didž**iuoju**, brang**iuoju**	ger**ąja**, žal**iąja**, didž**iąja**, brang**iąja**
viet. (loc.)	ger**ajame**, žal**iajam**e, didž**iajam**e, brang**iajam**e	ger**ojoje**, žal**iojoje**, didž**iojoje**, brang**iojoje**
	daugiskaita	
	vyriškoji giminė	*moteriškoji giminė*
vard. (nom.)	ger**ieji**, žal**ieji**, did**ieji**, brang**ieji**	ger**osios**, žal**iosios**, didž**iosios**, brang**iosios**
kilm. (gen.)	ger**ųjų**, žal**iųjų**, didž**iųjų**, brang**iųjų**	ger**ųjų**, žal**iųjų**, didž**iųjų**, brang**iųjų**
naud. (dat.)	ger**iesiems**, žal**iesiems**, did**iesiems**, brang**iesiems**	ger**osioms**, žal**iosioms**, didž**iosioms**, brang**iosioms**
gal. (acc.)	ger**uosius**, žal**iuosius**, didž**iuosius**, brang**iuosius**	ger**ąsias**, žal**iąsias**, didž**iąsias**, brang**iąsias**
įnag. (instr.)	ger**aisiais**, žal**iaisiais**, didž**iaisiais**, brang**iaisiais**	ger**osiomis**, žal**iosiomis**, didž**iosiomis**, brang**iosiomis**
viet. (loc.)	ger**uosiuose**, žal**iuosiuose**, didž**iuosiuose**, brang**iuosiuose**	ger**osiose**, žal**iosiose**, didž**iosiose**, brang**iosiose**

ĮVARDŽIUOTINIŲ FORMŲ VARTOSENA

Paprastoji forma – kai pasakoma, kad žmogus, daiktas apskritai turi tam tikrą ypatybę.

- greitas traukinys
- juoda duona
- aštrus padažas
- jis stovi pirmas

Įvardžiuotinė forma – kai reikia pabrėžti esminę žmogaus, daikto ypatybę, kai nurodoma rūšis. Taip pat naudojama pavadinimams sudaryti.

- greitasis traukinys
- juodoji Ceilono arbata
- aštrusis pomidorų padažas
- greitoji pagalba
- Didžioji Britanija
- mano pirmasis mokytojas
- dutūkstantieji metai

Kreipinys (išskiria emociškai):

- Gerbiamasis / gerbiamas pone
- Mieloji / miela sese

Bet:

- Brangieji, mielasis

1. Kokios formos – įvardžiuotinės ar paprastosios – čia reikia?

0. Aš gyvenu *(Ilgoje – Ilgojoje)* ***Ilgojoje*** gatvėje.

1. Man patinka *(žali – žalieji)* .... drabužiai. Nupirk *(žalių – žaliųjų)* .... pipirų.

2. *(Balti – Baltieji)* .... rūmai žinomi visame pasaulyje. Toje gatvėje daug *(baltų – baltųjų)* .... namų. *(Balti – baltieji)* .... namai pastatyti seniausiai.

3. Jonas darbe yra visų *(gerbiamas – gerbiamasis)* .... *(Gerbiamas – Gerbiamasis)*. ...., gal pasakytumėte, kaip nueiti iki Seimo?

4. Sveikinu *(Naujų – Naujųjų)* .... metų proga. Rūta turi daug *(naujų – naujųjų)* .... draugų. Vakar ji susitiko su *(naujais – naujaisiais)* .... draugais.

5. *(Pirma – pirmoji)* .... lietuviška knyga buvo išspausdinta *(Mažoje – Mažojoje)* .... Lietuvoje. Lietuva yra *(maža – mažoji)* .... valstybė prie Baltijos jūros.

6. *(Lengvos – Lengvosios)* .... atletikos varžybose Tadas atbėgo *(pirmas – pirmasis)* .... Jau iškrito *(pirmas – pirmasis)* .... sniegas.

7. Lietuvoje yra daug *(aukštų – aukštųjų)* .... mokyklų. Vilniuje stato daug modernių, *(aukštų – aukštųjų)* .... pastatų.

8. Du kartus per dieną iš Vilniaus į Klaipėdą važiuoja *(greitas – greitasis)* .... traukinys. *(Mažas – mažasis)* .... sūnus labai *(greitas – greitasis)* ....

9. Mes kraustomės gyventi į *(naują – naująjį)* .... namą. Šiandien vešimės baldus į *(naują – naująjį)* .... namą.

2. Padarykite įvardžiuotinę formą ir įrašykite reikiamu linksniu.

0. Konferencija vyks *(trečias)* ***trečiajame*** aukšte.

1. Spalio pabaigoje iškrito *(pirmas)* .... sniegas. 2. Mokslo metai prasideda rugsėjo *(pirma)* .... 3. Ėjau per *(Žalias tiltas)* .... ir dairiausi aplink. 4. Aš ilgai ieškojau *(Siaura gatvė)* ...., bet neradau. 5. Į ekskursiją išvažiavo *(dvylikta)* .... klasės moksleiviai. 6. Vakar kalbėjome apie *(devynioliktas)* .... amžiaus Lietuvos rašytojus. 7. Mes visi gimėme *(dvidešimtas)* ....amžiuje. 8. Traukinys važiuoja iki *(Nauja Vilnia)* .... 9. Vilniuje labai daug *(lengvas automobilis)* .... 10. Pasakyk savo *(mobilus telefonas)* .... numerį. 11. Sveikiname *(Nauji metai)* .... proga. 12. Aš gimiau 19_____ .... metais. 13. Darbe mes naudojamės *(spartusis internetas)* .... 14. Brolis atostogavo *(Didžioji Britanija)* ....

3. Parašykite to paties linksnio įvardžiuotines formas.

	vienaskaita		*daugiskaita*
baltu	***baltuoju***	juodi	***juodieji***
naujam	....	didelius	....
plačiame	....	ilgiems	....
mėlyno	....	greitais	....
pirma	....	aukštų	....

tylią .... senose ....
saldžiai .... žalias ....
greitos .... mažomis ....

Pasirinkite tris įvardžiuotinius būdvardžius ir parašykite po sakinį.

0. *Tomas mėgsta vištieną su* ***baltuoju*** *padažu.*

1. ....
2. ....
3. ....

4. Parašykite reikiamą formą.

Greitoji pagalba

1. ***Greitajai pagalbai*** trūksta naujų automobilių. 2. Jonas labai blogai jaučiasi, reikia kviesti .... 3. Jį nuvežė į ligoninę .... automobiliu. 4. Niekada nevažiavau ....

Aukštieji Paneriai

1. Mūsų draugai gyvena .... 2. Ar tu žinai, kur yra ....? 3. Važiuodami į Kauną pravažiavome pro .... 4. Išlipau .... stotelėje.

Aukštoji mokykla

1. Lietuvoje yra daug .... 2. Dabar sunku įstoti į .... 3. Daug mano pažįstamų studijuoja įvairiose Lietuvos .... 4. Romas niekada nenorėjo studijuoti .... 5. Prašom pasakyti Šiaulių .... adresą.

Vyresnysis sūnus

1. Jų .... studijuoja Danijoje. 2. Vakar gavome elektroninį laišką nuo .... 3. Tėvas pasikvietė .... pasikalbėti. 4. Rytoj eisiu į teatrą su .... 5. Labiausiai trūksta dėmesio ....

Greitasis traukinys

1. Dabar iš Kauno į Vilnių važiuoja .... 2. Man patinka važiuoti .... 3. Gaila, kad .... nėra daug. 4. Vakar pavėlavau į ...., todėl važiavau autobusu. 5. .... daug šilčiau negu paprastame.

5. Parašykite pasakojimą su šiais žodžiais:

Didžioji gatvė, naujasis butas, juodoji arbata, valgomasis, mobilusis telefonas, paslaugusis vairuotojas

Pvz.: Du tūkstančiai dvyliktaisiais metais aš išsikrausčiau iš savo buto ***Didžiojoje gatvėje*** į savo ***naująjį butą*** senojoje miesto dalyje. Pro savo ***valgomojo*** kambario langą aš galėjau matyti mažąjį restoraną. Šis restoranas buvo garsus dėl pačios skaniausios ***juodosios arbatos*** mieste. Todėl aš paprastai kviesdavau simpatiškus žmones į tą vietą. Vieną kartą aš buvau toks patenkintas ***paslaugiuoju*** troleibuso ***vairuotoju*** dėl jo pagalbos, kad jis irgi turėjo paragauti skaniosios arbatos.

Simonas, Vokietija

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

6. Įrašykite reikiamą linksnį.

Raudonasis padažas

1. Mes labai mėgstame makaronus su raudonuoju padažu. 2. Jis niekada neperka .... parduotuvėje, o verda jį pats. 3. Ar tu moki išvirti ....? 4. Šitam .... trūksta pipirų.

Žalieji ežerai

1. Aš gyvenu prie .... 2. Vasarą man patinka maudytis .... 3. Skaičiau straipsnį apie ....

Didžioji Britanija

1. Niekada nebuvau .... 2. Labai norėčiau pakeliauti po .... 3. Rytoj į Lietuvą atvažiuos .... karalienė.

Baltosios meškos

1. Kauno zoologijos sode matėme dvi .... 2. Pernai žiūrėjome vaidinimą su .... 3. Vaikai labai išsigando .... 4. .... reikia daug maisto.

VEIKSMAŽODŽIŲ PRIEŠDĖLIAI

REZULTATAS ir KRYPTIS

at - eiti	*kur? (į ką? pas ką?)*	***Atėjome** į universitetą / pas Astą.*
ap - eiti	*ką? aplink ką?*	*Romoje **apėjome** daug muziejų.* ***Apėjome** aplink namą, bet tėvo nematėme.*
į - eiti	*kur? (į ką?)*	*Pasibeldžiau į duris ir **įėjau** į kabinetą.*
iš - eiti	*iš kur? (iš ko?)*	*Šiandien iš namų **išėjau** anksti.*
nu - eiti	*kur? (į ką? pas ką?)*	*Sūnau, **nueik** į parduotuvę / pas kaimynus degtukų.*
pa - eiti	*po kuo? truputį*	***Paeik** apie šimtą metrų ir bus bankas.* *Mašina **pavažiavo** po tiltu.*
par - eiti	*kur? (tik namo)*	*Vakar **parėjau** (namo) vėlai.*
per – eiti	*per ką? ką? (iš vienos pusės į kitą)*	*Kai **pereisite** per tiltą, sukite į dešinę.* *Sunku **pereiti** gatvę, kai nėra šviesoforo.*
pra - eiti	*pro ką? ką?*	*Tomas **praėjo** pro mane ir nepasisveikino.* *Kai **praeisite** bažnyčią, sukite į kairę.*
pri - eiti	*prie ko? ką?*	***Prieik** prie manęs arčiau.* *Kai **paeisi** apie 50 metrų, prieisi paštą.*
su - eiti	*kur? (į ką?)*	*Studentai **suėjo** į klasę.*
už – eiti	*kur? (į ką? pas ką? trumpam)*	***Užeik** pas mane vakare.* ***Užvažiavome** į parduotuvę.*

1. Įrašykite reikiamą žodžių formą:

ateiti, eiti, įeiti, išeiti, nueiti, paeiti, pareiti, pereiti, praeiti, prieiti, pravažiuoti, suvažiuoti, važiuoti, užeiti

0. Truputį ***paeisite*** ir bus parduotuvė. 1. Po to .... per gatvę, pasuksite į kairę, ten ir bus mano namas. 2. .... arčiau prie eksponatų ir apžiūrėkite, tik rankomis nelieskite. 3. Kai .... pro restoraną, pamatysite paminklą. 4. Aš .... pas tave valandėlei ir galėsim pasikalbėti. 5. Studentai, rytoj .... anksčiau, mums reikia pasikalbėti apie konferenciją. 6. Iš namų .... septintą, o .... kartais labai vėlai. 7. Festivalio dalyviai .... iš viso pasaulio. 8. Jis .... pro mane ir nieko nepasakė. Turbūt nepažino. 9. .... tiesiai tiesiai, niekur nesukite. 10. Sūnau, būk geras, ... į parduotuvę. 11. Vakar sugedo durų spyna ir aš negalėjau .... į namus.

lipti, lipa, lipo

į - lipti	*į ką?*	*Aš **įlipau** į troleibusą „Mindaugo“ stotelėje. Vaikas **įlipo** į medį.*
iš – lipti	*iš ko?*	*Kai **išlipau** iš troleibuso, jau nelijo.*
nu – lipti	*nuo ko?*	*Įsukau lemputę ir **nulipau** nuo kėdės.*
su – lipti	*į ką?*	*Atvažiavo troleibusas, visi žmonės **sulipo** ir išvažiavo.*
už – lipti	*į ką?*	*Pavargau, kol **užlipau** į šeštą aukštą. Kai **užlipome** ant kalno, visos apylinkės buvo kaip ant delno.*

2. Įrašykite reikiamą žodžių formą:

~~išvykti~~, *nuvažiuoti, parvažiuoti, įlipti, išlipti, nulipti, sulipti, užlipti*

0. – Ar yra direktorius? – Ne, ***išvyko*** į komandiruotę ir šiandien jo nebus. 1. Liftas buvo sugedęs, todėl aukštyn, į penktą aukštą, ji .... laiptais. 2. Kai troleibusas sustojo galinėje stotelėje, visi keleiviai .... 3. Kurioje stotelėje tu .... į troleibusą, kai tau reikia .... į universitetą? 4. Kai mes .... žemyn, mūsų jau laukė draugai. 5. Ekskursija baigėsi, visi .... į autobusą ir .... namo.

3. Parašykite priešingą judėjimo kryptį reiškiančius žodžių junginius.

0. Išėjo iš virtuvės – ***įėjo į virtuvę***.

1. Užlipo ant stogo – .... 2. Įbėgo į auditoriją – .... 3. Įnešė į kambarį – .... 4. Išvedė iš salės – .... 5. Užlipo į penktą aukštą – .... 6. Užšoko ant kėdės – .... 7. Atėjo pas mane – .... 8. Užbėgo į namus – .... 9. Atskrido į oro uostą – .... 10. Parėjo į bendrabutį – .... 11. Užvažiavo ant tilto – .... 12. Suėjo į auditoriją – .... 13. Įlipo į autobusą – .... 14. Įlipo į medį – ....

4. Kur reikia, įrašykite reikiamą priešdėlį.

0. Mes ***iš***važiavome anksti, nes laukė ilga kelionė. 1. Po darbo mes ....važiavome namo, nes buvome labai pavargę. 2. Anksti rytą jis ....važiavo į Kauną ir dar negrįžo. 3. ....ėjau daug parduotuvių, bet dovanos nenupirkau. 4. ....bėgau pas kaimynę pasiskolinti laikraščio. 5. Iš gatvės mašinos ....važiavo į kiemą. 6. Mašina ....važiavo po tiltu. 7. – Kur yra ministerija? – Kai ....eisite sankryžą, sukite į dešinę ir visą laiką eikite tiesiai. 8. Šiandien pas mane turi ....važiuoti brolis. 9. Sesuo vakar ....važiavo pas tėvus. 10. – Kur yra bankas? – ....eikite pro paštą, ...eikite per gatvę ir stovėsite priešais banką. 11. – Ar dar toli universitetas? – Ne, dar reikia ....eiti apie 100 metrų. 12. Kai mane pakvietė ....eiti, aš ....ėjau į kambarį. 13. Direktorius ....vyko į komandiruotę. 14. Prašom ....eiti! Malonu jus matyti. 15. ....eikite prie manęs arčiau.

5. Kur reikia, įrašykite reikiamą priešdėlį.

0. Rytoj ***par***skris į Lietuvą mano tėvai. 1. O kada tu ....skrisi jų aplankyti? 2. Į konferenciją ....važiavo delegatai iš 22 šalių. 3. Jeigu gali, ...eik šiandien pas mane. 4. Truputį ....eisite ir pamatysite geltonų plytų namą. 5. Mes ....važiuosime pas jus vasarą, kai bus šilta. 6. Kai ....ėjau į kabinetą, pamačiau, kad nieko nėra. 7. Namo šiandien ....eisiu anksčiau, nes laukiu svečių iš Trakų. 8. Kai ....eisite per tiltą, pamatysite puikią bažnyčią. 9. ....važiuok į turgų ir nupirk vaisių ir daržovių. 10. Į paskaitas prašom ....eiti laiku. 11. Visi studentai .... ėjo į auditoriją. 12. Sunku ....eiti gatvę, jei nėra pėsčiųjų perėjos.

6. Sugalvokite po sakinį su žodžiais:

ateiti, išeiti, nueiti, paeiti, pareiti, pereiti, užeiti

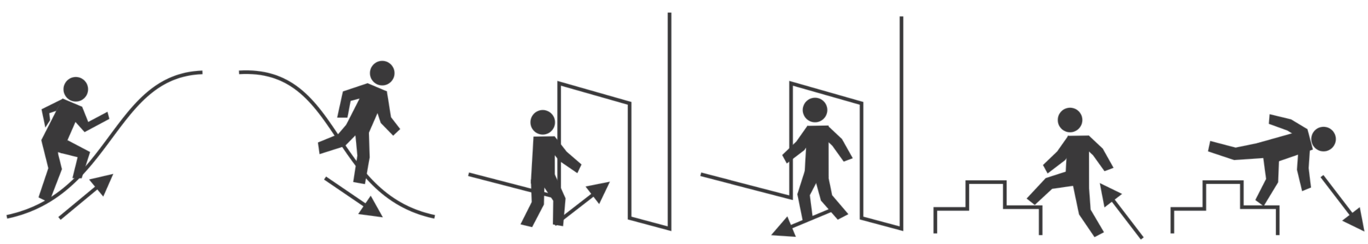
0. Kviečiu ***ateiti*** į gimtadienį šį sekmadienį!

1. …………………………………………………………………………………………….
2. …………………………………………………………………………………………….
3. …………………………………………………………………………………………….
4. …………………………………………………………………………………………….
5. …………………………………………………………………………………………….
6. …………………………………………………………………………………………….
7. …………………………………………………………………………………………….

7. Pasakykite, ką daro žmogus.

0. ***Žmogus lipa į kalną // Jis užlipo ant kalno.***

1. ………………………………………… 6. …………………………………………
2. ………………………………………… 7. …………………………………………
3. ………………………………………… 8. …………………………………………
4. ………………………………………… 9. …………………………………………
5. ………………………………………… 10. …………………………………………

0. 1. 2. 3. 4. 5.

6. 7. 8. 9. 10.

8. Įrašykite reikiamą žodžio formą:

apvažiuoti, atvažiuoti, išvažiuoti, nuvažiuoti, pavažiuoti, parvažiuoti, pervažiuoti, privažiuoti, pravažiuoti, suvažiuoti, užvažiuoti × 2, važiuoti

0. Taksi ***privažiavo*** prie pat namo durų. 1. Kalnas toks aukštas, kad net sunku …………………… . 2. Dar truputį reikia …………………… ir bus mokykla. 3. Vakar po pietų mes …………………… pas savo seną draugą Audrių. Kai …………………… namo į Vilnių, …………………… pas tėvus. Namo …………………… vėlai vakare. 4. Ar gali sekmadienį …………………… pas mus į svečius? 5. Dabar mes

.... pro teatrą, tada .... tiltą ir suksime į dešinę. 6. Vytautas .... į Prancūziją visam mėnesiui. 7. Mieste .... daug viešbučių, bet laisvų vietų nebuvo. 8. ....

• Su likusiu veiksmažodžiu sugalvokite savo sakinį.

9. Pakvieskite draugą į svečius. Smulkiai nupasakokite kelią, kaip pas jus ateiti (pvz., nuo stotelės, jei reikia važiuoti troleibusu, iš universiteto, jei gyvenate centre ir pan.)

Pvz.: Kai ***išeisi*** iš universiteto, ***eik*** tiesiai pro Prezidentūrą. Prie gatvės ***pasuk*** į kairę ir vėl eik tiesiai. ***Praeisi*** viešbutį, ***užlipsi*** į kalniuką, ***pereisi*** per gatvę, dar truputį ***paeisi*** tiesiai ir bus Pylimo gatvė. Kairėje pamatysi troleibusų stotelę. ***Įlipk*** į penktą troleibusą, ***pavažiuok*** iki „Žalgirio“ stotelės (4-5 stoteles). ***Persėsk*** į trisdešimt penktą autobusą ir važiuok iki galo (apie 35 minutes). Kai **išlipsi**, ***pereik*** per gatvę. Mano namas – antras kairėje.

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

10. Nurodykite kelią.

0. Kaip nuvykti iš universiteto į autobusų stotį? *(Trakų gatvė, „Pylimo“ stotelė, 2 troleibusas, 2 stotelės)*

Reikia eiti Trakų gatve iki „Pylimo“ stotelės, tada įlipti į antrą troleibusą, pavažiuoti dvi stoteles ir išlipti.

1. Kaip nuvykti iš universiteto į Saulėtekio gatvę? *(„Mindaugo“ stotelė, 4 arba 14 troleibusas, 25 minutės)*

....

....

2. Kaip nueiti iš universiteto iki Operos ir baleto teatro? *(Prezidentūra, kairė, Vilniaus gatvė, perėja, tiesiai, kairė)*

....

....

3. Kaip nuvykti iš universiteto į ligoninę? *(Kudirkos aikštė, 26 autobusas, 30 minučių, galutinė stotelė)*

....

....

4. Kaip nuvykti į prekybos centrą? *(Stoties gatvė, 33 autobusas, 3 stotelės, persėsti, 24 autobusas, 5 stotelės)*

....

....

5. Kaip nuvykti iš jūsų namų į oro uostą?

....

....

REZULTATAS IR KITOS REIKŠMĖS

Veiksmo pabaiga:

iš-	*iš(si)keisti, iš(si)aiškinti, iš(si)skalbti, iš(si)versti*
nu-	*nu(si)pirkti, nusišypsoti, nu(si)prausti, nu(si)vilkti*
pa-	*pa(si)rašyti, pa(si)skambinti, pa(si)ruošti, pavalgyti*
su-	*su(si)mokėti, su(si)žinoti, su(si)dėti, su(si)tvarkyti*

1. Raskite priešdėlinius veiksmažodžius (➔, ←, ↓, ↑).

S	~~P~~	~~A~~	~~R~~	~~A~~	~~Š~~	~~Y~~	~~T~~	~~I~~	P	N	U
U	S	I	T	K	R	I	P	U	N	U	P
S	U	T	V	A	R	K	Y	T	I	S	A
I	M	U	I	T	K	N	I	R	Š	I	V
D	O	I	T	O	U	D	A	P	V	P	A
Ė	K	I	I	T	P	E	K	Š	I	R	L
T	Ė	T	D	Ė	T	I	S	G	R	A	G
I	T	Y	L	A	V	U	N	K	T	U	Y
M	I	Š	V	E	R	S	T	I	I	S	T
A	P	A	S	K	A	M	B	I	N	T	I
S	U	R	P	A	S	A	K	O	T	I	S
T	S	P	K	I	T	Y	R	A	D	A	P
P	A	A	I	Š	K	I	N	T	I	S	N
I	T	P	A	K	A	R	T	O	T	I	S

2. Parašykite, kokie buvo klausimai.

0. *Ar jau parašei laišką?* ..... ***Ne, dabar rašau.***
1. ..... Ne, dar tik valgysiu.
2. ..... Ne, dabar prausiuosi.
3. ..... Ne, rytoj pirksiu.
4. ..... Ne, dabar deduosi.
5. ..... Ne, dabar dedu.
6. ..... Šį savaitgalį sveikinsiu.
7. ..... Rytoj tvarkysiuosi.
8. ..... Ne, tik šeštadienį skalbsiu.
9. ..... Dar ne, bet ruošiuosi rytoj prašyti.
10. ..... Jau darau.

VEIKSMAŽODŽIŲ PRIEŠDĖLIAI

Priešdėlis	*Reikšmė*	*Pavyzdžiai*
ap(i)-	• kryptis aplink ką, rezultatas • rezultatas	*apeiti, apvažiuoti* *apžiūrėti, apauti, aprengti*
at(i)-	• kryptis į ką, rezultatas • rezultatas	*atbėgti, atvažiuoti* *atlaužti, atidaryti*
į-	• kryptis į vidų, rezultatas • kryptis į viršų, rezultatas • rezultatas	*įeiti, įbėgti, įdėti* *įlipti* *įkalbėti*
iš-	• kryptis iš vidaus • rezultatas, susijęs su laiku • rezultatas	*išeiti, išvažiuoti, išmesti* *išbūti, išgyventi* *išvirti, iškepti, išdažyti*
nu-	• kryptis tolyn, rezultatas • kryptis žemyn, rezultatas • rezultatas	*nueiti, nuvažiuoti* *nulipti* *nusiprausti, nuvalyti*
pa-	• kryptis po kuo, tolyn, rezultatas • truputį, nedaug, rezultatas • rezultatas	*palįsti, pabėgti* *padirbėti, pamiegoti* *pavalgyti, pasakyti, padaryti*
par-	• kryptis į namus, rezultatas	*pareiti, parvažiuoti*
per-	• kryptis per ką, rezultatas • grįžtamasis veiksmas, rezultatas • daug, ilgai, rezultatas	*pereiti, perlipti* *perrašyti, perdaryti, perdirbti, perskaityti* *persivalgyti, pervargti*
pra-	• kryptis pro šalį, rezultatas	*praeiti, pravažiuoti*
pri-	• kryptis artyn (prie ko), rezultatas • kryptis į vidų, rezultatas • daug, rezultatas	*prieiti, pribėgti* *pripilti, prinešti* *privalgyti, prirašyti, prikalbėti*
su-	• kryptis vienas į kitą, į vieną vietą • momentinis veiksmas • neigiamas rezultatas • rezultatas	*susirinkti, suvažiuoti* *sušukti* *supurvinti, sudėvėti* *sudegti, suvalgyti*
už-	• kryptis ant ko • kryptis į ką • rezultatas	*užlipti, užvažiuoti, užšokti* *užeiti* *užaugti, uždaryti, užrašyti*

3. Pasakykite, kad darbai jau atlikti.

0. Žinau, rašai sunkų referatą. – ***Jau parašiau.***

1. Girdėjau, perki naują butą. – .... 2. Ar skambins šiandien tėvai? – .... 3. Reikia eiti skalbti savo drabužių. – Nereikia, mama jau .... 4. Eik valgyti. – Kad jau .... 5. Kodėl nieko nekartoji egzaminui? – Kad jau .... 6. Ką virsime pietų? – Jau .... vištą. Ar gerai? 7. Ar šiandien Lietuvoje renka prezidentą? – Ne, jau vakar .... 8. Eikite praustis. – Jau .... 9. Labai noriu saldainių. Gal dar turi? – Ne, jau ....

4. Įrašykite reikiamą priešdėlį.

0. Mes ***pa***valgėme kavinėje ir parėjome namo. 1. Kai ....ėjau iš namų prisiminiau, kad ne ....jungiau šviesos. 2. Kai ....važiavome paštą, ...sukome į kairę ir ....stojome prie kavinės. 3. Kaip puikiai tu šiandien ....rodai! Gal ....važiuos svečių? 4. Studentai ....ėjo į biblioteką ir ....laukė darbuotojos. 5. – Prašom ....eiti, – ....kvietė sekretorė. 6. Gatvę ....eiti galima tik kai dega žalia šviesoforo šviesa. 7. Troleibusas ....važiavo pro stotelę ir ne............stojo, nes niekas iš keleivių nenorėjo ....lipti. 8. ....ėjau visą turgų, bet ananaso ne..........sipirkau. 9. – Kur yra Lituanistinių studijų katedra? – ....lipk į trečią aukštą ir ....suk į dešinę.

	rašyti
ap-	*Aprašykite* savo dieną / paveikslėlį.
nu-	*Nurašyk* traukinių tvarkaraštį.
į-	*Įrašykite* reikiamą formą.
pa-	*Parašyk* man laišką.
pasi-	*Pasirašyk* apačioje, prie datos.
per-	*Perrašykite* šitą užduotį dar kartą.
pri-	Dėstytoja prašė parašyti kelis sakinius, o jis *prirašė* visą puslapį.
su-	*Surašykite* viską, ką matėte avarijoje.
už-	*Užrašyk* savo adresą ant lapelio.

	skaityti
į-	Taip smulkiai parašyta, kad negaliu *įskaityti*.
pa-	Mama, *paskaityk* man pasaką.
per-	Knygą *perskaičiau* per dvi dienas.
pri-	Vaikas *prisiskaitė* baisių istorijų, todėl dabar bijo būti vienas namie.

5. Įrašykite priešdėlius.

0. Neseniai ***per***skaičiau labai įdomų romaną. 1. Vakar tik truputį ....skaičiau ir iškart užmigau. 2. Produkto etiketėje taip smulkiai ....rašyta, kad negalėjau ....skaityti. 3. Prašom atidžiai viską ....skaityti ir apačioje ....rašyti. 4. Galvoju, kad neteisingai ....rašiau ant voko adresą. 5. Nepamiršk manęs ir būtinai ....rašyk laišką. 6. Kadangi blogai ....rašiau pratimą, dėstytoja liepė jį namuose ....rašyti. 7. Man nesunkios užduotys, kur reikia ....rašyti praleistas raides. 8. Būk gera, ...rašyk man dainos apie žiemą žodžius. 9. ....rašyk man antros grupės studentų vardus ir pavardes. 10. ....rašykite savo atostogas ir nepamirškite ....rašyti vardo. 11. ....rašyk man itališkų dainų kompaktinę plokštelę.

6. Įrašykite *ap-, at-, pa-, iš-, į-, nu-, par-, su-, per-, pra-, už-.*
Kur reikia, įrašykite sangrąžos dalelytę *-si-*. **Priešdėliai gali kartotis.**

Vakar pas mane ***už***ėjo draugai ir ....kvietė ....eiti į miestą. Mes ....vaikščiojome, ...plepėjome, ...ėjome kelis barus, todėl ne ....dariau namų darbo. Šiandien anksti ryte ....kėliau, ...viriau kavos, ...gėriau ir ....ėjau iš namų. Kai ....ėjau į troleibusų stotelę ....mačiau, kad pamiršau piniginę. ....ėjau atgal. Kai ....ėmiau pinigus, ...kviečiau taksi, kad ne ....vėluočiau. ....lipau į automobilį ir greitai ....važiavome į universitetą. Kai ....važiavau, susitikau draugą.

– Duok ....rašyti namų darbus, aš vakar neturėjau laiko.

Greit ....rinko visi studentai. ....dėjo paskaita. Dėstytoja skaitė namų darbus. Aš ....rašiau labai netvarkingai, todėl dėstytoja negalėjo ....skaityti ir ....prašė, kad aš ....rašyčiau. Po paskaitų ....ėjau į biblioteką, ...ėmiau žodyną ir ....važiavau namo.

7. Parašykite sakinius su 8 žodžiais. Žodžius pasirinkite patys.

	valgyti
pa-	Toje kavinėje galima skaniai *pavalgyti*.
persi-	*Persivalgyti* nesveika.
prisi-	Tiek *prisivalgiau*, kad vos galiu paeiti.
su-	Vaikas *suvalgė* visą sriubą.
už-	Einu *užvalgyti* dabar, nes vėliau neturėsiu laiko.

	gerti
atsi-	Aš geriausiai *atsigeriu*, kai geriu vandenį.
iš-	Kas *išgėrė* visas sultis?
įsi-	Riebalų dėmė *įsigėrė* į kelnes, nežinau, ar išplausiu.
nu-	Stiklinė labai pilna, *nugerk*, nes išpilsi.
prisi-	Vakarėlyje jis *prisigėrė* ir užmigo.
už-	Vaistus reikia *užgerti* vandeniu.

	daryti
ati-	*Atidaryk* duris, kažkas beldžiasi.
už-	*Uždaryk* langą, man šalta.
į-	Mama labai skaniai *įdaro* vištą.
pa-	Ar *padarei* namų darbus?
pasi-	Vakar *pasidariau* naujus raktus.
pri-	Teste *pridariau* daug klaidų.
su-	*Sudaryk* maisto produktų sąrašą.

	statyti
ap-	Kambarį *apstatėme* naujais baldais.
at-	Sudegusią bažnyčią *atstatė* per porą metų.
į-	*Įstatyk* naują žvakę į žvakidę.
nu-	*Nustatyk* žadintuvą šeštai valandai. Direktorius *nustatė* darbų tvarką.
pa-	Naujų namų kvartale *pastatė* parduotuvę,
per-	*perstatė* kelis senus namus,
pri-	*pristatė* suoliukų.
su-	Puodelius reikia *sustatyti* į spintelę.
už-	Kodėl tu *užstatei* močiutės žiedą?

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....
6. ....
7. ....
8. ....

8. Įrašykite priešdėlius. Kur reikia, įrašykite sangrąžos dalelytę *–si-*.

0. – Tomai, einame pietauti? – Ačiū, aš jau ***pa***valgiau. 1. Vakare ....valgyti nesveika. Aš ....darau tik salotų ir ....geriu vaisinės arbatos. 2. Prieš pietus mėgstu ....valgyti obuolį arba bananą. 3. Savaitgalį močiutė ....darė daug cepelinų ir ....kvietė visą šeimyną pietų. 4. Jaunieji ....darė svečių sąrašą. 5. – Gal nori kavos? – Ačiū, ką tik ....gėriau puodelį. 6. Maistas sausas, ...gerk vandens, kad neužspringtum. 7. Į kambarį ....pirkome naują lentyną, seną reikės ....statyti į kitą vietą. 8. Trakų pilį ....statė per keletą metų. 9. Jonai, ...statyk ant stalo taures ir ....dėk lėkštes. 10. Studentai, susipažinkime. Prašom ....statyti. 11. Kieme ....statyta daug mašinų, negalėsime ....važiuoti.

	pirkti
nu-	Ar jau *nupirkai* namiškiams lauktuvių?
iš-	Į tą koncertą bilietus *išpirko* per pusdienį.
pa-	Vairuotojas bandė *papirkti* policininkus.
pri-	Vakar *pripirkau* kalėdinių dovanų.
su-	Rudenį gamykla *superka* įvairias daržoves.

	žiūrėti
ap-	Vakar *apžiūrėjome* naują parodą.
į-	Tamsoje negalėjau nieko *įžiūrėti*.
pa-	*Pažiūrėk*, kas ten beldžiasi.
per-	Prieš testą reikės *peržiūrėti* savo užrašus.
pri-	Ar gali *prižiūrėti* gėles, kol mūsų nebus?

	dėti
ati-	Tą darbą *atidėjau* rytdienai ir nuėjau į kiną.
į-	*Įdėk* dar truputį pyrago.
pa-	Kur *padėjai* mano žodyną?
per-	Aš jį *perdėjau* iš lentynos ant stalo.
pri-	Jis man *pridėjo* pilną lėkštę makaronų.
su-	*Susidėk* savo daiktus tvarkingai.
už-	*Užsidėjau* kepurę ir išėjau pasivaikščioti.

	virti
ap-	Pirmiausia mėsą reikia *apvirti*, o po to kepti.
iš-	Pietūs jau *išvirė*, einame valgyti.
pa-	Košę *pavirkite* 5 min. ir palikite uždengtą dar 5 min.
per-	Bulvės *pervirė*, reikia daryti košę.
pri-	Kam *privirei* tiek daug maisto? Kas viską suvalgys?
už-	Kai *užvirs* vanduo, sudėkite daržoves.

9. Išplėskite sakinius.

0. Žiūrėjome filmą.
*Vakar **žiūrėjome** puikų prancūzų režisieriaus **filmą**.*

1. Skaitau laikraščius.
....
....

2. Pasakė naujieną.
....
....

3. Prašom imti.
....
....

4. Surašyti produktus.
....
....

5. Klausė dėstytojo.
....
....

6. Gavo dovaną.
....
....

0. Apžiūrėjome miestą.
*Ekskursijoje **apžiūrėjome** senąjį **miestą** ir nuvažiavome vakarieniauti.*

1. Perskaičiau knygą.
....
....

2. Užsisakėme bilietus.
....
....

3. Prašom užimti vietą.
....
....

4. Užrašyti informaciją.
....
....

5. Policininkas apklausė.
....
....

6. Juos apgavo.
....
....

10. Parašykite po sakinį.

1) atnešti: ....
2) išnešti: ....
3) įnešti: ....

4) nunešti: ....

5) pernešti: ....

6) panešti: ....

7) pranešti: ....

8) parnešti: ....

9) prinešti: ....

10) sunešti: ....

11) užnešti: ....

11. Įrašykite priešdėlius.

0. Ar gali man ***į***dėti cukraus į kavą? 1. Būk geras, ...nešk truputį mano kuprinę. 2. Aš ....būsiu namie, o tu ....eik į turgų ir ....nešk daržovių ir vaisių. 3. Turistai nori ....žiūrėti Vilniaus senamiestį. 4. Reikia ....nešti stalą iš svetainės į virtuvę. 5. Kas ....nešė į kambarį tiek daug sniego? 6. Ar gali ....daryti duris, kad girdėčiau telefoną? 7. Kokią kompaktinę plokštelę ....pirkai savo draugui? 8. Mažus vaikus ....žiūri senelė. Ji ....verda valgyti, ...eina su jais į lauką. 9. ....žiūrėjau naują žurnalą, bet nieko įdomaus neradau. 10. Spektaklį ....dėjo kitai savaitei, nes ....sirgo pagrindinis aktorius. 11. Visus dokumentus ....dėkite tvarkingai. 12. Tuščius butelius ....perka visos didžiosios parduotuvės. 13. Gal galite ....nešti anketą į katedrą? 14. Ar jums ....nešė, kad rytoj rašome testą? 15. Draugai ....dėjo daug knygų, kad ....vežčiau namo. 16. Makaronai sulipo, nes tu juos ....virei. 17. Reikia ....laukti, kol ....virs pienas ir nukelti puodą nuo viryklės, kad ne ....bėgtų. 18. Kad orkaitėje bulvės greičiau ....keptų, jas reikia ....virti 5–7 minutes. 19. Lina svečiams ....virė du puodus cepelinų.

12. Įrašykite priešdėlius.

iš- / į-

0. Linas gavo dovaną gimtadienio proga. Draugai ***į***vyniojo ją į gražų popierių. 1. Kai Linas ....vyniojo dovaną, labai apsidžiaugė. 2. Vakar savo stalčiuje radau naują knygą. Įdomu, kas ją man ....dėjo? Aš ....ėmiau knygą ir paklausiau, kieno ji. 3. Mano kišenėse daug troleibuso bilietų. Kai ....lipu į troleibusą, ...siimu bilietą, pasižymiu ir ....sidedu į kišenę. 4. Tadai, ...pilk man sulčių. Padavėjas netyčia ant stalo ....pylė kavą. 5. Mariau, ...nešk šiukšles, jau pilna dėžė. 6. Drabužiai džiūvo lauke. Kai pradėjo lyti, mama ....nešė juos į vidų. 7. Per metus studentai ....moko gerai kalbėti lietuviškai. 8. Vakar Povilui skaudėjo galvą, todėl jis ....gėrė vaistų ir nuėjo miegoti. Kas ....gėrė mano kavą? 9. Šiemet Saulius ....stojo į universitetą.

ap- / nu- / per-

0. Šiandien lauke nešalta, aš ***ap***sirengiau per šiltai. 1. Darbe vieną megztinį ....sivilkau. 2. Kai pareinu namo, pirmiausia ....siaunu batus ir ....sirengiu. 3. Laura, gal gali man ....rašyti paskaitų tvarkaraštį? 4. Per paskaitą mums reikėjo ....rašyti savo darbo dieną. 5. Kas padarys daug klaidų, turės ....rašyti visą užduotį. 6. Vasarą kaime gera ....simesti batus ir pasivaikščioti basam po žolę. 7. Šiandien Rūta ....siavė naujus batus, bet jie buvo nepatogūs, ir ji ....siavė senus. 8. Vaisius močiutė ....dėjo iš mažos į didesnę lėkštę. 9. Iškeptą tortą reikia ....lieti šiltu šokoladu. 10. Brolis gerai ....galvojo kelionės maršrutą. 11. Mano draugai nusipirko naują butą. Du kambarius jau ....statė naujais baldais. 12. Jonas ....statė stalą į kitą vietą. 13. Lukas ....statė mašiną arčiau universiteto. 14. Gydytojas ....statė ligą – plaučių uždegimas.

13. Perskaitykite ir perrašykite tekstą, lyg viskas jau buvo, pasibaigė.

Šiandien šeštadienis. Mano draugas Liudas keliasi vėliau. Jam nereikia skubėti, todėl lėtai prausiasi, pusryčiauja, geria kavos. Tada jis tvarkosi namus ir žiūri futbolo varžybas. Jo žmona skalbia drabužius, valo dulkes ir kepa šokoladinį pyragą. Liudas ne tik žiūri futbolą, bet ir skaito laikraštį. Kai jis baigia skaityti, ima lėkštę su pyragu ir valgo jį. Tada sėdasi prie kompiuterio, skaito elektroninius laiškus ir rašo laišką broliui į Vokietiją. Brolis ten važiavo mokytis. Jis truputį studijuos Leipcigo universitete, o tada iš ten vyks į Berlyną. Berlyne brolis planuoja gyventi ilgiau, todėl jau dabar ieško, kur nuomotis butą.

Paskui Liudas skambina tėvams. Kalbasi su jais ir tariasi susitikti sekmadienį.

Vėliau Liudas eina į parduotuvę pirktis. Jo žmona virs skanią vakarienę. Pakeliui kioske jis pirkosi troleibuso bilietų. Vakare Liudas valgys, kalbėsis su žmona, žiūrės televizorių, skaitys ir eis miegoti.

*Šiandien šeštadienis. Mano draugas Liudas **atsikėlė** vėliau.* ....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

14. Parašykite priešdėlį ir reikiamą veiksmažodžio formą.

Paprastai aš *(keltis)* ***keliuosi*** apie šeštą, bet vakar ***pra**miegojau* ir ....kėliau tik 7.30 val. Į pirmą *(ir vienintelę)* paskaitą jau ....vėlavau. ....siprausiau, ...valgiau, ...siviriau kavos ir ....skaičiau rytinį laikraštį. Aš *(domėtis)* .... muzika ir noriu rytoj ....eiti į koncertą, todėl ....žiūrėjau dar kartą koncertų repertuarą. Tada ....galvojau, kad į koncertą galėčiau ....sikviesti draugę ir ....skambinau jai. Draugė negalėjo kalbėti, nes buvo parduotuvėje. Ji ....sakė, kad ....skambins man, kai ....eis namo ir tada mes ....sitarsime dėl koncerto.

Man reikėjo ....tvarkyti butą. ....dariau langus, ...vėdinau kambarius, ...valiau dulkes, ...liejau gėles, ...skalbiau drabužius. Pagaliau *(ilsėtis)* ....: ....gėriau kavos, ...valgiau gabaliuką šokolado ir ....ėjau pasivaikščioti. *(Grožėtis)* .... rudens gamta, *(stebėtis)* .... nemandagiais vairuotojais, *(kalbėtis)* .... su storu ponu, kuris vaikščiojo su dideliu šunimi.

	sakyti
at-	*Atsakyk* į klausimą.
atsi-	Jis *atsisakė* eiti su mumis.
iš-	Aš jam *išsakiau* viską, ką galvoju.
į-	Direktorius *įsakė* į darbą ateiti anksčiau.
pa-	*Pasakyk*, kiek dabar valandų.
su-	*Susakiau* studentams viską, ką reikia padaryti per savaitę.
už-	Norėčiau *užsakyti* bilietus iš anksto.

	prašyti
atsi-	Jonai, *atsiprašyk* už savo žodžius.
iš-	Studentai *išprašė* nerašyti testo.
pa-	*Paprašiau* knygos / draugą knygos.

	duoti		**imti**
ati-	Kada *atiduosi* skolą? Mama *atidavė* man savo žiedą.	*at-*	Chuliganas *atėmė* iš moters rankinę.
per-	Joana, *perduok* studentams kopijas.	*iš-*	*Išimk* iš spintos šiltus batus.
pa-	*Paduok* man tą didelį obuolį.	*nu-*	Ar gali *nuimti* lagaminą nuo spintos?
už-	Ką *uždavė* namų darbų?	*pa-*	*Paimk* tą knygą.
iš-	Tomas *išdavė* draugo paslaptį.	*su-*	Policija *suėmė* vagį.
		už-	*Užimk* man vietą prie savęs.

15. Įrašykite priešdėlius. Kur reikia, įrašykite sangrąžos dalelytę –*si*-.

0. Draugė ***pa***rašė man laišką. 1. Reikės jai ....sakyti. ....rašyk man jos adresą. 2. Jei gali, ...rašyk man traukinių į Kauną tvarkaraštį. 3. Gal galite ....duoti studentams, kad nebus paskaitos ir ....sakyti, ką reikia ....daryti namuose? Dar reikėtų ....daryti langą, kad auditorija išsivėdintų. 4. Dėstytojas ....davė ....rašyti pratimą: ....rašyti raides ir ....sakyti į klausimus. Taip pat reikėjo ....rašyti savo atostogas. 5. Ar gali ....duoti tą žodyną? 6. – Kada tu ....duosi mano knygą? Dar ne ....skaitei? – Rytoj ....nešiu. ....prašau, kad taip ilgai negrąžinau. 7. ....duok linkėjimų savo šeimai. 8. Sekretore, ...imkite iš stalčiaus dokumentus ir ....duokite tai studentei. Studentė ....ėmė dokumentus ir ....nešė namo. 9. Vakar policija ....ėmė vagių grupę ir ....ėmė iš jų vogtus daiktus. 10. ....imkite mums vietą prie jūsų. 11. Vyras ....ėmė kepurę ir .... ėjo į bažnyčią. 12. Ar jau skaitei tą naują romaną? ....skaityk, ką apie jį rašo laikraštyje. 13. – Ar jau .... valgei? – Aš ką tik ....valgiau bandelę su dešrele, dabar nieko nenoriu. 14. Parduotuvę ....darė remontui. 15. Kitą savaitę kraustysiuosi į naują butą. Reikės ....prašyti draugo, kad ....dėtų.

16. Įrašykite reikiamą veiksmažodį tinkama forma.

apšalti, atšalti, pašalti, ~~peršalti~~, prišalti, sušalti, šalti, užšalti (šąla, šalo)

0. Jonai, tu visą dieną kosi ir čiaudai, kur taip ***peršalai***? 1. Vakar ilgai laukiau troleibuso ir labai .... Kai grįžau, gėriau daug karštos arbatos, kad nesusirgčiau. 2. Rudenį naktį dažnai truputį ...., bet dieną saulė pakyla ir vėl būna nešalta. 3. Lauke ...., renkis šiltai! 4. Po nakties automobilio langai ...., todėl ryte reikėjo nusivalyti, nes nesimatė, kur važiuoti. Net langų valytuvai .... 5. Ne kiekvieną žiemą Vilniuje .... Neries upė. 6. Visą dieną buvo šilta, bet vakare oras staiga ...., apsiniaukė, pakilo vėjas, atrodė, kad tuoj lis.

apkalbėti, atkalbėti, įkalbėti, kalbėti, pasikalbėti, perkalbėti, prikalbėti, susikalbėti, užsikalbėti (kalba, kalbėjo)

1. Ateik pas mane savaitgalį, ..., išgersime kavos. 2. Tomas nusprendė studijuoti Šiauliuose ir niekas negalėjo jo .... 3. Aš labai nenorėjau važiuoti į ekskursiją, bet draugė .... ir dabar džiaugiuosi, kad jos paklausiau. 4. Po pirmo semestro mes jau laisvai galime .... lietuviškai. 5. Nemandagu .... žmogų, kai jo nėra. 6. Lektorė tiek visko ...., kad net galva apsunko nuo informacijos gausos. 7. Vakar susitikau seniai nematytą draugę ir .... iki vėlumos. 8. Paskaita buvo nuobodi: profesorius atėjo, ... savo laiką ir išėjo. 9. Jis gali .... visą dieną, kad tik būtų, kas klausosi. 10. Aš .... draugą atostogauti Lietuvoje.

gyventi, apsigyventi, išgyventi, nusigyventi, pagyventi (gyvena, gyveno)

1. Lietuvoje mes .... pusę metų. 2. Kitąmet vasarą mes jau .... sodyboje prie ežero. 3. Kur jūs paprastai .... Vilniuje? 4. Tomas dvi savaites .... bendrabutyje ir persikraustė į butą. 5. Kadangi niekur nenorėjo dirbti, greitai jie visiškai .... ir tada teko kraustytis į mažesnį butą.

žiūrėti, įžiūrėti, pažiūrėti, prižiūrėti (žiūri, žiūrėjo)

1. Aną savaitę Violeta .... savo sesers berniuką. 2. Ar vakar .... koncertą? 3. Kas kitą mėnesį .... mano šunį? 4. Negaliu ...., kas čia parašyta. 5. Kažkas beldžiasi. Tomai, ..., kas atėjo.

rinkti(s), pasirinkti, išrinkti, išsirinkti, prisirinkti, susirinkti, surinkti (renka(si) rinko(si))

1. Kodėl tu .... šią profesiją? 2. Jei galiu, aš visada .... atostogas prie jūros. 3. Šiandien eisiu į knygyną, ... mamai receptų knygą ir atostogoms knygą sau. 4. Draugas .... senus atvirukus. 5. Į kursus .... studentai iš įvairių šalių. 6. Dėstytojas .... studentų namų darbus. 7. Vakar buvome miške. .... ne tik grybų, bet ir uogų.

17. Įrašykite reikiamą priešdėlį.

pri- / su- / į- / iš- / už- / par-

0. Vakar buvome svečiuose pas senelius. Močiutė ***pri***gamino maisto, ***pri***kepė sausainių.

1. Buvo labai smagu: ....sivalgėme, ...sikalbėjome, ...sijuokėme. Senelis prisiminė savo jaunystę, ...pasakojo įvairiausių juokingų istorijų. 2. Savaitgalį su draugais buvome klube – ....sišokome, ...sidainavome. Kai ....ėjome iš klubo, buvo jau vėlu. Mes ....sistabdėme taksi ir ....važiavome namo. 3. – Tadai, einam ....kąsti! – Ačiū, ...valgiau bandelę, dabar valgyti nenoriu. 4. Eglė ir Jonas ....situokė prieš mėnesį. 5. ....plyšo kelnės, reikia ....siūti. Ištrūko saga, reikia ....siūti. Kur taip ....sipurvinai džinsus? 6. Labai noriu gerti. Ar gali ....pilti vandens? Draugas ....pylė pilną stiklinę vandens. 7. Vakar vakare atėjo draugų ir ....trukdė man baigti namų darbą. 8. Tomuk, jau ....bėgo pilna vonia vandens, gali eiti maudytis. 9. Kai svečiai išėjo namo, reikėjo ....tvarkyti kambarį. Aš ....ploviau ir ....šluosčiau indus. 10. Kai laukėme troleibuso, labai ....šalome. Parėję namo ....gėrėme karštos arbatos ir ....šilome.

18. Parašykite veiksmažodžius su priešdėliais arba be jų. Kur reikia, parašykite neigiamą veiksmažodžio formą.

0. Kol tu *(miegoti)* ***miegojai***, aš *(ruošti)* ***paruošiau*** pusryčius.

1. Prieš savaitę aš *(keltis)* .... į naują butą. Visą mėnesį *(rinktis)* ...., *(žiūrėti)* .... daug butų įvairiuose rajonuose, kol *(rinktis)* .... šį. Dabar reikia dar truputį *(tvarkytis)* .... ir tada aš *(kviesti)* .... jus į svečius. – Gerai, mes mielai *(eiti)* ....

2. Draugas norėjo *(pirkti)* .... man knygą apie muziką, bet ši knyga labai populiari ir visus egzempliorius jau *(pirkti)* .... Kai savaitgalį važiuosiu *(pirktis)* ...., reikės *(žiūrėti)* .... dar kitame knygyne. Daugiausia knygų aš *(pirktis)* .... knygų mugėse, nes ten *(būti)* .... didesnis pasirinkimas ir pigiau.

3. Kasdien į universitetą aš *(važiuoti)* .... automobiliu, bet šiandien *(važiuoti)* .... troleibusu, nes automobilis *(gesti)* .... Paskutiniu metu jis dažnai *(gesti)* .... Reikės *(vežti)* .... meistrams, kad *(žiūrėti)* .... ir *(taisyti)* ....

19. Parašykite veiksmažodžius su priešdėliais arba be jų. Kur reikia, parašykite neigiamą veiksmažodžio formą.

0. – Tomai, gal žinai, ką *(statyti)* ***stato*** prie mūsų bendrabučio? – Nežinau, pamatysime, kai *(statyti)* ***pastatys.***

1. – Artūrai, ar tu rytoj *(važiuoti)* .... su mumis į Kauną? – Taip, tik nežinau, kada mes *(vykti)* ....? – *(Važiuoti)* .... devintą valandą iš Katedros aikštės, o *(grįžti)* .... apie šeštą vakare.

2. – Aš *(valgyti)* .... kažko sūraus, dabar noriu *(gerti)* .... Gal gali *(pilti)* .... sulčių? – Sulčių jau nėra, kažkas visas *(gerti)* .... Aš *(virtis)* .... arbatos, gal nori, kad ir tau *(daryti)* ....? – Gerai, mielai *(gerti)* .... puodelį arbatos su medumi.

3. Tomas *(nuomotis)* .... butą metams. Už buto nuomą, elektrą ir dujas jis *(mokėti)* .... kas mėnesį. Ar tu jau *(mokėti)* .... šio mėnesio nuomą?

4. – Ar gali *(duoti)* .... mano žodyną? – Aš *(skolinti)* .... Jonui, jis sakė, kad rytoj *(duoti)* .... Jei tau reikia, gali *(imti)* .... šitą, mano.

5. – Sofija, kodėl tu *(vėluoti)* .... ? – Aš vakar ilgai *(dirbti)* .... , (gultis) .... vėlai ir *(miegoti)* .... Taip *(laukti)* .... savaitgalio, nes galėsiu *(miegoti)* .... , kiek noriu.

6. Mano draugė yra vertėja, ji *(versti)* .... iš ispanų ir italų kalbų į lietuvių. Ji *(versti)* .... jau tris knygas, bet aš dar nė vienos *(skaityti)* .... Gal *(skaityti)* .... nors vieną per atostogas, kai *(važiuoti)* .... prie jūros.

7. – Prašom *(kartoti)* .... dar kartą. – Aš jau *(kartoti)* .... kelis kartus, daugiau *(kartoti)* .... , reikia atidžiau klausytis ir *(plepėti)* .... *(Plepėti)* .... galėsite po paskaitos.

VEIKSMAŽODŽIŲ PRIESAGOS

Darome iš *būdvardžių* su priesagomis:

-ėti, -ėja, -ėjo (savaiminis veiksmas) ir **-inti, -ina, -ino** (aktyvus veiksmas; daryti tokį ar tai, kas pasakyta pagrindiniu žodžiu): *gerėti – gerinti; stiprėti – stiprinti; storėti – storinti; saldėti – saldinti...*

Valdžia sako, kad gyvenimas ***gerėja***. // Reikia ***pagerinti*** gyvenimo sąlygas bendrabutyje.
Seserį ***storina*** šito modelio sijonas. // Draugė susirūpino, nes pradėjo ***storėti***.

Su priesaga *–**inti*** galima daryti ir veiksmažodžius iš veiksmažodžių: augti – *auginti*, degti – *deginti*:

Augalai, kuriems reikia daug saulės ir šilumos, Lietuvoje ***neauga***. // Lietuviai ***augina*** namuose egzotiškus augalus.
Ar tu gali ***uždegti*** laužą? // Pavasarį negalima ***deginti*** žolės, nes žūva maži gyvūnai.

1. Įrašykite tinkantį pagal prasmę veiksmažodį.

paaiškėti – paaiškinti: Benai, ***paaiškink*** man šią užduotį, nieko nesuprantu. Ačiū, jau ...., dabar jau suprantu.

stiprėti – stiprinti: Po ligos jis nebegėrė vaistų, o .... organizmą vitaminais, kasdien mankštindavosi. Todėl greitai su................................. ir galėjo eiti į paskaitas.

tobulėti – tobulinti: Atvažiavau į kursus, kad pasi................................. lietuvių kalbos žinias. .... niekada nevėlu.

trumpėti – trumpinti; ilgėti – ilginti: Pavasarį dienos ...., o naktys .... Jei jūs nespėsite parašyti testo, dėstytojas gali pa................................. paskaitą, o jei parašysite anksčiau – su ....

gerėti – gerinti: Reikia .... mitybą, keisti gyvenimo įpročius, tada būsite sveiki. Ar gyvenimas Lietuvoje ....?

siaurėti – siaurinti: Mama, ar gali su................................. mano kelnes? Jonas buvo labai pavargęs, jo akys ...., ... ir visai užsimerkė. Iš pradžių kelias buvo platus, bet paskui su................................. ir buvo sunku važiuoti didele mašina.

gražėti – gražinti: Per paskutinius dešimt metų Vilnius labai iš................................. . Vakar susitikau Laimą. Kaip ji iš.................................! Mama pasi................................. ir išėjo į teatrą.

augti – auginti: Tadai, kaip už................................. tavo vaikai! Ką tu .... savo darže ir sode?

degti – deginti: Rudenį žmonės .... sausus lapus. Kadangi Tomui suėjo dvidešimt metų, ant torto .... daug žvakučių.

Darome iš *veiksmažodžių:*

a) ***-inėti, -inėja, -inėjo*** (kartojamas veiksmas su stipresniu ar silpnesniu intensyvumu): *mušti – mušinėti; bėgti – bėginėti; klausti – klausinėti; šokti – šokinėti; važiuoti – važinėti; joti – jodinėti; žiūrėti – žiūrinėti.*

b) ***-ioti, -ioja, -iojo*** (besikartojantis veiksmas; nerodo krypties): *bėgti – bėgioti; plaukti – plaukioti; skristi – skraidžioti* (su judėjimo veiksmažodžiais).

2. Įrašykite reikiamą žodį. Parašykite po sakinį su šiais žodžiais.

atsakyti – atsakinėti

Per egzaminą ***atsakinėjau*** apie valandą. Kodėl tu ne................................., kai klausiu.

....

klausti – klausinėti

Pa................................ ko nors, kur yra artimiausias prekybos centras. Dėstytoja ilgai ...., bet aš tylėjau.

....

važiuoti – važinėti

– Kur .... per atostogas? – Kasmet .... prie jūros, o šįmet norėčiau paturistauti gamtoje. Į universitetą .... troleibusu.

....

bėgti – bėgioti

Man patinka sportuoti, bet labai nemėgstu .... rytais. Kur taip skubi? .... į paskaitas, vėluoju.

....

nešti – nešioti

Ką čia taip sunkiai .... į penktą aukštą? Mama kasdien .... pietus seneliui į namus. Vakar visą dieną .... dokumentus iš vienos ministerijos į kitą. Aš mėgstu .... džinsus.

....

vežti – vežioti

– Einame į kiną? – Negaliu, reikia nu.............................. referatą dėstytojai. Mano brolis vairuotojas, jis .... turistus po Vakarų Europą.

....

vesti – vedžioti

Kiekvieną vakarą aš .... šunį, bet šiandien turiu daug darbo. Tadai, ar gali šįvakar tu iš...................................... šunį? Mama nu....................................... vaiką pas odontologą.

....

-auti, -auja, -avo. Dažniausiai daroma iš daiktavardžių, kurie reiškia vietų, daiktų, užsiėmimų pavadinimus.

Jei padaryti iš asmenų pavadinimų, reiškia būti ar dirbti kuo nors: mokytojas – *mokytojauti*, dalyvis – *dalyvauti*, šeimininkas – *šeimininkauti*.

Ar tu ***dalyvausi*** Vasaros lituanistikos kursuose?
Kai baigė universitetą, Jonas trejus metus ***mokytojavo*** Vilniuje.

Jei padaryti iš konkrečių daiktų pavadinimų, reiškia *ieškoti* ko nors, *rinkti* ką nors: uoga – *uogauti*, grybas – *grybauti*.

Vasarą dažniausiai važiuojame ***uogauti*** į Dzūkiją.
Tomas nevažiavo ***grybauti***, nes pramiegojo.

Taip pat gali turėti dalyvavimo (tame, kas pasakyta pamatiniu žodžiu) reikšmę: atostogos – *atostogauti*, lenktynės – *lenktyniauti*.

Mes ***atostogaujame*** prie jūros.
Vaikai ***lenktyniauja***, kas atbėgs pirmas.

Bet gali būti daromi ir iš veiksmažodžių (reiškia veiksmą, kuris vyksta daug kartų):

rėkti, rėkia, rėk~~ė~~ **+ auti –** *rėkauti*: Stadione ***rėkavo*** futbolo aistruoliai.
žioti, žioja, žioj~~o~~ **+ auti –** *žiovauti*: Filmas buvo nuobodus, todėl Marija visą laiką ***žiovavo***.

3. Padarykite veiksmažodžius su priesaga *–auti* **ir įrašykite į sakinius.**

0. Man labai patinka vasarą *(grybas)* ***grybauti***, bet grybų aš nemėgstu. 1. Miške vaikai *(lenktynės)* ...., kuris ras daugiau grybų. 2. Kodėl tu pyksti? Juk aš tik *(juokas)* .... 3. *(Uoga)* .... geriausia anksti ryte, tada dar nebūna žmonių. 4. Rytoj rektorius *(dalyvis)* .... susitikime su studentais. 5. Rūta nemėgsta, kai kiti *(šeimininkas)* .... jos kambaryje. 6. Vakar susitarėme su Mariumi eiti *(riešutas)* ...., bet šiandien lyja, todėl neisime. 7. Kur tau patinka *(atostogos)* ....? 8. Vakar už sienos kažkas taip garsiai *(rėkti)* ...., kad Tomas pusę nakties negalėjo užmigti. Kitą dieną paskaitose jis visą laiką *(žioti)* .... 9. Tadas metus *(advokatas)* .... Kaune, o po to persikėlė į Klaipėdą. 10. Kiekvieną vasarą mes *(iškyla)* .... Lietuvoje prie ežerų. 11. Vakar jie buvo stadione ir žiūrėjo, kaip *(rungtynės)* .... Vilniaus ir Kauno komandos.

Darome iš *veiksmažodžių*. Reiškia veiksmą, kuris vyksta daug kartų:

a) ***-(s)tyti , -sto, -stė:***

pjauti (pjauna, pjovė) – pjaustyti (pjausto, pjaustė)

Tėvas ***pjauna*** duonos kepalą per pusę. // ***Supjaustyk*** dešrą.

lenkti (lenkia, lenkė) – lankstyti (lanksto, lankstė)

Lina ***perlenkė*** dokumentą per pusę. // Jam patinka ***lankstyti*** iš popieriaus lėktuvėlius.

griebti (griebia, griebė) – graibstyti (graibsto, graibstė)

Praeivis ***griebė*** moteriai už rankos. // Naują populiaraus autoriaus knygą ***išgraibstė*** per dvi dienas.

b) ***-yti, -o, -ė:***

mesti (meta, metė) – mėtyti (mėto, mėtė)

Domai, ***mesk*** kamuolį man! // Vaikai kieme ***mėto*** kamuolį į krepšį.

šauti (šauna, šovė) – šaudyti (šaudo, šaudė)

Kas čia ***šovė***? // Kareiviai mokėsi ***šaudyti***.

verti (veria, vėrė) – varstyti (varsto, varstė)

Prisivėriau pirštą su mašinos durelėmis. // ***Nevarstyk*** durų, lauke šalta.

spirti (spiria, spyrė) – spardyti (spardo, spardė)

Žaidėjas ***spyrė*** kamuolį į vartus – įvartis! // Kieme vaikai ***spardo*** kamuolį.

4. Įrašykite tinkantį pagal prasmę veiksmažodį.

1. pjauti – pjaustyti

Birute, svečiams ***supjaustyk*** sūrį ir mėsą, o man at.......................... gabaliuką torto. Kas gali su.......................... visą tortą?

2. klausti – klausinėti

Kiek tu gali manęs apie tą patį .... ? Tu jau pa............................... kartą, atsakiau, ir viskas.

3. žiūrėti – žiūrinėti

– Ką veikei vakar po pietų? – Buvau parduotuvėje, ap............................... naujus baldus svetainei, bet niekas nepatiko, o vakare .... televizorių.

4. įrodyti – įrodinėti

Vakar susiginčijo Mindaugas su Martynu. Kiekvienas .... savo tiesą, bet nieko ne ....

5. mesti – mėtyti

Šarūnai, ... kamuolį čia! Jonas .... rūkyti. Vaikai iš .... daiktus po visą kambarį. Per treniruotę krepšininkai .... kamuolį į krepšį.

6. (at)laužti – (ne)laužyti

Sesuo .... gabaliuką pyrago ir padavė broliui. Tomai, sėdėk gražiai, ... kėdės.

7. šaukti – šūkauti

Kas mane ....? Auditorijoje už sienos visą paskaitą kažkas ....

-imas, -ymas. Darome iš *veiksmažodžių* 3 (būtojo kartinio laiko) formos. Daiktavardžiai pasako veiksmų arba procesų pavadinimus.

fotografav~~-o~~	+ **–imas**	***Fotografavimas** jam padeda atsipalaiduoti.*
ruoš~~-ė~~		*Man įdomu maisto **ruošimas**.*
pasivaikščioj~~-o~~		*Mums labai patiko **pasivaikščiojimas** su jumis.*
(atidar**yti**, dar**o**) dar**-ė**	+ **–ymas**	*Parodos **atidarymas** buvo įspūdingas.*
(rūk**yti**, rūk**o**) rūk**-ė**		***Rūkymas** labai kenkia sveikatai.*
(lank**yti**, lank**o**) lank**-ė**		*Ligonių **lankymas** nuo 16 val. iki 19 val.*

5. Iš veiksmažodžių padarykite daiktavardžių abstraktus su priesagomis *-imas // -ymas* ir parašykite su jais po sakinį.

0. Skaityti, skaito, *skaitė* – ***skaitymas***.

Skaitymas – puiki atostogų veikla.

1. Eiti, eina, *ėjo* – ....

....

2. Žaisti, žaidžia, *žaidė* – ....

....

3. Tvarkyti, tvarko, *tvarkė* – ....

....

4. Gerti, geria, *gėrė* – ....

....

5. Sportuoti, sportuoja, *sportavo* – ....

....

6. Mokyti, moko, *mokė* – ....

....

7. Taupyti, taupo, *taupė* – ....

....

8. Laukti, laukia, *laukė* – ....

....

9. Vairuoti, vairuoja, *vairavo* – ....

....

10. Skelbti, skelbia, *skelbė* – ....

....

KARTOJIMAS

1. Įrašykite tinkamas įvardžiuotinių būdvardžių formas.

Naujoji Vilnia

0. ***Naujoji Vilnia*** yra netoli nuo Vilniaus. 1. Mes ilgai negalėjom rasti .... 2. .... reikia naujos mokyklos. 3. Jei nori nuvažiuoti į ...., lipk į 4 autobusą. 4. Visai neseniai supažindinau savo svečius su .... 5. Mano pusbrolis gyvena ....

Didžioji gatvė

1. .... – Pilies gatvės tęsinys. 2. Iki .... mes einame pėsčiomis. 3. Kai nori nueiti į ...., reikia eiti Pilies gatve. 4. Turistai žavisi .... 5. .... daug senoviškų namų.

Didysis kiemas

1. Mūsų svečiai dar nebuvo universitete ir nematė .... 2. Tvarkyti .... pakvietėme studentų. 3. Visus studentus rektorius pakvietė į .... 4. Universiteto svečiai grožisi .... 5. Naujųjų mokslo metų šventė vyko ....

Didieji Grįžulo Ratai

1. .... – vienas iš gražiausių žvaigždynų. 2. Kiekvieną naktį .... nematome. 3. Man patinka stebėti ....

Nešiojamasis kompiuteris

1. Tomas nori pirkti .... 2. Rūta dar neturi .... 3. Dabar .... labai populiarūs. 4. Man nepatinka dirbti .... 5. Mes turime du .... 6. Nupirkome dėklą ....

Naujosios technologijos

1. Aš domiuosi .... 2. Vakar konferencijoje buvo kalbėta apie .... 3. Daug žmonių savo gyvenimo neįsivaizduoja be ....

Viešasis transportas

1. Tomai, ar keitėsi .... tvarkaraščiai? 2. .... reikia elgtis kultūringai. 3. Jam nepatinka važiuoti ...., nes užtrunka daug laiko. 4. Konferencijoje buvo kalbama, kaip pagerinti Vilniaus ....

2. Padarykite ir įrašykite šių žodžių reikiamą formą (būdvardžio reikiamą giminę, laipsnį; prieveiksmio reikiamą formą).

arti, brangus, daug, didelis, geras, greitas, ilgas, įdomus, labai, lėtas, mažas, nuobodus, pigus, prastas, skanus, šiltas, trumpas

0. Lietuvoje turiu ***daug*** draugų.

1. Žiemą reikia rengtis ...., nes lauke šalta. Pardavėja, šitas paltas ...., bet per .... Gal galėtute parodyti ....?

2. Man .... patinka pavasaris negu ruduo, o .... patinka vasara, nes tada būna .... ir yra atostogos. Bet .... Lietuvoje pavasarį, gegužę.

3. – Ar jūs jau .... laukiate Tomo? – Taip, ..., beveik 40 minučių. Jo visada tenka laukti .... iš visų. – Viskas, ... nebelauksime, važiuosime be jo. Mūsų laukia dar .... kelias.

4. – Kas gamina maistą .... iš visų? – Turbūt mama, bet ir tėtis gamina .... Jis verda labai .... žuvienę, o mamos pyragai labai .... – Aš pasistengsiu pagaminti dar .... už juos. Kai buvau mažas, man atrodydavo, kad draugų mamos gamina .... negu mano. Ar sutinki, kad .... valgyti namie?

5. Rūta, šiandien nesusitikime, nes .... jaučiuosi. Jei rytoj jausiuosi dar ...., eisiu pas gydytoją, o jei .... – paskambinsiu.

6. – Lietuvoje pirkti butą .... Aš .... moku už buto nuomą, o tu? – Aš moku .... negu tu, bet mano butas ir ...., ir ....

7. – Vakarykštis filmas buvo .... – Tikrai? Man keista, kad tau buvo ...., nes visą laiką sakei, kad tau tokie filmai ....

8. – Tu eini per ...., aš nespėju su tavimi. Gal gali eiti ....? – Ne, negaliu, nes tada mes pavėluosime į traukinį. Ir tu eik ....

9. Jie gyvena .... nuo centro, bet Lina gyvena dar .... iš visų gyvena Domas. Gyventi centre yra .... negu priemiestyje. Kur tu norėtum gyventi ....: mieste ar priemiestyje?

10. – Ši knyga ...., gal turi ....? – Aš nežinau, kas tau ....

3. Iš šitų žodžių sudarykite sakinius.

0. pinigai, jaunesnysis, prašyti, truputis, paskolinti, brolis, jis.

Jaunesnysis brolis prašė paskolinti jam truputį pinigų.

1. Mes, vaikščioti, senasis, vakar, po, ilgai, parkas.

....

2. Mažoji, galerija, vakar, paroda, grafika, nauja, aplankyti, mes.

....

3. Eiti, aš, į, aplankyti, rytoj, draugas, ligoninė, geras.

....

4. Aš, patikti, pro, į, žiūrėti, medžiai, ruduo, langas, spalvoti.

....

5. Mes, būti, ilgosios, per, pas, atostogos, visa, giminės.

....

6. Jie, susitikti, restoranas, kasdien, į, apie, pietauti, dvylikta, ir, tas pats, eiti.

....

7. Viena, prašom, visa, po, padaryti, nuotrauka.

....

8. Važiuoti, jos, į, apsipirkti, dažniausiai, šeštadieniai, parduotuvė, ta pati.

....

9. Šįmet, iš, įvairi, susirinkti, į, studentas, universitetas, šalis.

....

10. Gera, studentė, nuomoti, jaukus, prieš, pažįstama, viena, metai, butas, Didžioji gatvė.

....

11. Aš, į, reikėti, šiandien, naujas, universitetas, paskambinti, dėl, darbas, Vilnius.

....

12. Universalinė, vienas, paaiškinti, aš, kaip, praeivis, nueiti, sena, į, parduotuvė.

....

13. Niekada, niekas, niekas, ji, nepavydėti.

....

14. Stalas, patikti, ilgi, vakarai, ir, tamsūs, žaisti, ruduo, žaidimai, mes, abu.

....

4. Parašykite reikiamą skaičių ir linksnį.

1. Aš turiu (*2, jaunesnė, sesuo*) .... ir *(3, vyresnis, brolis)* .... Romai – *(11 m.)* ...., o Justei – *(9 m.)* .... Justė jaunesnė už Romą *(2 m.)* ....

2. Man reikia *(15, litas)* ...., nes noriu nusipirkti *(keletas, autobusas, bilietas)* ....

3. Vakar mes nusipirkome *(4, patogi kėdė)* .... ir *(2, naujos durys)* ....

4. *(Seniausias, Lietuva, universitetas)* .... studijuoja daug *(jaunuoliai)* .... iš *(visa Lietuva)* ....

5. Sveikiname *(tu ir tavo šeima)* .... ir .... su *(ateinančios šventės)* ...., ir linkime *(gera nuotaika, laimė, džiaugsmas)* ....

6. Kalėdų proga *(geras draugas)* .... padovanojau knygą, o jo *(2, mažas, sūnus)* .... – po žaislą.

7. Šiandien su *(4, svečias)* .... eisime į *(pora, naujas restoranas)* .... *(Tie restoranai)* .... valgysime *(lietuviškas maistas)* ....

9. Ar galime šiandien susitikti *(Mažoji kavinė)* ...., kuri yra netoli *(centrinis paštas)* .... ties *(naujasis bankas)* ....?

10. Marija atvažiavo į Lietuvą (5, metai) .... Ji atvažiavo (2014 m.) ...., prieš (4 metai) ....

5. Pasakykite, kas kiek kainuoja ir palyginkite.

0.	1 kg, obuoliai – 3,90 Lt; 1 kg, kriaušės – 6,50 Lt; 1 kg, vynuogės – 7 Lt	*saldus*
1.	Cepelinai – 12 Lt; kepsnys – 21 Lt; pica – 13 Lt	*skanus*
2.	Juoda duona – 3,80 Lt; balta duona – 4,45 Lt; batonas – 5,95 Lt	*labai mėgstu*
3.	1 kg, vištiena – 7,90 Lt; 1 kg, jautiena – 18,30 Lt; 1 kg, kiauliena – 12 Lt	*brangus*
4.	Juodi batai – 389 Lt; rudi batai – 310 Lt; sportiniai batai – 199 Lt	*patogus*
5.	Knyga apie gamtą – 52 Lt; kulinarinė knyga – 48 Lt; knyga apie namus - 87 Lt	*įdomus*
6.	Varškės sūris – 4,65 Lt; „Tilžės“ sūris – 9,80 Lt; olandiškas sūris – 13,50 Lt	*pigus*
7.	Žurnalas apie sportą – 4,99 Lt; žurnalas apie muziką – 3,80 Lt; žurnalas apie augalus – 5,10 Lt	*nuobodus*

0. *(Vienas) Kilogramas obuolių kainuoja* ***tris litus devyniasdešimt centų****, (vienas) kilogramas kriaušių kainuoja* ***šešis litus penkiasdešimt centų****, o kilogramas vynuogių –* ***septynis litus****. Vynuogės yra* ***saldžiausios*** *iš visų vaisių.*

1. ....
....

2. ....
....

3. ....
....

4. ....
....

5. ....
....

6. ....
....

7. ....
....

8. ....
....

9. ....
....

6. Įrašykite tinkamą veiksmažodžio su priešdėliu formą.

eiti

0. Vakare draugai ***nuėjo*** į kiną. 1. Kada jūs .... pas mus į svečius? 2. Policininkas skyrė baudą pėsčiajam už tai, kad jis .... gatvę neleistinoje vietoje. 3. Čia nėra durų, reikia .... aplink. 4. Kelintą valandą rytais tu paprastai .... iš namų? 5. Gatvėje prie manęs .... žmogus ir klausė, kaip .... iki šv. Onos bažnyčios. 6. Kada tu šiandien .... namo? 7. Kai durys atsidarė, visi žiūrovai .... į salę.

lipti

1. Vakar pasivaikščiojome po senamiestį, ... į Gedimino pilį. 2. Kai .... žemyn, jau buvo vėlu ir ėjome vakarieniauti. 3. — Kur tavo namas? – Kai .... iš troleibuso, eikite tiesiai iki kiosko. Ten pamatysite dešinėje, penktas numeris. 4. Berniukas .... į obelį, kad nuskintų

obuolius. 5. Ar tu galėtum .... per šitą aukštą tvorą? 6. Ar jau visi keleiviai .... į autobusą?

vykti

1. Direktoriaus nėra, jis vakar .... į komandiruotę. 2. Dėmesio! Traukinys iš Klaipėdos .... į pirmą peroną pirmą kelią. 3. Traukinys .... atgal į Klaipėdą po dviejų valandų. 4. Tomai, kaip iš Vilniaus .... į Kernavę? 5. Vakar iš kelionės mes .... namo vėlai vakare.

7. Įrašykite priešdėlius.

Vakar ***pa***skambinau į stotį ir ....sisakiau bilietus į Paryžių. Šiandien, kai ....ėjau iš namų, pirmiausia ....važiavau į stotį ir ....pirkau billietus. Po to dar turėjau laiko, todėl ....sukau į kavinę, ...gėriau kavos ir ....valgiau bandelę. Paskaitos ....sideda tik dvyliktą valandą. Bibliotekoje ....dariau namų darbus: ....skaičiau tekstą, ...sakiau į klausimus, ...rašiau rašto užduotį, ...taisiau klaidas. Taip pat ....žiūrėjau gramatikos medžiagą. Man ....rodo, viską supratau.

8. Parašykite: pagrindines formas, reikiamą laiką ir formą.

Baigtis, baigiasi, baigėsi

0. Vakar spektaklis ***baigėsi*** vėlai. Anksčiau šis spektaklis .... dar vėliau. Kada .... paskaitos? Jei paskaitos .... anksčiau, galėtume nueiti į kiną. Greit .... mokslo metai, prasidės atostogos.

Rūpintis, ..., ...

Kuo tu ....? Aš .... savo šeima. Pernai aš .... ir savo seneliais, kuriais anksčiau visada .... tėvai. Tikimės, kad ir mūsų vaikai .... mumis senatvėje. Jei tu nepa.................................... pats savimi, tai niekas tavimi nepa.................................... . Tomai, ... savimi ir savo sveikata.

Džiaugtis, ..., ...

Ar jūs .... šventėmis? Vaikai labiausiai .... Kalėdų Seneliu. Tikiuosi, kad jie .... ir tada, kai gaus dovanų. Vaikystėje ir aš labai .... ir laukdavau dovanų. Tomas ...., jeigu tu per šventes jį aplankytum. Egle, ..., tu gavai naują darbą!

Ilgėtis, ... , ...

Mes .... draugų. Ar tu .... namų? Kai grįšiu namo, ... Lietuvos. Anksčiau aš labai .... tėvų, o dabar džiaugiuosi, kad greit juos pamatysiu.

Mokytis, ..., ...

Kodėl tu ne....................................? Aš kasdien labai daug .... Ateityje .... italų kalbos ir norėčiau .... ispanų kalbos. Kai buvau mažas, mielai .... linksmų dainelių. Studentai, ... kasdien ir nebus sunku per testą.

Vežtis, ..., ...

Pernai, kai aš važiavau prie jūros, ... daug daiktų, o draugė .... mažai. Jei šią vasarą važiuočiau prie jūros, ir aš .... mažai, nes tiek daug tikrai nereikia. Anksčiau viską padarydavau darbe ir namo ne.................................... jokių popierių. Dabar kasdien .... darbo namo, nes nespėju visko padaryti. Bet rytoj – šeštadienis, todėl nieko ne.....................................

9. Surašykite žodžius į lentelę.

išmok, jaučiausi, jaučiuosi, jauteisi, jautiesi, ~~kalbėdavausi, kalbėjausi, kalbėsis, kalbėtųsi, kalbuosi~~, lankydavomės, mokausi, mokeisi, mokėtės, mokiausi, mokydavaisi, mokykis, mokysiuosi, mokytumeisi, mokytumėtės, mokomės, nebesimokome, nebesiruošiu, nebesiruoštumėme, nepasiruošdavai, nepasiruoštumėte, nepasitikėsi, nesimokėte, nesimokysite, nesimokome, nesiruošdavai, nesiruošk, nesitikėtumėte, ~~pasikalbėkime~~, pasiruoškime, rinkdavotės, rinksimės, ruošdavausi, ruošiausi, ruošiuosi, ruošiuosi, ruoškimės, ruoškis, ruoštumėmės, tikėdavausi, tikėjausi, tikėkimės, tikėkis, tikėsiesi, tikėsiuosi, tikėtumėtės, tikėtųsi, tikiuosi, tvarkysiuosi

esamasis laikas	*būtasis kartinis laikas*	*būtasis dažninis laikas*	*būsimasis laikas*	*tariamoji nuosaka*	*liepiamoji nuosaka*
kalbuosi	***kalbėjausi***	***kalbėdavausi***	***kalbėsis***	***kalbėtųsi***	***pasikalbėkime***

10. Įrašykie priešdėlį.

0. – Rūta, ar tu jau ***pa***valgei? – ***Su***valgiau sumuštinį, ***iš***gėriau arbatos, dabar daugiau nieko nenoriu.

1. – Ar …………nešei naują laikraštį iš parduotuvės? – Taip, o ką? – Turi būti …………rašyta apie mūsų pažįstamą, kuris prieš metus …………važiavo gyventi į Londoną.

2. – Mes …………sigyvenome Vilniuje prieš kelis mėnesius. Iš pradžių …………gyvenome bendrabutyje, o vėliau …………sinuomojome butą. Ar tu …………gyveni bendrabutyje? – Ne, jau …………gyvenu, …………sikėliau į butą.

3. – Dabar turiu tik kelis litus, nežinau, kaip …………gyvensiu iki stipendijos. – Aš galiu tau …………skolinti.

4. Dėl susitikimo laiko mes negalėjome …………sitarti: man netiko nė vienas variantas, kurį siūlė Jonas. Mes su studentais …………sitarėme ir nusprendėme susitikti po testo. Ateik, …………sitarsime, kur važiuosime per žiemos atostogas.

5. Vakare …………sitikau su drauge. …………ėjome į kiną, …………žiūrėjome įdomų filmą, vėliau …………ėjome kelias mažas, bet jaukias parduotuves, …………gėrėme kavos ir …………kandome. Vakarą …………leidome puikiai ir truputį …………vargome. Namo …………ėjau vėlai, …………sirengiau ir …………siguliau.

11. Kur reikia, įrašykite priešdėlius. Gali būti ir neiginių.

Ⓐ

O man Lietuvoje gražiausia

Kiekvieną šeštadienio rytą mes …………siskleidžiame ant stalo Lietuvos žemėlapį. Kur …………keliausime šiandien? Ilgai …………galvoti nereikia. Šį klausimą …………sprendžiame labai paprastai: …………simerkiame, pirštu bakstelime į žemėlapį.

…………sikrauname kuprinę, …………pusryčiaujame, …………siauname patogius batus, …………rakiname namus ir …………keliaujame tokiu būdu …………rinkta kryptimi. Niekada …………planuojame, niekada nenustatome pagrindinio kelionės tikslo. Kam? Kelionėje tikrai …………lankysime ne vieną objektą. O jei kelionės metu …………matysime kokį paslaptingą keliuką, kuris jau seniai …………augo tankiomis pušimis? Aišku, būtinai juo ir …………suksime. Sakoma:

nemesk kelio, dėl takelio. Tačiau tai tikrai ne mums.

............keliauji į kokį miestelį ar kaimelį, ...kalbi su žmonėmis, ...ragauji kaimiškos duonos su pienu. Kiekvienas miestelis ar kaimas yra kitoks: su savo istorija, tradicijomis, kultūra ir gamta. Reikia tik norėti, ...justi, suprasti ir ....girsti, ką tau nori ....pasakoti. Viskas ....klauso tik nuo tavęs ir tavo požiūrio.

Pagal spaudą

(B) ....stato žmonės namus, ...gyvena naujuose kvartaluose ir susiduria su naujomis problemomis. Pavyzdžiui, vieno naujo Vilniaus rajono gyventojai sugebėjo ....tvarkyti savo gatvę, ...asfaltavo, ...švietė, ...rengė šaligatvius. Atrodo, gyvenk ir norėk! Bet aplink dar ....vyksta statybos. Į jas važiuoja ....krauti sunkvežimiai ir, žinoma, jie ....renka geresnį asfaltuotą kelią. Šio kvartalo gyventojai ....rado originalią išeitį: kiekvienas ....statė po medinę dėžę su gėlėmis taip, kad lengvai vingiuodami galėtų ....važiuoti lengvieji automobiliai. Taigi gėlės ....dėjo ....vengti tranzitinio transporto.

12. Parašykite klausimus. Paklauskite draugo.

0. Kas ***parašė namų darbus***?
1. Kam ....?
2. Kuo ....?
3. Ko ....?
4. Kokios ....?
5. Kokie ....?
6. Kokiose ....?
7. Kokiuose ....?
8. Kur ....?
9. Kaip ....?
10. Kiek ....?

13. Parašykite sakinius (ne mažiau kaip 6 žodžiai).

0. Vakare

Šiandien vakare mes susitiksime su draugais pasikalbėti apie kelionę per atostogas.

1. Pusei metų

....

2. Tris mėnesius

....

3. Savaitgaliais

....

4. Po paskaitų

....

5. Per šventes

....

6. Prieš dvi savaites

....

PRIEDAI

VEIKSMAŽODŽIO LAIKAI

ESAMASIS LAIKAS

	vienaskaita				daugiskaita		
	A tipas	*I tipas*	*O tipas*		*A tipas*	*I tipas*	*O tipas*
aš	*-(i)u* perk***u***, klaus***iu***	*-iu* tur***iu***	*-au* raš***au***	*mes*	*-(i)ame* perk***ame***, klaus***iame***	*-ime* tur***ime***	*-ome* raš***ome***
tu	*-i* perk***i***, klaus***i***	*-i* tur***i***	*-ai* raš***ai***	*jūs*	*-(i)ate* perk***ate***, klaus***iate***	*-ite* tur***ite***	*-ote* raš***ote***
jis, ji	*-(i)a* perk***a***, klaus***ia***	*-i* tur***i***	*-o* raš***o***	*jie, jos*	*-(i)a* perk***a***, klaus***ia***	*-i* tur***i***	*-o* raš***o***

BŪTASIS KARTINIS LAIKAS

	vienaskaita		daugiskaita
aš	*-au, -iau* pirk***au***, klaus***iau***, turėj***au***, raš***iau***	*mes*	*-ome, -ėme* pirk***ome***, klaus***ėme***, turėj***ome***, raš***ėme***
tu	*-ai, -ei* pirk***ai***, klaus***ei***, turėj***ai***, raš***ei***	*jūs*	*-ote, -ėte* pirk***ote***, klaus***ėte***, turėj***ote***, raš***ėte***
jis, ji	*-o, -ė* pirk***o***, klaus***ė***, turėj***o***, raš***ė***	*jie, jos*	*-o, -ė* pirk***o***, klaus***ė***, turėj***o***, raš***ė***

BŪTASIS DAŽNINIS LAIKAS

Padaroma iš bendraties kamieno + *-dav-* + asmenų galūnės: *dirb-~~ti~~, žais-~~ti~~, mylė-~~ti~~, skaity-~~ti~~*

	vienaskaita		daugiskaita
aš	*-dav -au* pirk***davau***, turė***davau***, rašy***davau***	*mes*	*-dav -ome* pirk***davome***, turė***davome***, rašy***davome***
tu	*-dav -ai* pirk***davai***, turė***davai***, rašy***davai***	*jūs*	*-dav -ote* pirk***davote***, turė***davote***, rašy***davote***
jis, ji	*-dav -o* pirk***davo***, turė***davo***, rašy***davo***	*jie, jos*	*-dav -o* pirk***davo***, turė***davo***, rašy***davo***

BŪSIMASIS LAIKAS

Padaroma iš bendraties kamieno *dirb-~~ti~~, mylė-~~ti~~* + *-s-* + asmenų galūnės.

	vienaskaita		daugiskaita
aš	*-s -iu* pirks***iu***, turės***iu***, rašys***iu***	*mes*	*-s -ime* pirk***sime***, turė***sime***, rašy***sime***
tu	*-s -i* pirk***si***, turė***si***, rašy***si***	*jūs*	*-s -ite* pirk***site***, turė***site***, rašy***site***
jis, ji	*-s* pirk***s***, turė***s***, rašy***s***	*jie, jos*	*-s* pirk***s***, turė***s***, rašy***s***

ĮVARDŽIUOTINIAI BŪDVARDŽIAI

	vienaskaita	
	vyriškoji giminė	*moteriškoji giminė*
vard. (nom.)	ger**asis**, žal**iasis**, did**ysis**, brang**usis**	ger**oji**, žal**ioji**, didž**ioji**, brang**ioji**
kilm. (gen.)	ger**ojo**, žal**iojo**, didž**iojo**, brang**iojo**	ger**osios**, žal**iosios**, didž**iosios**, brang**iosios**
naud. (dat.)	ger**ajam**, žal**iajam**, didž**iajam**, brang**iajam**	ger**ajai**, žal**iajai**, didž**iajai**, brang**iajai**
gal. (acc.)	ger**ąjį**, žal**iąjį**, did**įjį**, brang**ųjį**	ger**ąją**, žal**iąją**, didž**iąją**, brang**iąją**
įnag. (instr.)	ger**uoju**, žal**iuoju**, didž**iuoju**, brang**iuoju**	ger**ąja**, žal**iąja**, didž**iąja**, brang**iąja**
viet. (loc.)	ger**ajame**, žal**iajam**e, didž**iajam**e, brang**iajam**e	ger**ojoje**, žal**iojoje**, didž**iojoje**, brang**iojoje**

	daugiskaita	
	vyriškoji giminė	*moteriškoji giminė*
vard. (nom.)	ger**ieji**, žal**ieji**, did**ieji**, brang**ieji**	ger**osios**, žal**iosios**, didž**iosios**, brang**iosios**
kilm. (gen.)	ger**ųjų**, žal**iųjų**, didž**iųjų**, brang**iųjų**	ger**ųjų**, žal**iųjų**, didž**iųjų**, brang**iųjų**
naud. (dat.)	ger**iesiems**, žal**iesiems**, did**iesiems**, brang**iesiems**	ger**osioms**, žal**iosioms**, didž**iosioms**, brang**iosioms**
gal. (acc.)	ger**uosius**, žal**iuosius**, didž**iuosius**, brang**iuosius**	ger**ąsias**, žal**iąsias**, didž**iąsias**, brang**iąsias**
įnag. (instr.)	ger**aisiais**, žal**iaisiais**, didž**iaisiais**, brang**iaisiais**	ger**osiomis**, žal**iosiomis**, didž**iosiomis**, brang**iosiomis**
viet. (loc.)	ger**uosiuose**, žal**iuosiuose**, didž**iuosiuose**, brang**iuosiuose**	ger**osiose**, žal**iosiose**, didž**iosiose**, brang**iosiose**

ASMENINIAI ĮVARDŽIAI

	vienaskaita				*daugiskaita*			
vard. (nom.)	aš	tu	jis	ji	mes	jūs	jie	jos
kilm. (gen.)	manęs	tavęs	jo	jos	mūsų	jūsų	jų	jų
naud. (dat.)	man	tau	jam	jai	mums	jums	jiems	joms
gal. (acc.)	mane	tave	jį	ją	mus	jus	juos	jas
įnag. (instr.)	manimi	tavimi	juo	ja	mumis	jumis	jais	jomis
viet. (loc.)	manyje	tavyje	jame	joje	mumyse	jumyse	juose	jose

SANGRĄŽINIS ĮVARDIS

vard. (nom.)	-
kilm. (gen.)	savęs
naud. (dat.)	sau
gal. (acc.)	save
įnag. (instr.)	savimi
viet. (loc.)	savyje

ĮVARDŽIAI
ŠIS / ŠI, ŠITAS / ŠITA, TAS / TA, ANAS / ANA, KITAS / KITA

vienaskaita					
	vyriškoji giminė			*moteriškoji giminė*	
	tas, šitas, anas	*kitas*	*šis*	*ta, šita, kita, ana*	*ši*
vard. (nom.)	tas	kitas	šis	ta	ši
kilm. (gen.)	to	kito	šio	tos	šios
naud. (dat.)	tam	kitam	šiam	tai	šiai
gal. (acc.)	tą	kitą	šį	tą	šią
įnag. (instr.)	tuo	kitu	šiuo	ta	šia
viet. (loc.)	tame	kitame	šiame	toje	šioje

daugiskaita					
	vyriškoji giminė			*moteriškoji giminė*	
vard. (nom.)	tie	kiti	šie	tos	šios
kilm. (gen.)	tų	kitų	šių	tų	šių
naud. (dat.)	tiems	kitiems	šiems	toms	šioms
gal. (acc.)	tuos	kitus	šiuos	tas	šias
įnag. (instr.)	tais	kitais	šiais	tomis	šiomis
viet. (loc.)	tuose	kituose	šiuose	tose	šiose

KIEKINIAI SKAITVARDŽIAI

PAGRINDINIAI (1–9)

vyriškoji giminė						
vard. (nom.)	vienas	du	trys	keturi	...	devyni
kilm. (gen.)	vieno	dviejų	trijų	keturių	...	devynių
naud. (dat.)	vienam	dviem	trims	keturiems	...	devyniems
gal. (acc.)	vieną	du	tris	keturis	...	devynis
įnag. (instr.)	vienu	dviem	trimis	keturiais	...	devyniais
viet. (loc.)	viename	dviejuose	trijuose	keturiuose	...	devyniuose

moteriškoji giminė						
vard. (nom.)	viena	dvi	trys	keturios	...	devynios
kilm. (gen.)	vienos	dviejų	trijų	keturių	...	devynių
naud. (dat.)	vienai	dviem	trims	keturioms	...	devynioms
gal. (acc.)	vieną	dvi	tris	keturias	...	devynias
įnag. (instr.)	viena	dviem	trimis	keturiomis	...	devyniomis
viet. (loc.)	vienoje	dviejose	trijose	keturiose	...	devyniose

PAGRINDINIAI (11–19)

vard. (nom.)	vienuolika	...	devyniolika
kilm. (gen.)	vienuolikos	...	devyniolikos
naud. (dat.)	vienuolikai	...	devyniolikai
gal. (acc.)	vienuolika	...	devyniolika
įnag. (instr.)	vienuolika	...	devyniolika
viet. (loc.)	vienuolikoje	...	devyniolikoje

DAUGINIAI SKAITVARDŽIAI

(SU PRIESAGOMIS -ERI, -ERIOS; -EJI, -EJOS)

vyriškoji giminė						
vard. (nom.)	vieni / vieneri	dveji	treji	ketveri	...	devyneri
kilm. (gen.)	vienų / vienerių	dvejų	trejų	ketverių	...	devynerių
naud. (dat.)	vieniems / vieneriems	dvejiems	trejiems	ketveriems	...	devyneriems
gal. (acc.)	vienus / vienerius	dvejus	trejus	ketverius	...	devynerius
įnag. (instr.)	vienais / vieneriais	dvejais	trejais	ketveriais	...	devyneriais
viet. (loc.)	vienuose / vieneriuose	dvejuose	trejuose	ketveriuose	...	devyneriuose

moteriškoji giminė						
vard. (nom.)	vienos / vienerios	dvejos	trejos	ketverios	...	devynerios
kilm. (gen.)	vienų / vienerių	dvejų	trejų	ketverių	...	devynerių
naud. (dat.)	vienoms / vienerioms	dvejoms	trejoms	ketverioms	...	devynerioms
gal. (acc.)	vienas / vienerias	dvejas	trejas	ketverias	...	devynerias
įnag. (instr.)	vienomis / vieneriomis	dvejomis	trejomis	ketveriomis	...	devyneriomis
viet. (loc.)	vienose / vieneriose	dvejose	trejose	ketveriose	...	devyneriose

KELINTINIAI SKAITVARDŽIAI

vienaskaita

	vyriškoji giminė			moteriškoji giminė		
vard. (nom.)	pirm*as*	treč*ias*	dešimt*as*	pirm*a*	treč*ia*	dešimt*a*
kilm. (gen.)	pirm*o*	treč*io*	dešimt*o*	pirm*os*	treč*ios*	dešimt*os*
naud. (dat.)	pirm*am*	treč*iam*	dešimt*am*	pirm*ai*	treč*iai*	dešimt*ai*
gal. (acc.)	pirm*ą*	treč*ią*	dešimt*ą*	pirm*ą*	treč*ią*	dešimt*ą*
įnag. (instr.)	pirm*u*	treč*iu*	dešimt*u*	pirm*a*	treč*ia*	dešimt*a*
viet. (loc.)	pirm*ame*	treč*iame*	dešimt*ame*	pirm*oje*	treč*ioje*	dešimt*oje*

daugiskaita

	vyriškoji giminė			moteriškoji giminė		
vard. (nom.)	pirm*i*	tret*i*	dešimt*i*	pirm*os*	treč*ios*	dešimt*os*
kilm. (gen.)	pirm*ų*	treč*ių*	dešimt*ų*	pirm*ų*	treč*ių*	dešimt*ų*
naud. (dat.)	pirm*iems*	tret*iems*	dešimt*iems*	pirm*oms*	treč*ioms*	dešimt*oms*
gal. (acc.)	pirm*us*	treč*ius*	dešimt*us*	pirm*as*	treč*ias*	dešimt*as*
įnag. (instr.)	pirm*ais*	treč*iais*	dešimt*ais*	pirm*omis*	treč*iomis*	dešimt*omis*
viet. (loc.)	pirm*uose*	treč*iuose*	dešimt*uose*	pirm*ose*	treč*iose*	dešimt*ose*

LAIKO RAIŠKA

Kada?				*Kuriam laikui?*	*Kiek laiko?*
kilm. (gen.)	*gal. (acc.)*	*įnag. (instr.)*	*viet. (loc.)*	*naud. (dat.)*	*gal. (acc.)*
Gimiau tūkstantis devyni šimtai aštuoniasdešimt treč*iųjų* met*ų* liep*os* mėnes*io* antrą dieną.	Savaitgalį susitinku su draugais. Atvažiuosiu liepos antr*ą* dien*ą*.	a) Gimiau tūkstantis devyni šimtai aštuoniasdešimt treč*iaisiais* me*tais*. b) Savaitgal*iais* susitinku su draugais. *(tik dgs.!)* c) laikas, metas – ***tuo metu, šiuo metu, tuo laiku, anais laikais, tais laikais, kitais metais, anais metais, laisvalaikiu...***	a) laiko periodas: ***vaikystėje, jaunystėje, senovėje, trečiame dešimtmetyje, dvidešimtame amžiuje, epochoje...*** b) ***vakare, pradžioje, pabaigoje, viduryje, pusėje***	a) ***Dviem*** dien*oms* važiuoju prie jūros. b) Nusipirkau bilietus į kiną penkt*ai* valand*ai*.	a) ***Dvi*** dien*as* buvau prie jūros. b) Palauk manęs tik penk*ias* minut*es*.

DAIKTAVARDŽIŲ LINKSNIAVIMAS

	1	2	3	4	5
vienaskaita					
vard. (nom.) kas?	-as, -ias, -is, -ys namas, kelias, medis, traukinys	-(i)a, -ė knyga, bažnyčia, klasė	-is šalis, debesis	-(i)us turgus, vaisius, žmogus	-uo, -ė asmuo, šuo, mėnuo, duktė
kilm. (gen.) ko?	-o, -io namo, kelio, medžio, traukinio	-(i)os, -ės knygos, bažnyčios, klasės	-ies šalies, debesies	-(i)aus turgaus, vaisiaus, žmogaus	-en-s, -er-s asmens, šuns, mėnesio, dukters
naud. (dat.) kam?	-ui, -iui namui, keliui, medžiui, traukiniui	-(i)ai, -ei knygai, bažnyčiai, klasei	-iai, -iui šaliai, debesiui	-(i)ui turgui, vaisiui, žmogui	-en-iui, -er-iai asmeniui, šuniui, mėnesiui, dukteriai
gal. (acc.) ką?	-ą, -ią, -į namą, kelią, medį, traukinį	-(i)ą, -ę knygą, bažnyčią, klasę	-į šalį, debesį	-(i)ų turgų, vaisių, žmogų	-en-į, -er-į asmenį, šunį, mėnesį, dukterį
įnag. (instr.) kuo?	-u, -iu namu, keliu, medžiu, traukiniu	-(i)a, -e knyga, bažnyčia, klase	-imi šalimi, debesimi	-(i)umi turgumi, vaisiumi, žmogumi	-en-iu, -er-ia asmeniu, šunimi, mėnesiu, dukterimi / dukteria
viet. (loc.) kur?	-e, -yje name, kelyje, medyje, traukinyje	-(i)oje, -ėje knygoje, bažnyčioje, klasėje	-yje šalyje, debesyje	-(i)uje turguje, vaisiuje, žmoguje	-en-yje, -er-yje asmenyje, dukteryje
daugiskaita					
vard. (nom.) kas?	-(i)ai namai, keliai, medžiai, traukiniai	-(i)os, -ės knygos, bažnyčios, klasės, žmonės	-ys šalys, debesys	-ūs, -iai turgūs, vaisiai	-en-ys, -er-ys asmenys, šunys, mėnesiai, dukterys
kilm. (gen.) ko?	-(i)ų namų, kelių, medžių, traukinių	-(i)ų knygų, bažnyčių, klasių, žmonių	-(i)ų šalių, debesų	-(i)ų turgų, vaisių	-en-ų, -er-ų asmenų, šunų, mėnesių, dukterų
naud. (dat.) kam?	-(i)ams namams, keliams, medžiams, traukiniams	-(i)oms, -ėms knygoms, bažnyčioms, klasėms, žmonėms	-ims šalims, debesims	-ums, -iams turgums, vaisiams	-en-ims, -er-ims asmenims, šunims, mėnesiams, dukterims
gal. (acc.) ką?	-(i)us namus, kelius, medžius, traukinius	-(i)as, -es knygas, bažnyčias, klases, žmones	-is šalis, debesis	-(i)us turgus, vaisius	-en-is, -er-is asmenis, šunis, mėnesius, dukteris
įnag. (instr.) kuo?	-(i)ais namais, keliais, medžiais, traukiniais	-(i)omis, -ėmis knygomis, bažnyčiomis, klasėmis, žmonėmis	-imis šalimis, debesimis	-umis, iais turgumis, vaisiais	-en-imis, -er-imis asmenimis, šunimis, mėnesiais, dukterimis
viet. (loc.) kur?	-(i)uose namuose, keliuose, medžiuose, traukiniuose	-(i)ose, -ėse knygose, bažnyčiose, klasėse, žmonėse	-yse šalyse, debesyse	-(i)uose turguose, vaisiuose	-en-yse, -er-yse asmenyse, dukteryse

BŪDVARDŽIŲ LINKSNIAVIMAS

vienaskaita

	vyriškoji giminė			*moteriškoji giminė*		
	I	*II*	*III*	*I*	*II*	*III*
vard. (nom.) *kas?*	**-(i)as, -is** ger**as**, žal**ias**, didel**is**	**-us** puik**us**	**-inis** ryt**inis**	**-(i)a** ger**a**, žal**ia**	**-i** puik**i**	**-ė** rytin**ė**, didel**ė**
kilm. (gen.) *ko?*	**-(i)o** ger**o**, žal**io**, didel**io**	**-aus** puik**aus**	**-io** rytin**io**	**-(i)os** ger**os**, žal**ios**	-ios puik**ios**	**-ės** rytin**ės**, didel**ės**
naud. (dat.) *kam?*	**-(i)am** ger**am**, žal**iam**, didel**iam**	**-iam** puik**iam**	**-iam** rytin**iam**	**-(i)ai** ger**ai**, žal**iai**	**-iai** puik**iai**	**-ei** rytin**ei**, didel**ei**
gal. (acc.) *ką?*	**-(i)ą, -į** ger**ą**, žal**ią**, didel**į**	**-ų** puik**ų**	**-į** ryt**inį**	**-(i)ą** ger**ą**, žal**ią**	**-ią** puik**ią**	**-ę** rytin**ę**, didel**ę**
įnag. (instr.) *kuo?*	**-(i)u** ger**u**, žal**iu**, didel**iu**	**-iu** puik**iu**	**-iu** rytin**iu**	**-(i)a** ger**a**, žal**ia**	**-ia** puik**ia**	**-e** rytin**e**, didel**e**
viet. (loc.) *kur?*	**-(i)ame** ger**ame**, žal**iame**, didel**iame**	**-iame** puik**iame**	**-iame** rytin**iame**	**-(i)oje** ger**oje**, žal**ioje**	**-ioje** puik**ioje**	**-ėje** rytin**ėje**, didel**ėje**

daugiskaita

	vyriškoji giminė			*moteriškoji giminė*		
	I	*II*	*III*	*I*	*II*	*III*
vard. (nom.) *kas?*	**-i** ger**i**, žal**i**, didel**i**	**-ūs** puik**ūs**	**-iniai** ryt**iniai**	**-(i)os** ger**os**, žal**ios**	**-ios** puik**ios**	**-ės** rytin**ės**, didel**ės**
kilm. (gen.) *ko?*	**-(i)ų** ger**ų**, žal**ių**, didel**ių**	**-ių** puik**ių**	**-ių** rytin**ių**	**-(i)ų** ger**ų**, žal**ių**	**-ių** puik**ių**	**-ių** rytin**ių**, didel**ių**
naud. (dat.) *kam?*	**-iems** ger**iems**, žal**iems**, didel**iems**	**-iems** puik**iems**	**-iams** rytin**iams**	**-(i)oms** ger**oms**, žal**ioms**	**-ioms** puik**ioms**	**-ėms** rytin**ėms**, didel**ėms**
gal. (acc.) *ką?*	**-(i)us** ger**us**, žal**ius**, didel**ius**	**-ius** puik**ius**	**-ius** rytin**ius**	**-(i)as** ger**as**, žal**ias**	**-ias** puik**ias**	**-es** rytin**es**, didel**es**
įnag. (instr.) *kuo?*	**-(i)ais** ger**ais**, žal**iais**, didel**iais**	**-iais** puik**iais**	**-iais** rytin**iais**	**-(i)omis** ger**omis**, žal**iomis**	**-iomis** puik**iomis**	**-ėmis** rytin**ėmis**, didel**ėmis**
viet. (loc.) *kur?*	**-(i)uose** ger**uose**, žal**iuose**, didel**iuose**	**-iuose** puik**iuose**	**-iuose** rytin**iuose**	**-(i)ose** ger**ose**, žal**iose**	**-iose** puik**iose**	**-ėse** rytin**ėse**, didel**ėse**

V LINKSNIUOTĖS DAIKTAVARDŽIAI

vienaskaita					
***vard.* (nom.)** *kas?*	asm*uo*	šu*o*	mėn*uo*	ses*uo*	dukt*ė*
***kilm.* (gen.)** *ko?*	asm*ens*	šu*ns*	mėn*esio*	ses*ers*	dukt*ers*
***naud.* (dat.)** *kam?*	asm*eniui*	šu*niui*	mėn*esiui*	ses*eriai*	dukt*eriai*
***gal.* (acc.)** *ką?*	asm*enį*	šu*nį*	mėn*esį*	ses*erį*	dukt*erį*
***įnag.* (instr.)** *kuo?*	asm*eniu*	šu*nimi* / šu*niu*	mėn*esiu*	ses*erimi* / ses*eria*	dukt*erimi* / dukt*eria*
***viet.* (loc.)** *kur?*	asm*enyje*	šu*nyje*	mėn*esyje*	ses*eryje*	dukt*eryje*
***šauksm.* (voc.)**		šu*nie*		ses*erie*	dukt*erie*

daugiskaita					
***vard.* (nom.)** *kas?*	asm*enys*	šu*nys*	mėn*esiai*	ses*erys*	dukt*erys*
***kilm.* (gen.)** *ko?*	asm*enų*	šu*nų*	mėn*esių*	ses*erų*	dukt*erų*
***naud.* (dat.)** *kam?*	asm*enims*	šu*nims*	mėn*esiams*	ses*erims*	dukt*erims*
***gal.* (acc.)** *ką?*	asm*enis*	šu*nis*	mėn*esius*	ses*eris*	dukt*eris*
***įnag.* (instr.)** *kuo?*	asm*enimis*	šu*nimis*	mėn*esiais*	ses*erimis*	dukt*erimis*
***viet.* (loc.)** *kur?*	asm*enyse*	šu*nyse*	mėn*esiuose*	ses*eryse*	dukt*eryse*
***šauksm.* (voc.)**	asm*enys*	šu*nys*		ses*erys*	dukt*erys*

Pastaba: žodžiai ***akmuo, ruduo, vanduo, vaidmuo, sprogmuo*** ir pan. linksniuojami kaip ***akmuo***.

LITERATŪRA

1. Ambrazas, V. et al. *Dabartinės lietuvių kalbos gramatika*. Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas, 2005.

2. *Bendrieji Europos kalbų mokymosi, mokymo ir vertinimo metmenys.* Vilnius: Firidas, 2008.

3. Naktinienė, G. et al. *Lietuvių kalbos žodynas*. Elektroninis variantas. 2005.

4. *Dabartinės lietuvių kalbos žodynas*. Vilnius: Mintis, 1972.

5. Norkaitienė, M., Šepetytė, R., Šimėnaitė, Z. *Mokomasis lietuvių kalbos žodynas*. Vilnius: Baltos lankos, 2000.

6. Pribušauskaitė, J. et al. *Aukštuma*. Vilnius: Presvika, 2000.

7. Pribušauskaitė, J. et al. *Lietuvių kalbos kaip svetimosios mokymas.* Keletas metodikos klausimų. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 2009.

8. Ramonienė, M., Pribušauskaitė, J. *Praktinė lietuvių kalbos gramatika*. Vilnius: Baltos lankos, 2008.

9. Ramonienė, M., Vilkienė, L. *Po truputį.* Lietuvių kalba pradedantiesiems. Mokinio knyga. Vilnius: Baltos lankos, 2008.

10. Ramonienė, M., Vilkienė, L. *Po truputį.* Lietuvių kalba pradedantiesiems. Pratybų sąsiuvinis. Vilnius: Baltos lankos, 2008.

11. Ramonienė, M. et al. *Slenkstis*. Vilnius: Gimtasis žodis, 2002.

12. Seymour, D., Popova, M. *700 Clasroom Activities*. Oxford: Macmilian, 2005.

13. Šeilsas, Dž. *Komunikacija kalbos pamokoje.* Vilnius: Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos Leidybos centras, 1995.

14. Stumbrienė, V., Vilkienė, L., Roebuck, W. *365 lietuvių kalbos veiksmažodžiai.* Vilnius: Tyto alba, 2008.

Rita Migauskienė

ŽINGSNIS

B1 / B2 lygių lietuvių kalbos
gramatikos mokymosi sąsiuvinis (I)

Redaktorė
Monika Grigūnienė

Korektūrą atliko
Rita Urbonaitė

Viršelio dailininkas ir maketuotojas
Laimis Kosevičius

Tiražas 200 egz.

Išleido UAB „Eugrimas“
Kalvarijų 98-42, LT-08211 Vilnius
Tel./faks. (8 5) 273 3955, (8 5) 275 4754
El. paštas info@eugrimas.lt
www.eugrimas.lt

Spausdino UAB „Ciklonas“
J. Jasinskio g. 15, LT-01111 Vilnius